

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 18.10.2019
COM(2019) 880 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus neuvoston päätökseksi

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevan sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön puolesta annetun päätöksen (EU) 2019/274 muuttamisesta

SOPIMUS
ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN
YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN EROAMISESTA
EUROOPAN UNIONISTA
JA EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖSTÄ

JOHDANTO

EUROOPAN UNIONI JA EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ

JA

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA, jotka

OTTAVAT HUOMIOON, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, jäljempänä 'Yhdistynyt kuningaskunta', on maassa pidetyn kansanäänestyksen tuloksen perusteella ja sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta on suvereenin päätösvaltansa mukaisesti päättänyt jättää Euroopan unionin, jäljempänä 'unioni', ilmoittanut 29 päivänä maaliskuuta 2017 aikomuksestaan erota unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'Euratom', Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan mukaisesti; kyseistä artiklaa sovelletaan myös Euratomiin Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä 'Euratom-sopimus', 106 A artiklan nojalla,

HALUAVAT sopia järjestelyistä, jotka koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan eroa unionista ja Euratomista, ottaen tällöin huomioon puitteet, jotka sääntelevät osapuolten myöhempiä suhteita,

TOTEAVAT, että Eurooppa-neuvosto on 29 päivänä huhtikuuta ja 15 päivänä joulukuuta 2017 sekä 23 päivänä maaliskuuta 2018 antanut suuntaviivoja, joiden perusteella unionin on määrä tehdä sopimus sovellettavista yksityiskohtaisista määräyksistä, jotka koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan eroa unionista ja Euratomista,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että jollei tämän sopimuksen mukaisista järjestelyistä muuta johdu, unionin ja Euratomin oikeuden soveltaminen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan lakkaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan ja Euratom-sopimuksen 106 A artiklan nojalla kaikilta osiltaan tämän sopimuksen voimaantulopäivästä,

KOROSTAVAT, että tämän sopimuksen tavoitteena on varmistaa Yhdistyneen kuningaskunnan hallittu ero unionista ja Euratomista,

TOTEAVAT, että on välttämätöntä suojata vastavuoroisuuden pohjalta unionin kansalaisia ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia ja heidän perheenjäseniään silloin kun he ovat ennen tässä sopimuksessa mainittua päivämäärää käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, sekä varmistaa, että heidän tämän sopimuksen mukaiset oikeutensa ovat täytöntöönpanokelpoisia ja perustuvat syrjimättömyyden periaatteeseen; lisäksi osapuolet toteavat, että oikeuksia, jotka johtuvat sosiaaliturvavakuutuksiin liittyvistä kausista, olisi suojattava,

OVAT PÄÄTTÄNEET varmistaa hallitun eron useilla eroon liittyvillä, häiritseviä katkoksia ehkäisevillä määräyksillä sekä taata oikeusvarmuuden kansalaisille ja talouden toimijoille sekä oikeus- ja hallintoviranomaisille unionissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa samalla sulkematta pois mahdollisuutta, että tulevaan suhteeseen liittyvällä sopimuksella (liittyvillä sopimuksilla) korvataan eroa koskevia määräyksiä,

KATSOVAT, että häiritsevien katkosten välttämiseksi kaudella, jonka aikana tulevaa suhdetta koskevasta sopimuksesta (koskevista sopimuksista) neuvotellaan, on sekä unionin että Yhdistyneen kuningaskunnan edun mukaista määrätä siirtymä- tai täytäntöönpanokaudesta, jonka aikana unionin oikeutta, mukaan lukien kansainväliset sopimukset, sovellettaisiin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa yleisesti ottaen samoin oikeusvaikutuksin kuin jäsenvaltioissa; siirtymä- tai täytäntöönpanokauden soveltamisen ulkopuolelle jäisivät kuitenkin kaikki sellaiset seuraamukset, jotka Yhdistyneen kuningaskunnan erotessa unionista tulisivat koskemaan Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumista unionin toimielinten, elinten ja laitosten toimintaan ja varsinkin sitä, että tämän sopimuksen voimaantulopäivänä kaikkien Yhdistyneen kuningaskunnan unionijäsenyyden perusteella nimettyjen, nimitettyjen tai valittujen jäsenten toimikaudet unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa päättyvät,

TOTEAVAT, että vaikka unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden aikana, Yhdistyneen kuningaskunnan erityisluonne eronneena jäsenvaltiona merkitsee sitä, että sen on tärkeää voida valmistella ja viimeistellä omat uudet kansainväliset järjestelynsä, myös unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla, edellyttäen, että kyseiset Yhdistyneen kuningaskunnan sopimukset eivät tule voimaan eikä niitä sovelleta siirtymäkauden aikana ilman unionin lupaa,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat sopineet yhteisestä taloudellisesta selvitysratkaisusta, jonka mukaisesti osapuolet täyttävät Yhdistyneen kuningaskunnan unionijäsenyyden aikana annetut molemminpuoliset sitoumukset,

KATSOVAT, että tämän sopimuksen oikean tulkinnan ja soveltamisen sekä siihen perustuvien velvoitteiden noudattamisen varmistamiseksi on keskeisen tärkeää vahvistaa säännöt, joilla varmistetaan sopimuksen yleinen hallinto, ja erityisesti sitovaan riidanratkaisuun ja velvoitteiden täytäntöönpanoon liittyvät säännöt, joissa kunnioitetaan täysimääräisesti unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusjärjestysten itsenäisyyttä sekä Yhdistyneen kuningaskunnan asemaa kolmantena maana,

TUNNUSTAVAT, että Yhdistyneen kuningaskunnan hallittu ero unionista edellyttää lisäksi tämän sopimuksen erillisillä pöytäkirjoilla perustettavia pysyviä järjestelyjä, jotka koskevat Irlantiin ja Pohjois-Irlantiin sekä Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluviin Kyproksen tukikohta-alueisiin liittyviä erityistilanteita,

TUNNUSTAVAT edelleen, että Yhdistyneen kuningaskunnan hallittu ero unionista edellyttää lisäksi tämän sopimuksen erillisellä pöytäkirjalla perustettavia erityisjärjestelyjä, jotka koskevat Gibraltaria erityisesti siirtymäkauden aikana,

PAINOTTAVAT, että tämän sopimuksen perustana on unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan etujen, oikeuksien ja velvollisuuksien yleinen tasapaino,

TOTEAVAT, että samanaikaisesti tämän sopimuksen kanssa osapuolet ovat antaneet poliittisen julistuksen kehyksestä Euroopan unionin ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan tulevalle suhteelle,

KATSOVAT, että sekä Yhdistyneen kuningaskunnan että unionin on syytä toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta viralliset neuvottelut yhdestä tai useammasta osapuolten myöhempiä suhteita koskevasta sopimuksesta voitaisiin aloittaa mahdollisimman pian tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen sen varmistamiseksi, että kyseisiä sopimuksia sovellettaisiin siinä määrin kuin mahdollista siirtymäkauden päättymisestä alkaen,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

ENSIMMÄINEN OSA

YHTEISET MÄÄRÄYKSET

1 ARTIKLA

Tavoite

Tässä sopimuksessa vahvistetaan järjestelyt, joiden mukaisesti Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, jäljempänä 'Yhdistynyt kuningaskunta', eroaa Euroopan unionista, jäljempänä 'unioni', ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'Euratom'.

2 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan:

a) 'unionin oikeudella'

- i) Euroopan unionista tehtyä sopimusta, Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta, Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusta, jäljempänä 'Euratom-sopimus', sellaisina kuin ne ovat muutettuina tai täydennettyinä, samoin kuin liittymissopimuksia ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaa, joita kaikkia yhdessä kutsutaan 'perussopimuksiksi';
- ii) unionin oikeuden yleisiä periaatteita;
- iii) unionin toimielinten, elinten tai laitosten antamia säädöksiä;
- iv) kansainvälisiä sopimuksia, joiden osapuolena unioni on, sekä jäsenvaltioiden unionin puolesta tekemiä kansainvälisiä sopimuksia;

- v) jäsenvaltioiden välisiä sopimuksia, jotka jäsenvaltiot ovat tehneet unionin jäsenvaltioiden ominaisuudessa;
 - vi) Eurooppa-neuvostossa tai Euroopan unionin neuvostossa, jäljempänä 'neuvosto', kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien tekemiä päätöksiä;
 - vii) sellaisissa hallitustenvälisissä konferensseissa annettuja julistuksia, joissa perussopimukset on hyväksytty;
- b) 'jäsenvaltioilla' Belgian kuningaskuntaa, Bulgarian tasavaltaa, Tšekin tasavaltaa, Tanskan kuningaskuntaa, Saksan liittotasavaltaa, Viron tasavaltaa, Irlantia, Helleenien tasavaltaa, Espanjan kuningaskuntaa, Ranskan tasavaltaa, Kroatian tasavaltaa, Italian tasavaltaa, Kyproksen tasavaltaa, Latvian tasavaltaa, Liettuan tasavaltaa, Luxemburgin suurherttuakuntaa, Unkaria, Maltan tasavaltaa, Alankomaiden kuningaskuntaa, Itävallan tasavaltaa, Puolan tasavaltaa, Portugalin tasavaltaa, Romaniaa, Slovenian tasavaltaa, Slovakian tasavaltaa, Suomen tasavaltaa sekä Ruotsin kuningaskuntaa;
- c) 'unionin kansalaisella' henkilöä, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus;

- d) 'Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisella' Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaista sen määritelmän mukaisesti, joka sisältyy Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ilmaisun ”kansalaiset” määritelmästä 31 päivänä joulukuuta 1982 antamaan uuteen julistukseen¹ luettuna yhdessä Lissabonin sopimuksen hyväksyneen hallitustenvälisen konferenssin päätösasiakirjaan liitetyn julistuksen nro 63² kanssa;
- e) 'siirtymäkaudella' 126 artiklassa tarkoitettua ajanjaksoa;
- f) 'päivällä' kalenteripäivää, jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä tai tämän sopimuksen nojalla sovellettavaksi tulevissa unionin oikeuden säännöksissä toisin säädetä.

3 ARTIKLA

Alueellinen soveltamisala

1. Ellei tässä sopimuksessa tai tämän sopimuksen nojalla sovellettavaksi tulevassa unionin oikeudessa muuta määrätä, kaikkien tämän sopimuksen Yhdistynyttä kuningaskuntaa tai sen aluetta koskevien viittausten on katsottava viittaavan
 - a) Yhdistyneeseen kuningaskuntaan;

¹ EYVL C 23, 28.1.1983, s. 1.

² EUVL C 306, 17.12.2007, s. 270.

- b) Gibraltariin siltä osin kuin siihen ennen tämän sopimuksen voimaantuloa sovellettiin unionin oikeutta;
- c) Kanaalisaariin ja Mansaareen siltä osin kuin niihin ennen tämän sopimuksen voimaantuloa sovellettiin unionin oikeutta;
- d) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluviin Akrotirin ja Dhekelian tukikohta-alueisiin Kyproksessa siltä osin kuin on tarpeen Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista Euroopan unioniin tehtyyn asiakirjaan liitetyssä, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia tukikohta-alueita Kyproksessa koskevassa pöytäkirjassa tarkoitetun järjestelyn täytäntöönpanon varmistamiseksi;
- e) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä II lueteltuihin merentakaisiin maihin ja alueisiin, joilla on erityissuhteet Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa¹, siltä osin kuin tämän sopimuksen määräykset koskevat erityisjärjestelyjä, jotka on toteutettu merentakaisen maiden ja alueiden assosioimiseksi Euroopan unioniin.

¹ Anguilla, Antarktiksien brittiläinen alue, Ascension ja Tristan da Cunha, Bermuda, Brittiläiset Neitsytsaaret, Caymansaaret, Falklandinsaaret, Etelä-Georgia ja Eteläiset Sandwichsaaret, Intian valtameren brittiläinen alue, Montserrat, Pitcairn, Saint Helena sekä Turks- ja Caicossaaret.

2. Ellei tästä sopimuksesta tai tämän sopimuksen nojalla sovellettavaksi tulevassa unionin oikeudesta muuta johdu, kaikkien tämän sopimuksen jäsenvaltioita tai niiden alueita koskevien viittausten on katsottava viittaavan jäsenvaltioiden alueisiin, joihin sovelletaan perussopimuksia Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 355 artiklan mukaisesti.

4 ARTIKLA

Tämän sopimuksen voimaantuloa, täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevat menetelmät ja periaatteet

1. Tämän sopimuksen määräyksillä ja tämän sopimuksen nojalla sovellettaviksi tulevilla unionin oikeuden säännöksillä on Yhdistyneen kuningaskunnan osalta ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa samat oikeusvaikutukset kuin unionissa ja sen jäsenvaltioissa.

Näin ollen oikeushenkilöiden tai luonnollisten henkilöiden on erityisesti voitava vedota suoraan tämän sopimuksen määräyksiin tai sellaisiin tässä sopimuksessa viitattuihin säännöksiin, jotka unionin oikeuden mukaisesti voivat tuottaa välittömiä oikeusvaikutuksia.

2. Yhdistynyt kuningaskunta varmistaa kansallisen primäärilainsäädännön avulla, että 1 kohdan määräyksiä noudatetaan; tämä koskee myös sitä vaatimusta, että oikeus- ja hallintoviranomaisilla on oltava valtuudet olla soveltamatta kansallisia säännöksiä, jotka ovat ristiriidassa tämän sopimuksen tai tämän sopimuksen nojalla sovellettaviksi tulevien unionin oikeuden säännösten kanssa.

3. Tämän sopimuksen määräyksiä, joissa viitataan unionin oikeuteen tai sen käsitteisiin tai säännöksiin, on tulkittava ja sovellettava unionin oikeuden menetelmien ja yleisten periaatteiden mukaisesti.

4. Tämän sopimuksen määräykset, joissa viitataan unionin oikeuteen tai sen käsitteisiin tai säännöksiin, on pantava täytäntöön ja niitä on sovellettava niiden tulkintojen mukaisesti, jotka käyvät ilmi Euroopan unionin tuomioistuimen ennen siirtymäkauden päättymistä antamista tuomioista.

5. Tulkitessaan ja soveltaessaan tätä sopimusta Yhdistyneen kuningaskunnan oikeus- ja hallintoviranomaisten on otettava asianmukaisesti huomioon tuomiot, jotka Euroopan unionin tuomioistuin on antanut siirtymäkauden päättymisen jälkeen.

5 ARTIKLA

Vilpitön mieli

Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta auttavat täysimääräisen molemminpuolisen kunnioituksen ja vilpittömän mielen hengessä toisiaan hoitamaan tästä sopimuksesta aiheutuvat tehtävät.

Ne toteuttavat kaikki aiheelliset yleiset ja erityiset toimenpiteet varmistaakseen tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämisen ja pidättäytyvät kaikista toimenpiteistä, jotka voisivat vaarantaa tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamisen.

Tällä artiklalla ei rajoiteta tämän sopimuksen nojalla tapahtuvaa unionin oikeuden eikä varsinkaan vilpittömän yhteistyön periaatteen soveltamista.

6 ARTIKLA

Viittaukset unionin oikeuteen

1. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, kaikkia tämän sopimuksen viittauksia unionin oikeuteen on sopimuksen neljättä ja viidettä osaa lukuun ottamatta pidettävä viittauksina unionin oikeuteen sellaisena kuin se on voimassa siirtymäkauden viimeisenä päivänä, mukaan lukien sen muutetut tai korvatut kohdat.
2. Kun tässä sopimuksessa viitataan unionin säädöksiin tai niihin sisältyviin säännöksiin, näitä viittauksia on tarpeen mukaan pidettävä myös viittauksina sellaiseen unionin oikeuteen tai sellaisiin unionin oikeuteen sisältyviin säännöksiin, jotka on korvattu viitatulla säädöksellä mutta joita tuon viitatus säädöksen mukaan sovelletaan edelleen.

3. Tätä sopimusta sovellettaessa viittauksia unionin oikeuden säännöksiin, jotka tulevat sovellettaviksi tämän sopimuksen nojalla, on pidettävä viittauksina myös sellaisiin unionin säädöksiin, joilla viitattuja säännöksiä täydennetään tai pannaan täytäntöön.

7 ARTIKLA

Viittaukset unioniin ja jäsenvaltioihin

1. Tätä sopimusta sovellettaessa kaikkia sellaisia viittauksia jäsenvaltioihin tai niiden toimivaltaisiin viranomaisiin, jotka sisältyvät tämän sopimuksen nojalla sovellettavaksi tuleviin unionin oikeuden säännöksiin, on pidettävä viittauksina myös Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja sen toimivaltaisiin viranomaisiin, paitsi silloin kun on kyse
 - a) unionin toimielinten, elinten ja laitosten jäsenten nimeämisestä, nimittämisestä tai valinnasta samoin kuin osallistumisesta päätöksentekoon ja läsnäolosta toimielinten kokouksissa;
 - b) osallistumisesta unionin elinten ja laitosten päätöksentekoon ja hallintoon;

- c) ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, läsnäolosta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹ 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen komiteoiden, komission asiantuntijaryhmien tai muiden vastaavanlaisten elinten tai unionin elinten ja laitosten asiantuntijaryhmien tai muiden vastaavanlaisten elinten kokouksissa.
2. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, kaikkia viittauksia unioniin on pidettävä myös viittauksina Euratomiin.

8 ARTIKLA

Verkkojen, tietojärjestelmien ja tietokantojen käyttöoikeudet

Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, Yhdistyneen kuningaskunnan oikeudet käyttää unionin oikeuden nojalla perustettuja verkkoja, tietojärjestelmiä ja tietokantoja lakkaavat siirtymäkauden päättyessä. Yhdistynyt kuningaskunta toteuttaa tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että se ei käytä verkkoja, tietojärjestelmiä ja tietokantoja, joiden käyttöoikeutta sillä ei enää ole.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

TOINEN OSA

KANSALAISTEN OIKEUDET

I OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

9 ARTIKLA

Määritelmät

Rajoittamatta III osaston määräysten soveltamista tässä osassa tarkoitetaan:

- a) 'perheenjäsenillä' seuraavia tämän sopimuksen 10 artiklassa määrätyn henkilöllisen soveltamisalan piiriin kuuluvia henkilöitä näiden kansalaisuudesta riippumatta:
 - i) unionin kansalaisten perheenjäsenet tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten perheenjäsenet siten kuin nämä määritellään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY¹ 2 artiklan 2 alakohdassa;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77).

- ii) muut kuin direktiivin 2004/38/EY 3 artiklan 2 kohdassa määritellyt henkilöt, joiden läsnäolo on unionin kansalaisten tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten kannalta välttämätöntä, jotta nämä eivät menettäisi tässä osassa vahvistettua oleskeluoikeuttaan;
- b) 'rajatyöntekijöillä' unionin kansalaisia tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 45 tai 49 artiklan mukaisesti yhdessä tai useammassa muussa jäsenvaltiossa kuin asuinjäsenvaltiossaan;
- c) 'vastaanottavalla valtiolla'
 - i) unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä osalta Yhdistynyttä kuningaskuntaa, jos he oleskelivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jatkavat oleskelua siellä myös siirtymäkauden päätyttyä;
 - ii) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä osalta jäsenvaltiota, jossa he oleskelivat unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jossa he jatkavat oleskelua myös siirtymäkauden päätyttyä;

d) 'työskentelyvaltiolla'

- i) unionin kansalaisten osalta Yhdistynyttä kuningaskuntaa, jos he harjoittivat siellä taloudellista toimintaa rajatyöntekijöinä ennen siirtymäkauden päättymistä ja jatkavat tuota toimintaa siellä myös siirtymäkauden päätyttyä;
- ii) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten osalta jäsenvaltiota, jossa he harjoittivat taloudellista toimintaa rajatyöntekijöinä ennen siirtymäkauden päättymistä ja jossa he jatkavat tuota toimintaa myös siirtymäkauden päätyttyä;

e) 'oikeudella lapsen huoltoon' neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003¹ 2 artiklan 9 alakohdassa tarkoitettua oikeutta lapsen huoltoon, myös silloin kun kyseinen oikeus perustuu tuomioon tai sopimukseen, jolla on oikeudellisia vaikutuksia, tai kun se on voimassa lain nojalla ilman eri toimenpidettä.

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskeissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta (EUVL L 338, 23.12.2003, s. 1).

10 ARTIKLA

Henkilöllinen soveltamisala

1. Rajoittamatta III osaston määräysten soveltamista tämän osan määräyksiä sovelletaan seuraaviin henkilöihin:
 - a) unionin kansalaisiin, jotka oleskelivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka jatkavat oleskelua siellä myös siirtymäkauden päätyttyä;
 - b) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiin, jotka oleskelivat jäsenvaltiossa unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka jatkavat oleskelua siellä myös siirtymäkauden päätyttyä;
 - c) unionin kansalaisiin, jotka toimivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa rajatyöntekijöinä unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka jatkavat tuota toimintaa siellä myös siirtymäkauden päätyttyä;
 - d) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiin, jotka toimivat yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa rajatyöntekijöinä unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka jatkavat tuota toimintaa myös siirtymäkauden päätyttyä;

- e) a–d alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden perheenjäseniin, jotka täyttävät jonkin seuraavista edellytyksistä:
- i) he oleskelivat vastaanottavassa valtiossa unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jatkavat oleskelua siellä myös siirtymäkauden päätyttyä;
 - ii) he liittyivät suoraan a–d alakohdassa tarkoitettuun henkilöön ja oleskelivat vastaanottavan valtion ulkopuolella ennen siirtymäkauden päättymistä, jos he täyttävät direktiivin 2004/38/EY 2 artiklan 2 alakohdan edellytykset hakiessaan oleskelulupaa sopimuksen tämän osan nojalla muuttaakseen a–d alakohdassa tarkoitetun henkilön luokse;
 - iii) he syntyivät a–d alakohdassa tarkoitetuille henkilöille tai nämä adoptoivat heidät laillisesti siirtymäkauden päätyttyä joko vastaanottavassa valtiossa tai sen ulkopuolella, jos he täyttävät direktiivin 2004/38/EY 2 artiklan 2 alakohdan c alakohdan edellytykset hakiessaan oleskelulupaa sopimuksen tämän osan nojalla muuttaakseen asumaan a–d alakohdassa tarkoitetun henkilön luokse ja jos he täyttävät yhden seuraavista edellytyksistä:
 - heidän molemmat vanhempansa ovat a–d alakohdassa tarkoitettuja henkilöitä;
 - toinen vanhemmista on a–d alakohdassa tarkoitettu henkilö ja toinen vastaanottavan valtion kansalainen; tai

- toinen vanhemmista on a–d alakohdassa tarkoitettu henkilö ja hänellä on lapsen yksinhuoltajuus tai yhteishuoltajuus jäsenvaltion tai Yhdistyneen kuningaskunnan perheoikeuden sääntöjen nojalla, mukaan lukien niiden kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjen nojalla, joiden mukaan kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti myönnetty oikeus lapsen huoltoon tunnustetaan jäsenvaltiossa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa erityisesti lapsen etua silmällä pitäen ja edellä sanotun vaikuttamatta kansainvälisen yksityisoikeuden tällaisten sääntöjen tavanomaiseen soveltamiseen¹;

f) perheenjäseniin, jotka oleskelivat vastaanottavassa valtiossa direktiivin 2004/38/EY 12 ja 13 artiklan, 16 artiklan 2 kohdan sekä 17 ja 18 artiklan nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka jatkavat oleskelua siellä myös siirtymäkauden päätyttyä.

2. Direktiivin 2004/38/EY 3 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan soveltamisalaan kuuluvilla henkilöillä, joiden oleskelua vastaanottava valtio on mainitun direktiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti helpottanut kansallista lainsäädäntöään noudattaen ennen siirtymäkauden päättymistä, on oikeus säilyttää oleskeluoikeutensa vastaanottavassa valtiossa sopimuksen tämän osan nojalla, jos he jatkavat oleskelua vastaanottavassa valtiossa myös siirtymäkauden päätyttyä.

¹ Käsitettä ”oikeus lapsen huoltoon” on tulkittava asetuksen (EY) N:o 2201/2003 2 artiklan 9 alakohdan mukaisesti. Tästä syystä oikeus lapsen huoltoon voi perustua tuomioon tai sopimukseen, jolla on oikeudellisia vaikutuksia, tai se voi olla voimassa lain nojalla ilman eri toimenpidettä.

3. Edellä olevaa 2 kohtaa on sovellettava direktiivin 2004/38/EY 3 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin, jotka ovat hakeneet maahanpääsyn ja oleskelun helpottamista ennen siirtymäkauden päättymistä ja joiden oleskelua vastaanottava valtio helpottaa siirtymäkauden päätyttyä.

4. Vastaanottavan valtion on kansallisen lainsäädäntönsä ja direktiivin 2004/38/EY 3 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti helpotettava sellaisen kumppanin maahanpääsyä ja oleskelua, jonka kanssa tämän artiklan 1 kohdan a–d alakohdassa tarkoitettu henkilö on asianmukaisesti todistetussa pysyvässä suhteessa ja joka on oleskellut vastaanottavan valtion ulkopuolella ennen siirtymäkauden päättymistä, jos suhde oli pysyvä ennen siirtymäkauden päättymistä ja jatkuu kumppanin hakiessa oleskeluoikeutta sopimuksen tämän osan nojalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta kumppanin oikeutta oleskeluun pelkästään häneen itseensä liittyvien seikkojen perusteella.

5. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vastaanottavan valtion on tutkittava laajasti kyseisten henkilöiden olosuhteet, ja sen on perusteltava kyseisille henkilöille heidän maahanpääsyänsä tai oleskelunsa epääminen.

11 ARTIKLA

Oleskelun yhtäjaksoisuus

Poissaolot, joita tarkoitetaan 15 artiklan 2 kohdassa, eivät 9 ja 10 artiklaa sovellettaessa vaikuta oleskelun yhtäjaksoisuuteen.

Jos ennen siirtymäkauden päättymistä on saatu pysyvä oleskeluoikeus direktiivin 2004/38/EY nojalla, sitä ei katsota menetetyksi sillä perusteella, että oikeudenhaltija on ollut poissa vastaanottavasta valtiosta 15 artiklan 3 kohdassa määritetyn ajanjakson.

12 ARTIKLA

Syrjimättömyys

Sopimuksen tämän osan soveltamisalalla kielletään tämän sopimuksen 10 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden kaikenlainen kansalaisuuteen perustuva, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 18 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu syrjintä vastaanottavassa valtiossa ja työskentelyvaltiossa, sanotun kuitenkin rajoittamatta sopimuksen tämän osan erityismääräysten soveltamista.

II OSASTO

OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

1 LUKU

OLESKELUOIKEUDET JA OIKEUDET OLESKELUASIAKIRJOIHIN

13 ARTIKLA

Oleskeluoikeudet

1. Unionin kansalaisilla ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisilla on oikeus oleskella vastaanottavassa valtiossa niiden rajoitusten ja edellytysten mukaisesti, jotka on vahvistettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 21, 45 tai 49 artiklassa ja direktiivin 2004/38/EY 6 artiklan 1 kohdassa, 7 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdassa, 7 artiklan 3 kohdassa, 14 artiklassa, 16 artiklan 1 kohdassa tai 17 artiklan 1 kohdassa.

2. Perheenjäsenillä, jotka ovat joko unionin kansalaisia tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia, on oikeus oleskella vastaanottavassa valtiossa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 21 artiklan ja direktiivin 2004/38/EY 6 artiklan 1 kohdan, 7 artiklan 1 kohdan d alakohdan, 12 artiklan 1 tai 3 kohdan, 13 artiklan 1 kohdan, 14 artiklan, 16 artiklan 1 kohdan tai 17 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti ottaen huomioon näissä määräyksissä ja säännöksissä vahvistetut rajoitukset ja edellytykset.

3. Perheenjäsenillä, jotka eivät ole unionin eivätkä Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia, on oikeus oleskella vastaanottavassa valtiossa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 21 artiklan ja direktiivin 2004/38/EY 6 artiklan 2 kohdan, 7 artiklan 2 kohdan, 12 artiklan 2 tai 3 kohdan, 13 artiklan 2 kohdan, 14 artiklan, 16 artiklan 2 kohdan, 17 artiklan 3 tai 4 kohdan tai 18 artiklan mukaisesti ottaen huomioon näissä määräyksissä ja säännöksissä vahvistetut rajoitukset ja edellytykset.

4. Vastaanottava valtio ei saa asettaa 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuille henkilöille muita kuin tässä osastossa määrättyjä oleskeluoikeuksien saamiseen, säilyttämiseen tai menettämiseen liittyviä rajoituksia tai ehtoja. Tässä osastossa määrättyjen rajoitusten ja ehtojen soveltamiseen ei liity harkinnanvaraa lukuun ottamatta sitä, että sääntöjä saa tulkita asiaan liittyvän henkilön eduksi.

14 ARTIKLA

Oikeus maasta poistumiseen ja maahantuloon

1. Unionin kansalaisilla ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisilla, heidän perheenjäsenillään sekä muilla henkilöillä, jotka oleskelevat vastaanottavan valtion alueella tässä osastossa vahvistettujen edellytysten mukaisesti, on oikeus poistua vastaanottavasta valtiosta sekä oikeus tulla sen alueelle direktiivin 2004/38/EY 4 artiklan 1 kohdan ja 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti edellyttäen, että unionin kansalaisilla ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisilla on voimassa oleva passi tai kansallinen henkilöllisyystodistus ja heidän perheenjäsenillään ja muilla henkilöillä, jotka eivät ole Unionin kansalaisia eivätkä Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia, on voimassa oleva passi.

Viiden vuoden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä vastaanottava valtio voi päättää, ettei se enää hyväksy maahantulon tai maasta poistumisen yhteydessä kansallisia henkilöllisyystodistuksia, jotka eivät sisällä biometristä tunnistamista koskevien Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön vaatimusten mukaista sirua.

2. Henkilöltä, jolla on 18 tai 26 artiklan mukaisesti myönnetty voimassa oleva asiakirja, ei saa edellyttää maastapoistumis- tai maahantuloviisumia tai mitään muutakaan senkaltaista muodollisuutta.

3. Jos vastaanottava valtio edellyttää, että perheenjäsenillä, jotka muuttavat unionin kansalaisen tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen luokse siirtymäkauden päättymisen jälkeen, on oltava maahantuloviisumi, vastaanottavan valtion on kaikin tavoin helpotettava sitä, että nämä henkilöt saavat tarvitsemansa viisumit. Tällaiset viisumit on myönnettävä maksutta mahdollisimman pian nopeatettua menettelyä noudattaen.

15 ARTIKLA

Pysyvä oleskeluoikeus

1. Unionin kansalaisilla ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisilla sekä heidän perheenjäsenillään, jotka ovat unionin oikeuden mukaisesti oleskelleet vastaanottavassa valtiossa laillisesti viiden vuoden yhtäjaksoisen ajan tai direktiivin 2004/38/EY 17 artiklassa määritetyn ajan, on oikeus pysyvään oleskeluoikeuteen vastaanottavassa valtiossa direktiivin 2004/38/EY 16, 17 ja 18 artiklassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti. Ajanjaksot, joiden kuluessa henkilö on unionin oikeuden nojalla oleskellut tai työskennellyt vastaanottavassa valtiossa laillisesti ennen siirtymäkauden päättymistä ja sen jälkeen, on laskettava osaksi aikaa, joka oikeuttaa pysyvän oleskeluoikeuden saamiseen.
2. Pysyvää oleskeluoikeutta myönnettäessä oleskelun yhtäjaksoisuus määräytyy direktiivin 2004/38/EY 16 artiklan 3 kohdan ja 21 artiklan mukaisesti.
3. Kun oikeus pysyvään oleskeluun on saatu, sen menettää ainoastaan olemalla poissa vastaanottavan valtion alueelta yhtäjaksoisesti yli viisi vuotta.

16 ARTIKLA

Ajanjaksojen yhdistäminen

Unionin kansalaisilla ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisilla sekä heidän perheenjäsenillään, jotka ovat ennen siirtymäjakson päättymistä oleskelleet vastaanottavassa valtiossa laillisesti ja direktiivin 2004/38/EY 7 artiklassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti vähemmän kuin viisi vuotta, on oikeus pysyvään oleskeluoikeuteen tämän sopimuksen 15 artiklan ehtojen mukaisesti sen jälkeen kun heidän oleskelunsa on kestänyt vaaditun ajan. Ajanjaksot, joiden kuluessa henkilö on unionin oikeuden nojalla oleskellut tai työskennellyt vastaanottavassa valtiossa laillisesti ennen siirtymäkauden päättymistä ja sen jälkeen, on laskettava osaksi aikaa, joka oikeuttaa pysyvän oleskeluoikeuden saamiseen.

17 ARTIKLA

Aseman muutokset

1. Unionin kansalaisten ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten sekä heidän perheenjäsentensä oikeus vedota suoraan tämän osan määräyksiin ei muutu sen johdosta, että heidän asemansa muuttuu esimerkiksi opiskelijan, työntekijän, itsenäisen ammatinharjoittajan tai ammatissa toimimattoman henkilön aseman välillä. Henkilöistä, joilla siirtymäkauden päättyessä on oleskeluoikeus sillä perusteella, että he ovat unionin kansalaisten tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten perheenjäseniä, ei voi tulla 10 artiklan 1 kohdan a–d alakohdassa tarkoitettuja henkilöitä.

2. Tässä osastossa säädetty perheenjäsenen oikeudet, jotka perustuvat siihen, että perheenjäsen on unionin kansalaisen tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen huollettava ennen siirtymäkauden päättymistä, eivät lakkaa silloinkaan kun perheenjäsen lakkaa olemasta huollettava.

18 ARTIKLA

Oleskeluasiakirjojen myöntäminen

1. Vastaanottava valtio voi edellyttää, että unionin kansalaiset tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä sekä muut henkilöt, jotka oleskelevat vastaanottavan valtion alueella tässä osastossa vahvistettujen edellytysten mukaisesti, hakevat uutta oleskeluasemaa, jonka avulla he saavat tämän osaston mukaiset oikeudet, sekä kyseisen aseman osoittavaa asiakirjaa, joka voi olla sähköisessä muodossa.

Tällaista oleskeluasemaa koskevan hakemuksen suhteen noudatetaan seuraavia ehtoja:

- a) hakumenettelyn tarkoituksena on tarkistaa, onko hakijalla oikeus tässä osastossa vahvistettuihin oleskeluoikeuksiin. Jos tarkistuksen tulos on myönteinen, hakijalla on oikeus oleskeluasemaan ja kyseisen aseman osoittavaan asiakirjaan;
- b) hakemuksen jättämisen määräaika ei saa olla lyhyempi kuin kuusi kuukautta siirtymäkauden päättymisen jälkeen sellaisten henkilöiden osalta, jotka oleskelevat vastaanottavassa valtiossa ennen siirtymäkauden päättymistä.

Hakemuksen jättämisen määräaika sellaisten henkilöiden osalta, joilla on tämän osaston määräysten mukaisesti oikeus aloittaa oleskelu vastaanottavassa valtiossa siirtymäkauden päättymisen jälkeen, on kolme kuukautta heidän saapumisensa jälkeen taikka ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun määräajan päättymisen jälkeen, sen mukaan kumpi ajankohta on myöhempi.

Todistus oleskeluasemaa koskevan hakemuksen jättämisestä on annettava välittömästi;

- c) b alakohdassa tarkoitettua hakemusten jättämisen määräaikaa on pidennettävä automaattisesti yhdellä vuodella, jos unioni on ilmoittanut Yhdistyneelle kuningaskunnalle tai Yhdistynyt kuningaskunta unionille, että tekniset ongelmat estävät vastaanottavaa valtiota joko rekisteröimästä hakemuksia tai antamasta b alakohdassa tarkoitettuja todistuksia. Vastaanottavan valtion on julkaistava ilmoitus ja annettava asiasta hyvissä ajoin ja sopivalla julkisella tavalla tieto henkilöille, joita asia koskee;
- d) jos hakijat eivät noudata b alakohdassa tarkoitettua hakemusten jättämisen määräaikaa, toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava kaikki asiaan liittyvät olosuhteet ja syyt, joiden vuoksi määräaikaa ei ole noudatettu, ja jos määräajan noudattamatta jättämiselle on ollut perusteltu syy, sallittava kyseisten henkilöiden jättää hakemus kohtuullisen uuden määräajan kuluessa;
- e) vastaanottavan valtion on varmistettava, että hakemusten käsittelyssä noudatetaan sujuvia, avoimia ja yksinkertaisia hallintomenettelyjä ja että kaikenlaista turhaa hallinnollista taakkaa vältetään;
- f) hakulomakkeista on tehtävä lyhyet, yksinkertaiset ja käyttäjäystävälliset, ja ne on mukautettava tästä sopimuksesta johtuviin olosuhteisiin; perheenjäsenten samaan aikaan tekemät hakemukset käsitellään yhdessä;

- g) oleskeluaseman osoittava todistus on annettava maksuttomasti tai sellaista maksua vastaan, joka ei ole suurempi kuin vastaanottavan valtion kansalaisilta vastaavista asiakirjoista perittävä maksu;
- h) jos henkilöllä on ennen siirtymäkauden päättymistä pysyvän oleskeluoikeuden osoittava, voimassa oleva oleskeluasiakirja, joka on myönnetty direktiivin 2004/38/EY 19 tai 20 artiklan nojalla, tai maahanmuutto-oikeuden osoittava, voimassa oleva kansallinen asiakirja, jonka perusteella hänellä on pysyvä oleskeluoikeus vastaanottavassa valtiossa, hänellä on oikeus hakea kyseisen asiakirjan vaihtamista tämän kohdan b alakohdassa mainitun määräajan kuluessa uuteen oleskeluasiakirjaan sen jälkeen kun hänen henkilöllisyytensä on tarkistettu, hänen mahdollinen rikostaustansa on selvitetty, hänelle on tehty turvatarkastus tämän kohdan p alakohdan mukaisesti ja hänen nykyinen oleskelupaikkansa vahvistettu; tällaiset uudet oleskeluasiakirjat on annettava maksutta;
- i) hakijoiden henkilöllisyys on tarkistettava voimassa olevasta passista tai kansallisesta henkilöllisyystodistuksesta, kun hakijat ovat unionin kansalaisia tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia, tai voimassa olevasta passista, kun on kyse näiden henkilöiden perheenjäsenistä ja muista henkilöistä, jotka eivät ole unionin eivätkä Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia; tällaisten henkilöllisyystodistusten hyväksymiselle ei saa asettaa muita ehtoja kuin asiakirjan voimassaolo. Jos vastaanottavan valtion toimivaltaiset viranomaiset ottavat henkilöllisyystodistuksen haltuunsa hakemuksen käsittelyn ajaksi, vastaanottavan valtion on pyynnöstä palautettava kyseinen asiakirja viivytyksettä ennen hakemusta koskevan päätöksen antamista;

- j) muut hakemuksen tueksi annettavat asiakirjat kuin henkilöllisyystodistukset, kuten virkatodistukset, voidaan toimittaa jäljennöksinä. Näiden asiakirjojen esittämistä alkuperäisinä voidaan edellyttää ainoastaan erityistapauksissa, joissa on perusteltua syytä epäillä toimitettujen asiakirjojen aitoutta;
- k) vastaanottava valtio voi edellyttää unionin kansalaisilta ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisilta ainoastaan, että nämä esittävät hakemuksensa tueksi tämän kohdan i alakohdassa tarkoitettujen henkilöllisyystodistusten lisäksi seuraavat direktiivin 2004/38/EY 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat:
- i) kun he oleskelevat vastaanottavassa valtiossa direktiivin 2004/38/EY 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti työntekijöinä tai itsenäisinä ammatinharjoittajina, työnantajan vahvistus työsuhteen olemassaolosta tai todistus työssäolosta taikka selvitys siitä, että he ovat itsenäisiä ammatinharjoittajia;
- ii) kun he oleskelevat vastaanottavassa valtiossa direktiivin 2004/38/EY 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti ammatissa toimimattomina henkilöinä, selvitys siitä, että heidän itsensä ja heidän perheenjäsentensä varat ovat riittävät, jotta he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan valtion sosiaalihuoltojärjestelmälle, sekä selvitys kattavasta sairausvakuutusturvasta vastaanottavassa valtiossa; tai

- iii) kun he oleskelevat vastaanottavassa valtiossa direktiivin 2004/38/EY 7 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti opiskelijoina, selvitys siitä, että he ovat kirjoittautuneet oppilaitokseen, jonka vastaanottava valtio on hyväksynyt tai jota se rahoittaa lainsäädäntönsä tai hallinnollisen käytäntönsä mukaisesti, selvitys kattavasta sairausvakuutusturvasta sekä hakijan antama vakuutus tai muu vastaava selvitys siitä, että heidän itsensä ja heidän perheenjäsentensä varat ovat riittävät, jotta he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan valtion sosiaalihuoltojärjestelmälle. Vastaanottava valtio ei saa vaatia, että tällaisessa vakuutuksessa on mainittava jokin tietty varojen rahamäärä.

Riittäviä varoja koskevan ehdon osalta on sovellettava direktiivin 2004/38/EY 8 artiklan 4 kohtaa;

- l) vastaanottava valtio voi edellyttää perheenjäseniltä, jotka kuuluvat tämän sopimuksen 10 artiklan 1 kohdan e alakohdan i alakohdan, 2 kohdan tai 3 kohdan soveltamisalaan ja jotka oleskelevat vastaanottavassa valtiossa direktiivin 2004/38/EY 7 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 2 kohdan mukaisesti, ainoastaan, että he esittävät hakemustensa tueksi tämän kohdan i alakohdassa tarkoitettujen henkilöllisyystodistusten lisäksi seuraavat direktiivin 2004/38/EY 8 artiklan 5 kohdassa tai 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut asiakirjat:
- i) asiakirja, joka osoittaa perhesuhteen tai rekisteröidyn parisuhteen;
 - ii) rekisteritodistus tai, ellei rekisterijärjestelmää ole olemassa, mikä tahansa muu selvitys siitä, että unionin kansalainen tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen, jonka luona perheenjäsen oleskelee, tosiasiaa oleskelee vastaanottavassa valtiossa;

- iii) sellaisten suoraan alenevassa polvessa olevien sukulaisten osalta, jotka ovat alle 21-vuotiaita tai jotka ovat huollettavina, sekä sellaisten suoraan ylenevässä polvessa olevien sukulaisten osalta, jotka ovat huollettavina, samoin kuin puolison tai rekisteröidyn kumppanin tällaisten sukulaisten osalta, asiakirjoihin perustuva selvitys, joka osoittaa, että direktiivin 2004/38/EY 2 artiklan 2 kohdan c tai d alakohdassa vahvistetut ehdot täyttyvät;
- iv) tämän sopimuksen 10 artiklan 2 tai 3 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden osalta vastaanottavan valtion asianomaisen viranomaisen direktiivin 2004/38/EY 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti myöntämä asiakirja.

Kun on kyse perheenjäsenistä, jotka itse ovat unionin kansalaisia tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia, riittäviä varoja koskevan ehdon osalta on sovellettava direktiivin 2004/38/EY 8 artiklan 4 kohtaa;

- m) vastaanottava valtio voi edellyttää perheenjäseniltä, jotka kuuluvat tämän sopimuksen 10 artiklan 1 kohdan e alakohdan ii alakohdan tai 4 kohdan soveltamisalaan, ainoastaan, että he esittävät hakemustensa tueksi tämän kohdan i alakohdassa tarkoitettujen henkilöllisyystodistusten lisäksi seuraavat direktiivin 2004/38/EY 8 artiklan 5 kohdassa ja 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut asiakirjat:

- i) asiakirja, joka osoittaa perhesuhteen tai rekisteröidyn parisuhteen;
- ii) rekisteritodistus tai, ellei rekisterijärjestelmää ole olemassa, mikä tahansa muu selvitys siitä, että unionin kansalainen tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen, jonka luokse perheenjäsen muuttaa vastaanottavassa valtiossa, oleskelee vastaanottavassa valtiossa;

- iii) puolisoiden tai rekisteröityjen kumppanien osalta asiakirja, joka osoittaa, että perhesuhde tai rekisteröity parisuhde oli olemassa ennen siirtymäjakson päättymistä;
- iv) sellaisten suoraan alenevassa polvessa olevien sukulaisten osalta, jotka ovat nuorempia kuin 21 vuotta tai jotka ovat huollettavina, sekä sellaisten suoraan ylenevässä polvessa olevien sukulaisten osalta, jotka ovat huollettavina, samoin kuin puolison tai rekisteröidyn kumppanin tällaisten sukulaisten osalta, asiakirjoihin perustuva selvitys, joka osoittaa sen, että heidän sukulaisuussuhteensa unionin kansalaiseen tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiseen oli olemassa ennen siirtymäjakson päättymistä, sekä sen, että he täyttävät direktiivin 2004/38/EY 2 artiklan 2 kohdan c tai d alakohdassa vahvistetut ikään ja huollettavana olemiseen liittyvät ehdot;
- v) tämän sopimuksen 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden osalta selvitys siitä, että pysyvä suhde unionin kansalaisen tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen kanssa on ollut olemassa ennen siirtymäjakson päättymistä ja että se jatkuu myös siirtymäjakson päätyttyä;
- n) muissa kuin k, l ja m alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vastaanottava valtio ei saa vaatia hakijoita toimittamaan sellaisia hakemusta tukevia asiakirjoja, joiden toimittaminen ei ole ehdottoman tarpeellista ja oikeasuhteista sen osoittamiseksi, että tämän osaston mukaiset oleskeluoikeutta koskevat ehdot täyttyvät;
- o) vastaanottavan valtion toimivaltaisten viranomaisten on autettava hakijoita osoittamaan, että he täyttävät ehdot, sekä välttämään virheitä ja puutteita hakemuksissaan; heidän on varattava hakijoille tilaisuus toimittaa lisäselvityksiä ja korjata hakemustensa mahdolliset virheet ja puutteet;

- p) hakijoille voidaan tehdä järjestelmällisesti heidän mahdollista rikostaustaansa koskeva tarkastus sekä turvatarkastus, ainoastaan sen selvittämiseksi, voidaanko tämän sopimuksen 20 artiklassa vahvistettuja rajoituksia soveltaa. Tätä tarkoitusta varten hakijoilta voidaan edellyttää, että he tekevät selkoa aiemmista rikostuomioistaan, jotka sisältyvät tuomion antamisvaltion lainsäädännön mukaiseen rikosrekisteriin hakemushetkellä. Vastaanottava valtio voi, jos se katsoo sen välttämättömäksi, soveltaa direktiivin 2004/38/EY 27 artiklan 3 kohdassa vahvistettua menettelyä ja pyytää toisilta valtioilta tietoja hakijan rikosrekisteristä;
- q) uuteen oleskeluasiakirjaan on sisällytettävä ilmoitus, jonka mukaan se on myönnetty tämän sopimuksen mukaisesti;
- r) jos vastaanottava valtio hylkää oleskeluasemaa koskevan hakemuksen, hakijalla on aina oikeus hakea tällaiseen päätökseen muutosta vastaanottavan valtion tuomioistuimessa tai soveltuissa tapauksissa hallintomenettelyssä. Muutoksenhakumenettelyssä on voitava tarkistaa päätöksen laillisuus sekä ehdotetun päätöksen perusteena olevat tosiseikat ja olosuhteet. Näillä muutoksenhakumenettelyillä on varmistettava, että päätös ei ole kohtuuton.

2. Tämän artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun määräajan ja siihen saman kohdan c alakohdan mukaisesti sovellettavan yhden vuoden mahdollisen pidennyksen aikana unionin kansalaisilla tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisilla ja heidän perheenjäsenillään sekä muilla vastaanottavassa valtiossa oleskelevilla henkilöillä on 20 artiklassa määrätyin edellytyksin ja rajoituksin kaikki tässä osassa vahvistetut oikeudet.

3. Siihen asti kun toimivaltainen viranomainen antaa lopullisen päätöksensä 1 kohdassa tarkoitettuun hakemukseen ja kun tuomioistuin antaa lopullisen päätöksensä muutoksenhakuasiassa, joka koskee toimivaltaisen viranomaisen päätöstä hylätä tällainen hakemus, hakijalla on 20 artiklan 4 kohdassa määrättyin edellytyksin kaikki tässä osassa vahvistetut oikeudet, mukaan lukien 21 artiklassa tarkoitetut takeet ja muutoksenhakuoikeudet.

4. Jos vastaanottava valtio päättää, että unionin kansalaisten tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten, heidän perheenjäsentensä ja muiden henkilöiden, jotka oleskelevat vastaanottavan valtion alueella tässä osastossa määrättyjen ehtojen mukaisesti, ei tarvitse hakea 1 kohdassa tarkoitettua uutta oleskeluasemaa, jotta heidän oleskelunsa olisi laillista, ne, joilla on oikeus tämän osaston määräysten mukaiseen oleskeluun, saavat direktiivin 2004/38/EY mukaisin edellytyksin oikeuden uuteen, mahdollisesti sähköisessä muodossa olevaan oleskeluasiakirjaan, jossa ilmoitetaan, että asiakirja on myönnetty tämän sopimuksen mukaisesti.

19 ARTIKLA

Oleskeluasiakirjojen myöntäminen siirtymäkauden aikana

1. Vastaanottava valtio voi siirtymäkauden kuluessa sallia, että 18 artiklan 1 ja 4 kohdassa tarkoitettuja oleskeluasemaa tai oleskeluasiakirjaa koskevia hakemuksia tehdään vapaaehtoisuuden pohjalta tämän sopimuksen voimaantulopäivästä.

2. Päätökset tällaisten hakemusten hyväksymisestä tai hylkäämisestä tehdään 18 artiklan 1 ja 4 kohdan mukaisesti. Päätökset, jotka tehdään 18 artiklan 1 kohdan nojalla, eivät tule voimaan ennen kuin siirtymäkausi on päättynyt.

3. Jos 18 artiklan 1 kohdan nojalla tehty hakemus hyväksytään ennen siirtymäkauden päättymistä, vastaanottava valtio ei voi perua oleskeluaseman myöntämistä koskevaa päätöstä ennen siirtymäkauden päättymistä millään muilla kuin direktiivin 2004/38/EY VI luvussa ja 35 artiklassa vahvistetuilla perusteilla.
4. Jos hakemus hylätään ennen siirtymäkauden päättymistä, hakija voi tehdä uuden hakemuksen milloin tahansa ennen 18 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun määräajan päättymistä.
5. Muutoksenhakumenettelyt, joista määrätään 18 artiklan 1 kohdan r alakohdassa, ovat käytettävissä siitä päivästä lähtien, jona tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettu päätös hakemuksen hylkäämisestä on tehty, sanotun kuitenkin rajoittamatta 4 kohdan soveltamista.

20 ARTIKLA

Oleskelu- ja maahantulo-oikeuksien rajoitukset

1. Unionin kansalaisten tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten, heidän perheenjäsentensä sekä muiden tässä osastossa myönnettyjä oikeuksia käyttävien henkilöiden käyttäytymistä arvioidaan direktiivin 2004/38/EY VI luvun mukaisesti siltä osin kuin on kyse käyttäytymisestä ennen siirtymäkauden päättymistä.

2. Unionin kansalaisten tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten, heidän perheenjäsentensä sekä muiden tässä osastossa myönnettyjä oikeuksia käyttävien henkilöiden käyttäytyminen, siltä osin kuin on kyse käyttäytymisestä siirtymäkauden päättymisen jälkeen, voi kansallisen lainsäädännön mukaisesti muodostaa perusteen, jonka nojalla vastaanottava valtio voi rajoittaa oleskeluoikeutta tai työskentelyvaltio maahantulo-oikeutta.

3. Vastaanottava valtio ja työskentelyvaltio voivat direktiivin 2004/38/EY 35 artiklan nojalla toteuttaa tarpeelliset toimenpiteet evätäkseen, lopettaakseen tai peruuttaakseen tässä osastossa tarkoitetut oikeudet, jos ne on saatu oikeuksien väärinkäytöllä tai petoksella. Näihin toimenpiteisiin on sovellettava tämän sopimuksen 21 artiklassa määrättyjä menettelytakeita.

4. Vastaanottava valtio tai työskentelyvaltio voi poistaa alueeltaan hakijat, joiden hakemuksiin liittyy oikeuksien väärinkäyttöä tai petoksia, direktiivissä 2004/38/EY ja erityisesti sen 31 ja 35 artiklassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti jo ennen kuin tuollaisen hakemuksen hylkäämistä koskevaan päätökseen, johon on haettu muutosta tuomioistuimessa, saadaan muutoksenhakuasteen lopullinen päätös.

21 ARTIKLA

Takeet ja muutoksenhakuoikeus

Direktiivin 2004/38/EY 15 artiklassa ja VI luvussa säädettyjä takeita on sovellettava kaikkiin päätöksiin, joilla vastaanottava valtio rajoittaa tämän sopimuksen 10 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden oleskeluoikeuksia.

22 ARTIKLA

Liitännäiset oikeudet

Unionin kansalaisen tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen perheenjäsenellä, jolla on oleskeluoikeus tai oikeus oleskella pysyvästi jäsenvaltiossa tai työskentelyvaltiossa, on kansalaisuudestaan riippumatta direktiivin 2004/38/EY 23 artiklan mukaisesti oikeus toimia kyseisessä valtiossa työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

23 ARTIKLA

Yhdenvertainen kohtelu

1. Ellei tämän osaston ja tämän osan I ja IV osaston erityismääräyksistä muuta johdu, kaikkia unionin kansalaisia ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia, jotka oleskelevat vastaanottavan valtion alueella tämän sopimuksen nojalla, on direktiivin 2004/38/EY 24 artiklan mukaisesti kohdeltava yhdenvertaisesti kyseisen valtion kansalaisten kanssa tämän osan soveltamisalaan kuuluvissa asioissa. Tämä oikeus on ulotettava koskemaan unionin kansalaisten tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten perheenjäseniä, joilla on oleskeluoikeus tai pysyvä oleskeluoikeus.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään, vastaanottavan valtion ei tarvitse myöntää oikeutta sosiaaliavustukseen direktiivin 2004/38/EY 6 artiklaan tai 14 artiklan 4 kohdan b alakohtaan perustuvan oleskelujakson aikana eikä sen tarvitse myöntää opintorahana tai -lainana toimeentulotukea opintoja varten, ammattiin johtava koulutus mukaan luettuna, sellaisille henkilöille tai näiden perheenjäsenille, jotka ovat muita kuin työntekijöitä, itsenäisiä ammatinharjoittajia tai tällaisen aseman säilyttäviä henkilöitä, ennen kuin henkilölle myönnetään pysyvä oleskeluoikeus tämän sopimuksen 15 artiklan mukaisesti.

2 LUKU

TYÖNTEKIJÖIDEN JA ITSENÄISTEN AMMATINHARJOITTAJIEN OIKEUDET

24 ARTIKLA

Työntekijöiden oikeudet

1. Ellei Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 45 artiklan 3 ja 4 kohdan rajoituksista muuta johdu, vastaanottavassa valtiossa oleskelevilla työntekijöillä ja työskentelyvaltiossa tai -valtioissa oleskelevilla rajatyöntekijöillä on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 45 artiklassa taatut oikeudet sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 492/2011¹ myönnettyt oikeudet. Näihin oikeuksiin sisältyy seuraavaa:

- a) oikeus olla joutumatta syrjityksi kansalaisuuden perusteella työsopimusten tekemisessä, palkkauksessa ja muissa työehdoissa;
- b) oikeus käynnistää taloudellinen toiminta ja harjoittaa sitä niiden sääntöjen mukaisesti, joita sovelletaan vastaanottavan valtion tai työskentelyvaltion kansalaisiin;
- c) oikeus saada vastaanottavan valtion tai työskentelyvaltion työvoimahallinnolta samanlaista apua kuin kyseisen valtion omat kansalaiset saavat;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 492/2011, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella (EUVL L 141, 27.5.2011, s. 1).

- d) oikeus yhdenvertaiseen kohteluun työehdoissa, erityisesti siltä osin kuin on kyse palkkauksesta ja työstä erottamisesta sekä työttömyystilanteissa työhön palaamisesta tai uudelleentyöllistämisestä;
- e) oikeus sosiaalisiin ja verotukseen liittyviin etuihin;
- f) kollektiiviset oikeudet;
- g) asumiseen liittyvät oikeudet ja edut sellaisina kuin ne myönnetään työntekijöille, jotka ovat kyseisen valtion omia kansalaisia;
- h) työntekijöiden lasten oikeudet osallistua peruskoulutukseen, oppisopimuskoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen samoilla edellytyksillä kuin vastaanottavan valtion tai työskentelyvaltion kansalaiset, jos kyseiset lapset oleskelevat sen maan alueella, jossa työntekijä työskentelee.

2. Jos työntekijä ei enää oleskele vastaanottavassa valtiossa ja tällaisen työntekijän suoraan alenevassa polvessa oleva sukulainen osallistuu koulutukseen kyseisessä valtiossa, tämän sukulaisen pääasiallisella huoltajalla on oikeus oleskella kyseisessä valtiossa, kunnes kyseinen sukulainen tulee täysi-ikäiseksi, ja vielä sen jälkeenkin, jos kyseinen sukulainen tarvitsee pääasiallisen huoltajan läsnäoloa ja huoltoa jatkaakseen opintojaan ja saadakseen ne päätökseen.

3. Palkkatyössä olevilla rajatyöntekijöillä on oikeus tulla työskentelyvaltion alueelle ja poistua sieltä tämän sopimuksen 14 artiklan mukaisesti ja he säilyttävät työntekijäasemaansa liittyvät oikeudet työskentelyvaltiossa, jos he ovat jossakin direktiivin 2004/38/EY 7 artiklan 3 kohdan a–d alakohdassa tarkoitetuista tilanteista, vaikka he eivät siirtäisi asuinpaikkaansa työskentelyvaltioon.

25 ARTIKLA

Itsenäisten ammatinharjoittajien oikeudet

1. Ellei Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 51 ja 52 artiklassa säädetystä rajoituksista muuta johdu, vastaanottavassa valtiossa oleskelevilla itsenäisillä ammatinharjoittajilla ja työskentelyvaltiossa tai -valtioissa oleskelevilla itsenäistä ammattia harjoittavilla rajatyöntekijöillä on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 49 ja 55 artiklassa taatut oikeudet. Näihin oikeuksiin sisältyy seuraavaa:

- a) kuten Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 49 artiklassa määrätään, oikeus ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa itsenäistä ammattia sekä oikeus perustaa ja johtaa yrityksiä niillä edellytyksillä, jotka vastaanottavan valtion lainsäädännön mukaan koskevat sen omia kansalaisia;
- b) tämän sopimuksen 24 artiklan 1 kohdan c–h alakohdassa määrättyt oikeudet.

2. Itsenäisten ammatinharjoittajien suoraan alenevassa polvessa oleviin sukulaisiin sovelletaan 24 artiklan 2 kohtaa.

3. Itsenäistä ammattia harjoittaviin rajatyöntekijöihin sovelletaan 24 artiklan 3 kohtaa.

26 ARTIKLA

Rajatyöntekijöiden oikeudet todistavan asiakirjan myöntäminen

Työskentelyvaltio voi edellyttää sellaisilta unionin kansalaisilta ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisilta, joille tämän osaston mukaiset rajatyöntekijän oikeudet kuuluvat, että he hakevat asiakirjaa, jossa todistetaan kyseisten oikeuksien olemassaolo. Tällaisilla unionin kansalaisilla ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisilla on oikeus saada kyseinen asiakirja.

3 LUKU

AMMATTIPÄTEVYYDET

27 ARTIKLA

Tunnustetut ammattipätevyydet

1. Jos vastaanottava valtio tai työskentelyvaltio tunnustaa ennen siirtymäkauden päättymistä unionin kansalaisten tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä ammattipätevyydet sellaisina kuin ne määritellään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY¹ 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, kyseiset ammattipätevyydet pysyvät voimassa kyseisessä valtiossa, mukaan lukien oikeus harjoittaa ammattia samoilla edellytyksillä kuin kyseisen valtion kansalaiset, mikäli kyseinen tunnustaminen perustui johonkin seuraavista säännöksistä:

- a) direktiivin 2005/36/EY III osasto ammattipätevyyden tunnustamisesta sijoittautumisvapauden harjoittamisen yhteydessä, jolloin tunnustaminen voi kuulua koulutuksesta annettavien asiakirjojen yleisen tunnustamisjärjestelmän piiriin, ammattikokemuksen tunnustamisjärjestelmän piiriin tai koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhteensovittamiseen perustuvan tunnustamisjärjestelmän piiriin;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, ammattipätevyyden tunnustamisesta (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22).

- b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/5/EY¹ 10 artiklan 1 ja 3 kohta, jotka koskevat pääsyä asianajajan ammattiin vastaanottavassa tai työskentelyvaltiossa;
- c) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY² 14 artikla, joka koskee toisen jäsenvaltion lakisääteisten tilintarkastajien hyväksymistä;
- d) neuvoston direktiivi 74/556/ETY³ siltä osin kuin se koskee sellaisia taitoja ja kykyjä koskevien todisteiden hyväksymistä, jotka ovat välttämättömiä, jotta itsenäinen ammatinharjoittaja ja välittäjä voi niiden perusteella ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa myrkyllisten tuotteiden kauppaa ja jakelua tai tällaisten tuotteiden ammattimaiseen käyttöön liittyvää toimintaa.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/5/EY, annettu 16 päivänä helmikuuta 1998, asianajajan ammatin pysyvän harjoittamisen helpottamisesta muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ammatillinen pätevyys on hankittu (EYVL L 77, 14.3.1998, s. 36).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/43/EY, annettu 17 päivänä toukokuuta 2006, tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta (EUVL L 157, 9.6.2006, s. 87).

³ Neuvoston direktiivi 74/556/ETY, annettu 4 päivänä kesäkuuta 1974, myrkyllisiin tuotteisiin, niiden maahantuontiin ja jakeluun sekä tällaisten tuotteiden ammattimaiseen käyttöön liittyvään toimintaan, mukaan lukien välittäjien toiminta, sovellettavista, siirtymätoimenpiteistä koskevista yksityiskohtaisista säännöksistä (EYVL L 307, 18.11.1974, s. 1).

2. Tämän artiklan 1 kohdan a alakohtaa sovellettaessa ammattipätevyyden tunnustamisen piiriin kuuluvat:

- a) sellaisen ammattipätevyyden tunnustaminen, joka perustuu direktiivin 2005/36/EY 3 artiklan 3 kohtaan;
- b) päätökset, joilla myönnetään osittainen ammatinharjoittamisoikeus direktiivin 2005/36/EY 4 f artiklan mukaisesti;
- c) sellaisen ammattipätevyyden tunnustaminen, joka tehdään sijoittautumista varten direktiivin 2005/36/EY 4 d artiklan nojalla.

28 ARTIKLA

Ammattipätevyyden tunnustamiseen liittyvät, vireillä olevat menettelyt

Kun vastaanottavan valtion tai työskentelyvaltion toimivaltaiset viranomaiset tutkivat sellaisia ammattipätevyyden tunnustamiseen liittyviä hakemuksia, joita unionin kansalaiset tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset ovat tehneet ennen siirtymäkauden päättymistä, kaikkien tällaisten hakemusten käsittelyyn ja niiden perusteella annettaviin päätöksiin on sovellettava direktiivin 2005/36/EY 4 artiklaa, 4 d artiklaa (sijoittautumista varten tehtävien ammattipätevyysien tunnustamisen osalta), 4 f artiklaa ja III osaston määräyksiä, direktiivin 98/5/EY 10 artiklan 1, 3 ja 4 kohtaa, direktiivin 2006/43/EY 14 artiklaa ja direktiiviä 74/556/ETY.

Myös direktiivin 2005/36/EY 4 a, 4 b ja 4 e artiklaa on sovellettava tarpeellisessa laajuudessa, jotta menettelyt, jotka koskevat kyseisen direktiivin 4 d artiklan mukaisia sijoittautumistarkoitusta varten tehtäviä ammattipätevyyden tunnustamisia, saadaan päätökseen.

29 ARTIKLA

Ammattipätevyyden tunnustamiseen liittyvä hallinnollinen yhteistyö

1. Yhdistyneen kuningaskunnan ja jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä helpottaakseen 28 artiklan soveltamista sellaisten kyseisessä artiklassa tarkoitettujen hakemusten osalta, joiden käsittely on kesken. Yhteistyö voi olla muun muassa tietojenvaihtoa esimerkiksi kurinpitotoimista tai rikosoikeudellisista seuraamuksista tai muista vakavista ja erityisistä olosuhteista, joilla todennäköisesti on merkitystä toimimiselle 28 artiklassa tarkoitettujen direktiivien soveltamisalaan kuuluvilla aloilla.
2. Poiketen siitä, mitä 8 artiklassa määrätään, Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus enintään yhdeksän kuukauden ajan siirtymäkauden päättymisestä käyttää sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmää 28 artiklassa tarkoitettujen hakemusten käsittelyssä siltä osin kuin on kyse menettelyistä, jotka liittyvät ammattipätevyyden tunnustamiseen sijoittautumista varten direktiivin 2005/36/EY 4 d artiklan nojalla.

III OSASTO

SOSIAALITURVAJÄRJESTELMIEN YHTEENSOVITTAMINEN

30 ARTIKLA

Henkilöllinen soveltamisala

1. Tämän osaston määräyksiä on sovellettava seuraaviin henkilöihin:
 - a) unionin kansalaiset, joihin siirtymäkauden päättyessä sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä, sekä heidän perheenjäsenensä ja heidän jälkeensä elävät henkilöt;
 - b) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset, joihin siirtymäkauden päättyessä sovelletaan jäsenvaltion lainsäädäntöä, sekä heidän perheenjäsenensä ja heidän jälkeensä elävät henkilöt;
 - c) unionin kansalaiset, jotka siirtymäkauden päättyessä oleskelevat Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja joihin sovelletaan jäsenvaltion lainsäädäntöä, sekä heidän perheenjäsenensä ja heidän jälkeensä elävät henkilöt;

- d) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset, jotka siirtymäkauden päättyessä oleskelevat jäsenvaltiossa ja joihin sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä, sekä heidän perheenjäsenensä ja heidän jälkeensä elävät henkilöt;
- e) henkilöt, jotka eivät ole a–d alakohdassa tarkoitettuja henkilöitä mutta jotka ovat
 - i) unionin kansalaisia, jotka siirtymäkauden päättyessä ovat palkkatyössä tai toimivat itsenäisinä ammatinharjoittajina Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja joihin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004¹ II osaston säännösten perusteella sovelletaan jäsenvaltion lainsäädäntöä, sekä tällaisten henkilöiden perheenjäseniä ja heidän jälkeensä eläviä henkilöitä; tai
 - ii) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia, jotka siirtymäkauden päättyessä ovat palkkatyössä tai toimivat itsenäisinä ammatinharjoittajina yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa ja joihin asetuksen (EY) N:o 883/2004 II osaston säännösten perusteella sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä, sekä tällaisten henkilöiden perheenjäseniä ja heidän jälkeensä eläviä henkilöitä;
- f) kansalaisuudettomat henkilöt ja pakolaiset, jotka oleskelevat jäsenvaltiossa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja jotka ovat jossakin a–e alakohdassa mainituista tilanteista, sekä heidän perheenjäsenensä ja heidän jälkeensä elävät henkilöt;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 883/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta (EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1).

g) kolmansien maiden kansalaiset sekä heidän perheenjäsenensä ja heidän jälkeensä elävät henkilöt, jotka ovat jossakin a–e alakohdassa mainituista tilanteista, mikäli he täyttävät neuvoston asetuksessa (EY) N:o 859/2003¹ säädetyt edellytykset.

2. Henkilöt, joita 1 kohdassa tarkoitetaan, pysyvät henkilöllisen soveltamisalan piirissä niin kauan kuin he ovat keskeytyksettä jossakin niistä tilanteista, jotka 1 kohdassa mainitaan ja joihin sekä jäsenvaltio että Yhdistynyt kuningaskunta samanaikaisesti liittyvät.

3. Tämän osaston määräyksiä on sovellettava myös henkilöihin, jotka eivät kuulu tai jotka eivät enää kuulu tämän artiklan 1 kohdan a–e alakohdan soveltamisalaan mutta jotka kuuluvat tämän sopimuksen 10 artiklan soveltamisalaan, sekä tällaisten henkilöiden perheenjäseniin ja heidän jälkeensä eläviin henkilöihin.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettut henkilöt kuuluvat tämän osaston henkilölliseen soveltamisalaan niin kauan kuin heillä on oikeus oleskella vastaanottavassa valtiossa tämän sopimuksen 13 artiklan nojalla tai oikeus työskennellä työskentelyvaltiossaan tämän sopimuksen 24 tai 25 artiklan nojalla.

5. Kun tässä artiklassa viitataan perheenjäseniin ja henkilön jälkeen eläviin henkilöihin, nämä kuuluvat tämän osaston soveltamisalaan vain siltä osin kuin heille tämän asemansa perusteella syntyy oikeuksia ja velvollisuuksia asetuksen (EY) N:o 883/2004 nojalla.

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 859/2003, annettu 14 päivänä toukokuuta 2003, asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta soveltamisalan laajentamiseksi koskemaan kolmansien maiden kansalaisia, joita kyseiset säännökset eivät jo koske yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 1).

31 ARTIKLA

Sosiaaliturvan yhteensovittamista koskevat säännöt

1. Tämän osaston soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin on sovellettava sääntöjä ja tavoitteita, jotka on vahvistettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 48 artiklassa, asetuksessa (EY) N:o 883/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 987/2009¹.

Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ottavat asianmukaisesti huomioon Euroopan komission yhteyteen asetuksella (EY) N:o 883/2004 perustetun sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista käsittelevän hallintotoimikunnan, jäljempänä 'hallintotoimikunta', päätökset ja suositukset, jotka luetellaan tämän sopimuksen liitteessä I olevassa I osassa.

2. Poiketen siitä, mitä tämän sopimuksen 9 artiklassa määrätään, tämän osaston määräyksiä sovellettaessa on sovellettava asetuksen (EY) N:o 883/2004 1 artiklan mukaisia määritelmiä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 987/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä (EUVL L 284, 30.10.2009, s. 1).

3. Sellaisten kolmansien maiden kansalaisten osalta, jotka täyttävät asetuksessa (EY) N:o 859/2003 säädetyt edellytykset, samoin kuin heidän perheenjäsentensä ja heidän jälkeensä elävien henkilöiden osalta, mikäli nämä kuuluvat tämän osaston soveltamisalaan, viittauksia asetukseen (EY) N:o 883/2004 pidetään viittauksina neuvoston asetukseen (ETY) N:o 1408/71¹ ja viittauksia asetukseen (EY) N:o 987/2009 pidetään viittauksina neuvoston asetukseen (ETY) N:o 574/72². Viittauksia asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja asetuksen (EY) N:o 987/2009 yksittäisiin säännöksiin pidetään viittauksina asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 vastaaviin säännöksiin.

¹ Neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1971, sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä (EYVL L 149, 5.7.1971, s. 2).

² Neuvoston asetus (ETY) N:o 574/72, annettu 21 päivänä maaliskuuta 1972, sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä (EYVL L 74, 27.3.1972, s. 1).

32 ARTIKLA

Soveltamisalaan kuuluvat erityistilanteet

1. Siltä osin kuin on kyse henkilöistä, jotka eivät kuulu tai eivät enää kuulu 30 artiklan soveltamisalaan, on sovellettava tässä artiklassa vahvistetussa laajuudessa seuraavia sääntöjä:
 - a) siltä osin kuin on kysymys vakuutus-, työskentely-, itsenäisen ammatinharjoittamisen tai asumiskauden huomioon ottamisesta ja tällaisten kausien yhteenlaskemisesta sekä oikeuksista ja velvollisuuksista, jotka perustuvat tällaisiin kausiin asetuksen (EY) N:o 883/2004 mukaisesti, tämän osaston soveltamisalaan kuuluvat seuraavat henkilöt:
 - i) unionin kansalaiset sekä jäsenvaltiossa oleskelevat kansalaisuudettomat henkilöt ja pakolaiset ja kolmansien maiden kansalaiset, jotka täyttävät asetuksessa (EY) N:o 859/2003 säädetyt edellytykset, mikäli heihin on sovellettu Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä ennen siirtymäkauden päättymistä, sekä tässä alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden perheenjäsenet ja heidän jälkeensä elävät;
 - ii) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskelevat kansalaisuudettomat henkilöt ja pakolaiset ja kolmansien maiden kansalaiset, jotka täyttävät asetuksessa (EY) N:o 859/2003 säädetyt edellytykset, mikäli heihin on sovellettu jäsenvaltion lainsäädäntöä ennen siirtymäkauden päättymistä, samoin kuin tässä alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden perheenjäsenet ja heidän jälkeensä elävät henkilöt;

kun kausia lasketaan yhteen, kaudet, jotka ovat täyttyneet sekä ennen siirtymäkauden päättymistä että sen jälkeen, on otettava huomioon asetuksessa (EY) N:o 883/2004 säädetyllä tavalla;

- b) henkilöihin, jotka ennen siirtymäkauden päättymistä olivat pyytäneet lupaa suunnitelman mukaisen hoitojakson vastaanottamiseen asetuksen (EY) N:o 883/2004 nojalla, on sovellettava mainitun asetuksen 20 ja 27 artiklassa vahvistettuja sääntöjä kyseisen hoidon päättymiseen asti. Lisäksi vastaavia korvausmenettelyjä on sovellettava myös hoidon päättymisen jälkeen. Tällaisilla henkilöillä ja heidän saattajillaan on, soveltuvin osin, 14 artiklan mukainen oikeus tulla hoidon antamisvaltioon ja poistua sieltä;
- c) henkilöihin, jotka kuuluvat asetuksen (EY) N:o 883/2004 soveltamisalaan ja jotka siirtymäkauden päättyessä oleskelevat tilapäisesti jäsenvaltiossa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa, on sovellettava mainitun asetuksen 19 ja 27 artiklassa vahvistettuja sääntöjä heidän tilapäisen oleskelunsa päättymiseen asti. Lisäksi vastaavia korvausmenettelyjä on sovellettava myös tilapäisen oleskelun tai hoidon päättymisen jälkeen;

- d) asetuksen (EY) N:o 883/2004 67, 68 ja 69 artiklassa vahvistettuja sääntöjä on, niin kauan kuin soveltamisedellytykset täyttyvät, sovellettava sellaisiin perhe-etuuksiin, joihin seuraavilla henkilöillä on siirtymäkauden päättyessä oikeus:
- i) unionin kansalaiset sekä kansalaisuudettomat henkilöt, pakolaiset ja kolmansien maiden kansalaiset, jotka täyttävät asetuksessa (EY) N:o 859/2003 säädetyt edellytykset ja oleskelevat jäsenvaltiossa, mikäli heihin sovelletaan jäsenvaltion lainsäädäntöä ja heidän perheenjäseniään oleskelee Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päättyessä;
 - ii) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset sekä kansalaisuudettomat henkilöt, pakolaiset ja kolmansien maiden kansalaiset, jotka täyttävät asetuksessa (EY) N:o 859/2003 säädetyt edellytykset ja oleskelevat Yhdistyneessä kuningaskunnassa, mikäli heihin sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä ja heidän perheenjäseniään oleskelee jäsenvaltiossa siirtymäkauden päättyessä;
- e) kaikkiin henkilöihin, joilla siirtymäkauden päättyessä on oikeuksia perheenjäseninä asetuksen (EY) N:o 883/2004 nojalla, kuten oikeuksia, jotka on johdettu luontoissuorituksina myönnettävistä sairausetuuksista, on tämän kohdan d alakohdan i ja ii alakohdassa mainituissa tilanteissa sovellettava mainittua asetusta ja asetuksen (EY) N:o 987/2009 vastaavia säännöksiä niin kauan kuin asetuksissa vahvistetut soveltamisedellytykset täyttyvät.
2. Asetuksen (EY) N:o 883/2004 III osaston 1 luvun säännöksiä, jotka koskevat sairausetuuksia, on sovellettava henkilöihin, jotka saavat tämän artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja etuuksia.

Tätä kohtaa sovelletaan soveltuvin osin perhe-etuuksiin, jotka perustuvat asetuksen (EY) N:o 883/2004 67, 68 ja 69 artiklaan.

33 ARTIKLA

Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kansalaiset

1. Tämän osaston määräyksiä, joita sovelletaan unionin kansalaisiin, sovelletaan Islannin, Liechtensteinin ruhtinaskunnan, Norjan kuningaskunnan ja Sveitsin valaliiton kansalaisiin edellyttäen, että
 - a) Islanti, Liechtensteinin ruhtinaskunta, Norjan kuningaskunta ja Sveitsin valaliitto ovat tapauksensa mukaisesti tehneet Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa vastaavat sopimukset kuin ne, joita sovelletaan unionin kansalaisiin, ja kyseiset maat soveltavat näitä sopimuksia; ja
 - b) Islanti, Liechtensteinin ruhtinaskunta, Norjan kuningaskunta ja Sveitsin valaliitto ovat tapauksensa mukaisesti tehneet unionin kanssa vastaavat sopimukset kuin ne, joita sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiin, ja kyseiset maat soveltavat näitä sopimuksia.
2. Sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta ja unioni ovat tehneet ilmoituksen tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sopimusten voimaantulopäivästä, 164 artiklalla perustettu sekakomitea, jäljempänä 'sekakomitea', määrää päivän, josta alkaen tämän osaston määräyksiä sovelletaan tapauksen mukaan Islannin, Liechtensteinin ruhtinaskunnan, Norjan kuningaskunnan ja Sveitsin kansalaisiin.

34 ARTIKLA

Hallinnollinen yhteistyö

1. Poiketen siitä, mitä 7 artiklassa ja 128 artiklan 1 kohdassa määrätään, Yhdistyneellä kuningaskunnalla on tämän sopimuksen voimaantulopäivästä tarkkailijan asema hallintotoimikunnassa. Kun esityslistalla on tähän osastoon liittyviä asioita, jotka koskevat Yhdistynyttä kuningaskuntaa, se voi lähettää edustajansa neuvonantajaksi hallintotoimikunnan kokouksiin sekä asetuksen (EY) N:o 883/2004 73 ja 74 artiklassa tarkoitettujen elinten kokouksiin, joissa käsitellään mainittuja asioita.
2. Poiketen siitä, mitä 8 artiklassa määrätään, Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu sosiaaliturvatietojen sähköiseen vaihtojärjestelmään (EESSI) ja vastaa osallistumisestaan aiheutuvista kuluista.

35 ARTIKLA

Korvaukset, takaisinperintä ja kuittaukset

Asetusten (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 säännöksiä, jotka koskevat korvauksia, takaisinperintää ja kuittauksia, on edelleen sovellettava tapahtumiin, jotka koskevat 30 artiklan soveltamisalaan kuulumattomia henkilöitä ja jotka

- a) sattuivat ennen siirtymäkauden päättymistä; tai

- b) sattuiivat siirtymäkauden päättymisen jälkeen ja koskevat henkilöitä, jotka kuuluivat 30 tai 32 artiklan soveltamisalaan tapahtuman sattuessa.

36 ARTIKLA

Lainsäädännön kehittyminen ja unionin säädösten mukautukset

1. Jos asetuksia (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 muutetaan tai jos ne korvataan siirtymäkauden päätyttyä, tässä sopimuksessa olevia viittauksia näihin asetuksiin on tämän sopimuksen liitteessä I olevaan II osaan sisältyvän säädösluettelon mukaisesti pidettävä viittauksina kyseisiin asetuksiin sellaisina kuin ne ovat muutettuina tai korvattuina.

Sekakomitea tarkistaa tämän sopimuksen liitteessä I olevaa II osaa, ja heti kun unioni hyväksyy säädöksiä, joilla asetuksia (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 muutetaan tai joilla ne korvataan, sekakomitea muuttaa liitteessä I olevaa II osaa vastaamaan kyseisiä säädöksiä. Tätä tarkoitusta varten unioni antaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle sekakomiteassa tiedon kaikista kyseisiä asetuksia muuttavista tai korvaavista säädöksistä mahdollisimman pian niiden hyväksymisen jälkeen.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdan toisessa alakohdassa määrätään, sekakomitea arvioi sellaisten säädösten vaikutuksia, joilla muutetaan asetuksia (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 tai joilla ne korvataan, jos kyseisissä säädöksissä

- a) muutetaan tai korvataan asetuksen (EY) N:o 883/2004 3 artiklan soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä; tai

- b) muutetaan rahaetuudet, joita siirtymäkauden päättyessä ei voitu asetuksen (EY) N:o 883/2004 nojalla siirtää toiseen valtioon, sellaisiksi, että ne voidaan siirtää toiseen valtioon, tai muutetaan rahaetuudet, jotka siirtymäkauden päättyessä voitiin siirtää toiseen valtioon, sellaisiksi, ettei niitä voida siirtää toiseen valtioon; tai
- c) muutetaan rahaetuudet, jotka siirtymäkauden päättyessä voitiin asetuksen (EY) N:o 883/2004 nojalla siirtää toiseen valtioon ainoastaan tietyn rajoitetun ajan kuluessa, sellaisiksi, että ne voidaan siirtää toiseen valtioon ilman aikarajoitusta, tai muutetaan rahaetuudet, jotka siirtymäkauden päättyessä voitiin asetuksen (EY) N:o 883/2004 nojalla siirtää toiseen valtioon ilman aikarajoitusta, sellaisiksi, että ne voidaan siirtää toiseen valtioon ainoastaan tietyn rajoitetun ajan kuluessa.

Tehdessään arviotaan sekakomitean on tarkasteltava vilpittömän mielen hengessä tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen muutosten laajuutta sekä otettava huomioon se, että asetusten (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 moitteeton toiminta unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä sekä toimivaltaisen valtion olemassaolo suhteessa yksittäisiin henkilöihin asetuksen (EY) N:o 883/2004 soveltamisalalla on vastaisuudessakin tärkeää.

Tämän sopimuksen liitteessä I olevaa II osaa ei muuteta vastaamaan tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua säädöstä, jos sekakomitea niin päättää kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut unionilta 1 kohdassa tarkoitettun tiedon.

Tätä kohtaa sovellettaessa tarkoitetaan:

- a) ilmaisulla 'voidaan siirtää toiseen valtioon' sitä, että asetuksen (EY) N:o 883/2004 nojalla maksettava etuus voidaan maksaa sellaiselle henkilölle tai sellaiseen henkilöön liittyvien seikkojen vuoksi, joka oleskelee jäsenvaltiossa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa, silloin kun etuuden maksamisesta vastuussa oleva laitos ei sijaitse siellä; ilmaisulla 'ei voida siirtää toiseen valtioon' tarkoitetaan edellisen ilmaisun vastakohtaa; ja
- b) ilmaisulla 'voidaan siirtää toiseen valtioon ilman aikarajoitusta' sitä, että etuus voidaan maksaa toiseen jäsenvaltioon niin kauan kuin edellytykset, jotka antavat oikeuden etuuteen, täyttyvät.

3. Asetuksia (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 on tätä sopimusta sovellettaessa tulkittava siten, että ne sisältävät tämän sopimuksen liitteessä I olevassa III osassa luetellut mukautukset. Yhdistyneen kuningaskunnan on annettava sekakomiteassa unionille tieto kaikista sellaisista kansallisten säännösten muutoksista, jotka ovat merkityksellisiä tämän sopimuksen liitteessä I olevan III osan kannalta, niin pian kuin mahdollista kyseisten muutosten hyväksymisen jälkeen.

4. Tätä sopimusta sovellettaessa on katsottava, että hallintotoimikunnan päätökset ja suositukset koostuvat päätöksistä ja suosituksista, jotka luetellaan liitteessä I olevassa I osassa. Sekakomitean on otettava huomioon kaikki hallintotoimikunnan uudet päätökset ja suositukset ja muutettava niiden mukaisesti liitteessä I olevaa I osaa. Tätä tarkoitusta varten unioni antaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle sekakomiteassa tiedon hallintotoimikunnan päätöksistä ja suosituksista mahdollisimman pian niiden hyväksymisen jälkeen. Sekakomitea tekee mainitut muutokset unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan ehdotuksesta.

IV OSASTO

MUUT MÄÄRÄYKSET

37 ARTIKLA

Tiedotus

Jäsenvaltiot ja Yhdistynyt kuningaskunta tiedottavat niiden henkilöiden oikeuksista ja velvollisuuksista, jotka kuuluvat tämän osan määräysten soveltamisalaan, erityisesti järjestämällä tiedotuskampanjoita, joita toteutetaan tarpeen mukaan kansallisten ja paikallisten tiedotusvälineiden ja muiden viestintävälineiden avulla.

38 ARTIKLA

Suotuisimmat säännökset

1. Tämän osan määräyksillä ei vaikuteta sellaisten lakien, asetusten tai hallinnollisten säännösten soveltamiseen vastaanottavassa valtiossa tai työskentelyvaltiossa, jotka ovat suotuisampia asiaan liittyvien henkilöiden kannalta. Tätä kohtaa ei sovelleta III osaston määräyksiin.

2. Edellä olevilla 12 artiklalla ja 23 artiklan 1 kohdalla ei rajoiteta Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin väliseen yhteiseen matkustusalueeseen liittyvää järjestelyä siltä osin kuin kyseinen järjestely voi johtaa asiaan liittyvien henkilöiden kannalta suotuisampaan kohteluun.

39 ARTIKLA

Elinikäinen turva

Oikeudet, jotka henkilöille myönnetään tässä osassa olevien osastojen määräyksissä, kuuluvat kyseisille henkilöille heidän koko elinikänsä, elleivät he lakkaa täyttämästä kyseisissä osastoissa vahvistettuja edellytyksiä.

KOLMAS OSA

EROA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

I OSASTO

MARKKINOILLE SAATETUT TAVARAT

40 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä osastossa tarkoitetaan:

- a) 'asettamisella saataville markkinoilla' tavaran toimittamista markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta;
- b) 'markkinoille saattamisella' tavaran ensimmäistä kertaa tapahtuvaa asettamista saataville markkinoilla unionissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa;

- c) 'tavarantoimittamisella jakelua, kulutusta tai käyttöä varten' sitä, että kahden tai useamman oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä tehdään olemassa olevasta ja yksilöllisesti tunnistettavissa olevasta tavarasta sen valmistusvaiheen jälkeen kirjallinen tai suullinen sopimus, joka koskee tavaran omistusoikeuden tai minkä tahansa muun tavaraan kohdistuvan varallisuus- tai hallintaoikeuden siirtämistä, tai sitä, että tällaisesta tavarasta tehdään yhdelle tai useammalle oikeushenkilölle tai luonnolliselle henkilölle tarjous, joka koskee mainitun kaltaisen sopimuksen tekemistä;
- d) 'käyttöönottolla' sitä, että loppukäyttäjä ottaa tavaran ensimmäistä kertaa sen käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön unionissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tai laivavarusteiden osalta sitä, että kyseiset varusteet sijoitetaan alukselle;
- e) 'markkinavalvonnalla' markkinavalvontaviranomaisten toimintaa ja toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tavarat ovat niitä koskevien vaatimusten mukaisia ja että ne eivät vaaranna terveyttä, turvallisuutta tai mitään muuta yleisen edun suojaamiseen liittyvää seikkaa;
- f) 'markkinavalvontaviranomaisella' jäsenvaltion tai Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisella, joka on vastuussa markkinavalvonnan toteuttamisesta oman valtionsa alueella;

- g) 'tavaroiden kaupan pitämisen edellytyksillä' vaatimuksia, jotka koskevat tavaroilta edellytettäviä ominaisuuksia, kuten laatutasoa, suorituskykyä, turvallisuutta tai mittoja, mukaan luettuina vaatimukset, jotka koskevat tällaisten tavaroiden koostumusta tai tällaisten tavaroiden yhteydessä hyödynnettäviä termejä, symboleja, testejä ja testausmenetelmiä, pakkauksia, merkintöjä, päällyksimerkintöjä sekä vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä; edellytyksiin kuuluvat myös vaatimukset, jotka koskevat tuotantomenetelmiä ja -prosesseja, jos näillä on vaikutusta tuotteen ominaisuuksiin;
- h) 'vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella' elintä, joka suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia, kuten kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastuksia;
- i) 'ilmoitetulla laitoksella' vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosta, jolla on tavaroiden kaupan pitämisen edellytysten yhdenmukaistamista koskevan unionin oikeuden nojalla lupa tehdä vaatimustenmukaisuuden arviointitehtäviä kolmantena osapuolena;
- j) 'eläintuotteilla' eläinperäisiä tuotteita, joita tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429¹ 4 artiklan 29 alakohdassa, eläimistä saatavia sivutuotteita, joita tarkoitetaan mainitun artiklan 30 alakohdassa, ja johdettuja tuotteita, joita tarkoitetaan mainitun artiklan 31 alakohdassa, samoin kuin eläinperäisiä rehuja ja eläinperäisiä tuotteita sisältäviä elintarvikkeita ja rehuja.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/429, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö") (EUVL L 84, 31.3.2016, s. 1).

41 ARTIKLA

Markkinoille saatettujen tavaroiden liikkuvuuden jatkaminen

1. Kaikki tavarat, jotka siirtymäkauden päättyessä oli saatettu laillisesti markkinoille unionissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa, voidaan
 - a) edelleen asettaa saataville unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan markkinoilla, ja niitä voidaan siirtää näiden kaksien markkinoiden välillä, kunnes ne päätyvät loppukäyttäjälle;
 - b) ottaa käyttöön unionissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa siten kuin sovellettavissa unionin oikeuden säännöksissä säädetään.
2. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 34 ja 35 artiklassa ja sovellettavassa unionin oikeudessa vahvistettuja vaatimuksia, jotka koskevat tavaroiden kaupan pitämistä, mukaan lukien tavaroiden kaupan pitämistä koskevat edellytykset, on sovellettava 1 kohdassa tarkoitettuihin tavaroihin.
3. Edellä olevaa 1 kohtaa on sovellettava kaikkiin olemassa oleviin ja yksilöllisesti tunnistettavissa oleviin tavaroihin, joita tarkoitetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan II osastossa, paitsi unionin markkinoiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan markkinoiden välillä liikkuviin
 - a) eläviin eläimiin ja sukusoluihin ja alkioihin;
 - b) eläintuotteisiin.

4. Elävien eläinten ja sukusolujen ja alkioiden liikkumiseen jäsenvaltion ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä on sovellettava liitteessä II lueteltuja unionin oikeuden säännöksiä, jos kyseisten tavaroiden lähtöpäivä oli ennen siirtymäkauden loppua.
5. Tällä artiklalla ei rajoiteta Yhdistyneen kuningaskunnan, jäsenvaltion tai unionin mahdollisuutta unionin oikeuden asettamissa rajoissa kieltää 1 kohdassa tarkoitetun tavarahan tai tavaraluokan asettaminen saataville markkinoillaan tai rajoittaa sitä.
6. Tämän osaston määräyksillä ei rajoiteta sellaisten sääntöjen soveltamista, jotka koskevat myyntimenetelmiä, teollis- ja tekijänoikeuksia, tullimenettelyjä, tullitariffeja ja verotusta.

42 ARTIKLA

Markkinoille saattamista koskeva näyttö

Jos talouden toimija vetoaa tietyn tavarahan osalta 41 artiklan 1 kohtaan, kyseisen toimijan on esitettävä asiakirjoihin perustuva näyttö siitä, että tavara saatettiin markkinoille unionissa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä.

43 ARTIKLA

Markkinaevalvonta

1. Jäsenvaltioiden markkinaevalvontaviranomaisten ja Yhdistyneen kuningaskunnan markkinaevalvontaviranomaisten on toimitettava toisilleen viipymättä kaikki markkinaevalvontatoimintansa yhteydessä keräämänsä tiedot, jotka koskevat 41 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tavaroita. Niiden on erityisesti annettava toisilleen ja Euroopan komissiolle tieto kaikista vakavaa vaaraa aiheuttavista tavaroista sekä kaikista sääntöjen vastaisia tavaroita koskevista toimenpiteistään, mukaan lukien kyseisiä tavaroita koskevat tiedot, jotka on saatu unionin oikeuden tai Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön nojalla perustetuista verkoista, tietojärjestelmistä ja tietokannoista.
2. Jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan on toimitettava alueelleen sijoittautuneelle vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokselle viivytyksettä toistensa markkinaevalvontaviranomaisten pyynnöt, jotka koskevat kyseisen laitoksen ilmoitetun laitoksen ominaisuudessa ennen siirtymäkauden päättymistä tekemää vaatimustenmukaisuuden arviointia. Jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos käsittelee tällaiset pyynnöt viipymättä.

44 ARTIKLA

Vireillä olevia menettelyjä koskevien asiakirjojen siirtäminen

Yhdistyneen kuningaskunnan on siirrettävä ilman viivytystä jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, joka on nimetty sovellettavassa unionin oikeudessa säädettyjen menettelyjen mukaisesti, kaikki asiakirjat, jotka liittyvät tämän sopimuksen voimaantulopäivää edeltävänä päivänä vireillä oleviin arviointeihin, hyväksymisiin ja lupiin, jos Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltainen viranomainen on johtanut näiden asioiden käsittelyä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 528/2012¹ ja (EY) N:o 1107/2009² sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/83/EY³ ja 2001/82/EY⁴ mukaisesti.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 528/2012, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä (EUVL L 167, 27.6.2012, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1107/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/83/EY, annettu 6 päivänä marraskuuta 2001, ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä (EYVL L 311, 28.11.2001, s. 67).

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/82/EY, annettu 6 päivänä marraskuuta 2001, eläinlääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä (EYVL L 311, 28.11.2001, s. 1).

45 ARTIKLA

Lääkkeitä koskevien aiempien lupamenettelyjen tietojen asettaminen saataville

1. Yhdistyneen kuningaskunnan on jäsenvaltion tai Euroopan lääkeviraston perustellusta pyynnöstä asetettava ilman viivytystä saataville lääkkeisiin liittyvän myyntilupahakemuksen käsittelyä koskevat asiakirjat, jos Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltainen viranomainen on myöntänyt myyntiluvan kyseiselle lääkkeelle ennen siirtymäkauden päättymistä ja jos kyseiset asiakirjat ovat tarpeellisia myyntilupahakemuksen arvioimiseksi direktiivin 2001/83/EY 10 ja 10 a artiklan ja direktiivin 2001/82/EY 13 ja 13 a artiklan mukaisesti.
2. Jäsenvaltion on Yhdistyneen kuningaskunnan perustellusta pyynnöstä asetettava ilman viivytystä saataville lääkkeisiin liittyvän myyntilupahakemuksen käsittelyä koskevat asiakirjat, jos kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on myöntänyt kyseiselle lääkkeelle myyntiluvan ennen siirtymäkauden päättymistä, jos kyseiset asiakirjat ovat tarpeellisia myyntilupahakemuksen arvioimiseksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa sen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti ja jos kyseisen lainsäädännön vaatimukset vastaavat direktiivin 2001/83/EY 10 ja 10 a artiklassa ja direktiivin 2001/82/EY 13 ja 13 a artiklassa esiintyvää sääntelyä.

46 ARTIKLA

Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja jäsenvaltioon sijoittautuneiden ilmoitettujen
laitosten hallussa olevien tietojen asettaminen saataville

1. Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava, että tiedot, jotka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneella vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella on hallussaan ja jotka koskevat kyseisen laitoksen toimintaa unionin oikeuden mukaisena ilmoitettuna laitoksena ennen siirtymäkauden päättymistä, asetetaan viipymättä todistuksenhaltijan pyynnöstä tämän osoittaman, jäsenvaltioon sijoittautuneen ilmoitetun laitoksen saataville.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tiedot, jotka jäsenvaltioon sijoittautuneella vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella on hallussaan ja jotka koskevat kyseisen laitoksen toimintaa ennen siirtymäkauden päättymistä, asetetaan viipymättä todistuksenhaltijan pyynnöstä tämän osoittaman, Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneen ilmoitetun laitoksen saataville.

II OSASTO

VIREILLÄ OLEVAT TULLIMENETTELYT

47 ARTIKLA

Unionitavaroiden tullioikeudellinen asema

1. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 952/2013¹ on sovellettava asetuksen 5 artiklan 23 alakohdassa tarkoitettuihin unionitavaroihin, jos tällaiset tavarat liikkuvat Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueelta unionin tullialueelle tai päinvastoin ja liikkuminen alkoi ennen siirtymäkauden päättymistä ja päättyi siirtymäkauden päättymisen jälkeen. Tavaroiden liikkumista, joka on alkanut ennen siirtymäkauden päättymistä ja päättyy siirtymäkauden päättymisen jälkeen, on unionin oikeuteen sisältyvien tuonti- ja vientilisenssejä koskevien vaatimusten kannalta pidettävä unionin sisäisinä liikkumisina.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1).

2. Sovellettaessa 1 kohtaa ei sovelleta asetuksen (EU) N:o 952/2013 153 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua unionitavaraolettamaa. Asianomaisen henkilön on todistettava tavaroiden kaikkien liikkumisten osalta, että tavarat ovat tullioikeudelliselta asemaltaan unionitavaroita ja että 1 kohdassa tarkoitettu liikkuminen alkoi ennen siirtymäkauden päättymistä; kyseinen henkilö voi näiden seikkojen todistamisessa käyttää kaikkia niitä tapoja, joita tarkoitetaan komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2447¹ 199 artiklassa. Tavaroiden liikkumisen alkamisajankohta on todistettava tavaroita koskevalla kuljetusasiakirjalla.

3. Edellä olevaa 2 kohtaa ei sovelleta unionitavaroihin, jotka kuljetetaan ilmateitse ja jotka on kuormattu tai uudelleenlastattu Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueella olevalla lentoasemalla niiden lähettämiseksi unionin tullialueelle tai unionin tullialueella olevalla lentoasemalla niiden lähettämiseksi Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueelle, jos tavarat kuljetetaan yhdellä kuljetusasiakirjalla, joka on annettu jommallakummalla tullialueella, ja jos tavaroiden liikkuminen ilmateitse alkoi ennen siirtymäkauden päättymistä ja päättyi siirtymäkauden päättymisen jälkeen.

¹ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/2447, annettu 24 päivänä marraskuuta 2015, unionin tullikodeksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 343, 29.12.2015, s. 558).

4. Edellä olevaa 2 kohtaa ei sovelleta unionitavaroihin, jotka kuljetetaan meriteitse ja jotka on kuljetettu komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/2446¹ 120 artiklassa tarkoitetussa säännöllisessä alusliikenteessä Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueella olevien satamien ja unionin tullialueella olevien satamien välillä, jos

- a) matka Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueella olevien satamien ja unionin tullialueella olevien satamien välillä alkoi ennen siirtymäkauden päättymistä ja päättyi siirtymäkauden päättymisen jälkeen; ja
- b) säännöllisessä alusliikenteessä oleva alus kävi yhdessä tai useammassa Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueella tai unionin tullialueella olevassa satamassa ennen siirtymäkauden päättymistä.

5. Kun säännöllisessä alusliikenteessä oleva alus käy 4 kohdan a alakohdassa tarkoitetun matkan aikana yhdessä tai useammassa Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueella olevassa satamassa siirtymäkauden päättymisen jälkeen

- a) ja kun tavarat on lastattu ennen siirtymäkauden päättymistä ja ne puretaan mainituissa satamissa, unionitavaroiden tullioikeudellinen asema ei muutu;

¹ Komission delegoitu asetukset (EU) 2015/2446, annettu 28 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 täydentämisestä tiettyjä unionin tullikoodeksin säännöksiä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta (EUVL L 343, 29.12.2015, s. 1).

- b) ja kun tavarat lastataan satamassa, jossa alus käy siirtymäkauden päättymisen jälkeen, unionitavaroiden tullioikeudellinen asema ei muutu, jos kyseinen asema todistetaan 2 kohdan mukaisesti.

48 ARTIKLA

Saapumisen yleisilmoitus ja lähtöä edeltävä ilmoitus

1. Asetusta (EU) N:o 952/2013 on sovellettava saapumisen yleisilmoituksiin, jotka annettiin ensimmäiseen saapumistullitoimipaikkaan mainitun asetuksen IV osaston 1 luvun mukaisesti ennen siirtymäkauden päättymistä, ja kyseisillä ilmoituksilla on samat oikeusvaikutukset Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueella ja unionin tullialueella siirtymäkauden päättymisen jälkeen.
2. Asetusta (EU) N:o 952/2013 on sovellettava lähtöä edeltäviin ilmoituksiin, jotka annettiin mainitun asetuksen VIII osaston 1 luvun säännösten mukaisesti ennen siirtymäkauden päättymistä ja, soveltuvin tapauksissa, joita koskevat tavarat luovutettiin mainitun asetuksen 194 artiklan mukaisesti ennen siirtymäkauden päättymistä. Kyseisillä ilmoituksilla on samat oikeusvaikutukset Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueella ja unionin tullialueella siirtymäkauden päättymisen jälkeen.

49 ARTIKLA

Tavaroiden väliaikaisen varastoinnin tai tullimenettelyjen päättyminen

1. Asetusta (EU) N:o 952/2013 on sovellettava muihin kuin unionitavaroihin, jotka siirtymäkauden päättyessä olivat Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueella mainitun asetuksen 5 artiklan 17 alakohdassa tarkoitettussa väliaikaisessa varastoinnissa, ja tavaroihin, joihin siirtymäkauden päättyessä sovellettiin Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueella jotain mainitun asetuksen 5 artiklan 16 kohdassa tarkoitetuista tullimenettelyistä, siihen asti, että kyseinen väliaikainen varastointi on päätynyt, erityinen tullimenettely on päätetty tai tavarat on luovutettu vapaaseen liikkeeseen tai viety tullialueen ulkopuolelle, jos soveltamisen päättävä tapahtuma sattuu siirtymäkauden päättymisen jälkeen mutta liitteessä III tarkoitettun vastaavan määräajan kuluessa.

Asetuksen (EU) N:o 952/2013 148 artiklan 5 kohdan b ja c alakohtaa ja 219 artiklaa ei kuitenkaan sovelleta sellaisiin tavaroiden liikkumisiin Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueen ja unionin tullialueen välillä, jotka päättyvät siirtymäkauden päättymisen jälkeen.

2. Asetusta (EU) N:o 952/2013, neuvoston päätöstä 2014/335/EU, Euratom¹, neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 608/2014² ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 609/2014³ on sovellettava kaikkiin tullivelkoihin, jotka syntyvät siirtymäkauden päättymisen jälkeen 1 kohdassa tarkoitetun väliaikaisen varastoinnin päättymisen tai tullimenettelyn päättämisen perusteella.

3. Täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2447 II osaston 1 luvun 1 jakson säännöksiä on sovellettava sellaisiin tariffikiintiöpyyntöihin, jotka tulliviranomaiset ovat hyväksyneet Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueella ja joiden osalta tulliviranomaiset ovat toimittaneet tarvittavat täydentävät asiakirjat mainitun asetuksen 50 artiklan mukaisesti Yhdistyneen kuningaskunnan tullialueella ennen siirtymäkauden päättymistä; mainittuja säännöksiä sovelletaan myös tariffikiintiöpyyntöjen peruuttamiseen ja tällaisia pyyntöjä koskevien, käyttämättä jääneiden jaettujen määrien palauttamiseen.

¹ Neuvoston päätös 2014/335/EU, Euratom, annettu 26 päivänä toukokuuta 2014, Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä (EUVL L 168, 7.6.2014, s. 105).

² Neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 608/2014, annettu 26 päivänä toukokuuta 2014, Euroopan unionin omien varojen järjestelmää koskevista täytäntöönpanotoimenpiteistä (EUVL L 168, 7.6.2014, s. 29).

³ Neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 609/2014, annettu 26 päivänä toukokuuta 2014, perinteisten, ALV- ja BKTL-perusteisten omien varojen käyttöön asettamisessa sovellettavista menetelmistä ja menettelystä sekä käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä (EUVL L 168, 7.6.2014, s. 39).

50 ARTIKLA

Verkkojen, tietojärjestelmien ja tietokantojen käyttöoikeudet

Poiketen siitä, mitä 8 artiklassa määrätään, Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus käyttää liitteessä IV lueteltuja verkkoja, tietojärjestelmiä ja tietokantoja siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä, jotta Yhdistynyt kuningaskunta kykenee noudattamaan tämän osaston mukaisia velvollisuuksiaan. Yhdistynyt kuningaskunta korvaa unionille todelliset kulut, jotka tälle aiheutuvat tämän käyttöoikeuden tarjoamisesta. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle näiden kulujen määrän kunkin vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä liitteessä IV mainitun kauden päättymiseen asti. Jos todellisten kulujen ilmoitettu määrä poikkeaa huomattavasti siitä parhaasta arviosta, jonka unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista, Yhdistynyt kuningaskunta maksaa viipymättä unionille parasta arviota vastaavan määrän ja sekakomitean on päätettävä, miten todellisten kulujen ja parhaan arvion välisen eron suhteen toimitaan.

III OSASTO

VIREILLÄ OLEVAT ARVONLISÄVERO- JA VALMISTEVEROASIAT

51 ARTIKLA

Arvonlisävero

1. Neuvoston direktiiviä 2006/112/EY¹ on sovellettava tavaroihin, jotka lähetettiin tai kuljetettiin Yhdistyneen kuningaskunnan alueelta jäsenvaltion alueelle tai päinvastoin, jos lähettäminen tai kuljettaminen alkoi ennen siirtymäkauden päättymistä ja päättyi siirtymäkauden päättymisen jälkeen.
2. Direktiiviä 2006/112/EY on sovellettava viiden vuoden ajan siirtymäkauden päättymisestä verovelvollisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin sellaisten liiketapahtumien osalta, joihin liittyy rajatylittävä elementti Yhdistyneen kuningaskunnan ja jäsenvaltion välillä ja jotka tapahtuivat ennen siirtymäkauden päättymistä, sekä 1 kohdassa tarkoitettujen liiketoimien osalta.

¹ Neuvoston direktiivi 2006/112/EY, annettu 28 päivänä marraskuuta 2006, yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä (EUVL L 347, 11.12.2006, s. 1).

3. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa määrätään ja neuvoston direktiivin 2008/9/EY¹ 15 artiklassa säädetään, sellaista arvonlisäveroa koskevat palautushakemukset, jotka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunut verovelvollinen maksoi jäsenvaltiossa tai jotka jäsenvaltioon sijoittautunut verovelvollinen maksoi Yhdistyneessä kuningaskunnassa, on jätettävä mainitun direktiivin vaatimusten mukaisesti viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021.

4. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa määrätään ja neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 282/2011² 61 artiklan 2 kohdassa säädetään, muutokset arvonlisäveroilmoituksiin, jotka annettiin direktiivin 2006/112/EY 364 tai 369 f artiklan mukaisesti joko Yhdistyneeseen kuningaskuntaan kulutusjäsenvaltiossa ennen siirtymäkauden päättymistä suoritettujen palveluiden osalta tai jäsenvaltioon Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä suoritettujen palveluiden osalta, on jätettävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2021.

¹ Neuvoston direktiivi 2008/9/EY, annettu 12 päivänä helmikuuta 2008, yksityiskohtaisista säännöistä direktiivissä 2006/112/EY säädetyn arvonlisäveron palauttamiseksi palautusjäsenvaltioon sijoittautumattomille mutta toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille verovelvollisille (EUVL L 44, 20.2.2008, s. 23).

² Neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 282/2011, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2011, yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY täytäntöönpanotoimenpiteistä (EUVL L 77, 23.3.2011, s. 1).

52 ARTIKLA

Valmisteveron alaiset tavarat

Neuvoston direktiiviä 2008/118/EY¹ on sovellettava sellaisten valmisteveron alaisten tavaroiden liikkeisiin, jotka ovat väliaikaisen valmisteverottomuuden järjestelmässä, sekä valmisteveron alaisten tavaroiden liikkeisiin sen jälkeen kun ne on luovutettu kulutukseen Yhdistyneen kuningaskunnan alueelta jäsenvaltion alueelle tai päinvastoin, jos tavaroiden liikkuminen alkoi ennen siirtymäkauden päättymistä ja päättyi siirtymäkauden päättymisen jälkeen.

53 ARTIKLA

Verkkojen, tietojärjestelmien ja tietokantojen käyttöoikeudet

Poiketen siitä, mitä 8 artiklassa määrätään, Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus käyttää liitteessä IV lueteltuja verkkoja, tietojärjestelmiä ja tietokantoja siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä, jotta Yhdistynyt kuningaskunta kykenee noudattamaan tämän osaston mukaisia velvollisuuksiaan. Yhdistynyt kuningaskunta korvaa unionille todelliset kulut, jotka tälle aiheutuvat tämän käyttöoikeuden tarjoamisesta. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle näiden kulujen määrän kunkin vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä liitteessä IV mainitun kauden päättymiseen asti. Jos todellisten kulujen ilmoitettu määrä poikkeaa huomattavasti siitä parhaasta arviosta, jonka unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista, Yhdistynyt kuningaskunta maksaa viipymättä unionille parasta arviota vastaavan määrän ja sekakomitean on päätettävä, miten todellisten kulujen ja parhaan arvion välisen eron suhteen toimitaan.

¹ Neuvoston direktiivi 2008/118/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta (EUVL L 9, 14.1.2009, s. 12).

IV OSASTO

HENKINEN OMAISUUS

54 ARTIKLA

Rekisteröityjen tai myönnettyjen oikeuksien suojan jatkuminen Yhdistyneessä kuningaskunnassa

1. Jos jokin seuraavassa luetelluista teollis- ja tekijänoikeuksista on rekisteröity tai myönnetty ennen siirtymäkauden päättymistä, tällaisen oikeuden haltijasta tulee ilman asian uutta käsittelyä vastaavan rekisteröidyn ja täytäntöönpanokelpoisen teollis- ja tekijänoikeuden haltija Yhdistyneessä kuningaskunnassa sen lainsäädännön mukaisesti:
 - a) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1001¹ mukaisesti rekisteröidyn Euroopan unionin tavaramerkin haltijasta tulee Yhdistyneessä kuningaskunnassa samasta merkistä koostuvan ja samoja tavaroita tai palveluita koskevan tavaramerkin haltija;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1001, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2017, Euroopan unionin tavaramerkistä (EUVL L 154, 16.6.2017, s. 1).

- b) neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002¹ mukaisesti rekisteröidyn ja soveltuviissa tapauksissa julkistamisen lykkäämisen jälkeen julkistetun yhteisömallin haltijasta tulee Yhdistyneessä kuningaskunnassa samaa mallia koskevan rekisteröidyn mallioikeuden haltija;
- c) neuvoston asetuksen (EY) N:o 2100/94² nojalla myönnetyn yhteisön kasvinjalostajanoikeuden haltijasta tulee samaa kasvilajiketta koskevan kasvinjalostajanoikeuden haltija Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 6/2002, annettu 12 päivänä joulukuuta 2001, yhteisömallista (EYVL L 3, 5.1.2002, s. 1).

² Neuvoston asetus (EY) N:o 2100/94, annettu 27 päivänä heinäkuuta 1994, yhteisön kasvinjalostajanoikeuksista (EYVL L 227, 1.9.1994, s. 1).

2. Jos Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1151/2012¹ tarkoitettua maantieteellistä merkintää, alkuperänimitystä tai aitoa perinteistä tuotetta koskevaa merkintää, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1308/2013² tarkoitettua maantieteellistä merkintää, alkuperänimitystä tai viinin perinteistä merkintää, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 110/2008³ tarkoitettua maantieteellistä merkintää tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 251/2014⁴ tarkoitettua maantieteellistä merkintää suojataan unionissa mainittujen asetusten nojalla siirtymäkauden viimeisenä päivänä, henkilöillä, joilla on oikeus käyttää kyseistä maantieteellistä merkintää, alkuperänimitystä, aitoa perinteistä tuotetta koskevaa merkintää tai viinin perinteistä merkintää, on oikeus siirtymäkauden päättymisestä lähtien käyttää ilman lisätutkimuksia kyseisiä merkintöjä ja nimityksiä Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ja kyseisille merkinnöille ja nimityksille on annettava Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä vähintään samantasoinen suoja kuin mikä niille annetaan seuraavissa unionin oikeuden säännöksissä:

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1151/2012, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä (EUVL L 343, 14.12.2012, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 110/2008, annettu 15 päivänä tammikuuta 2008, tislattujen alkoholijuomien määritelmistä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojaamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1576/89 kumoamisesta (EUVL L 39, 13.2.2008, s. 16).

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 251/2014, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1601/91 kumoamisesta (EUVL L 84, 20.3.2014, s. 14).

- a) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2436¹ 4 artiklan 1 kohdan i, j ja k alakohta; ja
- b) maantieteellisen merkinnän, alkuperänimityksen, aitoa perinteistä tuotetta koskevan merkinnän tai viinin perinteisen merkinnän osalta asetuksen (EU) N:o 1151/2012 13 artikla, 14 artiklan 1 kohta, 24 artikla, 36 artiklan 3 kohta, 38 artikla, 44 artikla sekä 45 artiklan 1 kohdan b alakohta; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013² 90 artiklan 1 kohta; asetuksen (EU) N:o 1308/2013 100 artiklan 3 kohta, 102 artiklan 1 kohta, 103 artikla, 113 artikla ja 157 artiklan 1 kohdan c alakohdan x alakohta; komission asetuksen (EY) N:o 607/2009³ 62 artiklan 3 ja 4 kohta; asetuksen (EY) N:o 110/2008 15 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta, 16 artikla ja 23 artiklan 1 kohta sekä siltä osin kuin on kyse mainitun asetuksen mainittujen säännösten noudattamisesta, asetuksen 24 artiklan 1 kohta; tai asetuksen (EU) N:o 251/2014 19 artiklan 1 kohta ja 20 artikla.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2436, annettu 16 päivänä joulukuuta 2015, jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentämisestä (EUVL L 336, 23.12.2015, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 1306/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, yhteisestä maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 549).

³ Komission asetukset (EY) N:o 607/2009, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2009, neuvoston asetuksen (EY) N:o 479/2008 soveltamista koskevista eräistä yksityiskohtaisista säännöistä tiettyjen viinialan tuotteiden suojattujen alkuperänimitysten, maantieteellisten merkintöjen ja perinteisten merkintöjen sekä merkintöjen ja esittelyn osalta (EUVL L 193, 24.7.2009, s. 60).

Jos ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun maantieteellisen merkinnän, alkuperänimityksen, aitoa perinteistä tuotetta koskevan merkinnän tai viinin perinteisen merkinnän suoja lakkaa unionissa siirtymäkauden päätyttyä, ensimmäistä alakohtaa ei enää sovelleta kyseiseen maantieteelliseen merkintään, alkuperänimitykseen, aitoa perinteistä tuotetta koskevaan merkintään eikä viinin perinteiseen merkintään.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta, jos unionissa annettava suoja perustuu kansainvälisiin sopimuksiin, joissa unioni on osapuolena.

Tätä kohtaa on sovellettava, kunnes 184 artiklassa tarkoitettu sopimus, joka korvaa tämän kohdan, tulee voimaan tai sitä aletaan soveltaa.

3. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, jos tuossa kohdassa tarkoitettu teollis- ja tekijänoikeus julistetaan mitättömäksi tai menetetyksi tai jos yhteisön kasvinjalostajanoikeus julistetaan mitättömäksi tai peruutetuksi unionissa sellaisen hallintomenettelyn tai oikeudenkäynnin tuloksena, joka oli vireillä siirtymäkauden viimeisenä päivänä, vastaava oikeus on julistettava mitättömäksi, menetetyksi tai peruutetuksi myös Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Mitättömäksi, menetetyksi tai peruutetuksi julistaminen tulee voimaan samana päivänä sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa että unionissa.

Poiketen siitä, mitä ensimmäisessä alakohdassa määrätään, Yhdistyneellä kuningaskunnalla ei ole velvollisuutta julistaa mitättömäksi tai menetetyksi ensimmäisessä alakohdassa mainittua vastaavaa oikeutta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jos perusteita, joiden nojalla Euroopan unionin tavaramerkki tai rekisteröity yhteisömalli on julistettu mitättömäksi tai menetetyksi, ei sovelleta Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

4. Yhdistyneessä kuningaskunnassa 1 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti syntyvän tavaramerkin tai rekisteröidyn mallioikeuden ensimmäinen uudistamispäivä on sama kuin unionin oikeuden mukaisesti rekisteröidyn vastaavan teollis- ja tekijänoikeuden uudistamispäivä.

5. Tämän artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin, Yhdistyneessä kuningaskunnassa syntyviin tavaramerkkeihin on sovellettava seuraavaa:

- a) tavaramerkin hakemispäivänä ja etuoikeuspäivänä on pidettävä Euroopan unionin tavaramerkin hakemispäivää ja etuoikeuspäivää, ja sen aiemmuus määräytyy soveltuvissa tapauksissa Yhdistyneen kuningaskunnan tavaramerkille asetuksen (EU) 2017/1001 39 tai 40 artiklan nojalla vaaditun aiemmuuden mukaisesti;
- b) tavaramerkkiä ei saa julistaa menetetyksi sillä perusteella, että vastaavaa Euroopan unionin tavaramerkkiä ei ole otettu tosiasialliseen käyttöön Yhdistyneen kuningaskunnan alueella ennen siirtymäkauden päättymistä;
- c) unionissa laajalti tunnetun Euroopan unionin tavaramerkin omistajalla on sillä perusteella, että tavaramerkki on unionissa laajalti tunnettu siirtymäkauden päättyessä, oikeus käyttää Yhdistyneessä kuningaskunnassa vastaavan tavaramerkin osalta oikeuksia, jotka vastaavat asetuksen (EU) 2017/1001 9 artiklan 2 kohdan c alakohdassa ja direktiivin (EU) 2015/2436 5 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädettyjä oikeuksia; siirtymäkauden päättymisen jälkeen se, että tavaramerkkiä voidaan edelleen pitää laajalti tunnettuna, perustuu tavaramerkin käyttämiseen Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

6. Tämän artiklan 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettuihin, Yhdistyneessä kuningaskunnassa syntyviin rekisteröityihin mallioikeuksiin ja kasvinjalostajanoikeuksiin on sovellettava seuraavaa:

- a) Yhdistyneen kuningaskunnan lain nojalla myönnettävän suojan voimassaoloajan on oltava vähintään yhtä pitkä kuin vastaavalle rekisteröidylle yhteisömallille tai yhteisön kasvinjalostajanoikeudelle unionin oikeuden nojalla myönnettävän suojan jäljellä oleva voimassaoloaika.
- b) hakemispäivänä ja etuoikeuspäivänä on pidettävä vastaavan rekisteröidyn yhteisömallin tai yhteisön kasvinjalostajanoikeuden hakemispäivää ja etuoikeuspäivää.

55 ARTIKLA

Rekisteröintimenettely

1. Yhdistyneen kuningaskunnan asianomaisten yksiköiden on toteutettava tämän sopimuksen 54 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla tehtävä rekisteröinti, myöntäminen tai suojaaminen maksutta, ja niiden on tällöin käytettävä tietoja, jotka ovat saatavilla Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston, yhteisön kasvilajikeviraston ja Euroopan komission rekistereistä. Tätä artiklaa sovellettaessa on asetuksen (EY) N:o 110/2018 liitettä III pidettävä rekisterinä.

2. Teollis- ja tekijänoikeuden haltijan, jota tarkoitetaan 54 artiklan 1 kohdassa, ja niiden henkilöiden, joilla on oikeus käyttää 54 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua maantieteellistä merkintää, alkuperänimitystä, aitoa perinteistä tuotetta koskevaa merkintää tai viinin perinteistä merkintää, ei tarvitse 1 kohtaa sovellettaessa jättää hakemusta tai ryhtyä mihinkään erityiseen hallinnolliseen menettelyyn. Edellä 54 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoilla ei tarvitse olla postiosoitetta Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päättymistä seuraavien kolmen vuoden aikana.

3. Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto, yhteisön kasvilajikevirasto ja Euroopan komissio toimittavat Yhdistyneen kuningaskunnan asianomaisille yksiköille tiedot, joita nämä tarvitsevat 54 artiklan 1 tai 2 kohdan nojalla Yhdistyneessä kuningaskunnassa tehtävää rekisteröintiä, myöntämistä tai suojaamista varten.

4. Tällä artiklalla ei rajoiteta sellaisten maksujen määräämistä, joita mahdollisesti sovelletaan oikeuksia uudistettaessa, eikä oikeudenhaltijoiden mahdollisuutta luopua teollis- ja tekijänoikeuksistaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa sen laissa säädettyjen menettelyiden mukaisesti.

56 ARTIKLA

Unionin nimeäviin kansainvälisiin rekisteröinteihin liittyvän
suojan jatkuminen Yhdistyneessä kuningaskunnassa

Yhdistyneen kuningaskunnan on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, jotka ovat ennen siirtymäkauden päättymistä saavuttaneet suojan kansainvälisesti rekisteröidyille, unionin nimeäville tavaramerkeilleen tai malleilleen tavaramerkkien kansainvälistä rekisteröintiä koskevassa Madridin järjestelmässä tai teollismallien kansainvälistä tallettamista koskevassa Haagin järjestelmässä, saavat Yhdistyneessä kuningaskunnassa suojaa tavaramerkeilleen ja teollismalleilleen kyseisten kansainvälisten rekisteröintien perusteella.

57 ARTIKLA

Rekisteröimättömien yhteisömallien suojan jatkuminen
Yhdistyneessä kuningaskunnassa

Jos rekisteröimätön yhteisömalli on syntynyt asetuksen (EY) N:o 6/2002 mukaisesti ennen siirtymäkauden päättymistä, rekisteröimättömän yhteisömallin haltijasta tulee Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseisen mallin osalta suoraan lain nojalla sellaisen täytäntöönpanokelpoisen, Yhdistyneen kuningaskunnan lain mukaisen teollis- ja tekijänoikeuden haltija, jolle myönnettävä suoja on samantasoinen kuin asetuksessa (EY) N:o 6/2002 vahvistettu suoja. Yhdistyneen kuningaskunnan lain nojalla kyseiselle oikeudelle myönnettävän suojan voimassaoloajan on oltava vähintään yhtä pitkä kuin vastaavalle rekisteröimättömälle yhteisömallille mainitun asetuksen 11 artiklan 1 kohdan nojalla myönnettävän suojan jäljellä oleva voimassaoloaika.

58 ARTIKLA

Tietokantojen suojan jatkuminen

1. Jos Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/9/EY¹ 7 artiklan mukainen oikeus tietokantaan on syntynyt Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä ja jos oikeuden haltija edelleen täyttää mainitun direktiivin 11 artiklan vaatimukset, kyseisen oikeuden haltijalla säilyy Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseisen tietokannan osalta sellainen täytäntöönpanokelpoinen, Yhdistyneen kuningaskunnan lain mukainen teollis- ja tekijänoikeus, jonka suoja on samantasoinen kuin sille direktiivin 96/9/EY nojalla myönnettävä suoja. Yhdistyneen kuningaskunnan lain nojalla kyseiselle oikeudelle myönnettävän suojan voimassaoloajan on oltava vähintään yhtä pitkä kuin direktiivin 96/9/EY 10 artiklan nojalla myönnettävän suojan jäljellä oleva voimassaoloaika.
2. Seuraavien henkilöiden ja yritysten on katsottava täyttävän direktiivin 96/9/EY 11 artiklan vaatimukset:
 - a) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset;
 - b) luonnolliset henkilöt, joiden vakinainen asuinpaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/9/EY, annettu 11 päivänä maaliskuuta 1996, tietokantojen oikeudellisesta suojasta (EYVL L 77, 27.3.1996, s. 20).

- c) Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneet yritykset sillä edellytyksellä, että jos tällaisella yrityksellä on ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka Yhdistyneessä kuningaskunnassa, sen toiminnalla on todellinen ja jatkuva yhteys Yhdistyneen kuningaskunnan tai jonkin jäsenvaltion talouteen.

59 ARTIKLA

Euroopan unionin tavaramerkkejä, yhteisömalleja ja yhteisön kasvinjalostajanoikeutta koskevien vireillä olevien hakemusten etuoikeus

1. Jos henkilö on jättänyt Euroopan unionin tavaramerkkiä tai yhteisömallia koskevan hakemuksen unionin oikeuden mukaisesti ennen siirtymäkauden päättymistä ja kyseiselle hakemukselle on määritetty hakemuspäivä, kyseisellä henkilöllä on saman tavaramerkin osalta sellaisia tavaroita tai palveluita varten, jotka ovat samanlaisia kuin unionissa tehdyn tavaramerkkihakemuksen tarkoittamat tavarat ja palvelut tai jotka sisältyvät tällaisiin tavaroihin ja palveluihin, sekä saman mallin osalta oikeus jättää hakemus Yhdistyneessä kuningaskunnassa yhdeksän kuukauden kuluessa siirtymäkauden päättymisestä. Tämän artiklan nojalla jätetyn hakemuksen hakemispäivänä ja etuoikeuspäivänä on pidettävä vastaavan unionissa tehdyn hakemuksen hakemispäivää ja etuoikeuspäivää, ja sen aiemmuus määräytyy soveltuvin tapauksissa asetuksen (EU) 2017/1001 39 tai 40 artiklan nojalla vaaditun Yhdistyneen kuningaskunnan tavaramerkin aiemmuuden mukaisesti.

2. Jos henkilö on jättänyt yhteisön kasvinjalostajanoikeutta koskevan hakemuksen unionin oikeuden mukaisesti ennen siirtymäkauden päättymistä, kyseisellä henkilöllä on sitä silmällä pitäen, että hän jättää samaa kasvinjalostajanoikeutta koskevan hakemuksen Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tapauskohtainen etuoikeus Yhdistyneessä kuningaskunnassa kuuden kuukauden ajan siirtymäkauden päättymisestä. Tämä etuoikeus merkitsee sitä, että yhteisön kasvinjalostajanoikeutta koskevan hakemuksen etuoikeuspäivää on pidettävä Yhdistyneessä kuningaskunnassa tehdyn kasvinjalostajanoikeutta koskevan hakemuksen tekopäivänä määritettäessä erottamiskykyä, uutuutta ja oikeutta suojaan.

60 ARTIKLA

Lisäsuojatodistuksia koskevat vireillä olevat hakemukset Yhdistyneessä kuningaskunnassa

1. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1610/96¹ on sovellettava kasvinsuojeluaineiden lisäsuojatodistuksia koskeviin hakemuksiin ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 469/2009² lääkkeiden lisäsuojatodistuksia koskeviin hakemuksiin samoin kuin tällaisten todistusten voimassaolon jatkamista koskeviin hakemuksiin, jos tällaiset hakemukset jätettiin Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiselle ennen siirtymäkauden päättymistä ja hallinnollinen menettely kyseisten todistusten antamiseksi tai niiden voimassaolon jatkamiseksi oli vireillä siirtymäkauden päättyessä.
2. Todistukset, jotka on myönnetty 1 kohdan nojalla, antavat suojan, joka on samantasoinen kuin asetuksessa (EY) N:o 1610/96 tai asetuksessa (EY) N:o 469/2009 vahvistettu suoja.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1610/96, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1996, kasvinsuojeluaineiden lisäsuojatodistuksen käyttöön ottamisesta (EYVL L 198, 8.8.1996, s. 30).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 469/2009, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, lääkkeiden lisäsuojatodistuksesta (EUVL L 152, 16.6.2009, s. 1).

61 ARTIKLA

Oikeuksien sammuminen

Teollis- ja tekijänoikeudet, jotka olivat sammuneet sekä unionissa että Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä unionin oikeuden säännösten mukaisesti, pysyvät sammuneina sekä unionissa että Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

V OSASTO

VIREILLÄ OLEVA POLIISIYHTEISTYÖ JA RIKOSASIOISSA TEHTÄVÄ OIKEUDELLINEN YHTEISTYÖ

62 ARTIKLA

Vireillä olevat, rikosasioissa tehtävää oikeudellista yhteistyötä
koskevat menettelyt

1. Yhdistyneessä kuningaskunnassa sekä jäsenvaltioissa silloin kun asiassa on liittymä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan on sovellettava seuraavaa:
 - a) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti tehtyä yleissopimusta keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä¹ ja keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyyn yleissopimukseen liitettävää pöytäkirjaa², jonka neuvosto on laatinut Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti, on sovellettava keskinäistä oikeusapua koskeviin pyyntöihin, jotka keskusviranomaisen tai oikeusviranomaisen on vastaanottanut sovellettavan säädöksen mukaisesti ennen siirtymäkauden päättymistä;

¹ EYVL C 197, 12.7.2000, s. 3.

² EYVL C 326, 21.11.2001, s. 2.

- b) neuvoston puitepäättöstä 2002/584/YOS¹ on sovellettava eurooppalaisiin pidätysmääräyksiin silloin kun etsitty henkilö pidätetään ennen siirtymäkauden päättymistä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanemiseksi, eikä soveltamiseen vaikuta, pitääkö täytäntöönpaneva oikeusviranomainen kyseisen henkilön vapaudenmenetyksen voimassa vai vapauttaako se hänet väliaikaisesti;
- c) neuvoston puitepäättöstä 2003/577/YOS² on sovellettava jäädymispäätöksiin silloin kun ne on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä keskusviranomainen, täytäntöönpanovaltainen oikeusviranomainen tai sellainen täytäntöönpanovaltion oikeusviranomainen, jolla ei ole toimivaltaa tunnustaa tai panna täytäntöön jäädymispäätöstä mutta joka toimittaa jäädymispäätöksen viran puolesta täytäntöönpanovaltaiselle oikeusviranomaiselle;
- d) neuvoston puitepäättöstä 2005/214/YOS³ on sovellettava päätöksiin silloin kun ne on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä keskusviranomainen, täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomainen tai sellainen täytäntöönpanovaltion viranomainen, jolla ei ole toimivaltaa tunnustaa tai panna täytäntöön päätöstä mutta joka toimittaa päätöksen viran puolesta täytäntöönpanovaltaiselle viranomaiselle;

¹ Neuvoston puitepäättös 2002/584/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä (EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1).

² Neuvoston puitepäättös 2003/577/YOS, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003, omaisuuden tai todistusaineiston jäädymistä koskevien päätösten täytäntöönpanosta Euroopan unionissa (EUVL L 196, 2.8.2003, s. 45).

³ Neuvoston puitepäättös 2005/214/YOS, tehty 24 päivänä helmikuuta 2005, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin (EUVL L 76, 22.3.2005, s. 16).

- e) neuvoston puitepäättöstä 2006/783/YOS¹ on sovellettava menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin silloin kun ne on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä keskusviranomaisen, täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomaisen tai sellainen täytäntöönpanovaltion viranomaisen, jolla ei ole toimivaltaa tunnustaa tai panna täytäntöön menetetyksi tuomitsemista koskevaa päätöstä mutta joka toimittaa kyseisen päätöksen viran puolesta täytäntöönpanovaltaiselle viranomaiselle;
- f) neuvoston puitepäättöstä 2008/909/YOS² on sovellettava
- i) tuomioihin silloin kun ne on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomaisen tai sellainen täytäntöönpanovaltion viranomaisen, jolla ei ole toimivaltaa tunnustaa tai panna täytäntöön tuomiota mutta joka toimittaa tuomion viran puolesta täytäntöönpanovaltaiselle viranomaiselle;
- ii) sovellettaessa puitepäättöksen 2002/584/YOS 4 artiklan 6 kohtaa tai 5 artiklan 3 kohtaa, jos kyseistä puitepäättöstä sovelletaan tämän kohdan b alakohdan nojalla.

¹ Neuvoston puitepäättös 2006/783/YOS, tehty 6 päivänä lokakuuta 2006, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin (EUVL L 328, 24.11.2006, s. 59).

² Neuvoston puitepäättös 2008/909/YOS, tehty 27 päivänä marraskuuta 2008, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittävä toimenpide, niiden täytäntöön panemiseksi Euroopan unionissa (EUVL L 327, 5.12.2008, s. 27).

- g) neuvoston puitepäättöstä 2008/675/YOS¹ on sovellettava uusiin rikosprosesseihin, joita tarkoitetaan kyseisen puitepäättöksen 3 artiklassa ja jotka on pantu vireille ennen siirtymäkauden päättymistä;
- h) neuvoston puitepäättöstä 2009/315/YOS² on sovellettava tuomioita koskeviin tietopyyntöihin, jotka keskusviranomaisen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä; siirtymäkauden päättymisen jälkeen vastauksia tällaisiin pyyntöihin ei kuitenkaan toimiteta neuvoston päätöksen 2009/316/YOS³ nojalla perustetun eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän kautta;
- i) neuvoston puitepäättöstä 2009/829/YOS⁴ on sovellettava valvontatoimia koskeviin päätöksiin silloin kun ne on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä keskusviranomaisen, täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomaisen tai sellainen täytäntöönpanovaltion viranomaisen, jolla ei ole toimivaltaa tunnustaa päätöstä mutta joka toimittaa sen viran puolesta täytäntöönpanovaltaiselle viranomaiselle;

¹ Neuvoston puitepäättös 2008/675/YOS, tehty 24 päivänä heinäkuuta 2008, Euroopan unionin jäsenvaltioissa annettujen tuomioiden huomioon ottamisesta uudessa rikosprosessissa (EUVL L 220, 15.8.2008, s. 32).

² Neuvoston puitepäättös 2009/315/YOS, tehty 26 päivänä helmikuuta 2009, jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä (EUVL L 93, 7.4.2009, s. 23).

³ Neuvoston päätös 2009/316/YOS, tehty 6 päivänä huhtikuuta 2009, eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän (ECRIS) perustamisesta puitepäättöksen 2009/315/YOS 11 artiklan mukaisesti (EUVL L 93, 7.4.2009, s. 33).

⁴ Neuvoston puitepäättös 2009/829/YOS, tehty 23 päivänä lokakuuta 2009, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta valvontatoimia koskeviin päätöksiin Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä tutkintavankeuden vaihtoehtona (EUVL L 294, 11.11.2009, s. 20).

- j) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/93/EU¹ 10 artiklan 3 kohtaa on sovellettava tietopyyntöihin, jotka keskusviranomaisen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä; siirtymäkauden päättymisen jälkeen vastauksia tällaisiin pyyntöihin ei kuitenkaan toimiteta päätöksen 2009/316/YOS nojalla perustetun eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän kautta;
- k) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2011/99/EU² on sovellettava eurooppalaisiin suojelumääräyksiin silloin kun ne on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä keskusviranomaisen, täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomaisen tai sellainen täytäntöönpanovaltion viranomaisen, jolla ei ole toimivaltaa tunnustaa eurooppalaista suojelumääräystä mutta joka toimittaa sen viran puolesta täytäntöönpanovaltaiselle viranomaiselle;
- l) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/41/EU³ on sovellettava eurooppalaisiin tutkintamääräyksiin silloin kun ne on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä keskusviranomaisen, täytäntöönpanoviranomaisen tai sellainen täytäntöönpanovaltion viranomaisen, jolla ei ole toimivaltaa tunnustaa tai panna täytäntöön eurooppalaista tutkintamääräystä mutta joka toimittaa sen viran puolesta täytäntöönpanoviranomaiselle täytäntöönpanoa varten;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäättöksen 2004/68/YOS korvaamisesta (EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/99/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, eurooppalaisesta suojelumääräyksestä (EUVL L 338, 21.12.2011, s. 2).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/41/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä (EUVL L 130, 1.5.2014, s. 1).

2. Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaiset viranomaiset voivat edelleen osallistua yhteisiin tutkintaryhmiin, joihin ne osallistuivat ennen siirtymäkauden päättymistä, jos kyseiset tutkintaryhmät oli perustettu joko keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisesti tehdyn yleissopimuksen 13 artiklan tai neuvoston puitepäättöksen 2002/465/YOS¹ mukaisesti.

Poiketen siitä, mitä tämän sopimuksen 8 artiklassa määrätään, Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus käyttää suojatun tiedonvaihdon verkkosovellusta (SIENA) enintään vuoden ajan siirtymäkauden päättymisestä siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä tietojen vaihtamiseksi tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuissa yhteisissä tutkintaryhmissä. Yhdistynyt kuningaskunta korvaa unionille todelliset kulut, jotka unionille aiheutuvat SIENAn käyttöoikeuden tarjoamisesta. Unioni ilmoittaa näiden kulujen määrän Yhdistyneelle kuningaskunnalle viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021. Jos todellisten kulujen ilmoitettu määrä poikkeaa huomattavasti siitä parhaasta arviosta, jonka unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista, Yhdistynyt kuningaskunta maksaa viipymättä unionille parasta arviota vastaavan määrän ja sekakomitean on päätettävä, miten todellisten kulujen ja parhaan arvion välisen eron suhteen toimitaan.

¹ Neuvoston puitepäättös 2002/465/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, yhteisistä tutkintaryhmistä (EYVL L 162, 20.6.2002, s. 1).

3. Eurojust voi Yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä ja edellyttäen, että neuvoston päätöksen 2002/187/YOS¹ 26 a artiklan 7 kohdan a alakohtaa ja 27 artiklaa noudatetaan, toimittaa asianhallintajärjestelmästäan tietoja, mukaan lukien henkilötiedot, jos niitä tarvitaan tämän artiklan 1 kohdan a, b, c, e ja l alakohdassa tarkoitettujen vireillä olevien menettelyjen tai tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen yhteisten tutkintaryhmien toimien saattamiseksi loppuun. Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaiset viranomaiset voivat pyynnöstä toimittaa Eurojustille hallussaan olevia tietoja, jos niitä tarvitaan tämän artiklan 1 kohdan a, b, c, e ja l alakohdassa tarkoitettujen vireillä olevien menettelyjen tai tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen yhteisten tutkintaryhmien toimien saattamiseksi loppuun. Jos tämän kohdan soveltamisesta aiheutuu poikkeuksellisia menoja, sekakomitean on päätettävä, miten näiden kulujen suhteen toimitaan.

¹ Neuvoston päätös 2002/187/YOS, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Eurojust-yksikön perustamisesta vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi (EYVL L 63, 6.3.2002, s. 1).

63 ARTIKLA

Vireillä olevat lainvalvontayhteistyötä koskevat menettelyt ja
vireillä oleva poliisiyhteistyö ja tietojenvaihto

1. Yhdistyneessä kuningaskunnassa sekä jäsenvaltioissa silloin kun asiassa on liittymä
Yhdistyneeseen kuningaskuntaan on sovellettava seuraavaa:
 - a) kesäkuun 14 päivänä 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn
yleissopimuksen (Schengenin yleissopimus)¹ 39 ja 40 artiklaa on yhdessä sen 42 ja 43 artiklan
kanssa sovellettava
 - i) Schengenin yleissopimuksen 39 artiklan mukaisiin pyyntöihin silloin kun ne on
vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä kansainvälisestä poliisiyhteistyöstä
sopimuspuolessa vastaava keskusviranomainen, pyynnön vastaanottaneen
sopimuspuolen toimivaltainen viranomainen tai pyynnön vastaanottanut
poliisiviranomainen, jolla ei ole toimivaltaa käsitellä pyyntöä mutta joka toimittaa
pyynnön toimivaltaiselle viranomaiselle;

¹ Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus (EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19).

- ii) Schengenin yleissopimuksen 40 artiklan 1 kohdan mukaisiin oikeusapupyyntöihin, jotka sopimuspuolen nimeämä viranomainen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;
 - iii) rajatylittävään tarkkailuun, jota toteutetaan ilman ennakolta saatua lupaa Schengenin yleissopimuksen 40 artiklan 2 kohdan mukaisesti, jos kyseinen tarkkailu alkoi ennen siirtymäkauden päättymistä;
- b) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella tehtyä yleissopimusta tullihallintojen keskinäisestä avunannosta ja yhteistyöstä¹ on sovellettava
- i) tietopyyntöihin, jotka pyynnön vastaanottanut viranomainen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;
 - ii) valvontapyyntöihin, jotka pyynnön vastaanottanut viranomainen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;
 - iii) tutkimuspyyntöihin, jotka pyynnön vastaanottanut viranomainen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;
 - iv) tiedoksiantopyyntöihin, jotka pyynnön vastaanottanut viranomainen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;

¹ EYVL C 24, 23.1.1998, s. 2.

- v) rajatylittävää tarkkailua koskeviin lupapyyntöihin tai pyyntöihin antaa tarkkailu sen jäsenvaltion virkamiesten tehtäväksi, jonka alueella tarkkailu tapahtuu, silloin kun pyynnöt on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä pyynnön vastaanottaneen jäsenvaltion nimeämä viranomainen, jolla on toimivalta myöntää pyydetty lupa tai toimittaa lupapyyntö edelleen;
 - vi) rajatylittävään tarkkailuun, jota toteutetaan ilman ennakolta saatua lupaa Schengenin yleissopimuksen 40 artiklan 2 kohdan mukaisesti, jos kyseinen tarkkailu alkoi ennen siirtymäkauden päättymistä;
 - vii) valvotun läpilaskun toteuttamista koskeviin pyyntöihin, jotka pyynnön vastaanottanut viranomainen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;
 - viii) peitetutkintalupaa koskeviin pyyntöihin, jotka pyynnön vastaanottanut viranomainen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;
 - ix) yhteisiin erityistutkimusryhmiin, jotka perustetaan mainitun yleissopimuksen 24 artiklan nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä;
- c) neuvoston päätöstä 2000/642/YOS¹ on sovellettava pyyntöihin, jotka pyynnön vastaanottanut rahanpesun selvittelykeskus on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;

¹ Neuvoston päätös 2000/642/YOS, tehty 17 päivänä lokakuuta 2000, jäsenvaltioiden rahanpesun selvittelykeskusten välistä yhteistyötä koskevista järjestelyistä, joita noudatetaan tietojenvaihdossa (EYVL L 271, 24.10.2000, s. 4).

- d) neuvoston puitepäättöstä 2006/960/YOS¹ on sovellettava pyyntöihin, jotka pyynnön vastaanottanut toimivaltainen lainvalvontaviranomainen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;
- e) neuvoston päätöstä 2007/533/YOS² on sovellettava lisätietojen vaihtoon, joka koskee Schengenin tietojärjestelmässä tehtyyn kuulutukseen saatua osumaa ennen siirtymäkauden päättymistä, jos mainitun päätöksen säännöksiä sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siirtymäkauden viimeisenä päivänä. Poiketen siitä, mitä tämän sopimuksen 8 artiklassa määrätään, Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus käyttää päätöksen 2007/533/YOS 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua viestintäinfrastruktuuria enintään 3 kuukauden ajan siirtymäkauden päättymisen jälkeen siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä tällaisten lisätietojen vaihtoa varten. Yhdistynyt kuningaskunta korvaa unionille todelliset kulut, jotka tälle aiheutuvat mainitun viestintäinfrastruktuurin käyttöoikeuden tarjoamisesta. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle näiden kulujen määrän viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021. Jos todellisten kulujen ilmoitettu määrä poikkeaa huomattavasti siitä parhaasta arviosta, jonka unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista, Yhdistynyt kuningaskunta maksaa viipymättä unionille parasta arviota vastaavan määrän ja sekakomitean on päätettävä, miten todellisten kulujen ja parhaan arvion välisen eron suhteen toimitaan.

¹ Neuvoston puitepäättös 2006/960/YOS, tehty 18 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta (EUVL L 386, 29.12.2006, s. 89).

² Neuvoston päätös 2007/533/YOS, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2007, toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä (EUVL L 205, 7.8.2007, s. 63).

- f) neuvoston päätöstä 2007/845/YOS¹ on sovellettava pyyntöihin, jotka varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;
- g) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/681² sovelletaan pyyntöihin, jotka matkustajätietoyksikkö on vastaanottanut kyseisen direktiivin 9 ja 10 artiklan mukaisesti ennen siirtymäkauden päättymistä.

2. Poiketen siitä, mitä tämän sopimuksen 8 artiklassa määrätään, Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus käyttää suojatun tiedonvaihdon verkkosovellusta (SIENA) enintään vuoden ajan siirtymäkauden päättymisestä siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä, jotta tämän artiklan 1 kohdan c, d, f ja g alakohdassa tarkoitettut vireillä olevat menettelyt saadaan päätökseen. Yhdistynyt kuningaskunta korvaa unionille todelliset kulut, jotka unionille aiheutuvat SIENAn käyttöoikeuden tarjoamisesta. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle näiden kulujen määrän viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021. Jos todellisten kulujen ilmoitettu määrä poikkeaa huomattavasti siitä parhaasta arviosta, jonka unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista, Yhdistynyt kuningaskunta maksaa viipymättä unionille parasta arviota vastaavan määrän ja sekakomitean on päätettävä, miten todellisten kulujen ja parhaan arvion välisen eron suhteen toimitaan.

¹ Neuvoston päätös 2007/845/YOS, tehty 6 päivänä joulukuuta 2007, varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien jäsenvaltioiden toimistojen yhteistyöstä rikoksen tuottaman hyödyn tai muun rikokseen liittyvän omaisuuden jäljittämiseksi ja tunnistamiseksi (EUVL L 332, 18.12.2007, s. 103).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/681, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 132).

64 ARTIKLA

Asiakirjan vastaanottamista tai henkilön pidättämistä koskeva vahvistus

1. Toimivaltainen määräyksen antanut tai pyynnön esittänyt viranomainen voi pyytää vahvistuksen 62 artiklan 1 kohdan a ja c–e alakohdassa, f alakohdan i alakohdassa sekä h–l alakohdassa ja 63 artiklan 1 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdassa, b alakohdan i–v, vii, viii ja ix alakohdassa ja c, d, f ja g alakohdassa tarkoitetun oikeudellisen päätöksen tai pyynnön vastaanottamisesta kymmenen päivän kuluessa siirtymäkauden päättymisestä, jos sillä on epäilyksiä sen suhteen, onko täytäntöönpanosta vastaava viranomainen tai vastaanottajaviranomainen vastaanottanut kyseisen oikeudellisen päätöksen tai pyynnön ennen siirtymäkauden päättymistä.
2. Jos toimivaltaisella määräyksen antaneella oikeusviranomaisella on 62 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa epäilyksiä sen suhteen, onko etsitty henkilö pidätetty neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS 11 artiklan nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä, se voi pyytää toimivaltaiselta täytäntöönpanosta vastaavalta oikeusviranomaiselta pidätystä koskevan vahvistuksen kymmenen päivän kuluessa siirtymäkauden päättymisestä.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun täytäntöönpanosta vastaavan viranomaisen tai vastaanottajaviranomaisen on vastattava asiakirjan vastaanottamista tai henkilön pidättämistä koskevaan vahvistuspyyntöön kymmenen päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta, ellei vahvistusta ole jo annettu sovellettavien unionin oikeuden säännösten nojalla.

65 ARTIKLA

Muut sovellettavat unionin säädökset

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivejä 2010/64/EU¹ ja 2012/13/EU² on sovellettava menettelyihin, joita tarkoitetaan tämän sopimuksen 62 artiklan 1 kohdan b alakohdassa.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 142, 1.6.2012, s. 1).

VI OSASTO

VIREILLÄ OLEVA OIKEUDELLINEN YHTEISTYÖ SIVIILI- JA KAUPPAOIKEUDEN ALALLA

66 ARTIKLA

Sopimusvelvoitteisiin ja sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin
sovellettava laki

Yhdistyneessä kuningaskunnassa on sovellettava seuraavaa:

- a) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 593/2008¹ on sovellettava sopimukseen, jotka tehtiin ennen siirtymäkauden päättymistä;
- b) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 864/2007² on sovellettava vahinkotapahtumiin, jotka sattuivat ennen siirtymäkauden päättymistä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 593/2008, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I) (EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 864/2007, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2007, sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma II) (EUVL L 199, 31.7.2007, s. 40).

67 ARTIKLA

Tuomioistuinten toimivalta ja oikeudellisten päätösten tunnustaminen ja täytäntöönpano
sekä tähän liittyvä keskusviranomaisten yhteistyö

1. Oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille ennen siirtymäkauden päättymistä, sekä sellaisiin oikeudenkäynteihin ja kanteisiin, jotka liittyvät ensiksi mainittuihin oikeudenkäynteihin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012¹ 29, 30 ja 31 artiklan, asetuksen (EY) N:o 2201/2003 19 artiklan tai neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009² 12 ja 13 artiklan mukaisesti, Yhdistyneessä kuningaskunnassa samoin kuin jäsenvaltioissa, silloin kun asiassa on liittymä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, on sovellettava seuraavia säädöksiä ja säännöksiä:

a) asetuksen (EU) N:o 1215/2012 tuomioistuimen toimivaltaa koskevat säännökset;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1215/2012, annettu 12 päivänä joulukuuta 2012, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1).

² Neuvoston asetus (EY) N:o 4/2009, annettu 18 päivänä joulukuuta 2008, toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa (EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1).

- b) asetuksen (EU) 2017/1001, asetuksen (EY) N:o 6/2002, asetuksen (EY) N:o 2100/94, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679¹ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY² tuomioistuimen toimivaltaa koskevat säännökset;
- c) asetuksen (EY) N:o 2201/2003 tuomioistuimen toimivaltaa koskevat säännökset;
- d) asetuksen (EY) N:o 4/2009 tuomioistuimen toimivaltaa koskevat säännökset.

2. Tuomioiden, päätösten, virallisten asiakirjojen, tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen ja sopimusten tunnustamisessa ja täytäntöönpanossa on Yhdistyneessä kuningaskunnassa samoin kuin jäsenvaltioissa, silloin kun asiassa on liittymä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, sovellettava seuraavia säädöksiä ja säännöksiä:

- a) asetusta (EU) N:o 1215/2012 on sovellettava sellaisten tuomioiden tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon, jotka on annettu ennen siirtymäkauden päättymistä vireille tullessa oikeudenkäynnissä, virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu tai rekisteröity virallisina asiakirjoina ennen siirtymäkauden päättymistä, ja tuomioistuimessa tehtyihin sovintoihin, jotka on hyväksytty tai tehty ennen siirtymäkauden päättymistä;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/71/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 1996, palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon (EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1).

- b) asetuksen (EY) N:o 2201/2003 tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä on sovellettava sellaisiin tuomioihin, jotka on annettu ennen siirtymäkauden päättymistä vireille tulleessa oikeudenkäynnissä, asiakirjoihin, jotka on laadittu tai rekisteröity virallisina asiakirjoina ennen siirtymäkauden päättymistä, ja sopimuksiin, jotka on tehty ennen siirtymäkauden päättymistä;
- c) asetuksen (EY) N:o 4/2009 tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä on sovellettava sellaisiin päätöksiin, jotka on annettu ennen siirtymäkauden päättymistä vireille tulleessa oikeudenkäynnissä, tuomioistuimessa tehtyihin sovintoihin, jotka on hyväksytty tai tehty ennen siirtymäkauden päättymistä, ja virallisiin asiakirjoihin, jotka on tehty ennen siirtymäkauden päättymistä;
- d) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 805/2004¹ on sovellettava sellaisiin tuomioihin, jotka on annettu ennen siirtymäkauden päättymistä vireille tulleessa oikeudenkäynnissä, tuomioistuimessa tehtyihin sovintoihin, jotka on hyväksytty tai tehty ennen siirtymäkauden päättymistä, ja virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu ennen siirtymäkauden päättymistä, jos eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen vahvistamista on haettu ennen siirtymäkauden päättymistä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 805/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönnotosta (EUVL L 143, 30.4.2004, s. 15).

3. Yhdistyneessä kuningaskunnassa samoin kuin jäsenvaltioissa, silloin kun asiassa on liittymä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, on sovellettava seuraavia säännöksiä:

- a) asetuksen (EY) N:o 2201/2003 IV lukua on sovellettava pyyntöihin ja hakemuksiin, jotka vastaanottavan valtion keskusviranomaisen tai muu toimivaltainen viranomaisen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;
- b) asetuksen (EY) N:o 4/2009 VII lukua on sovellettava tämän artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuihin tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskeviin hakemuksiin sekä pyyntöihin, jotka vastaanottavan valtion keskusviranomaisen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä;
- c) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/848¹ on sovellettava maksukyvyttömyysmenettelyihin sekä mainitun asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin kanteisiin, jos pääasian käsittely on aloitettu ennen siirtymäkauden päättymistä;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/848, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, maksukyvyttömyysmenettelyistä (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 19).

- d) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1896/2006¹ on sovellettava eurooppalaisiin maksamismääräyksiin, joita on haettu ennen siirtymäkauden päättymistä; jos tällainen hakemus johtaa siihen, että menettely siirretään mainitun asetuksen 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti, menettely katsotaan tulleeeksi vireille ennen siirtymäkauden päättymistä;
- e) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 861/2007² on sovellettava vähäisiä vaatimuksia koskeviin menettelyihin, joita koskeva hakemus on tehty ennen siirtymäkauden päättymistä;
- f) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 606/2013³ on sovellettava todistuksiin, jotka on annettu ennen siirtymäkauden päättymistä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1896/2006, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta (EUVL L 399, 30.12.2006, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 861/2007, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2007, eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä (EUVL L 199, 31.7.2007, s. 1).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 606/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, yksityisoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta (EUVL L 181, 29.6.2013, s. 4).

68 ARTIKLA

Vireillä olevat oikeudellisen yhteistyön menettelyt

Yhdistyneessä kuningaskunnassa sekä jäsenvaltioissa silloin kun asiassa on liittymä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan on sovellettava seuraavia säädöksiä:

- a) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1393/2007¹ on sovellettava oikeudenkäynti- ja muihin asiakirjoihin, jotka jokin seuraavista tahoista on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä tiedoksiantoa varten:
 - i) vastaanottava viranomainen;
 - ii) sen valtion keskusyksikkö, jossa tiedoksiannon on määrä tapahtua; tai
 - iii) diplomaattiset edustajat tai konsuliviranomaiset, postilaitokset tai vastaanottavan valtion oikeusviranomaiset, viranomaiset tai muut toimivaltaiset henkilöt, joita tarkoitetaan mainitun asetuksen 13, 14 ja 15 artiklassa;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1393/2007, annettu 13 päivänä marraskuuta 2007, oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa ('asiakirjojen tiedoksianto') ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta (EUVL L 324, 10.12.2007, s. 79).

- b) neuvoston asetusta (EY) N:o 1206/2001¹ on sovellettava pyyntöihin, jotka jokin seuraavista tahoista on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä:
- i) pyynnön vastaanottanut tuomioistuin;
 - ii) sen valtion keskuselin, jossa todisteet on määrää vastaanottaa; tai
 - iii) mainitun asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu keskuselin tai toimivaltainen viranomainen;
- c) neuvoston päätöstä 2001/470/EY² on sovellettava pyyntöihin, jotka on otettu vastaan ennen siirtymäkauden päättymistä; pyynnön esittänyt yhteysviranomainen voi pyytää vahvistuksen pyynnön vastaanottamisesta seitsemän päivän kuluessa siirtymäkauden päättymisestä, jos sillä on epäilyksiä sen suhteen, vastaanotettiinkö pyyntö ennen siirtymäkauden päättymistä.

¹ Neuvoston asetusta (EY) N:o 1206/2001, annettu 28 päivänä toukokuuta 2001, jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa (EYVL L 174, 27.6.2001, s. 1).

² Neuvoston päätös 2001/470/EY, tehty 28 päivänä toukokuuta 2001, siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston perustamisesta (EYVL L 174, 27.6.2001, s. 25).

69 ARTIKLA

Muut sovellettavat säännökset

1. Yhdistyneessä kuningaskunnassa sekä jäsenvaltioissa, silloin kun asiassa on liittymä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, on sovellettava seuraavia säädöksiä:
 - a) neuvoston direktiiviä 2003/8/EY¹ on sovellettava oikeusapuhakemuksiin, jotka vastaanottava viranomaisen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä. Hakemuksen lähettänyt viranomaisen voi pyytää vahvistuksen hakemuksen vastaanottamisesta seitsemän päivän kuluessa siirtymäkauden päättymisestä, jos sillä on epäilyksiä sen suhteen, vastaanotettiinko hakemus ennen siirtymäkauden päättymistä;
 - b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2008/52/EY² on sovellettava, jos ennen siirtymäkauden päättymistä
 - i) osapuolet ovat sopineet sovittelun käyttämisestä riidan syntymisen jälkeen;

¹ Neuvoston direktiivi 2003/8/EY, annettu 27 päivänä tammikuuta 2003, oikeussuojakeinojen parantamisesta rajat ylittävissä riita-asioissa vahvistamalla oikeusapuun kyseisissä riita-asioissa liittyvät yhteiset vähimmäisvaatimukset (EYVL L 26, 31.1.2003, s. 41).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/52/EY, annettu 21 päivänä toukokuuta 2008, tietyistä sovittelun näkökohdista siviili- ja kauppaoikeuden alalla (EUVL L 136, 24.5.2008, s. 3).

- ii) tuomioistuin on päättänyt sovittelun aloittamisesta; tai
 - iii) tuomioistuin on kehottanut asianosaisia käyttämään sovittelua;
- c) neuvoston direktiiviä 2004/80/EY¹ on sovellettava hakemuksiin, jotka päättävä viranomainen on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä.
2. Tämän sopimuksen 67 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ja 2 kohdan a alakohtaa on myös sovellettava niihin asetuksen (EU) N:o 1215/2012 säännöksiin, jotka tulevat sovellettaviksi tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla tehdyn Euroopan yhteisön ja Tanskan kuningaskunnan välisen sopimuksen² nojalla.
3. Tämän sopimuksen 68 artiklan a alakohtaa on myös sovellettava niihin asetuksen (EY) N:o 1393/2007 säännöksiin, jotka tulevat sovellettaviksi oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tehdyn Euroopan yhteisön ja Tanskan kuningaskunnan välisen sopimuksen³ nojalla.

¹ Neuvoston direktiivi 2004/80/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, rikoksen uhreille maksettavista korvauksista (EUVL L 261, 6.8.2004, s. 15).

² EUVL L 299, 16.11.2005, s. 62.

³ EUVL L 300, 17.11.2005, s. 55.

VII OSASTO

ENNEN SIIRTYMÄKAUDEN PÄÄTTYMISTÄ TAI TÄMÄN SOPIMUKSEN NOJALLA KÄSITELLYT TAI SAADUT TIEDOT

70 ARTIKLA

Määritelmä

Tämän osaston säännöksiä sovellettaessa ’henkilötietojen suojaa koskevalla unionin oikeudella’ tarkoitetaan

- a) asetusta (EU) 2016/679, lukuun ottamatta sen VII lukua;
- b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/680¹;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

- c) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/58/EY¹;
- d) mitä tahansa muita unionin oikeuden säännöksiä, jotka koskevat henkilötietojen suojaa.

71 ARTIKLA

Henkilötietojen suoja

1. Henkilötietojen suojaa koskevaa unionin oikeutta on Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovellettava sellaisia rekisteröityjä henkilöitä koskevaan henkilötietojen käsittelyyn, jotka asuvat Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella, jos henkilötietoja
 - a) käsiteltiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa unionin oikeuden nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä; tai
 - b) käsitellään Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päättymisen jälkeen tämän sopimuksen nojalla.
2. Edellä olevan 1 kohdan määräyksiä ei sovelleta, jos kyseisessä kohdassa tarkoitettulla henkilötietojen käsittelyllä on riittävä suoja, joka on vahvistettu asetuksen (EU) 2016/679 45 artiklan 3 kohdan tai direktiivin (EU) 2016/680 36 artiklan 3 kohdan nojalla tehdyissä päätöksissä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37).

3. Siltä osin kuin 2 kohdassa tarkoitettua päätöstä ei enää sovelleta, Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettujen rekisteröityjen henkilöiden henkilötietoja käsiteltäessä noudatetaan sellaista henkilötietojen suojan tasoa, joka olennaisilta osiltaan vastaa unionin oikeudessa säädettyä henkilötietojen suojan tasoa.

72 ARTIKLA

Tietojen salassapito ja käyttörajoitukset Yhdistyneessä kuningaskunnassa

Rajoittamatta 71 artiklan soveltamista henkilötietojen suojaa koskevan unionin oikeuden lisäksi on unionin oikeuden sellaisia säännöksiä, jotka koskevat tietojen salassapitoa, tietojen käyttö- ja säilyttämisrajoituksia sekä tietojen poistamisvaatimuksia, sovellettava tietoihin, joita viranomaiset tai viralliset elimet tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU¹ 4 artiklassa tarkoitetut hankintayksiköt, olivatpa nämä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisia, elimiä tai hankintayksiköitä tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa operoivia toimijoita, ovat Yhdistyneessä kuningaskunnassa vastaanottaneet

- a) ennen siirtymäkauden päättymistä; tai
- b) tämän sopimuksen nojalla.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

73 ARTIKLA

Yhdistyneestä kuningaskunnasta vastaanotettujen tietojen käsittely

Unionissa ei saa käsitellä tietoja, jotka on vastaanotettu Yhdistyneestä kuningaskunnasta ennen siirtymäkauden päättymistä tai siirtymäkauden päättymisen jälkeen tämän sopimuksen nojalla, eri tavalla kuin jäsenvaltiosta vastaanotettuja tietoja pelkästään sillä perusteella, että Yhdistynyt kuningaskunta on eronnut unionista.

74 ARTIKLA

Tietoturva

1. Unionin oikeuden säännöksiä, jotka koskevat unionin turvallisuusluokiteltujen tietojen ja Euratomin turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaa, on sovellettava turvallisuusluokiteltuihin tietoihin, jotka Yhdistynyt kuningaskunta on vastaanottanut joko ennen siirtymäkauden päättymistä tai tämän sopimuksen nojalla tai jotka unioni tai jäsenvaltio on vastaanottanut Yhdistyneestä kuningaskunnasta joko ennen siirtymäkauden päättymistä tai tämän sopimuksen nojalla.
2. Velvollisuuksia, jotka johtuvat unionin oikeuden yritysturvallisuutta koskevista säännöksistä, on sovellettava Yhdistyneeseen kuningaskuntaan asioissa, joissa hankinta-, sopimus- tai avustuksen myöntämismenettely oli käynnistetty ennen siirtymäkauden päättymistä sellaisen sopimuksen, alihankintasopimuksen tai avustussopimuksen osalta, joka oli turvallisuusluokiteltu.

3. Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava, että salaustuotteita, joissa käytetään jäsenvaltion tai Yhdistyneen kuningaskunnan salauslaitteiden hyväksyntäviranomaisen valvonnassa kehitettyjä ja tällaisen viranomaisen arvioimia ja hyväksymiä turvallisuusluokiteltuja salausalgoritmeja, ei siirretä kolmansiin maihin, jos unioni on ne hyväksynyt siirtymäkauden päättymiseen mennessä ja jos ne ovat saatavilla Yhdistyneessä kuningaskunnassa.
4. Kaikkia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, jotka sisältyvät salaustuotteita koskevaan unionin hyväksyntään, on sovellettava kyseisiin tuotteisiin.

VIII OSASTO

VIREILLÄ OLEVAT JULKISET HANKINNAT JA VASTAAVAT MENETTELYT

75 ARTIKLA

Määritelmä

Sovellettaessa tämän osaston säännöksiä 'asiaan liittyvillä säännöillä' tarkoitetaan julkisiin hankintoihin sovellettavan unionin oikeuden yleisiä periaatteita, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivejä 2009/81/EY¹, 2014/23/EU², 2014/24/EU³ ja 2014/25/EU⁴, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksia (EY) N:o 2195/2002⁵ ja (EY) N:o 1370/2007⁶, neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3577/92⁷ 4 artiklaa, neuvoston direktiivin 96/67/EY⁸ 11 ja 12 artiklaa, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008⁹ 16, 17 ja 18 artiklaa, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/352¹⁰ 6 ja 7 artiklaa sekä mitä tahansa muita unionin oikeuden säännöksiä, jotka koskevat julkisten hankintojen menettelyjä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/81/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden tekemien rakennusurakoita sekä tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta puolustus- ja turvallisuusosalalla ja direktiivien 2004/17/EY ja 2004/18/EY muuttamisesta (EUVL L 216, 20.8.2009, s. 76).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2195/2002, annettu 5 päivänä marraskuuta 2002, yhteisestä hankintasanastosta (CPV) (EYVL L 340, 16.12.2002, s. 1).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta (EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1).

⁷ Neuvoston asetus (ETY) N:o 3577/92, annettu 7 päivänä joulukuuta 1992, palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta meriliikenteeseen jäsenvaltioissa (meriliikenteen kabotaasi) (EYVL L 364, 12.12.1992, s. 7).

⁸ Neuvoston direktiivi 96/67/EY, annettu 15 päivänä lokakuuta 1996, pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla (EYVL L 272, 25.10.1996, s. 36).

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1008/2008, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä (EUVL L 293, 31.10.2008, s. 3).

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/352, annettu 15 päivänä helmikuuta 2017, satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä (EUVL L 57, 3.3.2017, s. 1).

76 ARTIKLA

Vireillä oleviin menettelyihin sovellettavat säännöt

1. Asiaan liittyviä sääntöjä on sovellettava
 - a) menettelyihin, jotka jäsenvaltioiden tai Yhdistyneen kuningaskunnan hankintaviranomaiset tai -yksiköt aloittivat asiaan liittyvien sääntöjen nojalla ennen siirtymäkauden päättymistä ja joita ei ollut saatettu loppuun siirtymäkauden viimeisenä päivänä, mukaan lukien menettelyt, joissa hyödynnetään dynaamisia hankintajärjestelmiä, samoin kuin menettelyt, joissa tarjouskilpailukutsu toteutetaan ennakoilmoituksena, ohjeellisena kausi-ilmoituksena tai kelpuuttamisjärjestelmää koskevana ilmoituksena, sanotun kuitenkaan rajoittamatta b alakohdan soveltamista; ja
 - b) menettelyihin, joita tarkoitetaan direktiivin 2009/81/EY 29 artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa, direktiivin 2014/24/EU 33 artiklan 2–5 kohdassa ja direktiivin 2014/25/EU 51 artiklan 2 kohdassa ja jotka koskevat jäsenvaltioiden tai Yhdistyneen kuningaskunnan hankintaviranomaisten tai -yksiköiden tekemien seuraavien puitejärjestelyjen toteuttamista, mukaan lukien näiden puitejärjestelyjen nojalla tehtyjä sopimuksia:
 - i) puitejärjestelyt, jotka oli tehty ennen siirtymäkauden päättymistä ja joiden voimassaoloaika ei ollut päättynyt tai joita ei ollut irtisanottu siirtymäkauden viimeisenä päivänä; tai

- ii) puitejärjestelyt, joista oli sovittu siirtymäkauden päättymisen jälkeen tämän kohdan a alakohdan soveltamisalaan kuuluvan menettelyn mukaisesti.

2. Hankintaviranomaisten ja hankintayksiköiden on 1 kohdassa tarkoitettujen menettelyjen osalta noudatettava syrjimättömyysperiaatetta suhteessa jäsenvaltioista ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta tuleviin tarjoajiin ja, soveltuvin tapauksissa, hakemuksen tekemiseen muutoin oikeutettuihin henkilöihin, sanotun kuitenkin rajoittamatta unionin oikeudessa säädettyjen rajoitusten soveltamista.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu menettely on katsottava aloitetuksi, kun tarjouskilpailukutsu tai mikä tahansa muu hakemusten jättämistä koskeva kutsu on tehty asiaan liittyvien sääntöjen mukaisesti. Jos asiaan liittyvät säännöt sallivat sellaisten menettelyjen hyödyntämisen, joissa ei edellytetä tarjouskilpailukutsun tai muun hakemusten jättämistä koskevan kutsun käyttämistä, menettely on katsottava aloitetuksi, kun hankintaviranomainen tai hankintayksikkö on kyseisen menettelyn osalta ottanut yhteyttä talouden toimijoihin.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu menettely on katsottava päättyneeksi,

- a) kun ilmoitus tehdystä sopimuksesta on julkaistu asiaan liittyvien sääntöjen mukaisesti tai siinä tapauksessa, että kyseisissä säännöissä ei edellytetä tällaisen ilmoituksen julkaisemista, kun sopimus on tehty; tai

- b) kun tarjoajille ja hakemuksen tekemiseen muutoin oikeutetuille henkilöille, tapauksen mukaan, on siinä tapauksessa, että hankintaviranomainen tai hankintayksikkö on päättänyt olla tekemättä sopimusta, annettu tieto syistä, joiden vuoksi sopimusta ei tehty.

5. Tällä artiklalla ei ole vaikutusta unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan sääntöihin, jotka koskevat tulleja, tavaroiden liikkumista, palvelujen tarjoamista, ammattipätevyyden tunnustamista tai teollis- ja tekijänoikeutta.

77 ARTIKLA

Muutoksenhakumenettelyt

Neuvoston direktiivejä 89/665/ETY¹ ja 92/13/ETY² on sovellettava niihin tämän sopimuksen 76 artiklassa tarkoitettuihin hankintamenettelyihin, jotka kuuluvat kyseisten direktiivien soveltamisalaan.

¹ Neuvoston direktiivi 89/665/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1989, julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimuksiin liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 395, 30.12.1989, s. 33).

² Neuvoston direktiivi 92/13/ETY, annettu 25 päivänä helmikuuta 1992, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja teletoiminnan alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjä koskevien yhteisön sääntöjen soveltamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 76, 23.3.1992, s. 14).

78 ARTIKLA

Yhteistyö

Poiketen siitä, mitä tämän sopimuksen 8 artiklassa määrätään, direktiivin 2014/24/EU 61 artiklan 2 kohtaa on sovellettava enintään yhdeksän kuukauden ajan siirtymäkauden päättymisestä mainitun direktiivin soveltamisalaan kuuluviin menettelyihin, jotka Yhdistyneen kuningaskunnan hankintaviranomaiset olivat aloittaneet ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka eivät olleet päättäneet siirtymäkauden viimeisenä päivänä.

IX OSASTO

EURATOMIIN LIITTYVÄT ASIAT

79 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä osastossa tarkoitetaan:

- a) ’yhteisöllä’ Euroopan atomienergiayhteisöä;

- b) 'ydinmateriaalivalvonnalla' toimintaa, jolla pyritään varmistamaan, että ydinmateriaaleja ja -laitteita ei käytetä muihin kuin niihin tarkoituksiin, joihin niitä käyttäjän ilmoituksen mukaan on aikomus käyttää, samoin kuin toimintaa, jolla pyritään varmistamaan, että kansainvälisiä oikeudellisia velvoitteita, joiden mukaan ydinmateriaaleja ja -laitteita on käytettävä rauhanomaisiin tarkoituksiin, noudatetaan;
- c) 'erityisillä halkeamiskelpoisilla aineilla' Euratom-sopimuksen 197 artiklan 1 alakohdassa määriteltyjä erityisiä halkeamiskelpoisia aineita;
- d) 'malmilla' Euratom-sopimuksen 197 artiklan 4 alakohdassa määriteltyjä malmeja;
- e) 'lähtöaineilla' Euratom-sopimuksen 197 artiklan 3 alakohdassa määriteltyjä lähtöaineita;
- f) 'ydinmateriaaleilla' malmeja, lähtöaineita ja erityisiä halkeamiskelpoisia aineita;
- g) 'käytetyllä polttoaineella ja radioaktiivisella jätteellä' neuvoston direktiivin 2011/70/Euratom¹ 3 artiklan 7 ja 11 alakohdassa määriteltyä käytettyä polttoainetta ja radioaktiivista jätettä.

¹ Neuvoston direktiivi 2011/70/Euratom, annettu 19 päivänä heinäkuuta 2011, yhteisön kehityksen perustamisesta käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen vastuullista ja turvallista huoltoa varten (EUVL L 199, 2.8.2011, s. 48).

80 ARTIKLA

Yhteisön vastuun päätyminen

Yhdistyneeseen kuningaskuntaan liittyvissä asioissa

1. Yhdistynyt kuningaskunta on yksin vastuussa sen varmistamisesta, että kaikki Euratom-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat malmit, lähtöaineet ja erityiset halkeamiskelpoiset aineet, jotka ovat Yhdistyneen kuningaskunnan alueella siirtymäkauden päättyessä, käsitellään tällä alalla sovellettavien kansainvälisten sopimusten ja yleissopimusten mukaisesti; tällaiset kansainväliset sopimukset ja yleissopimukset koskevat muun muassa mutta eivät pelkästään ydinturvallisuutta, ydinmateriaalivalvontaa, ydinmateriaalien leviämisen estämistä ja turvajärjestelyjä sekä käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen käsittelyn turvallisuutta.
2. Yhdistynyt kuningaskunta on yksin vastuussa sen varmistamisesta, että se noudattaa kansainvälisiä velvoitteita, jotka perustuvat sen jäsenyyteen Kansainvälisessä atomienergiajärjestössä tai jotka johtuvat ydinsulkusopimuksesta tai Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumisesta mihin tahansa muuhun ydinvoima-alan kansainväliseen sopimukseen tai yleissopimukseen.

81 ARTIKLA

Ydinmateriaalivalvonta

Yhdistyneen kuningaskunnan on pantava täytäntöön ydinmateriaalivalvontajärjestelmä. Tämän ydinmateriaalivalvontajärjestelmän on oltava yhtä tehokas ja kattava kuin järjestelmä, jota yhteisö toteuttaa Yhdistyneen kuningaskunnan alueella ja joka toimii ydinmateriaalivalvonnan soveltamisesta Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneessä kuningaskunnassa ydinaseiden leviämisen estämistä koskevan sopimuksen yhteydessä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan, Euroopan atomienergiayhteisön ja Kansainvälisen atomienergiajärjestön välillä tehdyn sopimuksen [INFCIRC/263], sellaisena kuin se on muutettuna, mukaisesti.

82 ARTIKLA

Kansainvälisiin sopimuksiin perustuvat erityiset velvoitteet

Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava kaikkien sellaisten erityisten velvoitteiden noudattaminen, jotka perustuvat yhteisön tekemiin sopimuksiin kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa ja jotka kattavat Yhdistyneen kuningaskunnan alueella siirtymäkauden päättyessä olevat ydinlaitteet, -materiaalit tai muut ydinaineet; vaihtoehtoisesti Yhdistyneen kuningaskunnan on sovittava muista asianmukaisista järjestelyistä kyseisten kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa.

83 ARTIKLA

Yhdistyneessä kuningaskunnassa olevien erityisten halkeamiskelpoisten aineiden omistusoikeus sekä oikeudet käyttää ja kuluttaa kyseisiä aineita

1. Yhdistyneen kuningaskunnan alueella olevat erityiset halkeamiskelpoiset aineet, joihin sovellettiin Euratom-sopimuksen 86 artiklaa siirtymäkauden päättymiseen saakka, lakkaavat olemasta yhteisön omaisuutta siirtymäkauden päättyessä.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut erityiset halkeamiskelpoiset aineet tulevat niiden henkilöiden tai yritysten omaisuudeksi, joilla oli Euratom-sopimuksen 87 artiklan mukaisesti rajoittamaton oikeus käyttää ja kuluttaa kyseisiä aineita siirtymäkauden päättyessä.
3. Jotta suojattaisiin Euratom-sopimuksen II osaston 6 luvussa perustettua yhteistä hankintapolitiikkaa ja 9 luvussa perustettujen ydinalan yhteismarkkinoiden eheyttä, mukaan lukien 2 kohdassa tarkoitettujen erityisten halkeamiskelpoisten aineiden ydinmateriaalivalvonnan taso, kun oikeudet käyttää ja kuluttaa kyseisiä aineita kuuluvat jäsenvaltiolle tai jäsenvaltion alueelle sijoittautuneille yrityksille tai henkilöille, on sovellettava seuraavaa:
 - a) ottaen huomioon tämän sopimuksen 5 artiklan yhteisöllä on oikeus vaatia, että kyseiset aineet varastoidaan Euratom-sopimuksen 52 artiklan 2 kohdan b alakohdassa perustettuun hankintakeskukseen tai muihin varastoihin, joita Euroopan komissio valvoo tai voi valvoa;

- b) yhteisöllä on oikeus tehdä sopimuksia kyseisten aineiden ostamisesta tai myymisestä Yhdistyneen kuningaskunnan tai kolmannen maan alueelle sijoittautuneiden henkilöiden tai yritysten kanssa Euratom-sopimuksen 52 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
 - c) kyseisiin aineisiin on sovellettava komission asetuksen (Euratom) N:o 302/2005¹ 20 artiklaa, lukuun ottamatta kyseisen artiklan 1 kohdan b ja c alakohtaa;
 - d) sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, johon kyseisten aineiden käyttöön ja kuluttamiseen oikeutettu henkilö tai yritys on sijoittautunut, on myönnettävä luvat kyseisten aineiden vientiin kolmanteen maahan neuvoston asetuksen (EY) N:o 428/2009² 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
 - e) yhteisöllä on kyseisten aineiden osalta oikeus käyttää kaikkia muita oikeuksia, jotka Euratom-sopimuksen mukaan johtuvat kyseisen sopimuksen 86 artiklassa tarkoitetusta omistusoikeudesta.
4. Jäsenvaltiot, henkilöt tai yritykset, joilla on rajoittamaton oikeus käyttää ja kuluttaa siirtymäkauden päättyessä Yhdistyneen kuningaskunnan alueella olevia erityisiä halkeamiskelpoisia aineita, saavat pitää kyseisen oikeutensa.

¹ Komission asetus (Euratom) N:o 302/2005, annettu 8 päivänä helmikuuta 2005, Euratomin ydinmateriaalivalvonnan täytäntöönpanosta (EUVL L 54, 28.2.2005, s. 1).

² Neuvoston asetus (EY) N:o 428/2009, annettu 5 päivänä toukokuuta 2009, kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta (EUVL L 134, 29.5.2009, s. 1).

84 ARTIKLA

Ydinmateriaalivalvonnan toteuttamiseen liittyvät laitteet ja muut omaisuuserät

1. Liitteessä V luetellut yhteisön omistamat laitteet ja muut omaisuuserät, jotka liittyvät Euratom-sopimuksen mukaiseen ydinmateriaalivalvontaan ja jotka ovat Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päättyessä, siirtyvät Yhdistyneen kuningaskunnan omistukseen. Yhdistyneen kuningaskunnan on korvattava yhteisölle kyseisten laitteiden ja muiden omaisuuserien arvo, joka lasketaan kyseisille laitteille ja omaisuuserille vuoden 2020 tilinpäätöksessä annetun arvon perusteella.
2. Kaikki yhteisön oikeudet, vastuut ja velvollisuudet, jotka liittyvät 1 kohdassa tarkoitettuihin laitteisiin ja muihin omaisuuseriin, siirtyvät Yhdistyneelle kuningaskunnalle.

85 ARTIKLA

Käytetty ydinpolttoaine ja radioaktiivinen jäte

Yhdistyneen kuningaskunnan perimmäiseen vastuuseen, joka koskee Yhdistyneessä kuningaskunnassa syntynyttä ja siirtymäkauden päättyessä jäsenvaltion alueella olevaa käytettyä ydinpolttoainetta ja radioaktiivista jätettä, on sovellettava direktiivin 2011/70/Euratom 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa ja 4 kohdan ensimmäistä alakohtaa.

X OSASTO

UNIONIN OIKEUDENKÄYNNIT JA HALLINNOLLISET MENETTELYT

1 LUKU

OIKEUDENKÄYNNIT

86 ARTIKLA

Euroopan unionin tuomioistuimessa vireillä olevat asiat

1. Euroopan unionin tuomioistuimella säilyy toimivalta tutkia kaikki kanteet, jotka Yhdistynyt kuningaskunta on nostanut tai jotka on nostettu sitä vastaan ennen siirtymäkauden päättymistä. Toimivalta käsittää oikeudenkäyntien kaikki vaiheet, mukaan lukien muutoksenhakuasian käsittely unionin tuomioistuimessa sekä oikeudenkäynnit unionin yleisessä tuomioistuimessa tapauksissa, joissa asia on palautettu takaisin unionin yleiseen tuomioistuimeen.
2. Euroopan unionin tuomioistuimella säilyy toimivalta antaa ennakkoratkaisuja asioissa, joissa Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntö on jätetty ennen siirtymäkauden päättymistä.

3. Sovellettaessa tämän luvun määräyksiä kanne katsotaan nostetuksi Euroopan unionin tuomioistuimessa ja ennakkoratkaisupyyntö katsotaan tehdyksi, kun unionin tuomioistuimen kirjaamo tai tapauksen mukaan unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamo on rekisteröinyt menettelyn vireille panevan asiakirjan.

87 ARTIKLA

Uudet unionin tuomioistuimen käsiteltäviksi saatetut asiat

1. Jos Euroopan komissio katsoo, että Yhdistynyt kuningaskunta on laiminlyönyt perussopimusten tai tämän sopimuksen neljännen osan mukaisen velvoitteensa ennen siirtymäkauden päättymistä, Euroopan komissio voi neljän vuoden kuluessa siirtymäkauden päättymisestä nostaa asiassa kanteen Euroopan unionin tuomioistuimessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan tai, soveltuvissa tapauksissa, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan edellytysten mukaisesti. Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta tutkia nämä asiat.

2. Jos Yhdistynyt kuningaskunta ei noudata tämän sopimuksen 95 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päätöstä tai jos mainitussa määräyksessä tarkoitettulle päätökselle, joka on osoitettu Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvalle tai sinne sijoittautuneelle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, ei anneta oikeusvaikutusta Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Euroopan komissio voi neljän vuoden kuluessa päätöksen tekopäivästä nostaa asiassa kanteen Euroopan unionin tuomioistuimessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklassa tai, soveltuvissa tapauksissa, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti. Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta tutkia nämä asiat.

3. Kun Euroopan komissio päättää nostaa kanteita tämän artiklan nojalla, se soveltaa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan samoja periaatteita kuin mihin tahansa jäsenvaltioon.

88 ARTIKLA

Menettelysäännöt

Unionin oikeuden säännöksiä, joissa säädetään menettelystä Euroopan unionin tuomioistuimessa, on sovellettava oikeudenkäynteihin ja ennakkoratkaisupyyntöihin, joita tarkoitetaan tässä osastossa.

89 ARTIKLA

Tuomioiden ja määräysten sitovuus ja täytäntöönpanokelpoisuus

1. Tuomiot ja määräykset, jotka Euroopan unionin tuomioistuin antaa ennen siirtymäkauden päättymistä, sekä tuomiot ja määräykset, jotka Euroopan unionin tuomioistuin antaa siirtymäkauden päättymisen jälkeen 86 ja 87 artiklassa tarkoitetuissa asioissa, sitovat kaikilta osiltaan Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.
2. Jos Euroopan unionin tuomioistuin toteaa 1 kohdassa tarkoitettussa tuomiossaan, että Yhdistynyt kuningaskunta on jättänyt täyttämättä sille perussopimusten tai tämän sopimuksen nojalla kuuluvan velvoitteen, Yhdistyneen kuningaskunnan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tuomion noudattamiseksi.

3. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioiden ja määräysten täytäntöönpanoon on Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovellettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 280 ja 299 artiklaa.

90 ARTIKLA

Väliintulo- ja osallistumisoikeus oikeudenkäynnissä

Siihen asti että Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiot ja määräykset tulevat lainvoimaisiksi kaikissa 86 artiklassa tarkoitetuissa oikeudenkäynneissä ja ennakkoratkaisuasioissa, Yhdistynyt kuningaskunta voi esiintyä Euroopan unionin tuomioistuimessa väliintulijana samalla tavalla kuin jäsenvaltio; lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta voi asioissa, jotka tulevat Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan mukaisesti, osallistua mainittuun hetkeen asti menettelyyn samalla tavalla kuin jäsenvaltio. Mainittuun hetkeen asti Euroopan unionin tuomioistuimen kirjaamo ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle samanaikaisesti ja samalla tavalla kuin jäsenvaltioille kaikista asioista, joissa jäsenvaltioiden tuomioistuimet ovat pyytäneet ennakkoratkaisua Euroopan unionin tuomioistuimelta.

Yhdistynyt kuningaskunta voi lisäksi esiintyä väliintulijana sekä osallistua menettelyyn Euroopan unionin tuomioistuimessa samalla tavoin kuin jäsenvaltiot

- a) asioissa, jotka koskevat perussopimusten mukaisten velvoitteiden laiminlyöntiä, kun Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sovellettiin samoja velvoitteita ennen siirtymäkauden päättymistä ja kun asiat tulevat vireille Euroopan unionin tuomioistuimessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan mukaisesti ennen tämän sopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymistä tai, mikäli mainittu määräaika on jo päättynyt, kun asiat tulevat vireille ennen kuin viimeinen Euroopan unionin tuomioistuimen 87 artiklan 1 kohdan nojalla antama tuomio tai määräys on tullut lainvoimaiseksi;
- b) asioissa, jotka koskevat perussopimusten mukaisten velvoitteiden laiminlyöntiä, kun Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sovellettiin samoja velvoitteita ennen siirtymäkauden päättymistä ja kun asiat tulevat vireille Euroopan unionin tuomioistuimessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan mukaisesti ennen tämän sopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymistä tai, mikäli mainittu määräaika on jo päättynyt, kun asiat tulevat vireille ennen kuin viimeinen Euroopan unionin tuomioistuimen 87 artiklan 1 kohdan nojalla antama tuomio tai määräys on tullut lainvoimaiseksi; ja
- c) 95 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa asioissa.

91 ARTIKLA

Edustaminen tuomioistuimessa

1. Jos asianajaja, jolla on lupa esiintyä Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa, edusti tai avusti asianosaista Euroopan unionin tuomioistuimessa käytävässä oikeudenkäynnissä, joka oli vireillä ennen siirtymäkauden päättymistä, tai ennakkoratkaisuasiassa, jota koskeva pyyntö oli tehty ennen siirtymäkauden päättymistä, kyseinen asianajaja voi jatkaa kyseisen asianosaisen edustamista tai avustamista kyseisessä oikeudenkäynnissä tai ennakkoratkaisuasiassa, sanotun kuitenkin rajoittamatta 88 artiklan soveltamista. Edustamis- ja avustamisoikeus käsittää oikeudenkäynnin kaikki vaiheet, mukaan lukien muutoksenhakuasian käsittely unionin tuomioistuimessa sekä oikeudenkäynnit unionin yleisessä tuomioistuimessa tapauksissa, joissa asia on palautettu takaisin unionin yleiseen tuomioistuimeen.
2. Asianajajat, joilla on lupa esiintyä Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa, voivat edustaa tai avustaa asianosaista Euroopan unionin tuomioistuimessa 87 artiklassa ja 95 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa asioissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta 88 artiklan soveltamista. Asianajajat, joilla on lupa esiintyä Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa, voivat lisäksi edustaa tai avustaa Yhdistynyttä kuningaskuntaa 90 artiklassa tarkoitetuissa oikeudenkäynneissä, joissa Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt esiintyä väliintulijana tai joissa se on päättänyt osallistua menettelyyn.
3. Kun asianajajat, joilla on lupa esiintyä Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa, edustavat tai avustavat asianosaista Euroopan unionin tuomioistuimessa 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa asioissa, heitä on kaikin tavoin kohdeltava asianajajina, joilla on lupa esiintyä jäsenvaltion tuomioistuimissa ja jotka edustavat tai avustavat asianosaista Euroopan unionin tuomioistuimessa.

2 LUKU

HALLINNOLLISET MENETTELYT

92 ARTIKLA

Vireillä olevat hallinnolliset menettelyt

1. Unionin toimielimillä, elimillä ja laitoksilla säilyy toimivalta hallinnollisissa menettelyissä, jotka on pantu vireille ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka koskevat sitä, onko
 - a) Yhdistynyt kuningaskunta tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuva tai sinne sijoittautunut luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö noudattanut unionin oikeutta; tai
 - b) onko Yhdistyneessä kuningaskunnassa noudatettu unionin kilpailulainsäädäntöä.
2. Tämän luvun määräyksiä sovellettaessa hallinnollinen menettely katsotaan pannuksi vireille, kun se on virallisesti rekisteröity unionin toimielimessä, elimessä tai laitoksessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 kohdan soveltamista.

3. Tämän luvun määräyksiä sovellettaessa

- a) neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589¹ soveltamisalaan kuuluva valtiontukea koskeva hallinnollinen menettely katsotaan pannuksi vireille, kun menettelylle on annettu asianumero;
- b) Euroopan komission menettelyt, joissa on kyse Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan soveltamisesta ja jotka toteutetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003² nojalla, katsotaan pannuksi vireille, kun Euroopan komissio on päättänyt panna vireille komission asetuksen (EY) N:o 773/2004³ 2 artiklan 1 kohdan mukaisen menettelyn;

¹ Neuvoston asetus (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9).

² Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2003, annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta (EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1).

³ Komission asetus (EY) N:o 773/2004, annettu 7 päivänä huhtikuuta 2004, EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan mukaisten komission menettelyjen kulusta (EUVL L 123, 27.4.2004, s. 18).

- c) menettelyt, joissa on kyse neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004¹ soveltamisalaan kuuluvasta yrityskeskittymien valvonnasta, katsotaan pannuksi vireille, kun
- i) unioninlaajuisesta keskittymästä on ilmoitettu Euroopan komissiolle asetuksen (EY) N:o 139/2004 1, 3 ja 4 artiklan mukaisesti;
 - ii) asetuksen (EY) N:o 139/2004 4 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu 15 työpäivän määräaika on kulunut umpeen eikä yksikään niistä jäsenvaltioista, joilla olisi toimivalta tutkia keskittymä kansallisen kilpailulainsäädäntönsä nojalla, ole ilmoittanut, ettei se suostu pyyntöön, jonka mukaan asia siirretään Euroopan komission käsiteltäväksi; tai
 - iii) Euroopan komissio on päättänyt tutkia keskittymän tai sen katsotaan päättäneen tutkia keskittymä asetuksen (EY) N:o 139/2004 22 artiklan 3 kohdan mukaisesti;

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 139/2004, annettu 20 päivänä tammikuuta 2004, yrityskeskittymien valvonnasta (EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1).

d) Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen tutkimus sellaisen väitetyn rikkomuksen osalta, joka sisältyy Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1060/2009¹ liitteessä III tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012² liitteessä I olevaan luetteloon, katsotaan pannuksi vireille, kun kyseinen viranomainen on nimittänyt riippumattoman tutkivan virkamiehen asetuksen (EY) N:o 1060/2009 23 e artiklan 1 kohdan tai asetuksen (EU) N:o 648/2012 64 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

4. Unioni toimittaa kolmen kuukauden kuluessa siirtymäkauden päättymisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle luettelon kaikista yksittäisistä vireillä olevista hallinnollisista menettelyistä, jotka kuuluvat 1 kohdan soveltamisalaan. Poiketen siitä, mitä ensimmäisessä virkkeessä määrätään, unioni toimittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle luettelon Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen yksittäisistä vireillä olevista hallinnollisista menettelyistä yhden kuukauden kuluessa siirtymäkauden päättymisestä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1060/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, luottoluokituslaitoksista (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 648/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1).

5. Asetuksen (EU) 2015/1589 mukaisissa valtiontukea koskevissa hallinnollisissa menettelyissä Euroopan komissio on Yhdistyneen kuningaskunnan osalta sidottu sovellettavaan oikeuskäytäntöön ja parhaisiin käytäntöihin samalla tavalla kuin jos Yhdistynyt kuningaskunta olisi edelleen jäsenvaltio. Erityisesti Euroopan komissio tekee kohtuullisen ajan kuluessa jonkin seuraavista päätöksistä:

- a) päätös, jossa todetaan asetuksen (EU) 2015/1589 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti, että toimenpide ei ole tukea;
- b) asetuksen (EU) 2015/1589 4 artiklan 3 kohdan mukainen vastustamatta jättämistä koskeva päätös;
- c) asetuksen (EU) 2015/1589 4 artiklan 4 kohdan mukainen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskeva päätös.

93 ARTIKLA

Uudet valtiontukea koskevat ja Euroopan petostentorjuntaviraston menettelyt

1. Jos tuki on myönnetty ennen siirtymäkauden päättymistä, Euroopan komissiolla on neljän vuoden ajan siirtymäkauden päättymisestä toimivalta panna vireille uusia asetuksen (EU) 2015/1589 mukaisia menettelyjä, jotka koskevat valtiontukea Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Euroopan komissiolla on neljän vuoden määräajan jälkeenkin toimivalta hallinnoida menettelyjä, jotka on pantu vireille ennen kyseisen määräajan päättymistä.

Tämän sopimuksen 92 artiklan 5 kohdan määräyksiä on sovellettava soveltuvin osin.

Euroopan komissio ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle kaikista tämän kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti vireille pannuista valtiontukia koskevista uusista hallinnollisista menettelyistä kolmen kuukauden kuluessa niiden vireillepanosta.

2. Rajoittamatta tämän sopimuksen 136 ja 138 artiklan soveltamista Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on neljän vuoden ajan siirtymäkauden päättymisestä toimivalta panna vireille uusia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013¹ mukaisia tutkimuksia, jotka koskevat

- a) ennen siirtymäkauden päättymistä tapahtuneita tekoja; tai
- b) tullivelkoja, jotka syntyvät siirtymäkauden päättymisen jälkeen tämän sopimuksen 49 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tullimenettelyjen päättämisen johdosta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

OLAFilla on neljän vuoden määräajan jälkeenkin toimivalta hallinnoida menettelyjä, jotka on pantu vireille ennen kyseisen määräajan päättymistä.

OLAF ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle kaikista tämän kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti vireille pannuista uusista tutkimuksista kolmen kuukauden kuluessa niiden vireillepanosta.

94 ARTIKLA

Menettelysäännöt

1. Unionin oikeuden säännöksiä, joissa säännellään tämän luvun soveltamisalaan kuuluvia erilaisia hallinnollisia menettelyjä, on sovellettava 92, 93 ja 96 artiklassa tarkoitettuihin menettelyihin.
2. Kun asianajajat, joilla on lupa esiintyä Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa, edustavat tai avustavat asianosaista 92 ja 93 artiklassa tarkoitetuissa hallinnollisissa menettelyissä, heitä on kaikin tavoin kohdeltava asianajajina, joilla on lupa esiintyä jäsenvaltion tuomioistuimissa ja jotka edustavat tai avustavat asianosaista tällaisissa hallinnollisissa menettelyissä.
3. Jäljempänä olevaa 128 artiklan 5 kohtaa on siirtymäkauden päättymisen jälkeen sovellettava 92 ja 93 artiklassa tarkoitettuihin menettelyihin tarpeellisessa määrin.

95 ARTIKLA

Päätösten sitovuus ja täytäntöönpanokelpoisuus

1. Päätökset, jotka unionin toimielimet, elimet ja laitokset antavat ennen siirtymäkauden päättymistä tai jotka annetaan siirtymäkauden päättymisen jälkeen 92 ja 93 artiklassa tarkoitetuissa menettelyissä ja jotka on osoitettu Yhdistyneelle kuningaskunnalle tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvalle tai sinne sijoittautuneelle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, sitovat kaikilta osiltaan Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.
2. Elleivät Euroopan komissio ja Yhdistyneen kuningaskunnan nimeämä kansallinen kilpailuviranomainen toisin sovi, Euroopan komissiolla säilyy toimivalta valvoa, että sitoumuksia, jotka on annettu Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai jotka kohdistuvat Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, noudatetaan ja että korjaustoimenpiteet, jotka on määrätty Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai jotka kohdistuvat Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, toteutetaan kaikissa sellaisissa menettelyissä, joissa on kyse Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklan soveltamisesta ja joita Euroopan komissio toteuttaa asetuksen (EY) N:o 1/2003 nojalla, sekä sellaisissa yrityskeskittymien valvontaan liittyvissä menettelyissä, joita Euroopan komissio toteuttaa asetuksen (EY) N:o 139/2004 nojalla. Jos Euroopan komissio ja Yhdistyneen kuningaskunnan nimeämä kansallinen kilpailuviranomainen niin sopivat, Euroopan komissio siirtää sen valvonnan, että mainittuja sitoumuksia noudatetaan ja mainitut korjaustoimenpiteet toteutetaan, Yhdistyneen kuningaskunnan nimeämälle kansalliselle kilpailuviranomaiselle.
3. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen päätösten laillisuuden tutkiminen kuuluu yksinomaan Euroopan unionin tuomioistuimen toimivaltaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 263 artiklan mukaisesti.

4. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 299 artiklaa on sovellettava Yhdistyneessä kuningaskunnassa sellaisten tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen päätösten täytäntöönpanoon, joissa määrätään maksuvelvollisuus Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvalle tai sinne sijoittautuneelle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle.

96 ARTIKLA

Muut vireillä olevat menettelyt ja raportointivelvollisuudet

1. Teknisiä tutkimuksia, joita Yhdistyneen kuningaskunnan tutkintavirastot ovat tehneet yhteistyössä yhteisön kasvilajikeviraston kanssa asetuksen (EY) N:o 2100/94 nojalla ja jotka ovat vireillä tämän sopimuksen voimaantuloa edeltävänä päivänä, on jatkettava ja ne on saatettava päätökseen mainitun asetuksen mukaisesti.

2. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY¹ 12 artiklan 2 a ja 3 kohtaa ja 14, 15 ja 16 artiklaa on sovellettava Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sellaisten kasvihuonekaasupäästöjen osalta, jotka toteutuvat siirtymäkauden viimeisen vuoden aikana.

3. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 517/2014² 19 artiklaa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2009³ 26 ja 27 artiklaa on sovellettava Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sellaisten tietojen raportoinnin osalta, jotka koskevat siirtymäkauden viimeistä vuotta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 517/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, fluoratuista kasvihuonekaasuista ja asetuksen (EY) N:o 842/2006 kumoamisesta (EUVL L 150, 20.5.2014, s. 195).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1005/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, otsonikerrosta heikentävistä aineista (EUVL L 286, 31.10.2009, s. 1).

4. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 443/2009¹ 8 artiklan 1, 2, 3 ja 7 kohtaa ja kyseisen asetuksen liitettä II, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 510/2011² 8 artiklan 1, 2, 3, 8 ja 10 kohtaa ja kyseisen asetuksen liitettä II, komission asetuksen (EU) N:o 1014/2010 2–5 ja 7 artiklaa ja 8 artiklan 2 ja 3 kohtaa sekä komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 293/2012³ 3–6 ja 8 artiklaa ja 9 artiklan 2 ja 3 kohtaa on sovellettava Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sellaisen seurannan ja raportoinnin osalta, joka koskee säädöksissä tarkoitettujen ajoneuvojen hiilidioksidipäästöjä siirtymäkauden viimeisen vuoden aikana.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 443/2009, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, päästönormien asettamisesta uusille henkilöautoille osana yhteisön kokonaisvaltaista lähestymistapaa kevyiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 510/2011, annettu 11 päivänä toukokuuta 2011, päästönormien asettamisesta uusille kevyille kuljetusajoneuvoille osana unionin kokonaisvaltaista lähestymistapaa kevyiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi (EUVL L 145, 31.5.2011, s. 1).

³ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 293/2012, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2012, uusien kevyiden kuljetusajoneuvojen rekisteröintiä koskevien tietojen seurannasta ja ilmoittamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 510/2011 mukaisesti (EUVL L 98, 4.4.2012, s. 1).

5. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013¹ 5, 7, 9 ja 10 artiklaa, 11 artiklan 3 kohtaa, 17 artiklan 1 kohdan a ja d alakohtaa ja 19, 22 ja 23 artiklaa sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 406/2009/EY² 3, 7 ja 11 artiklaa on sovellettava Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vuosien 2019 ja 2020 aikana syntyvien kasvihuonekaasupäästöjen osalta ja komission asetuksen (EU) N:o 389/2013³ 5 artiklaa on sovellettava Yhdistyneeseen kuningaskuntaan kunnes Kioton pöytäkirjan toinen velvoitekausi päättyy.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 525/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, järjestelmästä kasvihuonekaasupäästöjen seuraamiseksi ja niistä raportoimiseksi sekä muista ilmastomuutosta koskevista tiedoista raportoimiseksi kansallisella ja unionin tasolla sekä päätöksen N:o 280/2004/EY kumoamisesta (EUVL L 165, 18.6.2013, s. 13).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 406/2009/EY, tehty 23 päivänä huhtikuuta 2009, jäsenvaltioiden pyrkimyksistä vähentää kasvihuonekaasupäästöjään yhteisön kasvihuonekaasupäästöjen vähentämissitoumusten täyttämiseksi vuoteen 2020 mennessä (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 136).

³ Komission asetus (EU) N:o 389/2013, annettu 2 päivänä toukokuuta 2013, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten N:o 280/2004/EY ja N:o 406/2009/EY mukaisen unionin rekisterin perustamisesta ja komission asetusten (EU) N:o 920/2010 ja N:o 1193/2011 kumoamisesta (EUVL L 122, 3.5.2013, s. 1).

6. Poiketen siitä, mitä tämän sopimuksen 8 artiklassa määrätään,
- a) Yhdistyneellä kuningaskunnalla ja Yhdistyneen kuningaskunnan toimijoilla on oikeus tämän artiklan 2, 4 ja 5 kohdan noudattamisen edellyttämässä laajuudessa käyttää
- i) asetuksella (EU) N:o 389/2013 perustettua unionin rekisteriä ja Yhdistyneen kuningaskunnan Kioton pöytäkirjaan perustuvaa rekisteriä; ja
 - ii) asetuksen (EU) N:o 1014/2010, täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 293/2012 ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 749/2014¹ mukaista Euroopan ympäristökeskuksen keskustietokantaa;
- b) Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneilla yrityksillä on oikeus tämän artiklan 3 kohdan noudattamisen edellyttämässä laajuudessa käyttää
- i) komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1191/2014² liitteessä vahvistettuun malliin perustuvaa raportointivälinettä fluorattujen kasvihuonekaasujen hallinnointia ja niistä raportointia varten; ja

¹ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 749/2014, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2014, jäsenvaltioiden Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 mukaisesti raportoimien tietojen rakenteesta, muodosta, toimittamistavasta ja tarkastamisesta (EUVL L 203, 11.7.2014, s. 23).

² Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1191/2014, annettu 30 päivänä lokakuuta 2014, fluoratuista kasvihuonekaasuista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 517/2014 19 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen muodosta ja toimittamistavasta (EUVL L 318, 5.11.2014, s. 5).

- ii) Business Data Repository (BDR) -tietokantaa, jota yritykset käyttävät raportoidessaan asetuksen (EY) N:o 1005/2009 27 artiklan mukaisesti.

Unioni antaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle tämän pyynnöstä vuoden ajan siirtymäkauden päättymisestä tiedot, jotka Yhdistynyt kuningaskunta tarvitsee

- a) täyttääkseen otsonikerrosta heikentävistä aineista tehdyn Montrealin pöytäkirjan 7 artiklan mukaiset raportointivelvoitteensa; ja
- b) määrätäkseen seuraamuksia asetuksen (EU) N:o 517/2014 25 artiklan ja asetuksen (EY) N:o 1005/2009 29 artiklan mukaisesti.

97 ARTIKLA

Edustaminen Euroopan unionin teollisoikeuksien virastossa vireillä olevissa menettelyissä

Jos henkilö, jolla on unionin oikeuden mukaisesti lupa edustaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä Euroopan unionin teollisoikeuksien virastossa, on ennen siirtymäkauden päättymistä edustanut asianosaista mainitussa virastossa, kyseinen edustaja voi jatkossakin edustaa kyseistä asianosaista kyseisessä menettelyssä. Tätä edustamisoikeutta sovelletaan viraston menettelyn kaikkiin vaiheisiin.

Kun tällainen henkilö edustaa asianosaista Euroopan unionin teollisoikeuksien virastossa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettussa menettelyssä, häntä on kohdeltava kaikin tavoin ammattimaisena edustajana, jolla on lupa edustaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä Euroopan unionin teollisoikeuksien virastossa unionin oikeuden mukaisesti.

XI OSASTO

JÄSENVALTIOIDEN JA YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN VÄLISET HALLINNOLLISET YHTEISTYÖMENETTELYT

98 ARTIKLA

Hallinnollinen yhteistyö tulliasioissa

1. Asianomainen jäsenvaltio ja Yhdistynyt kuningaskunta saattavat unionin oikeuden asianmukaisten säännösten mukaisesti loppuun sellaiset liitteessä VI selostetut, kyseisen jäsenvaltion ja Yhdistyneen kuningaskunnan väliset hallinnolliset yhteistyömenettelyt, jotka oli käynnistetty unionin oikeuden mukaisesti ennen siirtymäkauden päättymistä.
2. Asianomainen jäsenvaltio ja Yhdistynyt kuningaskunta saattavat unionin oikeuden asianmukaisten säännösten mukaisesti loppuun sellaiset liitteessä VI selostetut, kyseisen jäsenvaltion ja Yhdistyneen kuningaskunnan väliset hallinnolliset yhteistyömenettelyt, jotka käynnistetään kolmen vuoden kuluessa siirtymäkauden päättymisen jälkeen mutta jotka koskevat ennen siirtymäkauden päättymistä tapahtuneita tekoja.

99 ARTIKLA

Hallinnollinen yhteistyö välilliseen verotukseen liittyvissä asioissa

1. Neuvoston asetusta (EU) N:o 904/2010¹ on sovellettava neljän vuoden ajan siirtymäkauden päättymisestä sellaisten toimivaltaisten viranomaisten väliseen yhteistyöhön, jotka ovat jäsenvaltioissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa vastuussa arvonlisäverolainsäädännön soveltamisesta; mainittua asetusta on sovellettava liiketoimiin, jotka toteutettiin ennen siirtymäkauden päättymistä, sekä liiketoimiin, jotka kuuluvat tämän sopimuksen 51 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.
2. Neuvoston asetusta (EU) N:o 389/2012² on sovellettava neljän vuoden ajan siirtymäkauden päättymisestä sellaisten toimivaltaisten viranomaisten väliseen yhteistyöhön, jotka ovat jäsenvaltioissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa vastuussa valmisteverolainsäädännön soveltamisesta; mainittua asetusta on sovellettava valmisteveron alaisten tavaroiden siirtoihin, jotka tehtiin ennen siirtymäkauden päättymistä, sekä valmisteveron alaisten tavaroiden siirtoihin, jotka kuuluvat tämän sopimuksen 52 artiklan soveltamisalaan.

¹ Neuvoston asetusta (EU) N:o 904/2010, annettu 7 päivänä lokakuuta 2010, hallinnollisesta yhteistyöstä ja petosten torjunnasta arvonlisäverotuksen alalla (EUVL L 268, 12.10.2010, s. 1).

² Neuvoston asetusta (EU) N:o 389/2012, annettu 2 päivänä toukokuuta 2012, hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta (EUVL L 121, 8.5.2012, s. 1).

3. Poiketen siitä, mitä 8 artiklassa määrätään, Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus käyttää liitteessä IV lueteltuja verkkoja, tietojärjestelmiä ja tietokantoja siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä, jotta Yhdistynyt kuningaskunta kykenee hyödyntämään tämän artiklan mukaisia oikeuksiaan ja noudattamaan tämän artiklan mukaisia velvollisuuksiaan. Yhdistynyt kuningaskunta korvaa unionille todelliset kulut, jotka tälle aiheutuvat tämän käyttöoikeuden tarjoamisesta. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle näiden kulujen määrän kunkin vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä liitteessä IV mainitun kauden päättymiseen asti. Jos todellisten kulujen ilmoitettu määrä poikkeaa huomattavasti siitä parhaasta arviosta, jonka unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista, Yhdistynyt kuningaskunta maksaa viipymättä unionille parasta arviota vastaavan määrän ja sekakomitean on päätettävä, miten todellisten kulujen ja parhaan arvion välisen eron suhteen toimitaan.

Keskinäinen avunanto veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin
liittyvien saatavien perinnässä

1. Neuvoston direktiiviä 2010/24/EU¹ on sovellettava viiden vuoden ajan siirtymäkauden päättymisestä jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä saataviin, jotka erääntyivät ennen siirtymäkauden päättymistä, saataviin, joita koskevat liiketoimet toteutettiin ennen siirtymäkauden päättymistä mutta jotka erääntyivät siirtymäkauden päättymisen jälkeen, sekä saataviin, joita koskevat liiketoimet kuuluvat tämän sopimuksen 51 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan tai jotka koskevat tämän sopimuksen 52 artiklan soveltamisalaan kuuluvien valmisteveron alaisten tavaroiden liikkeitä.
2. Poiketen siitä, mitä 8 artiklassa määrätään, Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus käyttää liitteessä IV lueteltuja verkkoja, tietojärjestelmiä ja tietokantoja siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä, jotta Yhdistynyt kuningaskunta kykenee hyödyntämään tämän osaston mukaisia oikeuksiaan ja noudattamaan tämän osaston mukaisia velvollisuuksiaan. Yhdistynyt kuningaskunta korvaa unionille todelliset kulut, jotka tälle aiheutuvat tämän käyttöoikeuden tarjoamisesta. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle näiden kulujen määrän kunkin vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä liitteessä IV mainitun kauden päättymiseen asti. Jos todellisten kulujen ilmoitettu määrä poikkeaa huomattavasti siitä parhaasta arviosta, jonka unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista, Yhdistynyt kuningaskunta maksaa viipymättä unionille parasta arviota vastaavan määrän ja sekakomitean on päätettävä, miten todellisten kulujen ja parhaan arvion välisen eron suhteen toimitaan.

¹ Neuvoston direktiivi 2010/24/EU, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2010, keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä (EUVL L 84, 31.3.2010, s. 1).

XII OSASTO

ERIOIKEUDET JA VAPAUDET

101 ARTIKLA

Määritelmät

1. Tämän osaston määräyksiä sovellettaessa 'toimielinten jäsenillä' tarkoitetaan heidän kansalaisuudestaan riippumatta Eurooppa-neuvoston puheenjohtajaa, Euroopan komission jäseniä, Euroopan unionin tuomioistuimen tuomareita, julkisasiamiehiä, kirjaajia ja avustavia esittelijöitä, Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäseniä, Euroopan keskuspankin elinten jäseniä, Euroopan investointipankin elinten jäseniä samoin kuin kaikkia muita niihin henkilöryhmiin kuuluvia, joihin unionin oikeuden mukaan sovelletaan Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehtyä pöytäkirjaa (N:o 7). Toimielinten jäseninä ei pidetä Euroopan parlamentin jäseniä.

2. Neuvoston asetusta (Euratom, EHTY, ETY) N:o 549/69¹ on sovellettava määritettäessä, mihin Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmiin sovelletaan tämän sopimuksen 110–113 artiklaa.

1 LUKU

UNIONIN OMAISUUS, VARAT JA LIIKETOIMET

102 ARTIKLA

Loukkaamattomuus

Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 1 artiklaa sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleviin unionin tiloihin, rakennuksiin, omaisuuteen ja varoihin, jotka ovat unionin käytössä ennen siirtymäkauden päättymistä, siihen asti kun ne lakkaavat olemasta virallisessa käytössä tai kun ne on viety pois Yhdistyneestä kuningaskunnasta. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle, kun unionin tilat, rakennukset, omaisuus ja varat eivät enää ole tällaisessa käytössä tai kun ne on viety pois Yhdistyneestä kuningaskunnasta.

¹ Neuvoston asetus (Euratom, EHTY, ETY) N:o 549/69, annettu 25 päivänä maaliskuuta 1969, niiden Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmien määräämisestä, joihin sovelletaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 12 artiklan, 13 artiklan toisen kohdan ja 14 artiklan määräyksiä (EYVL L 74, 27.3.1969, s. 1).

103 ARTIKLA

Arkistot

Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 2 artiklaa sovelletaan kaikkiin siirtymäkauden päättyessä Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleviin unionin arkistoihin siihen asti kun ne on viety pois Yhdistyneestä kuningaskunnasta. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle, kun jokin unionin arkisto on viety pois Yhdistyneestä kuningaskunnasta.

104 ARTIKLA

Verotus

Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 3 artiklaa sovelletaan siirtymäkauden päättyessä Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleviin unionin varoihin ja omaisuuteen sekä siellä siihen mennessä kertyneisiin tuloihin siihen asti kun ne lakkaavat olemasta virallisessa käytössä tai kun ne on viety pois Yhdistyneestä kuningaskunnasta.

2 LUKU

VIESTINTÄYHTEYDET

105 ARTIKLA

Viestintäyhteydet

Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 5 artiklaa sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa tapahtuvaan viralliseen viestintään, kirjeenvaihtoon ja asiakirjojen toimittamiseen, joka koskee tämän sopimuksen mukaista unionin toimintaa.

3 LUKU

EUROOPAN PARLAMENTIN JÄSENET

106 ARTIKLA

Euroopan parlamentin jäsenten vapaudet

Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 8 artiklaa sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa Euroopan parlamentin tämänhetkisten tai entisten jäsenten tehtäviään hoitaessaan ennen siirtymäkauden päättymistä ilmaisemiin mielipiteisiin tai suorittamiin äänestyksiin; tätä määräystä sovelletaan jäsenen kansalaisuudesta riippumatta.

107 ARTIKLA

Sosiaaliturva

Euroopan parlamentin entiset jäsenet, jotka saavat eläkettä jäsenyytensä perusteella, samoin kuin henkilöt, jotka entisten jäsenten jälkeen elävinä saavat perhe-eläkettä, ovat kansalaisuudesta riippumatta vapautettuja pakollisesta liittymisestä Yhdistyneen kuningaskunnan kansallisiin sosiaaliturvajärjestelmiin sekä maksuista näihin järjestelmiin samojen ehtojen mukaisesti, joita sovellettiin siirtymäkauden viimeisenä päivänä, edellyttäen, että Euroopan parlamentin entiset jäsenet olivat Euroopan parlamentin jäseniä ennen siirtymäkauden päättymistä.

108 ARTIKLA

Eläkkeiden ja siirtymäkorvausten kaksinkertaisen verotuksen välttäminen

Euroopan parlamentin päätöksen 2005/684/EY, Euratom¹ 12, 13 ja 14 artiklaa sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa eläkkeisiin ja siirtymäkorvauksiin, joita maksetaan Euroopan parlamentin entisille jäsenille, ja kyseisen päätöksen 17 artiklaa on sovellettava Yhdistyneessä kuningaskunnassa henkilöihin, jotka entisten jäsenten jälkeen elävinä ovat oikeutettuja perhe-eläkkeeseen, jos oikeus eläkkeeseen tai siirtymäkorvaukseen oli ansaittu ennen siirtymäkauden päättymistä; määräystä on sovellettava entisiin jäseniin ja näiden jälkeen eläviin heidän kansalaisuudestaan riippumatta.

¹ Euroopan parlamentin päätös 2005/684/EY, Euratom, tehty 28 päivänä syyskuuta 2005, Euroopan parlamentin jäsenten asemaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta (EUVL L 262, 7.10.2005, s. 1.).

4 LUKU

JÄSENVALTIOIDEN JA YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN EDUSTAJAT, JOTKA OSALLISTUVAT UNIONIN TOIMIELINTEN TYÖSKENTELYYN

109 ARTIKLA

Erioikeudet, vapaudet ja helpotukset

1. Erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 10 artiklaa sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa niihin jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan edustajiin, jotka osallistuvat unionin toimielinten, elinten ja laitosten työhön, sekä näiden neuvonantajiin ja teknisiin asiantuntijoihin ja unionin neuvoa-antavien elinten jäseniin kansalaisuudesta riippumatta, siltä osin kuin he osallistuvat tällaiseen työhön:
 - a) jos työ suoritettiin ennen siirtymäkauden päättymistä;
 - b) jos työ suoritetaan siirtymäkauden päättymisen jälkeen tämän sopimuksen nojalla toteutettavien unionin toimien yhteydessä.

2. Erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 10 artiklaa sovelletaan unionissa niihin Yhdistyneen kuningaskunnan edustajiin, jotka osallistuvat unionin toimielinten, elinten ja laitosten työhön, sekä näiden neuvonantajiin ja teknisiin asiantuntijoihin, siltä osin kuin he osallistuvat tällaiseen työhön:

- a) jos työ suoritettiin ennen siirtymäkauden päättymistä;
- b) jos työ suoritetaan siirtymäkauden päättymisen jälkeen tämän sopimuksen nojalla toteutettavien unionin toimien yhteydessä.

5 LUKU

TOIMIELINTEN JÄSENET, VIRKAMIEHET JA MUU HENKILÖSTÖ

110 ARTIKLA

Erioikeudet ja vapaudet

1. Erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 11 artiklan a alakohtaa sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimielinten jäseniin, virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön, mukaan lukien entiset jäsenet, virkamiehet ja muu henkilöstö, heidän virallisessa ominaisuudessaan suorittamiensa toimien osalta, mukaan lukien heidän suulliset lausumansa sekä kirjalliset esityksensä:
 - a) ennen siirtymäkauden päättymistä;
 - b) siirtymäkauden päättymisen jälkeen tämän sopimuksen nojalla toteutettavien unionin toimien yhteydessä.

2. Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan (N:o 3) 3 artiklan ensimmäistä, toista ja kolmatta kohtaa sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa Euroopan unionin tuomioistuimen tuomareihin ja julkisasiamiehiin siihen saakka, kunnes Euroopan unionin tuomioistuimen antamat päätökset kaikissa tämän sopimuksen 86 ja 87 artiklassa tarkoitetuissa menettelyissä ja ennakkoratkaisupyynnöissä ovat saaneet lainvoiman, ja niitä sovelletaan sen jälkeen myös entisiin tuomareihin ja julkisasiamiehiin heidän virallisessa ominaisuudessaan suorittamiensa toimien osalta, mukaan lukien heidän suulliset lausumansa sekä kirjalliset esityksensä, ennen siirtymäkauden päättymistä tai suhteessa 86 ja 87 artiklassa tarkoitettuihin menettelyihin.

3. Erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 11 artiklan b–e alakohtaa sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa unionin virkamiehiin ja muun henkilöstön jäseniin sekä heidän puolisoihinsa ja heidän huollettavana oleviin perheenjäseniinsä kansalaisuudesta riippumatta, jos kyseiset virkamiehet tai muun henkilöstön jäsenet ovat tulleet unionin palvelukseen ennen siirtymäkauden päättymistä, siihen asti että he ovat siirtyneet takaisin unioniin.

111 ARTIKLA

Verotus

Erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 12 artiklaa sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimielinten jäseniin, virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön kansalaisuudesta riippumatta, mukaan lukien entiset jäsenet, virkamiehet ja muu henkilöstö, jos kyseiset jäsenet, virkamiehet tai muu henkilöstö ovat tulleet unionin palvelukseen ennen siirtymäkauden päättymistä, edellyttäen että asianomaiset henkilöt ovat velvollisia maksamaan unionille veroa unionin heille maksamista palkoista ja palkkioista.

112 ARTIKLA

Verotuksellinen kotipaikka

1. Erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 13 artiklaa sovelletaan niihin toimielinten jäseniin, virkamiehiin ja muun henkilöstön jäseniin kansalaisuudesta riippumatta, jotka ovat tulleet unionin palvelukseen ennen siirtymäkauden päättymistä, sekä kansalaisuudesta riippumatta heidän puolisoihinsa, jos nämä eivät harjoita omaa ansiotoimintaa, ja näiden jäsenten, virkamiesten ja muun henkilöstön jäsenten huollettavina oleviin lapsiin.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan ainoastaan henkilöihin, jotka muuttavat asumaan jäsenvaltioon ainoastaan hoitaakseen tehtäväänsä unionin palveluksessa ja joiden verotuksellinen kotipaikka oli Yhdistyneessä kuningaskunnassa heidän ryhtyessään hoitamaan tehtäviään unionissa, sekä henkilöihin, jotka muuttavat asumaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ainoastaan hoitaakseen tehtäväänsä unionin palveluksessa ja joiden verotuksellinen kotipaikka oli jossakin jäsenvaltiossa heidän ryhtyessään hoitamaan tehtäviään unionissa.

113 ARTIKLA

Vapautus sosiaaliturvamaksuista

Toimielinten jäsenet, virkamiehet ja muun henkilöstön jäsenet kansalaisuudesta riippumatta, mukaan lukien entiset jäsenet, virkamiehet ja muun henkilöstön jäsenet, jotka ovat tulleet unionin palvelukseen ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa, sekä kansalaisuudesta riippumatta heidän puolisonsa, jos nämä eivät harjoita omaa ansiotoimintaa, ja näiden jäsenten, virkamiesten ja muiden henkilöstön jäsenten huollettavina olevat lapset, vapautetaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa kansallisten sosiaaliturvajärjestelmien pakollisesta jäsenyydestä ja näihin järjestelmiin suoritettavista maksuista samoin ehdoin kuin ne, joita sovelletaan siirtymäkauden viimeisenä päivänä, edellyttäen että asianomaiset henkilöt kuuluvat unionin sosiaaliturvajärjestelmään.

114 ARTIKLA

Eläkeoikeuksien siirto

Yhdistyneellä kuningaskunnalla on suhteessa niihin virkamiehiin ja unionin muun henkilöstön jäseniin näiden kansalaisuudesta riippumatta, mukaan lukien entiset virkamiehet ja muun henkilöstön jäsenet, jotka ovat tulleet unionin palvelukseen ennen siirtymäkauden päättymistä ja jotka haluavat siirtää eläkeoikeuksia joko Yhdistyneeseen kuningaskuntaan tai Yhdistyneestä kuningaskunnasta Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen¹ liitteessä VIII olevan 11 artiklan 1, 2 tai 3 kohdan ja 12 artiklan tai Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 39, 109 ja 135 artiklan nojalla, samat velvoitteet kuin ne, jotka ovat voimassa ennen siirtymäkauden päättymistä.

¹ Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavat henkilöstösäännöt, sellaisina kuin ne ovat vahvistettuina neuvoston asetuksella (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68, annettu 29 päivänä helmikuuta 1968, Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta sekä yhteisöjen virkamiehiin tilapäisesti sovellettavien erityisten toimenpiteiden laatimisesta (EYVL L 56, 4.3.1968, s. 1).

115 ARTIKLA

Työttömyysvakuutus

Euroopan unionin muun henkilöstön jäseniin näiden kansalaisuudesta riippumatta, mukaan lukien entiset muun henkilöstön jäsenet, jotka ovat suorittaneet maksuja unionin työttömyysvakuutusjärjestelmään ennen siirtymäkauden päättymistä, sovelletaan Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 28 a, 96 ja 136 artiklaa, jos he asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja ovat rekisteröityneet Yhdistyneen kuningaskunnan työvoimaviranomaisissa siirtymäkauden päättymisen jälkeen.

6 LUKU

MUUT MÄÄRÄYKSET

116 ARTIKLA

Koskemattomuuden pidättäminen ja yhteistyö

1. Tässä osastossa myönnettyihin erioikeuksiin, vapauksiin ja helpotuksiin sovelletaan erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 17 ja 18 artiklaa.

2. Tehdessään erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 17 artiklan nojalla päätöksen siitä, pidätetäänkö koskemattomuus Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten pyynnöstä, unioni ottaa huomioon samat seikat kuin arvioidessaan jäsenvaltioiden viranomaisten vastaavissa tilanteissa esittämiä pyyntöjä.

3. Unioni ilmoittaa Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisille näiden pyynnöstä, jos jollakin henkilöllä on asema, joka vaikuttaa hänen oikeuteensa nauttia tässä osastossa tarkoitetuista etuoikeuksista tai koskemattomuudesta.

117 ARTIKLA

Euroopan keskuspankki

1. Tätä osastoa sovelletaan Euroopan keskuspankkiin, jäljempänä 'EKP', sen toimielinten jäseniin ja sen henkilöstöön sekä niihin Euroopan keskuspankkijärjestelmään kuuluvien kansallisten keskuspankkien edustajiin, jotka osallistuvat EKP:n toimintaan.

2. Erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 22 artiklan toista kohtaa sovelletaan EKP:hen, sen toimielinten jäseniin ja sen henkilöstöön sekä niihin Euroopan keskuspankkijärjestelmään kuuluvien kansallisten keskuspankkien edustajiin, jotka osallistuvat EKP:n toimintaan, sekä omaisuuteen, varoihin ja toimiin, joita EKP omistaa, hallinnoi tai toteuttaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan (N:o 4) nojalla.

3. Edellä olevaa 2 kohtaa sovelletaan

- a) EKP:n omaisuuteen ja varoihin, jotka sillä on Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päättyessä; ja
- b) toimiin, joita EKP toteuttaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai Yhdistyneen kuningaskunnan yksiköiden kanssa, ja niiden liitännäistoimiin, jotka olivat vireillä siirtymäkauden päättyessä tai jotka aloitetaan siirtymäkauden päättymisen jälkeen osana EKP:n toimia, joiden tarkoituksena on ylläpitää toimia, jotka olivat vireillä siirtymäkauden päättyessä, siihen asti että ne lopullisesti erääntyvät tai että ne lopetetaan tai saatetaan päätökseen.

118 ARTIKLA

Euroopan investointipankki

1. Tämän osaston määräyksiä on sovellettava Euroopan investointipankkiin, jäljempänä 'EIP', sen toimielinten jäseniin, sen henkilöstöön ja sen toimintaan osallistuviin jäsenvaltioiden edustajiin sekä tytäryhtiöihin ja muihin yksiköihin, jotka EIP on perustanut ennen siirtymäkauden päättymistä Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 5) olevan 28 artiklan 1 kohdan nojalla, ja erityisesti Euroopan investointirahastoon.
2. Erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 21 artiklan toista kohtaa sovelletaan Euroopan investointipankkiin, sen toimielinten jäseniin, sen henkilöstöön ja sen toimintaan osallistuviin jäsenvaltioiden edustajiin sekä tytäryhtiöihin ja muihin yksiköihin, jotka EIP on perustanut ennen siirtymäkauden päättymistä Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 5) olevan 28 artiklan 1 kohdan nojalla, ja erityisesti Euroopan investointirahastoon.
3. Edellä olevaa 2 kohtaa sovelletaan
 - a) omaisuuteen ja varoihin, jotka EIP tai sen tytäryhtiöt ja muut yksiköt, jotka EIP on perustanut ennen siirtymäkauden päättymistä Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 5) olevan 28 artiklan 1 kohdan nojalla, ja erityisesti Euroopan investointirahasto, omistavat Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päättyessä; ja

- b) sellaisiin lainaus-, rahoitus-, takaus-, investointi-, kassanhallinta- ja teknisen avun toimiin, jotka EIP ja sen tytäryhtiöt ja muut yksiköt, jotka EIP on perustanut ennen siirtymäkauden päättymistä Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 5) olevan 28 artiklan 1 kohdan nojalla, ja erityisesti Euroopan investointirahasto, toteuttavat Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai Yhdistyneen kuningaskunnan yksiköiden kanssa, ja niiden liitännäistoimiin, jotka olivat vireillä siirtymäkauden päättyessä tai jotka aloitetaan siirtymäkauden päättymisen jälkeen osana niiden toimia, joiden tarkoituksena on ylläpitää toimia, jotka olivat vireillä siirtymäkauden päättyessä, siihen asti että ne lopullisesti erääntyvät tai että ne lopetetaan tai saatetaan päätökseen.

119 ARTIKLA

Toimipaikkasopimukset

Euroopan pankkiviranomaiseen sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan ja Euroopan pankkiviranomaisen välillä 8 päivänä toukokuuta 2012 tehtyä toimipaikkasopimusta, Euroopan lääkevirastoon kirjeenvaihtona 24 päivänä kesäkuuta 1996 tehtyä sopimusta erioikeuksista ja vapauksista tehdyn Euroopan yhteisöjen pöytäkirjan soveltamisesta Euroopan lääkearviointivirastoon Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Galileon turvallisuuden valvontakeskukseen Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa 17 päivänä heinäkuuta 2013 tehtyä toimipaikkasopimusta, siihen asti, että ne ovat siirtyneet johonkin jäsenvaltioon. Näiden toimipaikkasopimusten voimassaolo päättyy päivänä, jona unioni ilmoittaa siirtymisen päätökseen saattamisen päivämäärän.

XIII OSASTO

MUUT UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN JA LAITOSTEN TOIMINTAAN LIITTYVÄT KYSYMYKSET

120 ARTIKLA

Salassapitovelvollisuus

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 339 artiklaa ja muita unionin oikeuden säännöksiä, joissa asetetaan tietyille yksilöille sekä unionin toimielimille, elimille ja laitoksille salassapitovelvollisuus, sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa kaikkiin sellaisiin salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluviin tietoihin, jotka on saatu ennen siirtymäkauden päättymistä tai siirtymäkauden päättymisen jälkeen sellaisen toiminnan yhteydessä, jota unioni toteuttaa tämän sopimuksen nojalla. Yhdistyneen kuningaskunnan on kunnioitettava näitä yksilöiden ja toimielinten, elinten ja laitosten velvollisuuksia ja varmistettava niiden noudattaminen alueellaan.

121 ARTIKLA

Ammatillinen vaitiolovelvollisuus

Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 19 artiklaa ja muita unionin oikeuden säännöksiä, joissa asetetaan tietyille yksilöille sekä unionin toimielimille, elimille ja laitoksille ammatillinen vaitiolovelvollisuus, sovelletaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa kaikkiin sellaisiin tietoihin, jotka on saatu ennen siirtymäkauden päättymistä tai siirtymäkauden päättymisen jälkeen sellaisen toiminnan yhteydessä, jota unioni toteuttaa tämän sopimuksen nojalla. Yhdistyneen kuningaskunnan on kunnioitettava näitä yksilöiden velvollisuuksia ja varmistettava niiden noudattaminen alueellaan.

122 ARTIKLA

Oikeus tutustua asiakirjoihin

1. Sovellettaessa unionin oikeutta, joka koskee tutustumisoikeutta unionin toimielinten, elinten ja laitosten asiakirjoihin, kaikkia viittauksia jäsenvaltioihin ja niiden viranomaisiin on pidettävä viittauksina myös Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja sen viranomaisiin, kun on kyse asiakirjoista, joita unionin toimielimet, elimet ja laitokset ovat laatineet tai saaneet haltuunsa
 - a) ennen siirtymäkauden päättymistä; tai
 - b) siirtymäkauden päättymisen jälkeen tämän sopimuksen nojalla toteutettavien unionin toimien yhteydessä.

2. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001¹ 5 artiklaa ja 9 artiklan 5 kohtaa ja Euroopan keskuspankin päätöksen EKP/2004/3² 5 artiklaa sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan kaikkien sellaisten mainittujen säännösten soveltamisalaan kuuluvien asiakirjojen osalta, jotka Yhdistynyt kuningaskunta on saanut haltuunsa

- a) ennen siirtymäkauden päättymistä; tai
- b) siirtymäkauden päättymisen jälkeen tämän sopimuksen nojalla toteutettavien unionin toimien yhteydessä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43).

² Euroopan keskuspankin päätös 2004/258/EY, tehty 4 päivänä maaliskuuta 2004, Euroopan keskuspankin asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EKP/2004/3) (EUVL L 80, 18.3.2004, s. 42).

123 ARTIKLA

Euroopan keskuspankki

1. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 4) olevaa 9.1, 17, 35.1, 35.2 ja 35.4 artiklaa sovelletaan EKP:hen, sen toimielinten jäseniin ja sen henkilöstöön sekä niihin Euroopan keskuspankkijärjestelmään kuuluvien kansallisten keskuspankkien edustajiin, jotka osallistuvat EKP:n toimintaan, sekä omaisuuteen, varoihin ja toimiin, joita EKP omistaa, hallinnoi tai toteuttaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa mainitun pöytäkirjan nojalla. EKP vapautetaan vaatimuksesta rekisteröityä Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai hankkia Yhdistyneeltä kuningaskunnalta lisenssi, lupa tai muu valtuutus toimiensa suorittamista varten.
2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan
 - a) EKP:n omaisuuteen ja varoihin, jotka sillä on Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päättyessä; ja
 - b) toimiin, joita EKP toteuttaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai Yhdistyneen kuningaskunnan yksiköiden kanssa, ja niiden liitännäistoimiin, jotka olivat vireillä siirtymäkauden päättyessä tai jotka aloitetaan siirtymäkauden päättymisen jälkeen osana EKP:n toimia, joiden tarkoituksena on ylläpitää toimia, jotka olivat vireillä siirtymäkauden päättyessä, siihen asti että ne lopullisesti erääntyvät tai että ne lopetetaan tai saatetaan päätökseen.

124 ARTIKLA

Euroopan investointipankki

1. Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 5) olevaa 13 artiklaa, 20 artiklan 2 kohtaa, 23 artiklan 1 ja 4 kohtaa, 26 artiklaa ja 27 artiklan ensimmäistä kohtaa sovelletaan Euroopan investointipankkiin, sen toimielinten jäseniin, sen henkilöstöön ja sen toimintaan osallistuviin jäsenvaltioiden edustajiin sekä tytäryhtiöihin ja muihin yksiköihin, jotka EIP on perustanut ennen siirtymäkauden päättymistä mainitun pöytäkirjan 28 artiklan 1 kohdan nojalla, ja erityisesti Euroopan investointirahastoon. EIP ja Euroopan investointirahasto vapautetaan vaatimuksesta rekisteröityä Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai hankkia Yhdistyneeltä kuningaskunnalta lisenssi, lupa tai muu valtuutus toimiensa suorittamista varten. Yhdistyneen kuningaskunnan valuutta on edellä mainittujen toimien suorittamista varten edelleen vapaasti siirrettävissä ja muunnettavissa, ellei Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 5) olevasta 23 artiklan 2 kohdasta muuta johdu siltä osin kuin on kyse Yhdistyneen kuningaskunnan valuutan muuntamisesta kolmannen maan valuutaksi.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan

- a) omaisuuteen ja varoihin, jotka EIP tai sen tytäryhtiöt ja muut yksiköt, jotka EIP on perustanut ennen siirtymäkauden päättymistä Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 5) olevan 28 artiklan 1 kohdan nojalla, ja erityisesti Euroopan investointirahasto, omistavat Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päättyessä; ja

- b) sellaisiin lainaus-, rahoitus-, takaus-, investointi-, kassanhallinta- ja teknisen avun toimiin, jotka EIP tai sen tytäryhtiöt ja muut yksiköt, jotka EIP on perustanut ennen siirtymäkauden päättymistä Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 5) olevan 28 artiklan 1 kohdan nojalla, ja erityisesti Euroopan investointirahasto, toteuttavat Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai Yhdistyneen kuningaskunnan yksiköiden kanssa, ja niiden liitännäistoimiin, jotka olivat vireillä siirtymäkauden päättyessä tai jotka aloitetaan siirtymäkauden päättymisen jälkeen osana niiden toimia, joiden tarkoituksena on ylläpitää toimia, jotka olivat vireillä siirtymäkauden päättyessä, siihen asti että ne lopullisesti erääntyvät tai että ne lopetetaan tai saatetaan päätökseen.

125 ARTIKLA

Eurooppa-koulut

1. Eurooppa-koulujen perussäännön määrittelevä yleissopimus¹ sekä Eurooppa-koulujen johtokunnan antamat akkreditoituja Eurooppa-kouluja koskevat asetukset sitovat Yhdistynyttä kuningaskuntaa siirtymäkauden päättyessä meneillään olevan kouluvuoden loppuun asti.
2. Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava, että oppilailla, jotka ovat suorittaneet eurooppalaisen ylioppilastutkinnon ennen 31 päivää elokuuta 2021, ja oppilailla, jotka opiskelevat yläasteella tai lukiossa ja jotka suorittavat ylioppilastutkinnon tämän päivämäärän jälkeen, on Eurooppa-koulujen perussäännön määrittelevän yleissopimuksen 5 artiklan 2 kohdassa määrätty oikeudet.

¹ EYVL L 212, 17.8.1994, s. 3.

NELJÄS OSA

SIIRTYMÄKAUSI

126 ARTIKLA

Siirtymäkausi

Siirtymä- tai täytäntöönpanokausi alkaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2020.

127 ARTIKLA

Siirtymäkauden soveltamisala

1. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden ajan.

Seuraavia perussopimusten määräyksiä ja unionin toimielinten, elinten ja laitosten antamia säädöksiä ei kuitenkaan sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden aikana:

- a) perussopimusten määräykset ja säädökset, jotka eräistä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneeseen kuningaskuntaan liittyvistä määräyksistä tehdyn pöytäkirjan (N:o 15), osaksi Euroopan unionia sisällytetystä Schengenin säännöstöstä tehdyn pöytäkirjan (N:o 19) tai Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan (N:o 21) taikka tiiviimpää yhteistyötä koskevien perussopimusten määräysten nojalla eivät sitoneet Yhdistynyttä kuningaskuntaa eivätkä olleet sitovia Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää, sekä säädökset, joilla muutetaan tällaisia säädöksiä;
 - b) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 11 artiklan 4 kohta, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 2 kohdan b alakohta, 22 artikla ja 24 artiklan ensimmäinen kohta, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 39 ja 40 artikla sekä näiden määräysten nojalla annetut säädökset.
2. Siinä tapauksessa, että unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta tekevät sopimuksen, jolla säännellään niiden tulevaa suhdetta yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan ja yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alalla ja jonka soveltaminen alkaa siirtymäkauden aikana, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osan 2 luvun ja sen määräysten perusteella annettujen säädösten soveltaminen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan lakkaa kyseisen sopimuksen soveltamispäivästä alkaen.

3. Edellä olevan 1 kohdan nojalla sovellettavalla unionin oikeudella on siirtymäkauden aikana Yhdistyneen kuningaskunnan osalta ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa samat oikeusvaikutukset kuin unionissa ja sen jäsenvaltioissa, ja sitä tulkitaan ja sovelletaan samojen menetelmien ja yleisten periaatteiden mukaisesti kuin unionissa.

4. Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu mihinkään tiiviimpään yhteistyöhön,

a) johon osallistumista koskeva lupa on annettu tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen; tai

b) jonka puitteissa ei ole hyväksytty säädöksiä ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää.

5. Siirtymäkauden ajan sovelletaan edelleen soveltuvin osin osaksi Euroopan unionia sisällytetystä Schengenin säännöstöstä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 19) olevaa 5 artiklaa ja Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 21) olevaa 4 a artiklaa toimenpiteisiin, joilla muutetaan sellaisia Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan V osaston nojalla annettuja voimassaolevia toimenpiteitä, jotka sitovat Yhdistynyttä kuningaskuntaa ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää, tai jotka perustuvat tällaisiin toimenpiteisiin tai joilla korvataan tällaisia toimenpiteitä. Yhdistyneellä kuningaskunnalla ei kuitenkaan ole oikeutta ilmoittaa haluavansa osallistua Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan V osaston nojalla annettujen uusien toimenpiteiden soveltamiseen, pöytäkirjassa N:o 21 olevassa 4 a artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä lukuun ottamatta.

Unioni voi kutsua Yhdistynyttä kuningaskuntaa tekemään yhteistyötä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan V osaston nojalla annettujen uusien toimenpiteiden osalta, jotta voidaan tukea yhteistyön jatkumista unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä niiden edellytysten mukaisesti, jotka koskevat kolmansien maiden kanssa asianomaisten toimenpiteiden osalta tehtävää yhteistyötä.

6. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, 1 kohdan nojalla sovellettavassa unionin oikeudessa, myös sellaisena kuin se on pantu täytäntöön ja sitä sovelletaan jäsenvaltioissa, olevia viittauksia jäsenvaltioihin on siirtymäkauden ajan pidettävä viittauksina myös Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

7. Poiketen siitä, mitä 6 kohdassa määrätään:

- a) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 6 kohtaa ja 46 artiklaa sekä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklaan perustuvasta pysyvästä rakenteellisesta yhteistyöstä tehtyä pöytäkirjaa (N:o 10) sovellettaessa viittaukset jäsenvaltioihin eivät tarkoita Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Tämä ei sulje pois mahdollisuutta kutsua Yhdistynyt kuningaskunta osallistumaan poikkeuksellisesti yksittäiseen hankkeeseen kolmantena maana neuvoston päätöksessä (YUTP) 2017/2315¹ esitettyjen edellytysten mukaisesti tai mihin tahansa muuhun yhteistyöhön Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 6 kohdan ja 46 artiklan nojalla annettavassa unionin säädöksessä vahvistettujen edellytysten mukaisesti siltä osin kuin se on sallittua;

¹ Neuvoston päätös (YUTP) 2017/2315, annettu 11 päivänä joulukuuta 2017, pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY) ja siihen osallistuvien jäsenvaltioiden luettelon vahvistamisesta (EUVL L 331, 14.12.2017, s. 57).

- b) silloin kun unionin säädöksissä säädetään jäsenvaltioiden, jäsenvaltioiden kansalaisten tai jäsenvaltioissa asuvien tai jäsenvaltioihin sijoittautuneiden luonnollisten tai oikeushenkilöiden osallistumisesta sellaiseen tietojenvaihtoon, menettelyyn tai ohjelmaan, jonka toteuttamista jatketaan tai joka aloitetaan siirtymäkauden päättymisen jälkeen, ja kun tällainen osallistuminen antaisi pääsyn sellaisiin turvallisuuteen liittyviin arkaluonteisiin tietoihin, joiden pitäisi olla vain jäsenvaltioiden, jäsenvaltioiden kansalaisten tai jäsenvaltioissa asuvien tai jäsenvaltioihin sijoittautuneiden luonnollisten tai oikeushenkilöiden tiedossa, unionin säädöksissä olevat viittaukset jäsenvaltioihin eivät tällaisissa poikkeustapauksissa tarkoita Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle tästä poikkeuksesta;
- c) unionin toimielinten, elinten ja laitosten virkamiesten ja muun henkilöstön palvelukseenottoa varten katsotaan, että henkilöstösääntöjen 27 artiklassa ja 28 artiklan a alakohdassa, henkilöstösääntöjen liitteessä X olevassa 1 artiklassa sekä Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 12, 82 ja 128 artiklassa tai näihin toimielimiin, elimiin, laitoksiin ja virastoihin sovellettavissa muissa henkilöstösäännöissä olevat viittaukset jäsenvaltioihin eivät tarkoita Yhdistynyttä kuningaskuntaa.

128 ARTIKLA

Institutionaaliset järjestelyt

1. Sen estämättä, mitä 127 artiklassa määrätään, 7 artiklaa sovelletaan siirtymäkauden ajan.
2. Siirtymäkauden aikana Yhdistyneen kuningaskunnan parlamenttia ei pidetä perussopimuksissa tarkoitettuna jäsenvaltion kansallisena parlamenttina, paitsi silloin kun on kyse kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa tehdyssä pöytäkirjassa N:o 1 olevasta 1 artiklasta ja 2 artiklassa tarkoitetuista julkisista ehdotuksista.
3. Siirtymäkauden aikana katsotaan, että perussopimusten määräykset, joissa jäsenvaltioille annetaan institutionaalisia oikeuksia, joiden nojalla ne voivat esittää toimielimille ehdotuksia, aloitteita ja pyyntöjä, eivät tarkoita Yhdistynyttä kuningaskuntaa¹.
4. Kun on kyse Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 282 ja 283 artiklassa sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 4) vahvistetuista institutionaalisista järjestelyistä, kyseisen pöytäkirjan 21 artiklan 2 kohtaa lukuun ottamatta, siirtymäkauden aikana katsotaan, että Englannin keskuspankki (Bank of England) ei ole jäsenvaltion kansallinen keskuspankki.

¹ Tämän olisi koskettava erityisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 ja 30 artiklaa, 42 artiklan 4 kohtaa, 48 artiklan 2–6 kohtaa ja 49 artiklaa sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 25 artiklaa, 76 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohtaa, 82 artiklan 3 kohtaa, 83 artiklan 3 kohtaa, 86 artiklan 1 kohtaa, 87 artiklan 3 kohtaa, 135 artiklaa, 218 artiklan 8 kohtaa, 223 artiklan 1 kohtaa sekä 262, 311 ja 341 artiklaa.

5. Poiketen siitä, mitä tämän artiklan 1 kohdassa ja 7 artiklassa määrätään, Yhdistyneen kuningaskunnan edustajat tai asiantuntijat tai Yhdistyneen kuningaskunnan nimeämät asiantuntijat voivat siirtymäkauden aikana poikkeuksellisesti osallistua kutsusta asetuksen (EU) N:o 182/2011 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen komiteoiden, komission asiantuntijaryhmien ja muiden vastaavien yksiköiden tai elinten, laitosten ja virastojen kokouksiin tai niiden osiin, silloin kun jäsenvaltioiden edustajat tai asiantuntijat tai jäsenvaltioiden nimeämät asiantuntijat osallistuvat niihin, edellyttäen että jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- a) keskustelu koskee yksittäisiä säädöksiä, jotka osoitetaan siirtymäkauden aikana Yhdistyneelle kuningaskunnalle tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuville tai sinne sijoittautuneille luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille;
- b) Yhdistyneen kuningaskunnan läsnäolo on välttämätöntä ja unionin etujen mukaista, erityisesti unionin oikeuden tuloksellisen täytäntöönpanon kannalta siirtymäkauden aikana.

Yhdistyneen kuningaskunnan edustajilla tai asiantuntijoilla tai Yhdistyneen kuningaskunnan nimeämällä asiantuntijoilla ei ole tällaisissa kokouksissa tai niiden osissa äänioikeutta, ja he saavat olla läsnä ainoastaan niiden asialistalla olevien kohtien käsittelyssä, jotka täyttävät a tai b alakohdassa esitetyt edellytykset.

6. Siirtymäkauden aikana Yhdistynyt kuningaskunta ei toimi johtavana viranomaisena riskinarvioinneissa tai tutkimus-, hyväksyntä tai lupamenettelyissä, joita toteutetaan unionin tasolla tai joita jäsenvaltiot toteuttavat yhdessä liitteessä VII luetelluissa säädöksissä ja säännöksissä tarkoitetulla tavalla.

7. Kun unionin säädösluonnoksissa siirtymäkauden aikana yksilöidään tietyn jäsenvaltion viranomaisia, menettelyjä tai asiakirjoja tai viitataan niihin suoraan, unioni kuulee Yhdistynyttä kuningaskuntaa tällaisista luonnoksista varmistaakseen kyseisten säädösten asianmukaisen täytäntöönpanon ja soveltamisen Yhdistyneen kuningaskunnan toimesta ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

129 ARTIKLA

Unionin ulkoiseen toimintaan liittyvät erityisjärjestelyt

1. Rajoittamatta 127 artiklan 2 kohdan soveltamista Yhdistynyttä kuningaskuntaa sitovat siirtymäkauden ajan velvoitteet, jotka johtuvat sellaisista 2 artiklan a alakohdan iv alakohdassa tarkoitetuista kansainvälisistä sopimuksista, jotka unioni on tehnyt tai jotka jäsenvaltiot ovat tehneet sen puolesta tai jotka unioni ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet yhdessä.*

* Unioni ilmoittaa näiden sopimusten muille osapuolille, että Yhdistynyttä kuningaskuntaa on sopimuksia sovellettaessa kohdeltava siirtymäkauden ajan jäsenvaltiona.

2. Yhdistyneen kuningaskunnan edustajat eivät siirtymäkauden aikana osallistu sellaisten elinten työskentelyyn, jotka on perustettu sellaisilla kansainvälisillä sopimuksilla, jotka unioni on tehnyt tai jotka jäsenvaltiot ovat tehneet sen puolesta tai jotka unioni ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet yhdessä, paitsi jos

- a) Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu itsenäisesti; tai
- b) unioni poikkeuksellisesti kutsuu Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumaan tällaisten elinten kokouksiin tai niiden osiin osana unionin valtuuskuntaa, silloin kun unioni katsoo, että Yhdistyneen kuningaskunnan läsnäolo on välttämätöntä ja unionin etujen mukaista, erityisesti jotta voidaan varmistaa kyseisten sopimusten tehokas täytäntöönpano siirtymäkauden aikana; tällainen läsnäolo sallitaan vain jos jäsenvaltioiden osallistuminen sallitaan sovellettavien sopimusten nojalla.

3. Vilpittömän yhteistyön periaatteen mukaisesti Yhdistyneen kuningaskunnan on siirtymäkauden aikana pidättäydyttävä toimista ja aloitteista, jotka voivat vahingoittaa unionin etuja, erityisesti sellaisten kansainvälisten järjestöjen, virastojen, konferenssien tai foorumien puitteissa, joissa Yhdistynyt kuningaskunta on osapuolena itsenäisesti.

4. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa määrätään, Yhdistynyt kuningaskunta voi siirtymäkauden aikana neuvotella, allekirjoittaa ja ratifioida kansainvälisiä sopimuksia, jotka se on tehnyt itsenäisesti unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla, edellyttäen että nämä sopimukset eivät tule voimaan tai että niitä ei sovelleta siirtymäkauden aikana, paitsi jos unioni antaa siihen luvan.

5. Rajoittamatta 127 artiklan 2 kohdan soveltamista Yhdistynyttä kuningaskuntaa voidaan kuulla tapauskohtaisesti aina kun tarvitaan koordinointia.
6. Kun neuvosto on antanut Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston 2 luvun soveltamisalaan kuuluvan päätöksen, Yhdistynyt kuningaskunta voi antaa unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle virallisen lausuman, jonka mukaan se ei esittämistään elintärkeistä kansalliseen politiikkaan liittyvistä syistä aio soveltaa kyseistä päätöstä näissä poikkeuksellisissa tapauksissa. Keskinäistä yhteisvastuullisuutta noudattaen Yhdistyneen kuningaskunnan on pidättäydyttävä toimista, jotka voivat olla ristiriidassa mainittuun päätökseen perustuvan unionin toiminnan kanssa tai estää sen toteuttamisen, ja jäsenvaltioiden on kunnioitettava Yhdistyneen kuningaskunnan kantaa.
7. Siirtymäkauden aikana Yhdistynyt kuningaskunta ei lähetä siviilioperaatioiden komentajia, operaatioiden johtajia, operaatioiden komentajia eikä joukkojen komentajia Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42, 43 ja 44 artiklan nojalla toteutettaviin tehtäviin tai operaatioihin eikä tarjoa operaatioesikuntia tällaisten tehtävien tai operaatioiden toteuttamista varten eikä toimi unionin taisteluosastojen kehysvaltiona. Siirtymäkauden aikana Yhdistynyt kuningaskunta ei lähetä johtajaa mihinkään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 28 artiklan nojalla toteutettavaan operatiiviseen toimintaan.

130 ARTIKLA

Kalastusmahdollisuuksia koskevat erityisjärjestelyt

1. Kun annetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 43 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja kalastusmahdollisuuksien vahvistamista koskevia toimenpiteitä siirtymäkaudelle osuvia ajanjaksoja varten, Yhdistynyttä kuningaskuntaa on kuultava Yhdistyneeseen kuningaskuntaan liittyvien kalastusmahdollisuuksien osalta, myös asiaa koskevien kansainvälisten kuulemisten ja neuvottelujen valmistelua varten.
2. Edellä olevan 1 kohdan soveltamista varten unioni tarjoaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle tilaisuuden esittää huomautuksia komission vuosittain esittämästä kalastusmahdollisuuksia koskevasta tiedonannosta, asiaankuuluvien tieteellisten elinten antamista tieteellisistä neuvoista ja siirtymäkaudelle osuvan ajanjakson kalastusmahdollisuuksia koskevasta Euroopan komission ehdotuksista.
3. Sen estämättä, mitä 129 artiklan 2 kohdan b alakohdassa määrätään, jotta Yhdistynyt kuningaskunta voisi valmistella tulevaa jäsenyyttään asiaa koskevilla kansainvälisillä foorumeilla, unioni voi poikkeuksellisesti kutsua Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin kuulemisiin ja neuvotteluihin osana unionin valtuuskuntaa, siltä osin kuin se on mahdollista jäsenvaltioille ja kyseinen foorumi sen sallii.
4. Edellä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut, kalastusmahdollisuuksien jakamisessa käytettävät vakautta koskevat kriteerit pidetään voimassa, 127 artiklan 1 kohdan soveltamista kuitenkin rajoittamatta.

131 ARTIKLA

Valvonta ja täytäntöönpano

Unionin toimielimillä, elimillä ja laitoksilla on siirtymäkauden aikana niille unionin oikeudessa annetut valtuudet suhteessa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuviin sekä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneisiin luonnollisiin ja oikeushenkilöihin. Erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimella on sille perussopimuksissa myönnetty toimivalta.

Ensimmäistä kohtaa sovelletaan siirtymäkauden ajan myös tämän sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen.

132 ARTIKLA

Siirtymäkauden pidentäminen

1. Sen estämättä, mitä 126 artiklassa määrätään, sekakomitea voi ennen 1 päivää heinäkuuta 2020 antaa yhden päätöksen siirtymäkauden pidentämisestä enintään yhdellä tai kahdella vuodella.*

* Jos siirtymäkautta pidennetään, unioni ilmoittaa asiasta kansainvälisten sopimusten muille osapuolille.

2. Jos sekakomitea antaa 1 kohdan mukaisen päätöksen, on sovellettava seuraavaa:
- a) poiketen siitä, mitä 127 artiklan 6 kohdassa määrätään, Yhdistynyttä kuningaskuntaa on pidettävä kolmantena maana pantaessa täytäntöön unionin ohjelmia ja toimia, joita koskevat sitoumukset tehdään vuodesta 2021 alkaen sovellettavan monivuotisen rahoituskehityksen mukaisesti;
 - b) poiketen siitä, mitä 127 artiklan 1 kohdassa määrätään, ja rajoittamatta tämän sopimuksen viidennen osan soveltamista, siirtymäkauden pidentämisen piiriin kuuluvina varainhoitovuosina sovellettavaa unionin omia varoja koskevaa unionin oikeutta ei sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen;
 - c) poiketen siitä, mitä tämän sopimuksen 127 artiklan 1 kohdassa määrätään, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107, 108 ja 109 artiklaa ei sovelleta Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten toimenpiteisiin, mukaan lukien maaseudun kehittäminen, joilla tuetaan maataloustuotteiden tuotantoa ja kauppaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa tiettyyn vuotuisen tukimäärään saakka, joka ei saa olla suurempi kuin Yhdistyneessä kuningaskunnassa yhteisen maatalouspolitiikan nojalla aiheutuneiden menojen kokonaismäärä vuonna 2019, ja edellyttäen että kyseisen valtiontukisääntöjen soveltamisesta vapautetun tuen vähimmäisprosenttiosuus on WTO:n maataloussopimuksen liitteen 2 määräysten mukainen. Tämä vähimmäisprosenttiosuus määritetään ottaen huomioon uusin saatavilla oleva prosenttiosuus unionin yhteisen maatalouspolitiikan kokonaismenoista, joka vastasi WTO:n maataloussopimuksen liitteen 2 määräyksiä. Jos ajanjakso, jolla siirtymäkautta pidennetään, ei ole kahdentoista kuukauden monikerta, valtiontukisääntöjen soveltamisesta vapautetun tuen vuotuista enimmäismäärää pienennetään samassa suhteessa sinä vuonna, jonka osalta pidennetty siirtymäkausi kattaa vähemmän kuin kaksitoista kuukautta;

- d) Yhdistynyt kuningaskunta maksaa 1 päivän tammikuuta 2021 ja siirtymäkauden päättymisen väliseltä ajanjaksolta unionin talousarvioon 3 kohdan mukaisesti määritetyn rahoitusosuuden;
- e) jollei 3 kohdan d alakohdasta muuta johdu, tällä ei ole vaikutusta tämän sopimuksen viidenteen osaan.

3. Sekakomitean 1 kohdan nojalla antamassa päätöksessä

- a) vahvistetaan sen rahoitusosuuden määrä, jonka Yhdistynyt kuningaskunta maksaa unionin talousarvioon 1 päivän tammikuuta 2021 ja siirtymäkauden päättymisen väliseltä ajanjaksolta, ottaen huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan asema tänä ajanjaksona, sekä tämän määrän maksamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt;
- b) täsmennetään valtiontukisääntöjen soveltamisesta vapautetun tuen enimmäismäärä sekä sen vähimmäisprosenttiosuus, jonka on oltava WTO:n maataloussopimuksen liitteen 2 määräysten mukainen, kuten 2 kohdan c alakohdassa mainitaan;
- c) vahvistetaan muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen 2 kohdan täytäntöönpanemiseksi;
- d) mukautetaan siirtymäkauden pidentämisen huomioon ottamiseksi päivämääriä tai määrääaikoja, joita tarkoitetaan 51, 62, 63, 84, 96, 125, 141, 156 ja 157 artiklassa ja liitteissä IV ja V.

VIIDES OSA

RAHOITUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

1 LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

133 ARTIKLA

Unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä käytettävä valuutta

Kaikki tässä osassa tarkoitettut määrät, vastuut, laskelmat, tilinpäätökset ja maksut laaditaan ja toteutetaan euroina, sovellettavan unionin omia varoja koskevan unionin oikeuden soveltamista kuitenkaan rajoittamatta.

134 ARTIKLA

Tilintarkastajille rahoitusta koskevien määräysten yhteydessä tarjottava tuki

Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittaa unionille, mille yhteisöille se on antanut tehtäväksi tilintarkastukset, jotka koskevat tämän osan soveltamisalaan kuuluvien, rahoitusta koskevien määräysten täytäntöönpanoa.

Unioni toimittaa näille yhteisöille Yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä kaikki tiedot, joita voidaan kohtuudella vaatia ja jotka koskevat Yhdistyneelle kuningaskunnalle tämän osan nojalla kuuluvia oikeuksia ja velvollisuuksia, ja antaa niille niiden tehtäviensä täyttämiseksi tarvitseman avun. Antaessaan tietoa ja tukea tämän artiklan nojalla unioni toimii sovellettavan unionin oikeuden mukaisesti ja noudattaa erityisesti tietosuojaa koskevia unionin sääntöjä.

Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin viranomaiset voivat sopia tarvittavista hallinnollisista järjestelyistä ensimmäisen ja toisen kohdan soveltamisen helpottamiseksi.

2 LUKU

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN MAKSUOSUUS JA OSALLISTUMINEN UNIONIN TALOUSARVIOON

135 ARTIKLA

Yhdistyneen kuningaskunnan maksuosuus ja osallistuminen vuosien 2019 ja 2020 unionin talousarvioihin

1. Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu vuosien 2019 ja 2020 unionin talousarvioiden rahoittamiseen ja toteuttamiseen neljännes osan mukaisesti.
2. Poiketen siitä, mitä neljännessä osassa määrätään, sellaisia neuvoston asetukseen (EU, Euratom) N:o 1311/2013¹ tai päätökseen 2014/335/EU, Euratom tehtäviä muutoksia, jotka hyväksytään tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, ei sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siltä osin kuin nämä muutokset vaikuttavat Yhdistyneen kuningaskunnan taloudellisiin velvoitteisiin.

¹ Neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 1311/2013, annettu 2 päivänä joulukuuta 2013, vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehyn vahvistamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 884).

136 ARTIKLA

Omiin varoihin 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen sovellettavat säännökset

1. Varainhoitovuoteen 2020 asti sovellettavaa unionin omia varoja koskevaa unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan edelleen 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen myös silloin kun näitä omia varoja asetetaan käyttöön, korjataan tai mukautetaan kyseisen päivämäärän jälkeen.
2. Rajoittamatta 135 artiklan 2 kohdan soveltamista tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun unionin oikeuteen sisältyvät erityisesti seuraavat säädökset ja säännökset sekä niihin tehtävät muutokset, riippumatta siitä, milloin muutokset hyväksytään tai milloin ne tulevat voimaan tai milloin niitä sovelletaan:
 - a) päätös 2014/335/EU, Euratom;
 - b) asetus (EU, Euratom) N:o 609/2014 sekä erityisesti sen 12 artikla myöhässä käyttöön asetetuista määristä perittävän koron osalta ja 11 artikla osallistumatta jättämiseen liittyvän mukautuksen osalta;
 - c) asetus (EU, Euratom) N:o 608/2014 ja erityisesti sen 1 artikla talousarvion yli- tai alijäämän laskennan osalta ja sen 2–8 artikla omien varojen järjestelmän täytäntöönpanotoimien osalta;

- d) neuvoston asetus (ETY, Euratom) N:o 1553/89¹;
- e) neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1287/2003²;
- f) komission täytäntöönpanopäätös (EU, Euratom) 2018/195³;
- g) komission täytäntöönpanopäätös (EU, Euratom) 2018/194⁴;

¹ Neuvoston asetus (ETY, Euratom) N:o 1553/89, annettu 29 päivänä toukokuuta 1989, arvonlisäverosta kertyvien omien varojen lopullisesta yhdenmukaisesta kantomenettelystä (EYVL L 155, 7.6.1989, s. 9).

² Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1287/2003, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2003, markkinahintaisen bruttokansantulon yhdenmukaistamisesta (BKTL-asetus) (EUVL L 181, 19.7.2003, s. 1.).

³ Komission täytäntöönpanopäätös (EU, Euratom) 2018/195, annettu 8 päivänä helmikuuta 2018, lomakkeista, joilla ilmoitetaan perinteisten omien varojen saamiin vaikuttavista petoksista ja sääntöjenvastaisuuksista sekä perinteisiä omia varoja koskevista tarkastuksista neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 608/2014 mukaisesti (EUVL L 36, 9.2.2018, s. 33).

⁴ Komission täytäntöönpanopäätös (EU, Euratom) 2018/194, annettu 8 päivänä helmikuuta 2018, neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 mukaisten, omien varojen saamisen kirjanpidosta laadittavien katsausten malleista ja kyseisen asetuksen mukaisesta lomakkeesta selvityksen antamiseksi omien varojen saamia vastaavista määristä, joita ei saada perittyä (EUVL L 36, 9.2.2018, s. 20).

- h) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046¹ ('varainhoitoasetus');
- i) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artikla tilintarkastustuomioistuimen tehtävistä sekä muut tätä toimielintä koskevat säännöt;
- j) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 325 artikla petosten torjunnasta ja siihen liittyvät säädökset, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013² ja neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95³;
- k) vuotuiset talousarviot varainhoitovuoteen 2020 asti tai, jos vuotuista talousarviota ei ole hyväksytty, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 315 artiklan mukaisesti sovellettavat säännöt.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

³ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

3. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa määrätään, Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sovelletaan 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen seuraavia sääntöjä:

- a) Yhdistyneen kuningaskunnan on suoritettava tai Yhdistyneelle kuningaskunnalle suoritetaan sitä koskevat määrät, jotka johtuvat talousarvioon otetuista omien varojen mukautuksista ja unionin talousarvioon yli- tai alijäämien vuoksi vuoteen 2020 asti 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun unionin oikeuden mukaisesti tehtävistä mukautuksista;
- b) jos päivämäärä, jona omat varat on asetettava käyttöön sovellettavan unionin omia varoja koskevan unionin oikeuden mukaisesti, on myöhempi kuin 28 päivä helmikuuta 2021, maksu on suoritettava 148 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna aikaisimpana päivänä sen päivämäärän jälkeen, jona omat varat on asetettava käyttöön;
- c) kun Yhdistynyt kuningaskunta maksaa perinteisiä omia varoja 28 päivän helmikuuta 2021 jälkeen, asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 2 artiklan mukaisesti määritettävästä saamisten määrästä, josta on vähennetty kantokulut päätöksen 2014/335/EU, Euratom 2 artiklan 3 kohdan ja 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti, vähennetään Yhdistyneen kuningaskunnan osuus tästä määrästä;

- d) poiketen siitä, mitä 7 artiklassa määrätään, Yhdistyneen kuningaskunnan edustajat tai asiantuntijat tai Yhdistyneen kuningaskunnan nimeämät asiantuntijat voivat poikkeuksellisesti osallistua kutsusta, ilman äänioikeutta, kaikkien sellaisten komiteoiden kokouksiin, jotka on perustettu tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun sovellettavan unionin oikeuden nojalla, esimerkiksi asetuksen (EU, Euratom) N:o 608/2014 7 artiklalla perustetun omia varoja käsittelevän neuvoa-antavan komitean tai asetuksen (EY, Euratom) N:o 1287/2003 4 artiklalla perustetun BKTL-komitean kokouksiin, siltä osin kuin näiden komiteoiden työ koskee varainhoitovuosia vuoteen 2020 asti;
- e) ALV- ja BKTL-perusteisiin omiin varoihin tehdään oikaisuja tai mukautuksia vain jos kyseisistä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin säännöksiin perustuvista toimenpiteistä päätetään viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2028;
- f) asetuksen (EU, Euratom) 609/2014 6 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu perinteisiä omia varoja koskeva erillinen kirjanpito puretaan kokonaisuudessaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025. Unionin talousarvion käyttöön on asetettava ennen 20 päivää helmikuuta 2026 kyseiseen kirjanpitoon 31 päivänä joulukuuta 2025 sisältyvien määrien se osa, johon ei kohdistu sellaisia Euroopan komission tarkastushavaintoja, joista on ilmoitettu omia varoja koskevan lainsäädännön nojalla ennen kyseistä päivämäärää; tämä osa vastaa unionin käyttöön asetettua osuutta niistä määristä, jotka Yhdistynyt kuningaskunta on ilmoittanut Euroopan komissiolle asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 13 artiklassa vahvistetun menettelyn mukaisesti 1 päivän tammikuuta 2014 ja 31 päivän joulukuuta 2020 välisenä aikana.

137 ARTIKLA

Yhdistyneen kuningaskunnan osallistuminen unionin ohjelmien ja toimien täytäntöönpanoon vuosina 2019 ja 2020

1. Unionin ohjelmia ja toimia, joista on tehty sitoumukset vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehysten tai aiempien rahoituskehysten nojalla, toteutetaan vuosina 2019 ja 2020 Yhdistyneen kuningaskunnan osalta neljännen osan mukaisesti sovellettavan unionin oikeuden perusteella.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1307/2013¹, sellaisena kuin sitä sovelletaan vuonna 2020, ei sovelleta Yhdistyneessä kuningaskunnassa hakuvuoden 2020 osalta. Kyseisen asetuksen 13 artiklaa on kuitenkin sovellettava Yhdistyneen kuningaskunnan suorien tukien järjestelmään hakuvuoden 2020 osalta edellyttäen, että kyseinen järjestelmä vastaa asetuksen (EU) N:o 1307/2013 mukaista järjestelmää sellaisena kuin sitä sovelletaan vuonna 2020.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1307/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 608).

2. Poiketen siitä, mitä neljännessä osassa määrätään, Yhdistynyt kuningaskunta ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevat hankkeet voivat osallistua ainoastaan sellaisiin rahoitustoimiin, jotka toteutetaan varainhoitoasetuksen X osaston nojalla suoraan tai välillisesti hallinnoitavien rahoitusvälineiden puitteissa tai joille on myönnetty takaus unionin talousarviosta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/1017¹ perustetun Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2017/1601² perustetun Euroopan kestävän kehityksen rahaston (EKKR) puitteissa, edellyttäen että ne yhteisöt ja elimet, mukaan lukien EIP ja Euroopan investointirahasto (EIR), tai ne henkilöt, joille osa kyseisten toimien toteuttamisesta on uskottu ennen tämän asetuksen voimaantulopäivää, ovat hyväksyneet kyseiset rahoitustoimet, vaikka nämä rahoitustoimet allekirjoitettaisiin vasta voimaantulopäivämäärän jälkeen. Tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen hyväksytyjen rahoitustoimien osalta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneita yhteisöjä kohdellaan kuten unionin ulkopuolisia yhteisöjä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/1017, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2015, Euroopan strategisten investointien rahastosta, Euroopan investointineuvontakeskuksesta ja Euroopan investointihankeportaalista sekä asetusten (EU) N:o 1291/2013 ja (EU) N:o 1316/2013 muuttamisesta – Euroopan strategisten investointien rahasto (EUVL L 169, 1.7.2015, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1601, annettu 26 päivänä syyskuuta 2017, Euroopan kestävän kehityksen rahaston (EKKR), EKKR-takuun ja EKKR-takuurahaston perustamisesta (EUVL L 249, 27.9.2017, s. 1).

138 ARTIKLA

Unionin oikeus, joka koskee 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumista unionin ohjelmiin ja toimiin siltä osin kuin niistä on tehty sitoumukset vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehysten tai aiempien rahoituskehysten nojalla

1. Sellaisten unionin ohjelmien ja toimien täytäntöönpanon yhteydessä, joista on tehty sitoumukset vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehysten tai aiempien rahoituskehysten nojalla, Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sovelletaan sovellettavaa unionin oikeutta, rahoitusoikaisuja sekä tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevat säännöt mukaan lukien, myös 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen, kyseisten unionin ohjelmien ja toimien päättymiseen asti.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun sovellettavaan unionin oikeuteen sisältyvät erityisesti seuraavat säännökset sekä niihin tehtävät muutokset, riippumatta siitä, milloin muutokset hyväksytään tai milloin ne tulevat voimaan tai milloin niitä sovelletaan:
 - a) varainhoitoasetus;
 - b) varainhoitoasetuksen 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut perussäädökset, joilla on perustettu sellaiset talousarvion osastoja, lukuja, momentteja tai alamomentteja koskevissa selvitysosissa mainitut unionin ohjelmat tai toimet, joiden nojalla määrärahoja on sidottu;

- c) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 299 artikla maksuvelvollisuuden täytäntöönpanokelpoisuudesta;
- d) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artikla tilintarkastustuomioistuimen tehtävistä sekä muut tätä toimielintä koskevat säännöt;
- e) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 325 artikla petosten torjunnasta ja siihen liittyvät säädökset, erityisesti asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95.

3. Poiketen siitä, mitä 7 artiklassa määrätään, Yhdistyneen kuningaskunnan edustajat tai asiantuntijat tai Yhdistyneen kuningaskunnan nimeämät asiantuntijat voivat poikkeuksellisesti osallistua kutsusta, ilman äänioikeutta, sellaisten komiteoiden kokouksiin, jotka avustavat Euroopan komissiota 1 kohdassa tarkoitetun unionin oikeuden nojalla perustettujen ohjelmien täytäntöönpanossa ja hallinnoinnissa tai jotka Euroopan komissio on perustanut kyseisen oikeuden täytäntöönpanon yhteydessä, siltä osin kuin niiden työ koskee varainhoitovuosia vuoteen 2020 asti.

4. Poiketen siitä, mitä 8 artiklassa määrätään, Yhdistyneellä kuningaskunnalla on oikeus käyttää verkkoja ja tietojärjestelmiä ja -kantoja, jotka on perustettu asianomaisten perussäädösten tai näihin perussäädöksiin perustuvien täytäntöönpanosääntöjen nojalla, siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen ohjelmien ja toimien täytäntöönpanoa varten.

5. Sekakomitea voi 165 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetun rahoitusta koskevia määräyksiä käsittelevän komitean ehdotuksesta hyväksyä 166 artiklassa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti teknisiä toimenpiteitä, joilla helpotetaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen ohjelmien ja toimien päättämistä tai vapautetaan Yhdistynyt kuningaskunta näiden ohjelmien tai toimien päättämisen aikana tai sen jälkeen velvollisuudesta toteuttaa entisen jäsenvaltion kannalta vailla merkitystä olevia toimia, edellyttäen että nämä tekniset toimenpiteet ovat moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisia eivätkä aiheuta Yhdistyneelle kuningaskunnalle tai Yhdistyneen kuningaskunnan edunsaajille etua suhteessa niihin jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin, jotka osallistuvat samoihin unionin talousarviosta rahoitettaviin ohjelmiin ja toimiin.

139 ARTIKLA

Yhdistyneen kuningaskunnan osuus

Edellä 136 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdassa ja 140–147 artiklassa tarkoitettu Yhdistyneen kuningaskunnan osuus on prosenttiosuus, joka vastaa Yhdistyneen kuningaskunnan vuosina 2014–2020 käyttöön asettamien omien varojen osuutta niiden omien varojen määrästä, jotka kaikki jäsenvaltiot ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat asettaneet käyttöön samalla kaudella, sellaisena kuin nämä määrät ovat mukautettuina määrällä, joka on ilmoitettu jäsenvaltioille ennen 1 päivää helmikuuta 2022 asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 10b artiklan 5 kohdan mukaisesti.

140 ARTIKLA

Maksattamatta olevat sitoumukset

1. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, Yhdistyneellä kuningaskunnalla on velvollisuus maksaa unionille Yhdistyneen kuningaskunnan osuus niistä unionin talousarvioon ja unionin hajautettujen virastojen talousarvioihin sisältyvistä maksusitoumuksista, jotka ovat maksattamatta 31 päivänä joulukuuta 2020, ja niistä Yhdistyneen kuningaskunnan osuuteen kuuluvista maksusitoumuksista, jotka on sidottu vuonna 2021 siirrettäessä maksusitoumuksia varainhoitovuodelta 2020.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta seuraaviin maksusitoumuksiin, jotka ovat maksattamatta 31 päivänä joulukuuta 2020:

- a) sitoumukset, jotka liittyvät sellaisiin ohjelmiin ja elimiin, joihin sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan osalta asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 11 artiklaa;
- b) sitoumukset, jotka rahoitetaan unionin talousarviossa käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista unionin hajautettujen virastojen sitoumuksista otetaan huomioon vain osuus, joka vastaa unionin talousarviosta maksettavien maksuosuuksien osuutta niiden kokonaistuloista vuosina 2014–2020.

2. Unioni laskee 1 kohdassa tarkoitettujen maksusitoumusten määrän 31 päivänä joulukuuta 2020. Se ilmoittaa tämän määrän Yhdistyneelle kuningaskunnalle viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021 ja esittää samalla luettelon, jossa ilmoitetaan kunkin sitoumuksen viiteperuste, siihen liittyvät budjettikohdat sekä kuhunkin tällaiseen budjettikohtaan liittyvä määrä.
3. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle 1 kohdassa tarkoitettujen sitoumusten osalta vuodesta 2022 alkaen vuosittain viimeistään 31 päivänä maaliskuuta seuraavat tiedot:
- a) niiden sitoumusten määrä, jotka olivat maksattamatta 31 päivänä joulukuuta edellisenä vuonna sekä edellisenä vuonna suoritettujen maksujen ja vapautettujen sitoumusten määrän, sekä 2 kohdassa tarkoitettun luettelon päivityksen;
 - b) arvio kuluvana vuonna odotettavista maksuista talousarvioon otettujen maksumäärärahojen perusteella;
 - c) arvio Yhdistyneen kuningaskunnan odotetusta osuudesta b alakohdassa tarkoitetuista maksuista; ja
 - d) muita tietoja, kuten keskipitkän aikavälin maksuennusteen.

4. Vuosittain maksettava määrä lasketaan määrittämällä Yhdistyneen kuningaskunnan osuus 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettusta arviosta ja mukauttamalla se erotuksella, joka saadaan vähentämällä Yhdistyneen kuningaskunnan edellisenä vuonna suorittamista maksuista Yhdistyneen kuningaskunnan osuus niistä maksuista, jotka unioni on suorittanut edellisenä vuonna 1 kohdassa tarkoitetuista maksattamatta olevista sitoumuksista, ja vähentämällä maksettavasta määrästä vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehiksen tai aiempien rahoituskehysten nojalla rahoitettaviin ohjelmiin ja toimiin liittyvät nettomääräiset rahoitusoisikaisut ja tulot sellaisista rikkomusmenettelyistä, jotka johtuvat jonkin jäsenvaltion laiminlyönnistä omien varojen käyttöön asettamisessa vuotta 2020 edeltävinä varainhoitovuosina, edellyttäen että nämä määrät on otettu talousarvioon edellisenä vuonna ja ovat lopullisia. Yhdistyneen kuningaskunnan maksettavaksi vuosittain tulevaa määrää ei mukauteta samana vuonna.

Yhdistyneen kuningaskunnan maksettavaksi vuonna 2021 tulevasta määrästä vähennetään Yhdistyneen kuningaskunnan osuus varainhoitovuodelta 2020 varainhoitovuodelle 2021 varainhoitoasetuksen 12 ja 13 artiklan mukaisesti siirrettävien maksumäärärahojen rahoituksesta vuoden 2020 talousarviossa sekä Yhdistyneen kuningaskunnan osuus siitä unionin käyttöön tammi- ja helmikuussa 2021 asetettujen perinteisten omien varojen kokonaismäärästä, jonka osalta unionin saamiset on määritetty marras- ja joulukuussa 2020 asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 2 artiklan mukaisesti. Unioni palauttaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle myös Yhdistyneen kuningaskunnan osuuden siitä perinteisten omien varojen kokonaismäärästä, jonka jäsenvaltiot asettavat unionin käyttöön 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen sellaisten tavaroiden osalta, jotka on luovutettu vapaaseen liikkeeseen siten, että 49 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu väliaikaisen varastoinnin päättymisen tai tullimenettelyn päättäminen alkoi viimeistään kyseisenä päivänä.

5. Yhdistynyt kuningaskunta voi pyytää aikaisintaan 31 päivän joulukuuta 2028 jälkeen, että unioni arvioi Yhdistyneen kuningaskunnan maksettavaksi tämän artiklan nojalla kuuluvat jäljellä olevat määrät sellaisen säännön perusteella, jossa otetaan huomioon vuoden lopussa maksattamatta olevat määrät ja arvio näiden maksattamattomien määrien vapauttamisesta, mahdolliset rahoitusoikaisut ja rikkomusmenettelyistä vuoden päättymisen jälkeen saatavat tulot. Sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta on vahvistanut, että se hyväksyy 165 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettulle rahoitusta koskevia määräyksiä käsittelevälle komitealle ja sekakomitealle tehdyn ehdotuksen, Yhdistynyt kuningaskunta maksaa Yhdistyneen kuningaskunnan edellisenä vuonna suorittamia maksuja koskevan arvioidun määrän, sellaisena kuin se on mukautettuna tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti. Tässä kohdassa tarkoitettujen määrien maksaminen täyttää Yhdistyneelle kuningaskunnalle tai unionille tämän artiklan nojalla kuuluvat jäljellä olevat velvoitteet.

141 ARTIKLA

Sakot, jotka on määrätty 31 päivänä joulukuuta 2020 tai ennen sitä

1. Sellaisen sakon osalta, jonka unioni on määrännyt 31 päivänä joulukuuta 2020 tai ennen sitä ja joka on tullut lainvoimaiseksi eikä muodosta käyttötarkoitukseensa sidottua tuloa, unioni palauttaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle sen osuuden unionin keräämän sakon määrästä, paitsi jos kyseinen määrä on jo otettu tulona unionin talousarvioon 31 päivänä joulukuuta 2020 tai ennen sitä.
2. Kun unioni määrää sakon 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa menettelyssä, unioni palauttaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle sen osuuden unionin keräämän sakon määrästä, kun sakko on tullut lainvoimaiseksi.

142 ARTIKLA

Unionin vastuut vuoden 2020 lopussa

1. Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava unionille osuutensa niistä unionin vastuista, jotka ovat aiheutuneet 31 päivään joulukuuta 2020 saakka, lukuun ottamatta seuraavia:
 - a) vastuut, joihin liittyy vastaavat varat, mukaan lukien seuraavat: unionin rahoitusavun lainasaamiset ja niihin liittyvät taseeseen kirjatut velat, varat jotka vastaavat yhteisen tutkimuskeskuksen ydinlaitosalueiden purkamiseen liittyvää vaihto-omaisuutta, aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä sekä varauksia, ja kaikki vuokravelvoitteet, aineeton omaisuus ja inventaariot, valuuttariskin hallintaan liittyvät varat ja vastuut, tulo- ja menoennakot ja muut kuin sakkoihin, oikeudenkäyntimenettelyihin ja rahoitusvakuuksista johtuviin vastuisiin liittyvät varaukset; ja
 - b) vastuut ja varat, jotka liittyvät talousarvion toimintaan ja omien varojen hallinnointiin, mukaan lukien maksattamatta olevat ennakkomaksut, saamiset, käteisvarat, suoritettavat maksut ja kulut, myös ne, jotka liittyvät Euroopan maatalouden tukirahastoon tai sisältyvät jo maksattamatta oleviin sitoumuksiin.
2. Yhdistyneellä kuningaskunnalla on velvollisuus maksaa erityisesti osuutensa sellaisista eläkeoikeuksiin ja muihin työsuhteesta johtuviin etuuksiin liittyvistä unionin vastuista, jotka ovat aiheutuneet 31 päivänä joulukuuta 2020 tai sitä ennen. Näihin vastuisiin liittyvät maksut suoritetaan 5 ja 6 kohdan mukaisesti.

3. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle vuodesta 2022 alkaen vuosittain viimeistään 31 päivänä maaliskuuta edellisenä vuonna suoritettut maksut, jotka vastaavat 31 päivänä joulukuuta 2020 maksattamatta olleita vastuista, sekä Yhdistyneen kuningaskunnan osuuden näistä maksuista.

4. Unioni toimittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle vuodesta 2022 alkaen vuosittain viimeistään 31 päivänä maaliskuuta erityisen eläkkeitä koskevan asiakirjan, joka koskee 2 kohdassa tarkoitettujen vastuiden tilannetta edellisen vuoden 31 päivänä joulukuuta ja jossa esitetään seuraavat tiedot:

- a) 5 kohdassa tarkoitetuista vastuista jäljellä oleva maksettava määrä;
- b) tehdyt laskelmat ja ne tiedot ja oletukset, joiden perusteella on määritetty määrä, joka Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava kuluvaan vuoden 30 päivään mennessä sellaisia henkilöstön eläkemaksuja ja unionin talousarviosta maksettavia yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän rahoitusosuuksia varten, jotka on suoritettu edellisenä vuonna 6 kohdan mukaisesti, sekä arvio näistä määristä kuluvaan vuoden osalta;
- c) 31 päivänä joulukuuta 2020 olemassa olevien henkilöstön eläke- ja sairausvakuutusjärjestelmän edunsaajien lukumäärän määrittämiseksi tosiasiallisten edunsaajien lukumäärä ja arvio tulevien edunsaajien lukumäärästä edellisen vuoden lopussa sekä näille työsuhteen päättymisen jälkeen maksettavien etuuksien kokonaismäärä kyseisenä ajankohtana; ja

- d) Yhdistyneen kuningaskunnan maksattamatta olevat vastuut, jotka on laskettu käyttäen julkissektorin kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisia vakuutusmatemaattisia arvioita, ja selvitys näiden vastuiden kehityksestä edelliseen vuoteen verrattuna.

Tätä asiakirjaa voidaan päivittää viimeistään 30 päivänä syyskuuta samana vuonna, jotta voidaan ottaa huomioon edeltävää vuotta koskevat lopulliset luvut.

5. Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu 2 kohdassa tarkoitetuista eläkeoikeuksista ja muihin työsuhde-etuuksiin liittyvistä oikeuksista neuvoston asetuksessa N:o 422/67/ETY, 5/67/Euratom¹, Euroopan parlamentin päätöksessä 2005/684/EY, Euratom² ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/300³ tarkoitettujen EU:n toimielinten jäsenten ja korkean tason julkisen viran haltijoiden osalta: Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu näiden vastuiden rahoitukseen sellaisina kuin ne on kirjattu varainhoitovuotta 2020 koskevaan unionin konsolidoituun tilinpäätökseen 10 maksueränä alkaen 31 päivänä lokakuuta 2021.

¹ Neuvoston asetus N:o 422/67/ETY, N:o 5/67/Euratom, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1967, komission puheenjohtajan ja jäsenten sekä yhteisön tuomioistuimen presidentin, tuomarien, julkisasiamiesten ja kirjaajan palkkajärjestelyistä (EYVL nro P 187, 8.8.1967, s. 1).

² Euroopan parlamentin päätös 2005/684/EY, Euratom, tehty 28 päivänä syyskuuta 2005, Euroopan parlamentin jäsenten asemaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta (EUVL L 262, 7.10.2005, s. 1.).

³ Neuvoston asetus (EU) 2016/300, annettu 29 päivänä helmikuuta 2016, EU:n korkean tason julkisen viran haltijoiden palkkajärjestelyistä (EUVL L 58, 4.3.2016, s. 1).

6. Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu 2 kohdassa tarkoitetuista eläkeoikeuksista ja muihin työsuhde-etuuksiin liittyvistä oikeuksista Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 77–84 artiklan mukaisesti määritettyjen unionin virkamiesten eläkkeiden ja Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 33–40 mukaisesti määritettyjen väliaikaisen henkilöstön eläkkeiden, 101–114 artiklan mukaisesti määritettyjen sopimussuhteisen henkilöstön eläkkeiden ja 135 artiklan mukaisesti määritettyjen parlamentin avustajien eläkkeiden osalta: Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu vuosittain unionin talousarviosta kullekin edunsaajalle suoritettaviin nettomaksuihin sekä niihin liittyvään unionin talousarviosta suoritettavaan yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän rahoitukseen kunkin edunsaajan ja toissijaisen edunsaajan osalta. Tähän rahoitusosuuteen liittyvät maksut alkavat 30 päivänä kesäkuuta 2022.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen eläkkeiden osalta Yhdistyneen kuningaskunnan maksu on yhtä suuri kuin unionin talousarviosta kullekin edunsaajalle edellisenä vuonna maksettujen nettomaksujen kokonaismäärä kerrottuna Yhdistyneen kuningaskunnan osuudella ja kunkin edunsaajan osalta määritetyllä prosenttiosuudella, jäljempänä 'erityinen prosenttiosuus'. Tämä erityinen prosenttiosuus määritetään seuraavasti:

- a) prosenttiosuus on 100 prosenttia sellaisen henkilön osalta, joka saa eläkettä 1 päivänä tammikuuta 2021;
- b) kaikkien muiden eläkkeensaajien osalta erityinen prosenttiosuus lasketaan jakamalla Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja erityisesti niiden liitteen VIII mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä hankittujen eläkeoikeuksien sekä kyseiseen päivään mennessä siirrettyjen eläkeoikeuksien määrä niiden eläkeoikeuksien määrällä, jotka ovat kertyneet henkilön jäädessä eläkkeelle tai kun hän kuolee, jos tämä tapahtuu aikaisemmin, tai kun hän eroaa järjestelmästä;

- c) unionin talousarviosta maksettavaa yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän rahoitusta varten erityinen prosenttiosuus lasketaan jakamalla niiden vuosien lukumäärä, joiden ajan edunsaaja on suorittanut maksuja eläkejärjestelmään 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä, niiden vuosien kokonaismäärällä, joiden aikana eläkkeensaaja tai henkilö, joka nauttii Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen perusteella yhteiseen sairausvakuutusjärjestelmään perustuvia oikeuksia, on eläkkeellä ollessaan suorittanut maksuja eläkejärjestelmään.

Leskelle ja lapselle Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen mukaisesti maksettavan perhe-eläkkeen saajien osalta laskelman perusteena on työura, jonka henkilöstösääntöjen soveltamisalaan kuuluva henkilö on tehnyt ja johon perhe-eläkkeen maksaminen perustuu.

Niin kauan kuin tässä kohdassa tarkoitettu vastuu ei ole lakannut, Yhdistynyt kuningaskunta voi lähettää unionille minä tahansa vuonna (vuosi N) ennen 1 päivää maaliskuuta vuonna N pyynnön suorittaa vastuu, joka on maksattamatta 31 päivänä joulukuuta vuonna N. Unioni määrittää työsuhteen päättymisen jälkeen maksettavista eläkkeistä ja yhteisen sairausvakuutusjärjestelmän etuuksista muodostuvien maksattamattomien vastuiden määrän käyttäen samaa menetelmää kuin 4 kohdan d alakohdassa. Yhdistynyt kuningaskunta voi halutessaan maksaa tämän määrän viidessä erässä niin, että ensimmäinen maksu suoritetaan vuonna N+1. Yhdistynyt kuningaskunta kattaa myös vuotta N koskevan vastuunsa tässä kohdassa esitetyn menettelyn mukaisesti. Kun tämä maksu on suoritettu kokonaisuudessaan, ja edellyttäen että 5 kohdassa tarkoitettut maksut on suoritettu kokonaan, tämän artiklan nojalla jäljellä olevat velvoitteet lakkaavat. Tästä tilanteesta ilmoitetaan 165 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitettulle rahoitusta koskevia määräyksiä käsittelevälle komitealle ja sekakomitealle.

143 ARTIKLA

Rahoitusapuna annettaviin lainoihin, ESIR- ja EKKR-rahastoihin sekä
ulkoiseen lainanantovaltuuteen liittyvät ehdolliset rahoitusvastuut

1. Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava unionille osuutensa sellaisiin rahoitustoimiin liittyvistä ehdollisista rahoitusvastuista,
 - a) joista Euroopan parlamentti ja neuvosto tai Euroopan komissio päättivät ennen tämän sopimuksen voimaantuloa, silloin kun nämä rahoitustoimet liittyvät rahoitusapuna annettaviin lainoihin, joista on päätetty neuvoston päätöksen (EU) N:o 407/2010¹ tai neuvoston asetuksen (EY) N:o 332/2002² mukaisesti tai niiden Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten mukaisesti, joissa säädetään makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä eri maille neuvoston asetuksessa (EY, Euratom) N:o 480/2009³ tai neuvoston asetuksessa (EY, Euratom) N:o 2728/94⁴ säädetyn rahoituksen mukaisesti;

¹ Neuvoston asetus (EU) N:o 407/2010, annettu 11 päivänä toukokuuta 2010, Euroopan rahoituksenvakautusmekanismin perustamisesta (EUVL L 118, 12.5.2010, s. 1).

² Neuvoston asetus (EY) N:o 332/2002, annettu 18 päivänä helmikuuta 2002, järjestelystä keskipitkän ajan rahoitustuen myöntämiseksi jäsenvaltioiden maksutaseille (EYVL L 53, 23.2.2002, s. 1).

³ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 480/2009, annettu 25 päivänä toukokuuta 2009, takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille (EUVL L 145, 10.6.2009, s. 10).

⁴ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2728/94, annettu 31 päivänä lokakuuta 1994, takuurahaston perustamisesta ulkosuhteisiin liittyville hankkeille (EYVL L 293, 12.11.1994, s. 1).

- b) jotka on hyväksytty ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää niiden elinten, yhteisöjen tai henkilöiden toimesta, joille on suoraan uskottu tehtäväksi sellaisiin talousarviotakuihin liittyvien rahoitustoimien toteuttaminen, jotka on joko myönnetty EIP:lle ESIR-rahaston kautta asetuksen (EU) 2015/1017 mukaisesti tai ulkoisen lainanantovaltuuden kautta asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 tai asetuksen (EY, Euratom) N:o 2728/94 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU¹ tai Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1080/2011/EU² mukaisesti tai jotka on myönnetty kelpoisuusvaatimukset täyttävälle vastapuolille (EKKR).

Unioni toimittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle 31 päivänä heinäkuuta 2019 näitä rahoitustoimia koskevan kertomuksen, jossa esitetään kunkin välineen osalta seuraavat tiedot:

- a) näistä rahoitustoimista johtuvat rahoitusvastuut tämän sopimuksen voimaantulopäivänä;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 466/2014/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, EU:n takuun myöntämisestä Euroopan investointipankille unionin ulkopuolella toteutettavia investointihankkeita tukevista rahoitustoimista mahdollisesti aiheutuvien tappioiden varalta (EUVL L 135, 8.5.2014, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1080/2011/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, EU:n takuun myöntämisestä Euroopan investointipankille unionin ulkopuolella toteutettaviin hankkeisiin liittyvistä lainoista ja lainatakauksista aiheutuvien tappioiden varalta ja päätöksen N:o 633/2009/EY kumoamisesta (EUVL L 280, 27.10.2011, s. 1).

- b) tilanteen mukaan varaukset, jotka tämän sopimuksen voimaantulopäivänä sisältyvät kuhunkin takuurahastoon tai varainhoitotiliin ja jotka on tarkoitettu a alakohdassa tarkoitettujen rahoitusvastuiden kattamiseen sekä niihin liittyvät varaukset, jotka on sidottu mutta ei vielä maksettu.

Vuosia 2019 ja 2020 koskevissa unionin konsolidoiduissa tilinpäätöksissä esitetään maksut, jotka on tehty toisen alakohdan b alakohdassa tarkoitetuista varauksista tämän sopimuksen voimaantulopäivän ja 31 päivän joulukuuta 2019 ja 2020 välisenä aikana samoihin rahoitustoimiin kuin ne, joita tarkoitetaan tässä kohdassa, mutta joista on päätetty tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Tässä kohdassa tarkoitettujen rahoitustoimien uudelleenjärjestelyt eivät vaikuta niitä koskevaan Yhdistyneen kuningaskunnan vastuuseen unionia kohtaan. Varsinkaan Yhdistyneen kuningaskunnan taloudellinen riski ei kasva nimellisesti suhteessa välittömästi ennen uudelleenjärjestelyä vallinneeseen tilanteeseen.

2. Unioni maksaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle 1 kohdassa tarkoitettujen rahoitustoimien osalta sille kuuluvan osuuden seuraavista:

- a) unionin takaisin perimät määrät, jotka ovat peräisin takaisinmaksun laiminlyöneiltä velallisilta tai jotka liittyvät aiheettomiin maksuihin; ja

- b) nettotulot, jotka johtuvat rahoitus- ja toimintatulojen sekä rahoitus- ja toimintamenojen eroista ja jotka otetaan unionin talousarvioon joko yleisinä tai käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina.

Rahoituksen sisältävien välineiden varojen hoidosta saatavien tulojen osalta unioni määrittää tulojen prosenttiosuuden suhdelukuna, joka osoittaa varojen hoidosta edellisenä vuotena saatujen nettotulojen osuuden rahoituksen kokonaismäärästä edellisen vuoden lopussa. Rahoitusvarojen hoidosta saatavista tuloista Yhdistyneelle kuningaskunnalle maksettava määrä saadaan kertomalla 5 kohdassa tarkoitettu Yhdistyneen kuningaskunnan olemassa olevan rahoituksen määrä kyseisellä tulojen prosenttiosuudella.

3. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle 31 päivään maaliskuuta 2021 mennessä kunkin sellaisen 1 kohdassa tarkoitetun välineen osalta, joissa säädetään unionin talousarviosta osoitettavasta rahoituksesta, seuraavat tiedot:

- a) alkuperäisen rahoituksen määrä, joka lasketaan Yhdistyneen kuningaskunnan osuutena seuraavien määrien yhteenlasketusta määrästä:
- i) vastaavaan takuurahastoon 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä osoitettu rahoitus;
 - ii) 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä osoitettu rahoitus, joka on sidottu mutta ei vielä maksettu; ja

iii) maksut, jotka on suoritettu tämän sopimuksen voimaantulopäivän ja 31 päivän joulukuuta 2020 välisenä aikana ja jotka liittyvät sellaisiin rahoitustoimiin, joista on päätetty tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tai sen jälkeen; ja

b) välineen rahoitusaste, joka on Yhdistyneen kuningaskunnan tähän välineeseen osoittaman alkuperäisen rahoituksen määrä suhteessa sellaisten 1 kohdassa tarkoitettujen rahoitustoimien määrään 31 päivänä joulukuuta 2020, joista on päätetty ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää.

4. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle vuodesta 2021 alkaen vuosittain 31 päivänä maaliskuuta 1 kohdassa tarkoitettuja rahoitustoimia koskevat tiedot siihen asti, kunnes nämä rahoitustoimet on kuolettu tai kunnes niiden voimassaolo on päättynyt tai ne on lopetettu. Tiedoissa ilmoitetaan kunkin eri tyyppisen välineen osalta

a) maksattamattomat ehdolliset vastuut edellisen vuoden 31 päivänä joulukuuta;

b) maksut, jotka unioni on suorittanut edellisenä vuonna näiden rahoitustoimien perusteella, ja tällaisten maksujen yhteenlasketut määrät 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen;

c) Yhdistyneen kuningaskunnan senhetkinen rahoitus ja senhetkinen rahoitusaste 5 kohdan mukaisesti;

- d) korvaukset, jotka Yhdistyneelle kuningaskunnalle on suoritettu edellisenä vuonna 6 kohdan a alakohdan mukaisesti, ja tällaisten korvausten yhteenlasketut määrät 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen;
- e) 2 kohdassa tarkoitetut edellisenä vuonna unionin talousarvioon otetut takaisinperityt määrät ja nettotulot;
- f) tarvittaessa muut tiedot edellisenä vuonna toteutetuista rahoitustoimista.

5. Silloin kun perussäädöksessä säädetään unionin talousarviosta osoitettavasta rahoituksesta, unioni toimittaa kunkin 1 kohdassa tarkoitetun välineen osalta ennen kunkin vuoden 31 päivää maaliskuuta

- a) laskelman Yhdistyneen kuningaskunnan senhetkisestä rahoituksesta, jolla tarkoitetaan Yhdistyneen kuningaskunnan osoittaman alkuperäisen rahoituksen määrää, josta on vähennetty:
 - i) Yhdistyneen kuningaskunnan osuus 4 kohdan b alakohdassa tarkoitetuista yhteenlasketuista maksuista, jotka on tehty unionin talousarviosta 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen sellaisten rahoitustoimien perusteella, joista on päätetty ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää;

ii) Yhdistyneen kuningaskunnan osuus tämän artiklan 3 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitetuista maksattamattomista sitoumuksista vapautetuista määristä, jotka on tehty edellisenä vuonna, sellaisina kuin ne on ilmoitettu 140 artiklan 3 kohdan nojalla;

iii) Yhdistyneelle kuningaskunnalle maksettujen 4 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen korvausten yhteenlaskettu määrä 1 päivänä tammikuuta 2021;

b) Yhdistyneelle kuningaskunnalle ilmoituksen senhetkisestä rahoitusasteesta, jolla tarkoitetaan Yhdistyneen kuningaskunnan senhetkisen rahoituksen ja 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen rahoitustoimien välistä suhdetta.

6. Joka vuosi vuodesta 2022 alkaen:

a) jos Yhdistyneen kuningaskunnan senhetkinen rahoitusaste on jonkin välineen osalta suurempi kuin sille alun perin määrätty osuus kyseisen välineen rahoitusasteesta, unioni maksaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle tämän välineen osalta määrän, joka saadaan kertomalla 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen rahoitusvastuiden määrä senhetkisen rahoitusasteen ja alun perin määrätyn rahoitusasteen erotuksella. Unionin vastuu ei saa olla suurempi kuin 5 kohdan mukaisesti laskettu Yhdistyneen kuningaskunnan senhetkisen rahoituksen määrä;

b) jos Yhdistyneen kuningaskunnan senhetkinen rahoitusaste on tiettynä vuonna jonkin välineen osalta negatiivinen, Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava unionille tämän välineen osalta määrä, joka vastaa senhetkistä negatiivista rahoitusta. Seuraavina vuosina Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava unionille tämän välineen osalta osuutensa maksuista, jotka on suoritettu 4 kohdan b alakohdassa ilmoitetun mukaisesti, ja Yhdistyneen kuningaskunnan osuus 3 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitetuista maksattamattomista sitoumuksista vapautetuista määristä, jotka on suoritettu edellisenä vuonna, sellaisina kuin ne on ilmoitettu 140 artiklan 3 kohdan nojalla.

7. Jos Yhdistyneen kuningaskunnan myöntämän rahoituksen määrä on positiivinen sen jälkeen kun 1 kohdassa tarkoitettuun välineeseen liittyvät unionin rahoitustoimet ovat päättyneet, unioni maksaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle Yhdistyneen kuningaskunnan senhetkisen rahoituksen määrän, sellaisena kuin se lasketaan 5 kohdan mukaisesti.

8. Jos unionin talousarviosta suoritetaan 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen maksuja 1 kohdassa tarkoitettuja rahoitustoimia varten sellaiseen välineeseen, jonka osalta perussäädöksessä ei säädetä tällaisesta rahoituksesta, Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava unionille tämän välineen osalta osuutensa 4 kohdan b alakohdan mukaisesti ilmoitetuista maksuista.

9. Kun rahoitusvastuut, maksut, takaisinperityt määrät tai muut määrät liittyvät 1 kohdassa tarkoitettuihin rahoitustoimiin, mutta riskien jakamiseen tai etuoikeusaseman määrittämiseen liittyvien mekanismien soveltamisen vuoksi ei ole mahdollista suoraan määrittää, liittyvätkö ne johonkin tiettyyn rahoitustoimeen, asianomaiset rahoitusvastuut, maksut, takaisinperityt määrät ja muut määrät, jotka on määritettävä tämän artiklan soveltamista varten, lasketaan tämän artiklan soveltamista varten suhteellisesti ottaen huomioon niiden rahoitustoimien määrä, joista on päätetty tai jotka on hyväksytty ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää, laskelman tekemistä edeltävän vuoden 31 päivänä joulukuuta, suhteessa rahoitustoimien kokonaismäärään myöhempanä ajankohtana.

10. Jos 1 kohdassa tarkoitettut rahoitustoimet ovat luonteeltaan sellaisia, että niihin ei liity lyhennyksiä, niiden katsotaan lyhenevän kymmenen vuoden kuluttua samassa tahdissa kuin sellaiset jäljellä olevat rahoitusoperaatiot, joihin liittyy lyhennyksiä.

144 ARTIKLA

Vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen tai
aiempien rahoituskehysten ohjelmista rahoitettavat,
suoraan tai välillisesti hallinnoitavat rahoitusvälineet

1. Tämän sopimuksen voimaantulopäivästä siihen asti, että tämän alakohdan a alakohdassa tarkoitetut rahoitustoimet on kokonaan kuoletettu, unioni yksilöi rahoitustoimet,
 - a) joista Euroopan komissio on päättänyt ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää ja jotka on tarvittaessa hyväksytty niiden rahoituslaitosten toimesta, joille Euroopan komissio on uskonut jonkin vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen tai aiempien rahoituskehysten ohjelmista rahoitettavan, suoraan tai välillisesti hallinnoitavan rahoitusvälineen täytäntöönpanon; ja
 - b) joista on päätetty ja jotka on tarvittaessa hyväksytty tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Unioni esittää 143 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetussa kertomuksessa 31 päivänä heinäkuuta 2019 vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehysten tai aiempien rahoituskehysten ohjelmista rahoitettavista, suoraan tai välillisesti hallinnoitavista rahoitusvälineistä seuraavat tiedot:

- a) niihin toimiin perustuvat rahoitusvastuut, joista Euroopan komissio tai yhteisö, jolle Euroopan komissio on uskonut rahoitusvälineen täytäntöönpanon, on päättänyt ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää; ja
- b) maksut, jotka Euroopan komissio on suorittanut näihin rahoitusvälineisiin, ja määrät, jotka näihin rahoitusvälineisiin on sidottu, mutta joita ei ole vielä tuona ajankohtana maksettu.

Tässä kohdassa tarkoitettujen rahoitustoimien uudelleenjärjestelyt eivät vaikuta niitä koskevaan unionin vastuuseen Yhdistynyttä kuningaskuntaa kohtaan siltä osin kuin tällaiset uudelleenjärjestelyt eivät nimellisesti kasvata vastapuolen taloudellista riskiä suhteessa välittömästi ennen uudelleenjärjestelyä vallinneeseen tilanteeseen.

2. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle vuodesta 2021 alkaen vuosittain 31 päivänä maaliskuuta kunkin 1 kohdassa tarkoitetun rahoitusvälineen osalta sellaisia 1 kohdassa tarkoitettuja rahoitustoimia koskevat saatavilla olevat tiedot, joista on päätetty tai jotka on hyväksytty ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää, ja joista on päätetty kyseisenä päivänä tai sen jälkeen, siihen asti, että nämä rahoitustoimet on kuolettu tai niiden voimassaolo on päättynyt tai ne on lopetettu. Näissä tiedoissa esitetään kunkin välineen osalta seuraavat:

- a) ne rahoitusvastuut edellisen vuoden 31 päivänä joulukuuta, jotka aiheutuvat sellaisista rahoitustoimista, joista Euroopan komissio on päättänyt ja jotka se yhteisö, jolle Euroopan komissio on uskonut kyseisen rahoitusvälineen täytäntöönpanon, on hyväksynyt ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää;
- b) niiden rahoitusvastuiden kokonaismäärä edellisen vuoden 31 päivänä joulukuuta, jotka aiheutuvat sellaisista rahoitustoimista, joita koskevan päätöksen on tehnyt joko Euroopan komissio tai se yhteisö, jolle Euroopan komissio on uskonut kyseisen rahoitusvälineen täytäntöönpanon;
- c) a ja b alakohdissa tarkoitettujen määrien suhde;
- d) maksut, jotka on suoritettu vararahastosta tai niiden yhteisöjen varainhoitotileiltä, joille tehtäviä on uskottu, jos nämä maksut liittyvät sellaisiin rahoitustoimiin, joita koskevan päätöksen on tehnyt joko Euroopan komissio tai se yhteisö, jolle Euroopan komissio on uskonut kyseisen rahoitusvälineen täytäntöönpanon, tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen;

- e) se osa unionille varainhoitoasetuksen 209 artiklan 3 kohdan mukaisesti takaisin maksetuista määristä, joka liittyy sellaisiin rahoitustoimiin, joista on päätetty tai jotka on hyväksytty ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää, tämän kohdan f alakohdassa tarkoitettut palautukset pois lukien;
- f) palautukset, jotka liittyvät vararahastossa tai varainhoitotileillä oleviin rahoitusvälineen resursseihin;
- g) se osa vararahastossa tai varainhoitotileillä olevista määristä, jota ei ole nostettu ja jonka Euroopan komissio on perinyt takaisin;
- h) tarvittaessa muut tiedot edellisenä vuonna toteutetuista rahoitustoimista.

3. Unioni on Yhdistyneelle kuningaskunnalle velkaa Yhdistyneen kuningaskunnan osuuden kaikista 2 kohdan d–g alakohdissa mainituista määristä.

4. Kun rahoitusvastuut, maksut, takaisinperityt määrät tai muut määrät liittyvät 1 kohdassa tarkoitettuihin rahoitustoimiin, mutta riskien jakamiseen tai etuoikeusaseman määrittämiseen liittyvien mekanismien soveltamisen vuoksi ei ole mahdollista suoraan määrittää, liittyvätkö ne johonkin tiettyyn rahoitustoimeen, asianomaiset rahoitusvastuut, maksut, takaisinperityt määrät ja muut määrät, jotka on määritettävä tämän artiklan soveltamista varten, lasketaan tämän artiklan soveltamista varten suhteellisesti 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettun suhteen mukaisesti.

145 ARTIKLA

Euroopan hiili- ja teräsyhteisö

Unioni on Yhdistyneelle kuningaskunnalle velkaa sen osuuden Euroopan hiili- ja teräsyhteisön nettovarallisuudesta, joka selvitetään 31 päivänä joulukuuta 2020.

Unioni maksaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle kyseisen määrän viidessä yhtä suuressa erässä kunkin vuoden 30 päivänä kesäkuuta alkaen 30 päivänä kesäkuuta 2021.

146 ARTIKLA

Unionin investoinnit Euroopan investointirahastoon

Unioni on Yhdistyneelle kuningaskunnalle velkaa sen osuuden pääomasta, jonka unioni on sijoittanut Euroopan investointirahaston maksettuihin pääomaan 31 päivänä joulukuuta 2020.

Unioni maksaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle kyseisen määrän viidessä yhtä suuressa erässä kunkin vuoden 30 päivänä kesäkuuta alkaen 30 päivänä kesäkuuta 2021.

147 ARTIKLA

Oikeustapauksiin liittyvät ehdolliset vastuut

1. Yhdistynyt kuningaskunta vastaa osuudestaan niistä maksuista, jotka on suoritettava niiden unionin ehdollisten vastuiden vapauttamiseksi, jotka erääntyvät talousarvioon liittyviä unionin taloudellisia etuja koskevien oikeustapausten ja erityisesti asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 tai unionin ohjelmien ja politiikkojen täytäntöönpanoa koskevien oikeustapausten perusteella, edellyttäen, että näiden oikeustapausten kohteena olevat teot ovat tapahtuneet viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2020.

Unioni on Yhdistyneelle kuningaskunnalle velkaa sen osuuden kaikista myöhemmistä takaisinperittävistä määristä, jotka liittyvät ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin maksuihin.

2. Unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle 1 kohdassa tarkoitettut määrät viimeistään kunkin vuoden 31 päivänä maaliskuuta.

148 ARTIKLA

Maksut vuoden 2020 jälkeen

1. Viitepäivämäärät, joina Yhdistyneen kuningaskunnan on suoritettava maksuja unionille tai unionin Yhdistyneelle kuningaskunnalle 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen, ovat kunkin vuoden 30 päivä kesäkuuta ja 31 päivä lokakuuta seuraavien määrien osalta:
 - a) 49 artiklan 2 kohdassa, 50 ja 53 artiklassa, 62 artiklan 2 kohdassa, 63 artiklan 1 kohdan e alakohdassa ja 63 artiklan 2 kohdassa, 99 artiklan 3 kohdassa sekä 100 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut määrät;
 - b) 84 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut määrät;
 - c) 136 artiklan 3 kohdan a, b, c, e ja f alakohdassa tarkoitetut määrät ennen mukautuksen tai oikaisun tekemistä seuraavaa viitepäivämäärää;
 - d) määrät, jotka johtuvat niistä korjaavista toimenpiteistä, jotka Yhdistyneen kuningaskunnan on toteutettava eri varainhoitovuosia koskevien omien varojen osalta vuoteen 2020 asti asetuksen (EU, Euratom) N:o 608/2014 tai asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1553/89 nojalla tai mistä tahansa muusta syystä, ennen korjaavan toimenpiteen toteuttamista seuraavaa viitepäivämäärää;
 - e) 140 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut määrät kahdessa maksujen viitepäivämäärinä suoritettavassa erässä, joista ensimmäinen on puolet jälkimmäisestä;

- f) 140 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut määrät 30 päivänä kesäkuuta sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta on vahvistanut, että se hyväksyy 165 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetulle rahoitusta koskevia määräyksiä käsittelevälle komitealle ja sekakomitealle tehdyn unionin ehdotuksen;
- g) 141 artiklassa tarkoitetut määrät ennen seuraavaa viitepäivämäärää sen jälkeen kun omia varoja on mukautettu jäsenvaltioiden osalta sillä perusteella, että sakko on lopullisesti otettu unionin talousarvioon;
- h) 142 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut määrät ennen 3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen antamista seuraavaa viitepäivämäärää;
- i) 142 artiklan 5 kohdassa ja 142 artiklan 6 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitetut määrät kunkin vuoden 31 päivänä lokakuuta;
- j) 142 artiklan 6 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut määrät kunkin vuoden 30 päivänä kesäkuuta;
- k) 143 ja 144 artiklassa tarkoitetut määrät ennen 143 artiklan 4 kohdassa ja 144 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen antamista seuraavaa viitepäivämäärää;
- l) 145 ja 146 artiklassa tarkoitetut määrät;

- m) 147 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut määrät ennen kyseisessä kohdassa tarkoitetun ilmoituksen antamista seuraavaa viitepäivämäärää;
- n) 3 kohdassa tarkoitetut määrät mahdollisesti kertyneinä korkoina.

Maksut on suoritettava neljänä yhtä suurena kuukausittaisena eränä niiden maksujen osalta, joiden viitepäivämäärä on 30 päivä kesäkuuta, ja kahdeksana yhtä suurena kuukausittaisena eränä niiden maksujen osalta, joiden viitepäivämäärä on 31 päivä lokakuuta. Kaikki maksut on suoritettava viimeistään kunkin kuukauden viimeisenä arkipäivänä, alkaen viitepäivämääränä, tai jos viitepäivämäärä ei ole arkipäivä, viimeisenä arkipäivänä ennen viitepäivämäärää.

2. Niin kauan kuin unionilla on suoritettavana maksuja Yhdistyneelle kuningaskunnalle tai Yhdistyneellä kuningaskunnalla unionille, unioni toimittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle kunkin vuoden 16 päivänä huhtikuuta ja 16 päivänä syyskuuta asiakirjan, jossa täsmennetään maksettavana olevat määrät euroina ja Englannin puntina Euroopan keskuspankin kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä soveltaman vaihtokurssin perusteella. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta maksavat nettomäärät viimeistään 1 kohdassa mainittuina päivämäärinä.

3. Jos Yhdistyneen kuningaskunnan maksut unionille tai unionin maksut Yhdistyneelle kuningaskunnalle viivästyvät, niistä maksetaan viivästyskorkoa asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 12 artiklan mukaisesti.

3 LUKU

EUROOPAN KESKUSPANKKI

149 ARTIKLA

Maksetun pääoman palauttaminen

Euroopan keskuspankki palauttaa Englannin keskuspankille unionin puolesta Englannin keskuspankin maksaman pääoman. Palautuksen ajankohta ja muut käytännön järjestelyt vahvistetaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan (N:o 4) mukaisesti.

4 LUKU

EUROOPAN INVESTOINTIPANKKI

150 ARTIKLA

Yhdistyneen kuningaskunnan vastuun jatkuminen ja maksetun pääoman palauttaminen

1. Yhdistynyt kuningaskunta on edelleen tämän artiklan mukaisesti vastuussa 2 kohdassa tarkoitetuista rahoitustoimista, jotka EIP on hyväksynyt ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää, jäljempänä 'EIP:n rahoitustoimet', myös siinä tapauksessa, että niistä aiheutuva taloudellinen riski on hyväksytty tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, ja se on edelleen vastuussa myös toisessa alakohdassa tarkoitetuista muista EIP:n hyväksymistä riskeistä.

Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu kattaa EIP:n rahoitustoimet sekä EIP:n rahoitustoimista aiheutuvat varojen ja vastuiden hallintaan liittyvät riskit ja operatiiviset riskit 6 kohdan mukaisesti. Muiden riskien osalta, jotka eivät liity tiettyihin rahoitustoimiin eivätkä aiheudu tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen toteutetuista rahoitustoimista, Yhdistyneen kuningaskunnan riski vastaa suhdetta jäljellä olevan EIP:n rahoitustoimiin liittyvän riskin ja niiden rahoitustoimien kokonaismäärän välillä silloin kun Yhdistyneen kuningaskunnan riski realisoituu 6 kohdan mukaisesti.

Eropäivän jälkeen toteutettavan mahdollisen EIP:n kasvustrategian toteuttaminen ei kuulu tämän artiklan soveltamisalaan.

2. EIP:n rahoitustoimiin kuuluvat lainat, takuut, rahasto- ja pääomasijoitukset, joukkovelkakirjat ja muut lainoja vastaavat tuotteet sekä kaikki muut rahoitustoimet, joita toteutetaan vastapuolien kanssa tai jotka liittyvät jäsenvaltioiden alueella ja niiden ulkopuolella toteutettaviin hankkeisiin, mukaan lukien rahoitustoimet, joilla on kolmansien osapuolten, kuten jäsenvaltioiden tai unionin, myöntämä vakuus.

Yhdistyneen kuningaskunnan vastuuta EIP:n rahoitustoimista sovelletaan silloin kun EIP:n taloudellinen riski

- a) perustuu hyväksyntään, jonka EIP:n hallintoneuvosto on antanut ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää, tai päätökseen, joka on hyväksytty hallintoneuvoston ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää antaman valtuutuksen nojalla;
- b) on seurausta EIP:n rahoitustoimien uudelleenjärjestelystä siltä osin kuin tällainen uudelleenjärjestely ei lisää vastapuolen taloudellista riskiä nimellisesti, välittömästi ennen uudelleenjärjestelyä vallinneeseen tilanteeseen verrattuna;
- c) on seurausta sellaisesta EIP:n rahoitustoimen muutoksesta, jonka EIP:n hallintoneuvosto on hyväksynyt tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, siltä osin kuin tällainen muutos ei lisää vastapuolen taloudellista riskiä nimellisesti, välittömästi ennen uudelleenjärjestelyä vallinneeseen tilanteeseen verrattuna; tai

- d) on seurausta EIP:n institutionaalisesta osallistumisesta EIR:n ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin pääomaan, sellaisena kuin se oli välittömästi ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää.

Jäljempänä olevien 3 ja 5 kohdan mukaisen Yhdistyneen kuningaskunnan vastuun enimmäismäärän määrittämistä varten katsotaan, että EIP:n riski, joka liittyy sellaisiin EIP:n rahoitustoimiin, joihin ei niiden luonteen vuoksi liity lyhennyksiä (erityisesti pääomatyyppiset investoinnit, EIR:lle myönnetty jatkuvat valtuudet sekä osallistuminen EIR:n ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin pääomaan), lyhenee seuraavalla tavalla: kymmenen vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulosta tällaisiin EIP:n rahoitustoimiin liittyvän riskin määrä vastaa määrää, jonka EIP hyväksyi ennen tämän sopimuksen voimaantuloa ja josta on vähennetty EIP:n tämän päivämäärän jälkeen mahdollisesti tekemät taseesta poistot. Tämän ajanjakson jälkeen määrän katsotaan supistuvan samassa tahdissa kuin lyhennettäviin EIP:n rahoitustoimiin liittyvä jäljellä oleva riski.

3. Edellä olevan 1 kohdan soveltamista varten Yhdistynyt kuningaskunta on vastuussa osuudestaan EIP:n merkittyyntä maksamattomaan pääomaan, sellaisena kuin se oli välittömästi ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää. Yhdistynyt kuningaskunta suorittaa EIP:lle maksuja tähän kohtaan perustuvan vastuunsa enimmäismäärään asti, kun sen vastuu realisoituu 6 kohdan mukaisesti.

Tähän kohtaan perustuvan vastuun kokonaismäärä ei voi missään vaiheessa olla suurempi kuin Yhdistyneen kuningaskunnan osuus EIP:n merkitystä maksamattomasta pääomasta, sellaisena kuin se oli välittömästi ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää.

Kun 1 kohdassa tarkoitetun EIP:n rahoitustoimista johtuvan jäljellä olevan riskin määrä on alempi kuin EIP:n merkityn pääoman kokonaismäärä sellaisena kuin se oli välittömästi ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää, tähän kohtaan perustuva Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu rajoitetaan aina määrään, joka saadaan soveltamalla Yhdistyneen kuningaskunnan EIP:n pääomasta merkitsemän osuuden suhteellista määrää EIP:n merkityn pääoman kokonaismäärään, sellaisena kuin ne olivat välittömästi ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää, jäljempänä 'Yhdistyneen kuningaskunnan osuus merkitystä pääomasta', erotukseen, joka saadaan vähentämällä kyseisestä tuolloin jäljellä olevasta riskistä EIP:n merkityn ja maksetun pääoman kokonaismäärä sellaisena kuin se oli välittömästi ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää.

4. EIP maksaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle unionin puolesta määrän, joka vastaa Yhdistyneen kuningaskunnan osuutta EIP:n merkitystä ja maksetusta pääomasta sellaisena kuin se oli välittömästi ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää. Tämä maksu suoritetaan Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan N:o 5 mukaisesti. Maksu suoritetaan 12 vuosittaisena eränä. Ensimmäiset 11 erää, joista kukin on 300 000 000 euroa, erääntyvät kunkin vuoden 15 päivänä joulukuuta alkaen vuonna 2019. Jäljelle jäävä määrä, 195 903 950 euroa, erääntyy 15 päivänä joulukuuta 2030. Tämän kohdan mukaisesti suoritettut maksut eivät vapauta Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastuusta, joka sille kuuluu 5 kohdan nojalla.

5. Edellä olevaan 3 kohtaan perustuvan vastuun lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta on 1 kohdan soveltamista varten vastuussa osuudestaan EIP:n merkitystä ja maksetusta pääomasta sellaisena kuin se oli välittömästi ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää. Yhdistynyt kuningaskunta suorittaa EIP:lle maksuja tähän kohtaan perustuvan vastuunsa enimmäismäärään asti, kun sen vastuu realisoituu 6 kohdan mukaisesti.

Tähän kohtaan perustuvan vastuun kokonaismäärä ei voi milloinkaan olla suurempi kuin Yhdistyneen kuningaskunnan osuus EIP:n merkitystä ja maksetusta pääomasta sellaisena kuin se oli välittömästi ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää.

Kun 1 kohdassa tarkoitettu EIP:n rahoitustoimiin liittyvä jäljellä oleva EIP:n riski on pienempi kuin EIP:n merkityn ja maksetun pääoman kokonaismäärä sellaisena kuin se oli välittömästi ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää, tähän kohtaan perustuva Yhdistyneen kuningaskunnan riski rajoitetaan aina määrään, joka saadaan soveltamalla tuolloin jäljellä olevan riskin määrään suhdelukua, joka osoittaa Yhdistyneen kuningaskunnan osuuden merkitystä pääomasta.

6. Tähän artiklaan perustuva Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu realisoituu samoin ehdoin kuin jäsenvaltioilla silloin kun EIP vaatii jäsenvaltioita suorittamaan maksuja merkityn maksamattoman pääoman perusteella tai silloin kun käytetään jäsenvaltioiden merkittyä ja maksettua pääomaa.

Kun 3 kohtaan perustuva Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu realisoituu, Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava EIP:lle kuuluva määrä samoin ehdoin kuin ne, joita sovelletaan jäsenvaltioihin (mukaan lukien aikataulu ja maksuehdot) ja jotka EIP:n hallintoneuvosto päättää kyseisenä ajankohtana. EIP:n päätös, jolla jäsenvaltioita vaaditaan suorittamaan maksuja merkityn maksamattoman pääomansa perusteella, voi perustua erityisesti riskin aiheuttavien tapahtumien luonteeseen ja EIP:n taloudelliseen asemaan suhteessa sen maksuvelvoitteisiin, sen varojen ja vastuiden tilanteeseen, sen asemaan pääomamarkkinoilla sekä kyseisenä ajankohtana sovellettaviin EIP:n valmius- ja elpymissuunnittelun määräyksiin.

Kun 5 kohtaan perustuva Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu realisoituu, Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava EIP:lle kuuluva määrä euroina 30 päivän kuluessa EIP:n ensimmäisestä maksupyynnöstä, ellei tämän kohdan neljännessä alakohdasta muuta johdu.

Edellä olevan 5 kohdan mukaisesti realisoituva Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu täytetään Yhdistyneen kuningaskunnan osuudesta EIP:n merkittyyn ja maksettuihin pääomaan, sellaisena kuin se oli välittömästi ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää, siihen määrään asti, jota ei ole vielä maksettu Yhdistyneelle kuningaskunnalle 4 kohdan nojalla. Edellä 4 kohdassa tarkoitettuja vuotuisia maksueriä supistetaan vastaavasti. Jos Yhdistyneen kuningaskunnan vastuuta ei voida kokonaisuudessaan täyttää tällä tavalla, Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava EIP:lle jäljelle jäävä määrä.

EIP selvittää unionin puolesta kussakin tapauksessa, miten Yhdistyneen kuningaskunnan vastuun realisoitumisen taustalla olevat tapahtumat jakautuvat asianomaisten rahoitustoimien tai riskien kesken, sekä määrän, joka Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava EIP:lle, seuraavasti:

- a) siltä osin kuin taustalla olevien tapahtumien voidaan osoittaa johtuvan EIP:n rahoitustoimista tai niistä aiheutuvista varojen ja vastuiden hallintaan liittyvistä riskeistä tai operatiivisista riskeistä, Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava EIP:lle määrä, joka vastaa Yhdistyneen kuningaskunnan osuutta siitä merkityn pääoman kokonaismäärästä, joka jäsenvaltioita vaaditaan maksamaan, tai määrä, joka vastaa Yhdistyneen kuningaskunnan osuutta siitä merkityn pääoman kokonaismäärästä, joka jäsenvaltioiden merkitystä ja maksetusta pääomasta on käytetty;
 - b) siltä osin kuin taustalla olevien tapahtumien voidaan osoittaa johtuvan muista riskeistä eikä niiden voida osoittaa johtuvan mistään tietyistä rahoitustoimista tai tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen toteutetuista rahoitustoimista, Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava EIP:lle a alakohdan mukaisesti määritetty määrä kerrottuna suhdeluvulla, joka osoittaa EIP:n rahoitustoimista aiheutuvan jäljellä olevan riskin suhteessa rahoitustoimien kokonaismäärään silloin kun Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu realisoituu.
7. EIP ei ole velvollinen suorittamaan 4 kohdassa tarkoitettujen maksujen lisäksi mitään muita maksuja, palautuksia tai korvauksia sen vuoksi, että Yhdistyneen kuningaskunnan jäsenyys EIP:ssä päättyy tai että Yhdistynyt kuningaskunnalla säilyy jokin tämän artiklan mukainen vastuu.

8. EIP ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle 31 päivänä heinäkuuta 2019 EIP:n rahoitustoimista Yhdistyneelle kuningaskunnalle aiheutuvan riskin ja Yhdistyneen kuningaskunnan 3 ja 5 kohdan mukaisen vastuun enimmäismäärän, jossa otetaan huomioon EIP:n taloudellinen tilanne ja Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu tämän sopimuksen voimaantulopäivänä.

EIP ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle vuosittain 31 päivänä maaliskuuta vuodesta 2020 alkaen siihen asti, että tämän artiklan mukainen Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu lakkaa, Yhdistyneelle kuningaskunnalle EIP:n rahoitustoimista johtuvan jäljellä olevan riskin määrän ja Yhdistyneen kuningaskunnan 3 ja 5 kohdan mukaisen vastuun enimmäismäärän, jossa otetaan huomioon EIP:n taloudellinen tilanne ja Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu edellisen vuoden 31 päivänä joulukuuta. Tässä raportissa ilmoitetaan myös kaikki olennaiset muutokset, jotka EIP:n näkemyksen mukaan vaikuttavat olennaisesti Yhdistyneen kuningaskunnan vastuuseen. EIP antaa tällaisista muutoksista myös ajankohtaista tietoa, jos niitä ilmenee vuoden aikana.

EIP antaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle ajankohtaista tietoa Yhdistyneen kuningaskunnan vastuun realisoitumisesta tulevaisuudessa tämän artiklan nojalla, samalla tavoin kuin jäsenvaltioille. Näissä tiedoissa ilmoitetaan vastuun realisoitumiseen johtavan tapahtuman luonne ja maksettavien määrien laskutapa. Yhdistyneen kuningaskunnan on käsiteltävä näitä tietoja ehdottoman luottamuksellisesti siihen asti, että EIP poistaa niiden luottamuksellisuuden tai että Yhdistyneen kuningaskunnan vastuu realisoituu, sen mukaan kumpi näistä tapahtuu ensin.

151 ARTIKLA

Yhdistyneen kuningaskunnan osallistuminen EIP-ryhmään eroamispäivän jälkeen

Tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen Yhdistyneelle kuningaskunnalle ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitseville hankkeille ei voida enää myöntää EIP-ryhmästä sellaisia uusia rahoitustoimia, jotka on varattu jäsenvaltioille, unionin toimivaltuuksien nojalla myönnettävät rahoitustoimet mukaan lukien. Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneita yhteisöjä kohdellaan unionin ulkopuolisina yhteisinä.

Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, Yhdistyneen kuningaskunnan yhteisöihin ja EIP-ryhmän ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää hyväksymiin Yhdistyneen kuningaskunnan hankkeisiin liittyvät rahoitustoimet voidaan allekirjoittaa kyseisen päivän jälkeen samoin perustein kuin silloin kun ne alun perin hyväksyttiin.

5 LUKU

EUROOPAN KEHITYSRAHASTO JA EKR:N SISÄISIIN SOPIMUKSIIN PERUSTUVA YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN TAKAUS

Osallistuminen Euroopan kehitysrahastoon

1. Yhdistynyt kuningaskunta on edelleen sopimuspuolena Euroopan kehitysrahastossa (EKR) yhdenntoista EKR:n ja kaikkien aiempien kehitysrahastojen päättämiseen asti, ja sillä on tältä osin samat velvollisuudet kuin jäsenvaltioilla sen sisäisen sopimuksen nojalla, jolla rahasto on perustettu, jäljempänä 'yhdenntoista EKR:n sisäinen sopimus'¹, sekä aiemmista EKR:ista johtuvat velvollisuudet niiden päättämiseen asti, mukaan lukien neuvoston asetuksista 2015/322² ja 2015/323³ johtuvat velvollisuudet, ellei tässä sopimuksessa vahvistetuista edellytyksistä muuta johdu. Yhdistynyttä kuningaskuntaa velvoittavat neuvoston päätökset, joissa vahvistetaan asetuksen (EU) 2015/323 21 artiklan mukaisesti hyväksytyt jäsenvaltioiden vuotuiset rahoitusosuudet. Yhdistyneen kuningaskunnan tuensaajat voivat edelleen osallistua yhdenntoista EKR:sta ja aiemmista EKR:ista rahoitettaviin hankkeisiin samoin edellytyksin kuin ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää.

¹ Neuvostossa kokoontuneiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäinen sopimus vuosia 2014–2020 koskevaan monivuotiseen rahoituskehykseen perustuvan Euroopan unionin avun rahoituksesta AKT–EU-kumppanuussopimuksen mukaisesti sekä rahoitustuen myöntämisestä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen neljännessä osassa tarkoitetuille merentakaisille maille ja alueille (EUVL L 210, 6.8.2013, s. 1).

² Neuvoston asetus (EU) 2015/322, annettu 2 päivänä maaliskuuta 2015, yhdenntoista Euroopan kehitysrahaston täytäntöönpanosta (EUVL L 58, 3.3.2015, s. 1).

³ Neuvoston asetus (EU) 2015/323, annettu 2 päivänä maaliskuuta 2015, yhdenntoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta (EUVL L 58, 3.3.2015, s. 17).

2. Poiketen siitä, mitä 7 artiklassa määrätään, Yhdistynyt kuningaskunta voi osallistua yhdenntoista EKR:n sisäisen sopimuksen 8 artiklan mukaisesti perustettuun EKR-komiteaan ja yhdenntoista EKR:n sisäisen sopimuksen 9 artiklan mukaisesti perustettuun investointikehyskomiteaan tarkkailijana ilman äänioikeutta.
3. Edellä 3 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettut merentakaiset maat ja alueet voivat saada tukea yhdenntoista EKR:sta sen päättämiseen asti ja aiemmista EKR:ista niiden päättämiseen asti.
4. Yhdistyneelle kuningaskunnalle korvataan sen osuus peräkkäisten EKR-kausien investointikehyksestä, kun investointi erääntyy. Tämän korvauksen suorittamisessa käytetään samaa menettelyä kuin 144 artiklassa. Ellei toisin sovita, Yhdistyneen kuningaskunnan pääomaosuutta ei sidota uudelleen yhdenntoista EKR:n sitoumuskauden päättymisen jälkeen eikä sitä siirretä myöhemmille kausille.

153 ARTIKLA

Vapautettujen sitoumusten uudelleenkäyttö

Jos kymmenennestä EKR:sta rahoitettuihin hankkeisiin liittyviä määriä tai aiempiin EKR:ihin liittyviä määriä ei ole sidottu yhdennentoista EKR:n sisäisen sopimuksen 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti tai jos ne on vapautettu yhdennentoista EKR:n sisäisen sopimuksen 1 artiklan 4 kohdan mukaisesti tämän sopimuksen voimaantulopäivänä, Yhdistyneen kuningaskunnan osuutta näistä määristä ei käytetä uudelleen.

Ensimmäistä kohtaa sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan osuuteen niistä varoista, joita ei ole sidottu tai jotka on vapautettu yhdennentoista EKR:n puitteissa 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen.

154 ARTIKLA

EKR:n peräkkäisiin sisäisiin sopimuksiin perustuva Yhdistyneen kuningaskunnan takaus

Yhdistynyt kuningaskunta on edelleen vastuussa myöntämistään takauksista, jotka perustuvat neljännen EKR:n sisäisen sopimuksen¹ 9 artiklaan, viidennen², kuudennen³, seitsemännen⁴ ja kahdeksannen⁵ EKR:n sisäisen sopimuksen 8 artiklaan, yhdeksännen EKR:n sisäisen sopimuksen⁶ 6 artiklaan sekä kymmenennen⁷ ja yhdennentoista EKR:n sisäisen sopimuksen 4 artiklaan.

Yhdistynyt kuningaskunta säilyttää oikeuden osuuteensa kaikista määristä, jotka peritään takaisin jäsenvaltioiden myöntämien takausten ehtojen nojalla, sekä jäsenvaltiona perustamansa talletustilin saldoon. Tässä alakohdassa tarkoitettu Yhdistyneen kuningaskunnan osuus on suhteellisesti samansuuruinen kuin osuus, jolla Yhdistynyt kuningaskunta on osallistunut kuhunkin takaussopimukseen.

¹ EYVL L 25, 30.1.1976, s. 168.
² EYVL L 347, 22.12.1980, s. 210.
³ EYVL L 86, 31.3.1986, s. 210.
⁴ EYVL L 229, 17.8.1991, s. 288.
⁵ EYVL L 156, 29.5.1998, s. 108.
⁶ EYVL L 317, 15.12.2000, s. 355.
⁷ EUVL L 247, 9.9.2006, s. 32.

6 LUKU

ERITYISRAHASTOT JA TURKIN PAKOLAISAVUN KOORDINOINTIVÄLINE

155 ARTIKLA

Sitoumukset erityisrahastoihin ja Turkin pakolaisavun koordinoitivälineeseen

1. Yhdistyneen kuningaskunnan on täytettävä sitoumukset, jotka se on tehnyt ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää 20 päivänä lokakuuta 2015 annetulla komission päätöksellä¹ perustettuun Afrikka-hätärahastoon vakauden lisäämiseksi sekä sääntelemättömän muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisten syiden ehkäisemiseksi, muihin ennen tämän sopimuksen voimaantulopäivää perustettuihin Euroopan unionin hätärahastoihin ja 24 päivänä marraskuuta 2015 annetulla komission päätöksellä² perustettuun Turkin pakolaisavun koordinoitivälineeseen ja siihen ennen tämän sopimuksen voimaantuloa hyväksytyihin muutoksiin.

¹ Komission päätös C(2015) 7293, annettu 20 päivänä lokakuuta 2015, Afrikka-hätärahaston perustamisesta vakauden lisäämiseksi sekä sääntelemättömän muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisten syiden ehkäisemiseksi.

² Komission päätös, annettu 24 päivänä marraskuuta 2015, unionin ja sen jäsenvaltioiden toimien yhteensovittamisesta Turkin-pakolaisavun koordinoitivälineen avulla (EUVL C 407, 8.12.2015, s. 8).

2. Yhdistynyt kuningaskunta voi osallistua Turkin-pakolaisavun koordinoituvuuteen liittyviin toimiin avunantajille varainhoitoasetuksen 234 artiklan 4 kohdan mukaisesti vahvistettuja sääntöjä noudattaen.

7 LUKU

NEUVOSTON VIRASTOT JA YHTEISEN TURVALLISUUS- JA PUOLUSTUSPOLITIIKAN OPERAATIOT

156 ARTIKLA

Yhdistyneen kuningaskunnan velvoitteet tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen

Yhdistyneen kuningaskunnan on osallistuttava 31 päivään joulukuuta 2020 asti Euroopan puolustusviraston, Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitoksen ja Euroopan unionin satelliittikeskuksen rahoitukseen sekä yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioiden kustannuksiin neuvoston päätöksen (EU) 2016/1353¹ 14 artiklan 9 kohdan a alakohdassa, neuvoston päätöksen 2014/75/YUTP² 10 artiklan 3 kohdassa, neuvoston päätöksen 2014/401/YUTP³ 10 artiklan 3 kohdassa ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 41 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa vahvistettujen jakoperusteiden perusteella ja tämän sopimuksen 5 artiklan mukaisesti.

¹ Neuvoston päätös (EU) 2016/1353, annettu 4 päivänä elokuuta 2016, Euroopan puolustusviraston varainhoitosäännöistä ja päätöksen 2007/643/YUTP kumoamisesta (EUVL L 219, 12.8.2016, s. 98).

² Neuvoston päätös 2014/75/YUTP, annettu 10 päivänä helmikuuta 2014, Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitoksesta (EUVL L 41, 12.2.2014, s. 13).

³ Neuvoston päätös 2014/401/YUTP, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2014, Euroopan unionin satelliittikeskuksesta ja Euroopan unionin satelliittikeskuksen perustamisesta hyväksytyn yhteisen toiminnan 2001/555/YUTP kumoamisesta (EUVL L 188, 27.6.2014, s. 73).

157 ARTIKLA

Yhdistyneen kuningaskunnan velvoitteet 31 päivän joulukuuta 2020 jälkeen

1. Virastojen kirjanpidon perusteella, siltä osin kuin asianomaisia vastuita ei ole täytetty 31 päivänä joulukuuta 2020, Yhdistyneen kuningaskunnan on maksettava osuutensa seuraavista vastuista siihen sovellettavan, kunkin viraston rahoitusta koskevan jakoperusteen mukaisesti, ottaen huomioon niiden tarkastettu tilinpäätös 31 päivänä joulukuuta 2020:
 - a) Euroopan puolustusviraston, Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitoksen ja Euroopan unionin satelliittikeskuksen henkilöstön eläkevastuut;
 - b) mahdolliset Länsi-Euroopan unionin lakkauttamisesta aiheutuvat vastuut.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin vastuihin liittyvät maksut on suoritettava viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2021.

KUODES OSA

INSTITUTIONAALISET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

I OSASTO

YHDENMUKAINEN TULKINTA JA SOVELTAMINEN

158 ARTIKLA

Toista osaa koskevien asioiden vieminen Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi

1. Jos asiassa, joka on pantu vireille ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa Yhdistyneessä kuningaskunnassa 8 vuoden kuluessa siirtymäkauden päättymisestä, esitetään tämän sopimuksen toisen osan tulkintaa koskeva kysymys, ja jos asianomainen tuomioistuin katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta se voi antaa päätöksen kyseisessä asiassa, tuomioistuin voi pyytää Euroopan unionin tuomioistuinta antamaan tätä kysymystä koskevan ennakkoratkaisun.

Jos Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimessa käsiteltävä asia kuitenkin koskee päätöstä 18 artiklan 1 tai 4 kohdan tai 19 artiklan nojalla tehdystä hakemuksesta, ennakkoratkaisupyyntö voidaan esittää vain jos asia on pantu vireille ensimmäisessä oikeusasteessa 8 vuoden määräajan kuluessa siitä kun 19 artiklan soveltaminen alkoi.

2. Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta antaa ennakkoratkaisuja 1 kohdan nojalla esitetyistä ennakkoratkaisupyynnöistä. Tällaisella ennakkoratkaisulla on Yhdistyneessä kuningaskunnassa samat oikeusvaikutukset kuin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan nojalla annetuilla ennakkoratkaisuilla unionissa ja sen jäsenvaltioissa.

3. Jos sekakomitea antaa 132 artiklan 1 kohdan mukaisen päätöksen, 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua kahdeksan vuoden määräaikaa pidennetään automaattisesti yhtä monella kuukaudella kuin siirtymä kautta pidennetään.

159 ARTIKLA

Toisen osan täytäntöönpanon ja soveltamisen seuranta

1. Toisen osan täytäntöönpanoa ja soveltamista valvoo Yhdistyneessä kuningaskunnassa riippumaton viranomainen, jäljempänä 'viranomainen', jolla on samat valtuudet kuin Euroopan komissiolla perussopimusten nojalla silloin kun se suorittaa omasta aloitteestaan tutkimuksia, jotka koskevat väitteitä, joiden mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan hallintoviranomaiset ovat rikkoneet toisen osan määräyksiä, ja kun se vastaanottaa unionin kansalaisilta ja näiden perheenjäseniltä kanteluja tällaisten tutkimusten suorittamista varten. Viranomaisella on tällaisten kantelujen perusteella myös oikeus nostaa Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisessa tuomioistuimessa kanne soveltuvassa oikeudellisessa menettelyssä asianmukaisten oikeussuojakeinojen toteuttamista varten.
2. Euroopan komissio ja viranomainen tiedottavat 165 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulle kansalaisten oikeuksia käsittelevälle erityiskomitealle vuosittain toisen osan täytäntöönpanosta ja soveltamisesta unionissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Näissä tiedoissa on ilmoitettava erityisesti toimenpiteet, jotka on toteutettu toisen osan täytäntöönpanoa tai sen noudattamista varten sekä vastaanotettujen kanteluiden lukumäärä ja aiheet.
3. Sekakomitea arvioi viranomaisen toimintaa aikaisintaan 8 vuoden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä. Arvion perustella se voi vilpittömässä mielessä päättää 164 artiklan 4 kohdan f alakohdan ja 166 artiklan nojalla, että Yhdistynyt kuningaskunta voi lakkauttaa viranomaisen.

160 ARTIKLA

Eräitä viidennen osan määräyksiä koskeva
Euroopan unionin tuomioistuimen toimivalta

Rajoittamatta tämän sopimuksen 87 artiklan soveltamista Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258, 260 ja 267 artiklaa on sovellettava tämän sopimuksen 136 artiklassa ja 138 artiklan 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun unionin oikeuden tulkinnassa ja soveltamisessa. Tätä varten silloin kun Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258, 260 ja 267 artiklassa viitataan jäsenvaltioon, viittauksella tarkoitetaan myös Yhdistynyttä kuningaskuntaa.

161 ARTIKLA

Menettelyt Euroopan unionin tuomioistuimessa

1. Kun jonkin jäsenvaltion tuomioistuin esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle tämän sopimuksen tulkintaa koskevan ennakkoratkaisukysymyksen, tätä kysymystä koskeva kansallisen tuomioistuimen ratkaisu annetaan tiedoksi Yhdistyneelle kuningaskunnalle.
2. Unionin oikeuden säännöksiä, jotka koskevat Euroopan unionin tuomioistuimessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan mukaisesti vireille pantuja menettelyjä, sovelletaan soveltuvin osin, kun Euroopan unionin tuomioistuimelta pyydetään ratkaisua tämän sopimuksen 158 artiklan nojalla.

Unionin oikeuden säännöksiä, joissa säädetään menettelystä Euroopan unionin tuomioistuimessa, on sovellettava oikeudenkäynteihin ja ennakkoratkaisupyyntöihin, jotka on pantu vireille Euroopan unionin tuomioistuimessa tämän sopimuksen 160 artiklan mukaisesti.

3. Asioissa, jotka on pantu Euroopan unionin tuomioistuimessa vireille tämän artiklan 1 kohdan ja tämän sopimuksen 158 ja 160 artiklan sekä Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvista alueista tehdyn pöytäkirjan 12 artiklan mukaisesti,

- a) Yhdistynyt kuningaskunta voi osallistua oikeudenkäyntiin Euroopan unionin tuomioistuimessa samalla tavoin kuin jäsenvaltiot;
- b) asianajajilla, joilla on lupa esiintyä Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa, on oikeus edustaa tai avustaa tällaisen oikeudenkäynnin asianosaisia Euroopan unionin tuomioistuimessa; tällaisissa tapauksissa näitä asianajajia on kaikin tavoin kohdeltava asianajajina, joilla on lupa esiintyä jäsenvaltion tuomioistuimissa ja jotka edustavat tai avustavat asianosaista Euroopan unionin tuomioistuimessa.

162 ARTIKLA

Euroopan komission osallistuminen Yhdistyneessä kuningaskunnassa
vireillä oleviin asioihin

Euroopan komissio voi esittää Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimille kirjallisia huomautuksia näissä tuomioistuimissa vireillä olevissa, tämän sopimuksen tulkintaa koskevissa asioissa, jos tämän sopimuksen yhdenmukainen tulkinta ja soveltaminen sitä edellyttävät. Asianomaisen tuomioistuimen luvalla Euroopan komissio voi esittää myös suullisia huomautuksia. Euroopan komissio ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle aikomuksestaan esittää huomautuksia ennen niiden virallista esittämistä.

163 ARTIKLA

Säännöllinen vuoropuhelu ja tietojenvaihto

Tämän sopimuksen yhdenmukaista tulkintaa helpottaakseen Euroopan unionin tuomioistuin ja Yhdistyneen kuningaskunnan ylimmät tuomioistuimet käyvät tuomioistuinten riippumattomuutta täysimääräisesti kunnioittaen säännöllistä vuoropuhelua samalla tavoin kuin Euroopan unionin tuomioistuin käy vuoropuhelua jäsenvaltioiden ylimpien tuomioistuinten kanssa.

II OSASTO

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET

164 ARTIKLA

Sekakomitea

1. Perustetaan sekakomitea, joka muodostuu unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan edustajista. Sekakomitean puheenjohtajina toimivat unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta yhdessä.
2. Sekakomitea kokoontuu unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan kutsusta ja joka tapauksessa vähintään kerran vuodessa. Sekakomitea vahvistaa oman kokousaikataulunsa ja asialistansa yhteisellä suostumuksella. Sekakomitean työhön on sovellettava tämän sopimuksen liitteessä VIII vahvistettua työjärjestystä.
3. Sekakomitea vastaa tämän sopimuksen täytäntöönpanosta ja soveltamisesta. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta voivat saattaa sekakomitean käsiteltäväksi mitä tahansa tämän sopimuksen täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja tulkintaan liittyviä kysymyksiä.

4. Sekakomitean tehtävänä on

- a) valvoa ja edistää tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja soveltamista;
- b) päättää erityiskomiteoiden tehtävistä ja valvoa niiden työtä;
- c) etsiä sopivia keinoja ja menetelmiä ehkäistäkseen ongelmia, joita voi nousta esiin tämän sopimuksen kattamilla aloilla, tai ratkaistakseen riitoja, joita voi syntyä tämän sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta;
- d) tarkastella kaikkia seikkoja, jotka liittyvät tämän sopimuksen piiriin kuuluviin aloihin;
- e) antaa 166 artiklassa tarkoitetut päätökset ja suositukset; ja
- f) hyväksyä tähän sopimukseen tehtävät muutokset tässä sopimuksessa määrätyissä tilanteissa.

5. Sekakomitea voi

- a) siirtää tehtäviä erityiskomiteoille, 4 kohdan b, e ja f alakohdassa tarkoitettuja tehtäviä lukuun ottamatta;

- b) perustaa muita kuin 165 artiklassa tarkoitettuja erityiskomiteoita avustamaan sekakomiteaa sen tehtävien hoitamisessa;
 - c) muuttaa erityiskomiteoille osoitettuja tehtäviä ja lakkauttaa minkä tahansa näistä komiteoista;
 - d) siirtymäkauden päättymistä seuraavan neljännen vuoden loppuun mennessä tehdä päätöksiä tämän sopimuksen muuttamisesta edellyttäen, että muutokset ovat tarpeen virheiden korjaamiseksi, puutteiden tai muiden epäkohtien poistamiseksi tai sellaisiin tilanteisiin puuttumiseksi, jotka eivät olleet ennakoitavissa tämän sopimuksen allekirjoitushetkellä; kyseisillä päätöksillä ei saa muuttaa tämän sopimuksen olennaisia kohtia, eikä niillä saa muuttaa tämän sopimuksen ensimmäistä, neljättä eikä kuudetta osaa;
 - e) hyväksyä muutoksia liitteessä VIII vahvistettuun työjärjestykseen; ja
 - f) toteuttaa muita tehtäviinsä kuuluvia toimia unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan päätösten mukaisesti.
6. Sekakomitea laatii vuosittain kertomuksen tämän sopimuksen toiminnasta.

165 ARTIKLA

Erityiskomiteat

1. Perustetaan seuraavat erityiskomiteat:

- a) kansalaisten oikeuksia käsittelevä komitea;
- b) muita eromääräyksiä käsittelevä komitea;
- c) Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä käsittelevä komitea;
- d) Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia tukikohta-alueita Kyproksessa koskevan pöytäkirjan täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä käsittelevä komitea;
- e) Gibraltaria koskevan pöytäkirjan täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä käsittelevä komitea;
ja
- f) rahoitusta koskevia määräyksiä käsittelevä komitea.

Erityiskomiteoiden jäseninä toimivat unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan edustajat.

2. Erityiskomiteoiden työhön on sovellettava tämän sopimuksen liitteessä VIII vahvistettua työjärjestystä.

Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä tai elleivät puheenjohtajat yhdessä toisin päättä, erityiskomiteat kokoontuvat vähintään kerran vuodessa. Muita kokouksia voidaan järjestää unionin, Yhdistyneen kuningaskunnan tai sekakomitean pyynnöstä. Niiden puheenjohtajina toimivat unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan edustajat yhdessä. Erityiskomiteat vahvistavat oman kokousaikataulunsa ja asialistansa yhteisellä suostumuksella. Erityiskomiteat voivat laatia päätös- ja suositusluonnoksia ja toimittaa ne sekakomitean hyväksyttäväksi.

3. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta varmistavat, että niitä erityiskomiteoissa edustavilla henkilöillä on käsiteltävien kysymysten kannalta tarvittava asiantuntemus.

4. Erityiskomiteat ilmoittavat sekakomitealle aikataulunsa ja asialistansa riittävän ajoissa ennen kokouksiaan ja raportoivat sekakomitealle kunkin kokouksensa tuloksista ja päätelmistä. Erityiskomitean perustaminen tai olemassaolo ei estä unionia tai Yhdistynyttä kuningaskuntaa saattamasta mitä tahansa asiaa suoraan sekakomitean käsiteltäväksi.

166 ARTIKLA

Päätökset ja suositukset

1. Sekakomitealla on toimivalta hyväksyä tämän sopimuksen soveltamista varten päätöksiä kaikista kysymyksistä, joiden osalta tässä sopimuksessa niin määrätään, ja tehdä tarvittavia suosituksia unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle.
2. Sekakomitean päätökset sitovat unionia ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa, ja unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan on pantava nämä päätökset täytäntöön. Niillä on samat oikeusvaikutukset kuin tällä sopimuksella.
3. Sekakomitea tekee päätöksensä ja antaa suosituksensa yhteisellä suostumuksella.

III OSASTO

RIITOJENRATKAISU

167 ARTIKLA

Yhteistyö

Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta pyrkivät aina sopimaan tämän sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta ja kaikin tavoin yhteistyön ja neuvottelujen avulla pääsemään molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun asioissa, jotka voisivat vaikuttaa sopimuksen toimintaan.

168 ARTIKLA

Yksinoikeus

Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta turvautuvat kaikissa tämän sopimuksen osalta syntyvissä keskinäisissä riidoissaan ainoastaan tässä sopimuksessa määrättyihin menettelyihin.

169 ARTIKLA

Neuvottelut ja tiedonannot sekakomiteassa

1. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta pyrkivät ratkaisemaan tämän sopimuksen määräysten tulkintaa ja soveltamista koskevat riidat käymällä vilpittömässä mielessä neuvotteluja sekakomiteassa päästäkseen yhteisesti sovittuun ratkaisuun. Osapuolen, joka haluaa aloittaa neuvottelut, on ilmoitettava asiasta kirjallisesti sekakomitealle.
2. Kaikki tässä osastossa tarkoitetut tiedonannot tai ilmoitukset unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä on tehtävä sekakomiteassa.

170 ARTIKLA

Välimiesmenettelyn aloittaminen

1. Jos yhteisesti sovittuun ratkaisuun ei ole päästy kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun sekakomitealle on toimitettu kirjallinen ilmoitus 169 artiklan 1 kohdan mukaisesti, unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta voi pyytää välimiespaneelin asettamista, sanotun kuitenkin rajoittamatta 160 artiklan soveltamista. Pyyntö on tehtävä kirjallisesti toiselle osapuolelle ja pysyvän välitystuomioistuimen kansainväliselle toimistolle. Pyynnössä on yksilöitävä riidan kohde, joka on tarkoitus saattaa välimiespaneelin käsiteltäväksi, ja esitettävä yhteenveto pyyntöä tukevista oikeudellisista argumenteista.

2. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta voivat sopia, että välimiespaneelin asettamista voidaan pyytää ennen 1 kohdassa määrätyn määräajan päättymistä.

171 ARTIKLA

Välimiespaneelin asettaminen

1. Sekakomitea laatii viimeistään siirtymäkauden loppuun mennessä luettelon 25 henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan välimiespaneelin jäseninä. Tätä varten unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ehdottavat kumpikin kymmentä henkilöä. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ehdottavat lisäksi yhdessä viittä henkilöä välimiespaneelin puheenjohtajiksi. Sekakomitea varmistaa, että luettelo on aina näiden vaatimusten mukainen.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti laadittuun luetteloon on sisällytettävä ainoastaan henkilöitä, joiden riippumattomuus on kiistaton ja jotka täyttävät omassa maassaan korkeimpien tuomarinvirkojen kelpoisuusvaatimukset tai ovat tunnetusti päteviä lainoppineita ja joilla on unionin oikeuteen ja kansainväliseen julkisoikeuteen liittyvää erityistietämystä tai -kokemusta. Luetteloon ei saa ottaa henkilöitä, jotka ovat unionin toimielinten, jäsenvaltion hallinnon tai Yhdistyneen kuningaskunnan hallinnon jäseniä, virkamiehiä tai muuta henkilöstöä.

3. Välimiespaneeli koostuu viidestä jäsenestä.

4. Paneeli on perustettava 5 ja 6 kohdan mukaisesti 15 päivän kuluessa 170 artiklan mukaisen pyynnön esittämisestä.

5. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta nimeävät kumpikin kaksi jäsentä 1 kohdan mukaisesti laaditussa luettelossa mainituista henkilöistä. Paneelin jäsenten on valittava puheenjohtaja yksimielisesti niiden henkilöiden joukosta, jotka unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat yhdessä nimenneet puheenjohtajiksi.

Jos paneelin jäsenet eivät pysty sopimaan puheenjohtajan valinnasta 4 kohdassa määrättyssä määräajassa, unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta voi pyytää pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteeriä valitsemaan arvalla puheenjohtajan niiden henkilöiden joukosta, joita unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat yhdessä ehdottaneet puheenjohtajiksi.

6. Pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteeri suorittaa 5 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun valinnan viiden päivän kuluessa 5 kohdassa tarkoitetun pyynnön esittämisestä. Unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan edustajilla on oikeus olla läsnä valinnassa.

7. Välimiespaneelin asettamispäivä on päivä, jona valintamenettely on saatettu päätökseen.

8. Siinä tapauksessa, että 1 kohdassa tarkoitettua luetteloa ei ole laadittu 4 kohdassa määrättyssä määräajassa, unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta nimeävät viiden päivän kuluessa kumpikin kaksi henkilöä, jotka toimivat paneelin jäseninä. Jos henkilöitä on ehdotettu 1 kohdan mukaisesti, jäsenet on nimettävä näistä henkilöistä. Puheenjohtaja nimitetään tämän jälkeen 5 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen. Jos unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta eivät viiden päivän kuluessa ole yhdessä ehdottaneet vähintään yhtä henkilöä puheenjohtajaksi, pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteeri ehdottaa viiden päivän kuluessa unionia ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa kuultuaan puheenjohtajaksi henkilöä, joka täyttää 2 kohdan vaatimukset. Jos unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta ei viiden päivän kuluessa vastusta tätä ehdotusta, pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteerin ehdottama henkilö on nimitettävä.

9. Jos välimiespaneelia ei onnistuta asettamaan kolmen kuukauden kuluessa 170 artiklan mukaisen pyynnön esittämisestä, pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteeri nimittää, unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä ja näitä kuultuaan, 15 päivän kuluessa tällaisen pyynnön esittämisestä välimiespaneelin henkilöistä, jotka täyttävät tämän artiklan 2 kohdan vaatimukset.

172 ARTIKLA

Työjärjestys

Tämän osaston mukaisiin riitojenratkaisumenettelyihin on sovellettava liitteessä IX olevassa A osassa vahvistettua työjärjestystä; sekakomitean on jatkuvasti seurattava näiden riitojenratkaisumenettelyjen toimivuutta, ja sekakomitea voi muuttaa työjärjestystä.

173 ARTIKLA

Välimiespaneelimenettelyn aikataulu

1. Välimiespaneelin on annettava ratkaisunsa tiedoksi unionille, Yhdistyneelle kuningaskunnalle ja sekakomitealle 12 kuukauden kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä. Jos välimiespaneeli katsoo, että se ei pysty noudattamaan tätä määräaika, sen puheenjohtajan on ilmoitettava asiasta kirjallisesti unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle ja mainittava syyt viivästykseen sekä päivä, jona paneeli aikoo saattaa työnsä päätökseen.
2. Unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta voi kymmenen päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta esittää perustellun pyynnön asian käsittelemisestä kiireellisenä. Tällöin välimiespaneelin on annettava päätös asian käsittelemisestä kiireellisenä 15 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Jos välimiespaneeli on päättänyt käsitellä asian kiireellisenä, sen on kaikin keinoin pyrittävä antamaan ratkaisunsa tiedoksi unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle kuuden kuukauden kuluessa paneelin asettamispäivästä.

174 ARTIKLA

Unionin oikeuteen liittyviä kysymyksiä koskevat riidat

1. Jos riita-asiaan, joka on toimitettu välimiesten ratkaistavaksi tämän osaston mukaisesti, liittyy unionin oikeuteen sisältyvän käsitteen tulkintaa tai sellaisen unionin oikeuteen sisältyvän säännöksen tulkintaa, johon tässä sopimuksessa viitataan, tai kysymys siitä, onko Yhdistynyt kuningaskunta noudattanut 89 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, välimiespaneeli ei päättä tällaisista kysymyksistä. Tällaisissa tapauksissa sen on pyydettävä Euroopan unionin tuomioistuinta ratkaisemaan asia. Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta antaa tällainen ratkaisu, ja se on välimiespaneelia sitova.

Välimiespaneeli tekee ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun pyynnön kuultuaan osapuolia.

2. Jos unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta katsoo, että on tarpeen esittää 1 kohdan mukainen pyyntö, se voi esittää välimiespaneelille tätä koskevan ehdotuksen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen soveltamista. Tällaisessa tapauksessa välimiespaneelin on esitettävä pyyntö 1 kohdan mukaisesti, paitsi jos esille tuotu kysymys ei koske unionin oikeuteen sisältyvän käsitteen tulkintaa tai sellaisen unionin oikeuteen sisältyvän säännöksen tulkintaa, johon tässä sopimuksessa viitataan, tai kysymystä siitä, onko Yhdistynyt kuningaskunta noudattanut 89 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan. Välimiespaneelin on perusteltava asiaa koskeva arvionsa. Kumpikin osapuoli voi kymmenen päivän kuluessa siitä, kun välimiespaneeli on esittänyt arvionsa, pyytää välimiespaneelia tarkistamaan arviotaan, ja 15 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä on järjestettävä kuuleminen, jossa osapuolet voivat esittää näkemyksensä asiasta. Välimiespaneelin on perusteltava asiaa koskeva arvionsa.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa 173 artiklassa vahvistettujen määräaikojen kuluminen keskeytyy, kunnes Euroopan unionin tuomioistuin on antanut ratkaisunsa. Välimiespaneelin ei tarvitse antaa ratkaisuaan aiemmin kuin 60 päivän kuluessa päivästä, jona Euroopan unionin tuomioistuin on antanut ratkaisunsa.

4. Menettelyihin, jotka on pantu Euroopan unionin tuomioistuimessa vireille tämän artiklan mukaisesti, on sovellettava soveltuvien osin 161 artiklan 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja 161 artiklan 3 kohtaa.

175 ARTIKLA

Välimiespaneelin ratkaisun noudattaminen

Välimiespaneelin ratkaisu sitoo unionia ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet välimiespaneelin ratkaisun noudattamiseksi vilpittömässä mielessä ja pyrkivät sopimaan ratkaisun noudattamista koskevasta määräajasta 176 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

176 ARTIKLA

Välimiespaneelin ratkaisun noudattamista koskeva kohtuullinen määräaika

1. Viimeistään 30 päivän kuluttua siitä, kun välimiespaneelin ratkaisu on annettu tiedoksi unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle, vastaajan on siinä tapauksessa, että välimiespaneeli on päättänyt asian kantajan eduksi, ilmoitettava kantajalle, kuinka pitkän määräajan (ns. kohtuullisen määräajan) se tarvitsee ratkaisun noudattamiseen.
2. Jos unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä on erimielisyyttä kohtuullisesta määräajasta, kantajan on 40 päivän kuluessa vastaajan 1 kohdan mukaisesti tekemästä ilmoituksesta pyydettävä kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia määrittämään kohtuullisen määräajan pituus. Tällainen pyyntö on annettava samanaikaisesti tiedoksi myös vastaajalle. Välimiespaneeli antaa 40 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle tiedoksi ratkaisunsa kohtuullisesta määräajasta.

3. Jos alkuperäinen välimiespaneeli ei pysty tai jotkut sen jäsenistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen käsittelemään 2 kohdan mukaista pyyntöä, on asetettava uusi välimiespaneeli 171 artiklassa määrätyllä tavalla. Määräaika, jonka kuluessa välimiespaneelin ratkaisu on annettava tiedoksi, on 60 päivää uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.
4. Vastaajan on ilmoitettava kantajalle kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen kohtuullisen määräajan umpeutumista, kuinka se on edistynyt 173 artiklassa tarkoitetun välimiespaneelin ratkaisun noudattamisessa.
5. Kohtuullista määräaikaa voidaan jatkaa unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan yhteisellä sopimuksella.

177 ARTIKLA

Välimiespaneelin ratkaisun noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu

1. Vastaajan on ilmoitettava kantajalle ennen kohtuullisen määräajan päättymistä toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välimiespaneelin ratkaisun noudattamiseksi.
2. Jos kantaja katsoo kohtuullisen määräajan päättyessä, että vastaaja ei ole noudattanut 173 artiklassa tarkoitettua välimiespaneelin ratkaisua, kantaja voi pyytää kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia antamaan ratkaisunsa asiassa. Välimiespaneeli antaa 90 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle tiedoksi ratkaisunsa asiassa.

3. Jos alkuperäinen välimiespaneeli ei pysty tai jotkut sen jäsenistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen käsittelemään 2 kohdan mukaista pyyntöä, on asetettava uusi välimiespaneeli 171 artiklassa määrättyllä tavalla. Määräaika, jonka kuluessa välimiespaneelin ratkaisu on annettava tiedoksi, on 60 päivää uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.

4. Jos 2 kohdan mukaisesti välimiespaneelin käsiteltäväksi saatetussa asiassa tulee esiin kysymys unionin oikeuteen sisältyvän käsitteen tulkinnasta tai sellaisen unionin oikeuteen sisältyvän säännöksen tulkinnasta, johon tässä sopimuksessa viitataan, on sovellettava 174 artiklaa soveltuvin osin.

178 ARTIKLA

Välimiespaneelin ratkaisun noudattamatta jättämiseen liittyvät väliaikaiset korjaavat toimenpiteet

1. Jos välimiespaneeli päättää 177 artiklan 2 kohdan mukaisesti, että vastaaja ei ole noudattanut 173 artiklassa tarkoitettua välimiespaneelin ratkaisua, se voi kantajan pyynnöstä määrätä kiinteämääräisen hyvityksen tai uhkasakon maksettavaksi kantajalle. Määrittäessään kiinteämääräisen hyvityksen tai uhkasakon määrää välimiespaneelin on otettava huomioon välimiespaneelin ratkaisun noudattamatta jättämisen samoin kuin riita-asian taustalla olevan velvoitteen rikkomisen vakavuus ja kesto.

2. Jos yhden kuukauden kuluttua siitä, kun 1 kohdassa tarkoitettu välimiespaneelin ratkaisu on annettu, vastaaja ei ole maksanut sille määrättyä kiinteämääräistä hyvitystä tai uhkasakkoa, tai jos kuuden kuukauden kuluttua 177 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua välimiespaneelin ratkaisusta vastaaja ei ole noudattanut 173 artiklassa tarkoitettua välimiespaneelin ratkaisua, kantajalla on oikeus asiasta vastaajalle ilmoitettuaan keskeyttää sellaiset velvoitteensa, jotka perustuvat

- a) tämän sopimuksen mihin tahansa määräyksiin, lukuun ottamatta toisen osan määräyksiä; tai
- b) minkä tahansa muun unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisen sopimuksen osiin kyseisessä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

Ilmoituksessa on täsmennettävä määräykset, joiden noudattamisen kantaja aikoo keskeyttää. Ennen kuin kantaja päättää keskeyttää b alakohdassa tarkoitettun sopimuksen osien noudattamisen, sen on ensin harkittava, olisiko tämän sopimuksen velvoitteiden keskeyttäminen a alakohdan mukaisesti asianmukainen vastatoimenpide rikkomiseen. Keskeyttämisen on oltava oikeassa suhteessa velvoitteiden rikkomiseen, ja siinä otettava huomioon rikkomisen vakavuus sekä rikkomisen kohteena olevat oikeudet, ja jos keskeytys perustuu siihen, että vastaaja ei edelleenkään noudata 173 artiklassa tarkoitettua välimiespaneelin ratkaisua, se, onko vastaajalle määrätty uhkasakko ja onko vastaaja maksanut sen vai onko se edelleen maksamatta.

Kantaja voi panna keskeytyksen täytäntöön milloin tahansa sen jälkeen kun vähintään kymmenen päivää on kulunut ilmoituksesta, ellei vastaaja ole pyytänyt välimiesmenettelyn aloittamista 3 kohdan mukaisesti.

3. Jos vastaaja katsoo, että 2 kohdassa tarkoitettussa ilmoituksessa vahvistetun keskeyttämisen laajuus ei ole oikeasuhteinen, se voi pyytää kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia antamaan ratkaisunsa asiassa. Tällaisesta pyynnöstä on annettava kantajalle tieto ennen 2 kohdassa tarkoitettua kymmenen päivän määräajan päättymistä. Välimiespaneeli antaa 60 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle tiedoksi ratkaisunsa asiassa. Velvoitteita ei saa keskeyttää ennen kuin välimiespaneeli on antanut tiedoksi ratkaisunsa, ja keskeytyksen on oltava yhdenmukainen välimiespaneelin ratkaisun kanssa.

4. Jos alkuperäinen välimiespaneeli ei pysty tai jotkut sen jäsenistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen käsittelemään 2 kohdan mukaista pyyntöä, on asetettava uusi välimiespaneeli 171 artiklassa määrätyllä tavalla. Tällaisissa tapauksissa määräaika, jonka kuluessa välimiespaneelin ratkaisu on annettava tiedoksi, on 90 päivää uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.

5. Velvoitteiden keskeyttäminen on väliaikaista, ja sitä sovelletaan ainoastaan, kunnes tämän sopimuksen määräysten kanssa ristiriidassa olevaksi katsottu toimenpide peruutetaan tai sitä muutetaan ja näin palataan tämän sopimuksen määräysten noudattamiseen tai kunnes unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat sopineet muulla tavoin riidan ratkaisemisesta.

179 ARTIKLA

Väliaikaisten korjaavien toimenpiteiden jälkeen toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu

1. Jos kantaja on keskeyttänyt 178 artiklan mukaisesti velvoitteensa tai jos välimiespaneeli on määrännyt vastaajalle uhkasakon 178 artiklan 1 kohdan mukaisesti, vastaajan on ilmoitettava kantajalle kaikista toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut noudattaakseen välimiespaneelin ratkaisua, samoin kuin esittämästään pyynnöstä, jonka mukaan kantajan velvoitteiden keskeyttäminen tai uhkasakon soveltaminen olisi lopetettava.

2. Jos unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta eivät 45 päivän kuluessa vastaajan ilmoituksesta pääse sopimukseen siitä, onko vastaajan toiminta ilmoitettujen toimenpiteiden myötä tämän sopimuksen määräysten mukaista, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää kirjallisesti alkuperäistä välimiespaneelia antamaan ratkaisunsa asiassa. Tällainen pyyntö on annettava samanaikaisesti tiedoksi myös vastaajalle. Välimiespaneeli antaa 75 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle sekä sekakomitealle tiedoksi ratkaisunsa asiassa.

Jos välimiespaneeli päättää, että vastaajan toiminta on muuttunut tämän sopimuksen mukaiseksi tai jos kantaja ei ole 45 päivän kuluessa 1 kohdassa tarkoitettusta ilmoituksesta pyytänyt alkuperäistä välimiespaneelia antamaan ratkaisuaan asiassa,

a) velvoitteiden keskeyttäminen on lopetettava 15 päivän kuluessa joko välimiespaneelin ratkaisusta tai 45 päivän määräajan päättymisestä;

b) uhkasakon soveltaminen on lopetettava sitä päivää seuraavana päivänä, jona välimiespaneelin ratkaisu on annettu tai 45 päivän määräaika on päättynyt.

3. Jos alkuperäinen välimiespaneeli ei pysty tai jotkut sen jäsenistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen käsittelemään 2 kohdan mukaista pyyntöä, on asetettava uusi välimiespaneeli 171 artiklassa määrätyllä tavalla. Tässä tapauksessa määräaika, jonka kuluessa välimiespaneelin ratkaisu on annettava tiedoksi, on 90 päivää uuden välimiespaneelin asettamispäivästä.

4. Jos 2 kohdan mukaisesti välimiespaneelin käsiteltäväksi saatetussa asiassa tulee esiin kysymys unionin oikeuteen sisältyvän käsitteen tulkinnasta tai sellaisen unionin oikeuteen sisältyvän säännöksen tulkinnasta, johon tässä sopimuksessa viitataan, on sovellettava 174 artiklaa soveltuvien osin.

180 ARTIKLA

Välimiespaneelin päätökset ja ratkaisut

1. Välimiespaneelin on kaikin keinoin pyrittävä tekemään päätöksensä yksimielisesti. Jos yksimielisyyteen ei kuitenkaan päästä, käsiteltävänä olevasta asiasta on päätettävä äänten enemmistöllä. Välimiespaneelin jäsenten eriäviä mielipiteitä ei kuitenkaan milloinkaan julkaista.

2. Välimiespaneelin ratkaisu sitoo unionia ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Päätöksessä on esitettävä tosiseikkoja koskevat havainnot, tämän sopimuksen asiaa koskevien määräysten sovellettavuus sekä havaintojen ja päätelmien perustelut. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta julkaisevat välimiespaneelin ratkaisut ja päätökset kokonaisuudessaan, ellei tarpeesta suojata luottamuksellisia tietoja muuta johdu.

181 ARTIKLA

Välimiespaneelin jäsenet

1. Välimiespaneelin jäsenten on oltava riippumattomia, heidän on toimittava yksilöinä eivätkä he saa ottaa ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta; heidän on noudatettava tämän sopimuksen liitteessä IX olevassa B osassa vahvistettuja käytäntösääntöjä. Sekakomitea voi muuttaa kyseisiä käytäntösääntöjä.
2. Välimiespaneelin jäsenet nauttivat välimiespaneelin asettamisesta lähtien lainkäytöllistä koskemattomuutta unionissa ja Yhdistyneen kuningaskunnassa niiden toimiensa osalta, jotka koskevat kyseiseen välimiespaneeliin liittyviä tehtäviä.

IV OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

182 ARTIKLA

Pöytäkirjat ja liitteet

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskeva pöytäkirja, Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia tukikohta-alueita Kyproksessa koskeva pöytäkirja, Gibraltaria koskeva pöytäkirja ja liitteet I–IX ovat tämän sopimuksen erottamaton osa.

183 ARTIKLA

Todistusvoimaiset tekstit ja tallettaja

Tämä sopimus laaditaan yhtenä kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakian, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja kukin teksti on yhtä todistusvoimainen.

Neuvoston pääsihteeri on tämän sopimuksen tallettaja.

184 ARTIKLA

Tulevaa suhdetta koskevat neuvottelut

Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta pyrkivät parhaansa mukaan ja vilpittömässä mielessä sekä toistensa oikeusjärjestyksiä täysin kunnioittaen käymään nopeasti tarvittavat neuvottelut sopimuksista, jotka koskevat osapuolten tulevaa suhdetta ja joita tarkoitetaan 17 päivänä lokakuuta 2019 päivätyssä poliittisessa julistuksessa, sekä toteuttamaan asianmukaiset menettelyt kyseisten sopimusten ratifioimiseksi ja tekemiseksi ja näin varmistamaan, että kyseisiä sopimuksia sovelletaan mahdollisuuksien mukaan siirtymäkauden päättymisestä alkaen.

185 ARTIKLA

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä sopimus tulee voimaan seuraavista päivistä aikaisempänä:

- a) päivä, joka seuraa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan 3 kohdassa määrätyn, Eurooppa-neuvoston yhteisymmärryksessä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa pidentämän määräajan päättymistä, edellyttäen, että tämän sopimuksen tallettaja on ennen kyseistä päivämäärää saanut unionilta ja Yhdistyneeltä kuningaskunnalta kirjalliset ilmoitukset tarvittavien sisäisten menettelyjen saattamisesta päätökseen;
- b) sen kuukauden ensimmäinen päivä, joka seuraa viimeisen a alakohdassa tarkoitetun kirjallisen ilmoituksen saapumista tämän sopimuksen tallettajalle.

Jos tämän sopimuksen tallettaja ei ole ennen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan 3 kohdassa määrätyn, Eurooppa-neuvoston yhteisymmärryksessä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa pidentämän määräajan päättymistä saanut a alakohdassa tarkoitettuja kirjallisia ilmoituksia, tämä sopimus ei tule voimaan.

Ensimmäisessä kohdassa tarkoitettua kirjallista ilmoitusta tehdessään unioni voi sellaisen jäsenvaltion osalta, joka on esittänyt kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön peruseriaatteisiin liittyviä perusteluita, antaa julistuksen, jonka mukaan paitsi että kyseisellä jäsenvaltiolla on puitepääöksessä 2002/584/YOS tarkoitettut perusteet kieltäytyä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön, kyseisen jäsenvaltion täytäntöönpanosta vastaavat oikeusviranomaiset voivat siirtymäkauden aikana kieltäytyä luovuttamasta kansalaisiaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla. Tällaisessa tapauksessa Yhdistynyt kuningaskunta voi viimeistään yhden kuukauden kuluttua unionin julistuksen vastaanottamisesta antaa julistuksen, jonka mukaan se ei luovuta omia kansalaisiaan kyseiseen jäsenvaltioon.

Toista ja kolmatta osaa, lukuun ottamatta 19 artiklaa, 34 artiklan 1 kohtaa, 44 artiklaa ja 96 artiklan 1 kohtaa, samoin kuin kuudennen osan I osastoa ja 169–181 artiklaa on sovellettava siirtymäkauden päättymisestä alkaen.

Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevaa pöytäkirjaa sovelletaan siirtymäkauden päättymisestä alkaen, lukuun ottamatta seuraavia kyseisen pöytäkirjan määräyksiä, joita sovelletaan tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen:

- 1 artikla;
- 15 artiklan 2 kohdan kolmas, neljäs ja kuudes alakohta;
- 5 artiklan 3 kohdan toinen virke;
- 10 artiklan 2 kohdan viimeinen virke;

- 12 artiklan 3 kohta;
- 13 artiklan 8 kohta;
- 14 artikla;
- 15 artiklan 1–4 ja 6 kohta;
- 19 artikla;
- liitteen 6 ensimmäinen kohta.

Pöytäkirjaa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvista tukikohta-alueista Kyproksessa, lukuun ottamatta sen 11 artiklaa, on sovellettava siirtymäkauden päättymisestä alkaen.

Gibraltaria koskevan pöytäkirjan soveltaminen, lukuun ottamatta pöytäkirjan 1 artiklaa, lakkaa siirtymäkauden päättyessä.

Tehty ...

PÖYTÄKIRJAT

IRLANTIA/POHJOIS-IRLANTIA KOSKEVA PÖYTÄKIRJA

Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta, jotka

OTTAVAT HUOMIOON Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan historialliset siteet ja niiden kahdenvälisen suhteen pysyvän luonteen,

MUISTUTTAVAT, että Yhdistyneen kuningaskunnan ero unionista on Irlannin saarelle huomattava ja ainutlaatuinen haaste, ja vahvistavat, että rauhanprosessin saavutusten, etujen ja sitoumusten tukeminen on jatkossakin ensiarvoisen tärkeää rauhan, vakauden ja sovinnon säilyttämiseksi Irlannin saarella,

TUNNUSTAVAT, että Irlannin saaren ainutlaatuisten olosuhteiden vuoksi on tarpeen löytää ainutlaatuinen ratkaisu, jonka avulla voidaan turvata Yhdistyneen kuningaskunnan hallittu ero unionista,

VAHVISTAVAT, että Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin hallitusten ja monenvälisten neuvottelujen muiden osanottajien välillä 10 päivänä huhtikuuta 1998 tehtyä pitkänperjantain sopimusta eli Belfastin sopimusta, jäljempänä 'vuoden 1998 sopimus', joka on liitetty samana päivänä tehtyyn Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin väliseen sopimukseen, jäljempänä 'Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin välinen sopimus', sekä sen täytäntöönpanosta myöhemmin tehtyjä sopimuksia ja järjestelyjä, olisi suojeltava kaikilta osin,

TUNNUSTAVAT, että yhteistyö Pohjois-Irlannin ja Irlannin välillä on keskeinen osa vuoden 1998 sopimusta ja olennaisen tärkeä sovinnon saavuttamiseksi ja suhteiden normalisoimiseksi Irlannin saarella, ja muistuttavat Pohjois-Irlannin täytäntöönpanoelimen, Pohjois-Irlannin edustajakokouksen sekä pohjoisen ja etelän välisen ministerineuvoston rooleista ja tehtävistä ja niitä koskevista suojatoimista (mukaan lukien molempia yhteisöjä koskevat määräykset), sellaisina kuin ne on vahvistettu vuoden 1998 sopimuksessa,

HUOMAUTTAVAT, että unioni on luonut tukikehyksen oikeuksia, suojakeinoja ja yhtäläisiä mahdollisuuksia koskeville vuoden 1998 sopimuksen määräyksille,

TUNNUSTAVAT, että Irlannin kansalaiset voivat Pohjois-Irlannissa myös vastaisuudessa nauttia unionin kansalaisuuteen liittyvistä oikeuksista, mahdollisuuksista ja eduista ja käyttää niitä ja että tässä pöytäkirjassa olisi kunnioitettava näitä oikeuksia, mahdollisuuksia ja unionin kansalaisuuteen liittyvää identiteettiä ja oltava rajoittamatta niitä niiden Pohjois-Irlannin asukkaiden osalta, jotka päättävät käyttää oikeuttaan Irlannin kansalaisuuteen, sellaisena kuin se määritellään Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin välisen sopimuksen liitteessä 2 ”Julistus kansalaisuutta koskevista 1 artiklan vi kohdan määräyksistä”,

KOROSTAVAT, että demokraattisen oikeutuksen varmistamiseksi olisi oltava prosessi, jolla varmistetaan Pohjois-Irlannin demokraattinen suostumus unionin oikeuden soveltamiseen tämän pöytäkirjan nojalla,

MUISTUTTAVAT Yhdistyneen kuningaskunnan sitoumuksesta suojella pohjoisen ja etelän välistä yhteistyötä ja sen antamasta vakuutuksesta välttää tiukkaa rajavalvontaa, johon sisältyy fyysinen infrastruktuuri tai rajatarkastukset ja -valvonta,

HUOMAUTTAVAT, että mitkään tämän pöytäkirjan määräykset eivät estä Yhdistynyttä kuningaskuntaa varmistamasta Pohjois-Irlannista tulevien tavaroiden esteetöntä pääsyä muualle Yhdistyneen kuningaskunnan sisämarkkinoille,

KOROSTAVAT, että unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan yhteisenä tavoitteena on mahdollisuuksien mukaan välttää tarkastukset Pohjois-Irlannin satamissa ja lentoasemilla sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ja toistensa sääntelyjärjestelmät ja niiden täytäntöönpano huomioon ottaen,

MUISTUTTAVAT unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan sitoumuksista, jotka käyvät ilmi Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen neuvottelijoiden 8 päivänä joulukuuta 2017 antamasta yhteisestä raportista, joka koskee Yhdistyneen kuningaskunnan hallitusta erosta Euroopan unionista Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan nojalla käytävien neuvottelujen ensimmäisen vaiheen edistymistä,

MUISTUTTAVAT, että unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan toteuttaman kartoituksen mukaan pohjoisen ja etelän välinen yhteistyö perustuu merkittävässä määrin unionin yhteiseen oikeudelliseen ja poliittiseen kehykseen,

HUOMAUTTAVAT, että Yhdistyneen kuningaskunnan ero unionista aiheuttaa tästä syystä huomattavia haasteita pohjoisen ja etelän välisen yhteistyön ylläpitämiselle ja kehittämiselle,

MUISTUTTAVAT, että Yhdistynyt kuningaskunta on edelleen sitoutunut suojelemaan ja tukemaan pohjoisen ja etelän sekä idän ja lännen välisen yhteistyön jatkumista kaikissa poliittisissa, taloudellisissa, turvallisuuteen liittyvissä, sosiaalisissa ja maataloutta koskevissa yhteyksissä ja yhteistyökehyksissä, pohjoisen ja etelän välisen yhteistyön täytäntöönpanosta vastaavien elinten toiminnan jatkuminen mukaan lukien,

TUNNUSTAVAT, että tämä pöytäkirja on pantava täytäntöön niin, että voidaan pitää yllä edellytyksiä pohjoisen ja etelän välisen yhteistyön jatkumiselle, mukaan lukien mahdolliset uudet järjestelyt vuoden 1998 sopimuksen mukaisesti,

MUISTUTTAVAT, että unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat sitoutuneet pohjoisen ja etelän PEACE- ja INTERREG-rahoitusohjelmiin nykyisen monivuotisen rahoituskehysten puitteissa ja nykyisten rahoitusosuuksien säilyttämiseen tulevan ohjelman puitteissa,

VAHVISTAVAT, että Yhdistynyt kuningaskunta on sitoutunut helpottamaan sitä, että tavarat kulkevat tehokkaasti ja ilman aiheutonta viivytystä sen alueen kautta Irlannista toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan ja päinvastoin,

PYRKIVÄT MÄÄRÄTIEETOISESTI siihen, että tämän pöytäkirjan soveltaminen vaikuttaisi mahdollisimman vähän yhteisöjen jokapäiväiseen elämään sekä Irlannissa että Pohjois-Irlannissa,

KOROSTAVAT vakaata sitoutumistaan siihen, että Irlannin ja Pohjois-Irlannin rajalla ei ole tullitarkastuksia eikä sääntelystä johtuvia tarkastuksia eikä niihin liittyvää fyysistä infrastruktuuria,

MUISTUTTAVAT, että Pohjois-Irlanti on osa Yhdistyneen kuningaskunnan tullialuetta ja hyötty osallistumisesta Yhdistyneen kuningaskunnan itsenäiseen kauppapolitiikkaan,

OTTAVAT HUOMIOON, että on tärkeää säilyttää Pohjois-Irlanti erottamattomana osana Yhdistyneen kuningaskunnan sisämarkkinoita,

OTTAVAT HUOMIOON, että Irlannille unionin sisämarkkinoiden ja tulliliiton puitteissa kuuluvia oikeuksia ja velvollisuuksia on kunnioitettava kaikilta osin,

OVAT SOPINEET seuraavista erosopimukseen liitettävistä määräyksistä:

1 ARTIKLA

Tavoitteet

1. Tämä pöytäkirja ei vaikuta vuoden 1998 sopimuksen määräyksiin, jotka koskevat Pohjois-Irlannin perustuslaillista asemaa ja suostumusperiaatetta, jonka mukaan tätä asemaa voidaan muuttaa ainoastaan alueen kansalaisten enemmistön suostumuksella.
2. Tässä pöytäkirjassa kunnioitetaan Yhdistyneen kuningaskunnan keskeisiä valtiollisia tehtäviä ja alueellista koskemattomuutta.
3. Tässä pöytäkirjassa esitetään Irlannin saaren ainutlaatuisten olosuhteiden edellyttämät järjestelyt, jotta voidaan säilyttää edellytykset pohjoisen ja etelän välisen yhteistyön jatkumiselle, välttää tiukka rajavalvonta ja suojata vuoden 1998 sopimusta kaikilta osin.

2 ARTIKLA

Yksilöiden oikeudet

1. Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava, että sen ero unionista ei heikennä oikeuksia, suojakeinoja ja yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevassa vuoden 1998 sopimuksen osassa vahvistettuja oikeuksia, suojakeinoja tai mahdollisuuksia, myös syrjinnän vastaisen suojelun alalla, sellaisena kuin ne vahvistetaan tämän pöytäkirjan liitteessä 1 luetelluissa unionin oikeuden säännöksissä, ja että se panee tämän kohdan täytäntöön asianmukaisten mekanismien avulla.

2. Yhdistyneen kuningaskunnan on myös vastaisuudessa helpotettava vuoden 1998 sopimuksen nojalla perustettujen instituutioiden ja elinten, kuten Pohjois-Irlannin ihmisoikeuskomission, Pohjois-Irlannin tasa-arvokomission ja Pohjois-Irlannin ja Irlannin ihmisoikeuskomissioiden edustajien sekakomitean, työtä ihmisoikeuksien ja tasa-arvoa koskevien vaatimusten ylläpitämisessä.

3 ARTIKLA

Yhteinen matkustusalue

1. Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti voivat jatkaa keskinäisiä järjestelyjä, jotka liittyvät henkilöiden liikkumiseen niiden alueiden välillä, jäljempänä 'yhteinen matkustusalue', kunnioittaen samalla täysimääräisesti luonnollisille henkilöille unionin oikeudessa annettuja oikeuksia.

2. Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava, että yhteisen matkustusalueen ja siihen liittyvien oikeuksien ja erioikeuksien soveltamista voidaan jatkaa ilman, että tämä vaikuttaa unionin oikeuteen perustuviin Irlannin velvollisuuksiin, erityisesti suhteessa unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuteen liikkua vapaasti Irlantiin ja Irlannista sekä Irlannissa, näiden kansalaisuudesta riippumatta.

4 ARTIKLA

Yhdistyneen kuningaskunnan tullialue

Pohjois-Irlanti on osa Yhdistyneen kuningaskunnan tullialuetta.

Näin ollen mikään tässä pöytäkirjassa ei estä Yhdistynyttä kuningaskuntaa sisällyttämästä Pohjois-Irlantia sellaisten sopimusten alueelliseen soveltamisalaan, joita se saattaa tehdä kolmansien maiden kanssa, edellyttäen, että kyseiset sopimukset eivät rajoita tämän pöytäkirjan soveltamista.

Mikään tässä pöytäkirjassa ei estä Yhdistynyttä kuningaskuntaa varsinkaan tekemästä kolmannen maan kanssa sopimuksia, joilla Pohjois-Irlannissa valmistetuille tavaroille myönnetään etuuskohteluun perustuva pääsy kyseisen maan markkinoille samoin ehdoin kuin Yhdistyneen kuningaskunnan muissa osissa valmistetuille tavaroille.

Mikään tässä pöytäkirjassa ei estä Yhdistynyttä kuningaskuntaa sisällyttämästä Pohjois-Irlantia tullitariffeja ja kauppaa koskevan vuoden 1994 yleissopimuksen liitteenä olevan myönnytysluettelonsa alueelliseen soveltamisalaan.

5 ARTIKLA

Tulli, tavaroiden liikkuvuus

1. Pohjois-Irlantiin Yhdistyneen kuningaskunnan muusta osasta suoraan kuljetetusta tavarasta ei kanneta tulleja, sen estämättä, mitä 3 kohdassa määrätään, ellei ole vaarana, että kyseinen tavara viedään myöhemmin unioniin joko sellaisenaan tai jalostuksen jälkeen osana toista tavaraa.

Pohjois-Irlantiin muualta kuin unionista tai Yhdistyneen kuningaskunnan muusta osasta suoraan kuljetettavasta tavarasta kannetaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovellettavat tullit, sen estämättä, mitä 3 kohdassa määrätään, ellei ole vaarana, että kyseinen tavara viedään myöhemmin unioniin joko sellaisenaan tai jalostuksen jälkeen osana toista tavaraa.

Yhdistyneen kuningaskunnan asukkailta ei kanneta tulleja neuvoston asetuksen 1186/2009¹ 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa määritellystä henkilökohtaisesta omaisuudesta, jonka he tuovat Pohjois-Irlantiin Yhdistyneen kuningaskunnan muusta osasta, sillä heidät on vapautettu tulleista.

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 1186/2009, annettu 16 päivänä marraskuuta 2009, yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta (EUVL L 324, 10.12.2009, s. 23).

2. Edellä olevan 1 kohdan ensimmäistä ja toista alakohtaa sovellettaessa katsotaan, että Pohjois-Irlantiin unionin ulkopuolelta tuotuun tavarahan liittyy vaara, että se viedään myöhemmin unioniin, ellei todeta, että

- a) kyseistä tavaraa ei jalosteta kaupallisesti Pohjois-Irlannissa; ja
- b) kyseinen tavara täyttää sekakomitean tämän kohdan neljännen alakohdan mukaisesti vahvistamat kriteerit.

Tätä kohtaa sovellettaessa 'jalostuksella' tarkoitetaan mitä tahansa tavaran muuttamista, mitä tahansa tavaran muuntelemista millään tavalla tai mitä tahansa tavaraan kohdistuvaa toimintaa, jolla on jokin muu tarkoitus kuin sen säilyttäminen hyvässä kunnossa tai merkkien, etikettien, sinettien tai muun dokumentoinnin lisääminen tai kiinnittäminen määrättyjen vaatimusten noudattamiseksi.

Ennen siirtymäkauden päättymistä sekakomitea vahvistaa päätöksellä edellytykset, joiden täyttyessä jalostuksen ei katsota kuuluvan ensimmäisen alakohdan a alakohdan soveltamisalaan erityisesti jalostuksen luonne, mittakaava ja tulos huomioon ottaen.

Ennen siirtymäkauden päättymistä sekakomitea vahvistaa päätöksellä edellytykset, joiden täyttyessä katsotaan, että Pohjois-Irlantiin unionin ulkopuolelta tuotuun tavarahan ei liity vaaraa, että se myöhemmin viedään unioniin. Sekakomitea ottaa huomioon muun muassa seuraavat:

- a) tavaran lopullinen määränpää ja käyttö;

- b) tavaran luonne ja arvo;
- c) viennin luonne; ja
- d) kannustin viedä tavara edelleen unioniin ilmoitusta tekemättä, erityisesti kannustimet, jotka johtuvat 1 kohdan nojalla maksettavista tulleista.

Sekakomitea voi muuttaa tämän kohdan nojalla tekemiään päätöksiä milloin tahansa.

Tehdessään päätöksiä tämän kohdan nojalla sekakomitea ottaa huomioon Pohjois-Irlannin erityisolosuhteet.

3. Asetuksen (EU) N:o 952/2013 5 artiklan 2 kohdassa määriteltyä lainsäädäntöä on sovellettava Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta (Yhdistyneen kuningaskunnan aluevesiä lukuun ottamatta). Sekakomitea määrittää kuitenkin myös ne määriä koskevat edellytykset, joiden mukaisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 1379/2013¹ liitteessä I esitetyt tietyt kalastus- ja vesiviljelytuotteet, jotka tuodaan asetuksen (EU) N:o 952/2013 4 artiklassa määritellylle unionin tullialueelle Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla purjehtivilla aluksilla, joiden rekisteröintisatama on Pohjois-Irlannissa, vapautetaan tulleista.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1379/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 1).

4. Tämän pöytäkirjan liitteessä 2 lueteltuja unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan mainitussa liitteessä säädetyin edellytyksin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta.
5. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 30 ja 110 artiklaa sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta. Kielletään tuonnin ja viennin määrälliset rajoitukset unionin ja Pohjois-Irlannin välillä.
6. Tulleja, jotka Yhdistynyt kuningaskunta kantaa 3 kohdan nojalla, ei siirretä unionille.
- Jollei 10 artiklasta muuta johdu, Yhdistynyt kuningaskunta voi erityisesti
- a) palauttaa tullit, joita Pohjois-Irlantiin tuoduista tavaroista on kannettu unionin oikeuden säännösten nojalla 3 kohtaa sovellettaessa;
 - b) säättää olosuhteista, joissa syntynyt tullivelka mitätöidään Pohjois-Irlannista tuotujen tavaroiden osalta;
 - c) säättää olosuhteista, joissa tullit palautetaan, kun niitä on kannettu tavaroista, joiden osalta voidaan osoittaa, että ne eivät ole tulleet unioniin; ja

- d) korvata yrityksille 3 kohdan soveltamisen vaikutuksen.

Tehdessään päätöksiä 10 artiklan nojalla Euroopan komissio ottaa Pohjois-Irlannin olosuhteet asianmukaisesti huomioon.

7. Tulleja ei makseta arvoltaan vähäisistä tavaralähetyksistä, yksityishenkilön toiselle lähettämistä tavaroista tai matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvistä tavaroista 3 kohdassa tarkoitettussa lainsäädännössä esitetyin edellytyksin.

6 ARTIKLA

Yhdistyneen kuningaskunnan sisämarkkinoiden suojaaminen

1. Mitkään tämän pöytäkirjan määräykset eivät estä Yhdistynyttä kuningaskuntaa varmistamasta Pohjois-Irlannista tulevien tavaroiden esteetöntä pääsyä Yhdistyneen kuningaskunnan sisämarkkinoiden muihin osiin. Tämän pöytäkirjan nojalla sovellettavaksi tulevia unionin oikeuden säännöksiä, jotka estävät tai rajoittavat tavaroiden vientiä, on sovellettava Pohjois-Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan muiden osien väliseen tavarakauppaan ainoastaan siltä osin kuin se on ehdottoman välttämätöntä unionin kansainvälisten velvoitteiden nojalla. Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava niiden kansainvälisten vaatimusten ja sitoumusten täysimääräinen noudattaminen, joilla on merkitystä tavaroiden vientiä unionista kolmansiin maihin koskevien, unionin oikeudessa säädettyjen kieltojen ja rajoitusten kannalta.

2. Koska Pohjois-Irlanti on erottamaton osa Yhdistyneen kuningaskunnan sisämarkkinoita, unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta pyrkivät parhaansa mukaan helpottamaan kauppaa Pohjois-Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan muiden osien välillä, sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ja toistensa sääntelyjärjestelmät ja niiden täytäntöönpano huomioon ottaen. Sekakomitea seuraa jatkuvasti tämän kohdan soveltamista ja hyväksyy tarvittaessa suosituksia, joiden avulla voidaan mahdollisuuksien mukaan välttää tarkastukset Pohjois-Irlannin satamissa ja lentoasemilla.

3. Mitkään tämän pöytäkirjan määräykset eivät estä sitä, että Pohjois-Irlannista peräisin oleva tuote esitetään Yhdistyneestä kuningaskunnasta peräisin olevana, kun se saatetaan markkinoille Isossa-Britanniassa.

4. Mitkään tämän pöytäkirjan määräykset eivät vaikuta Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöön, jolla säännellään sellaisten Pohjois-Irlannista peräisin olevien tavaroiden markkinoille saattamista muissa Yhdistyneen kuningaskunnan osissa, jotka ovat tämän pöytäkirjan liitteessä 2 tarkoitettuihin unionin oikeuden säännöksiin perustuvien teknisten määräysten, arviointien, rekisteröintien, todistusten, hyväksyntöjen tai lupien mukaisia tai joille on myönnetty jokin niistä.

7 ARTIKLA

Tekniset määräykset, arvioinnit, rekisteröinnit, todistukset, hyväksynnit ja luvat

1. Tämän pöytäkirjan liitteessä 2 tarkoitettujen unionin oikeuden säännösten soveltamista rajoittamatta tavaroiden Pohjois-Irlannin markkinoille saattamisen lainmukaisuutta säännellään Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaisesti sekä unionista tuotujen tavaroiden osalta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 34 ja 36 artiklan mukaisesti.
2. Kun tämän pöytäkirjan nojalla sovellettavaksi tulevissa unionin oikeuden säännöksissä säädetään jäsenvaltion tai sitä koskevan lyhenteen ilmoittamisesta merkkien, merkintöjen tai tunnisteiden avulla tai millä tahansa muulla tavalla, Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitetaan Pohjois-Irlannin osalta tunnuksella ”UK(NI)” tai ”United Kingdom (Northern Ireland)”. Kun tämän pöytäkirjan nojalla sovellettavaksi tulevissa unionin oikeuden säännöksissä säädetään vastaavan tiedon ilmoittamisesta numerokoodin avulla, Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitetaan Pohjois-Irlannin osalta erillisellä numerokoodilla.

3. Kun on kyse toisen jäsenvaltion viranomaisten tai toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen elimen antamien tai toteuttamien teknisten määräysten, arviointien, rekisteröintien, todistusten, hyväksyntöjen ja lupien tunnustamisesta, tämän pöytäkirjan nojalla sovellettavaksi tulevissa unionin oikeuden säännöksissä olevia viittauksia jäsenvaltioihin ei tämän pöytäkirjan 13 artiklan 1 kohdasta ja erosopimuksen 7 artiklasta poiketen pidetä viittauksina Yhdistyneeseen kuningaskuntaan Pohjois-Irlannin osalta, kun nämä tekniset määräykset, arvioinnit, rekisteröinnit, todistukset, hyväksynnit ja luvat ovat Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten tai Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden elinten antamia tai toteuttamia.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta sellaisten Pohjois-Irlannissa sijaitsevien laitosalueiden, laitteistojen ja tilojen rekisteröinteihin, todistuksiin, hyväksyntöihin ja lupiin, jotka ovat Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisten viranomaisten antamia tai toteuttamia, jos tällainen rekisteröinti, todistus, hyväksyntä tai lupa voi edellyttää kyseisten laitosalueiden, laitteistojen ja tilojen tarkastamista.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta eläinlääkäritodistuksiin eikä kasvien lisäysaineiston virallisiin etiketteihin, jotka vaaditaan tämän pöytäkirjan nojalla sovellettavan unionin oikeuden säännöksissä.

Ensimmäinen alakohta ei vaikuta sellaisten arvioiden, rekisteröintien, todistusten, hyväksyntöjen ja lupien pätevyyteen Pohjois-Irlannissa, joita Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaiset viranomaiset tai Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneet elimet ovat antaneet tai toteuttaneet tämän pöytäkirjan nojalla sovellettavaksi tulevan unionin oikeuden säännösten nojalla. Kaikkiin sellaisiin merkintöihin, logoihin tai muihin vastaaviin tämän pöytäkirjan nojalla sovellettavaksi tulevan unionin oikeuden säännöksissä edellytettyihin merkkeihin tehtävissä vaatimustenmukaisuusmerkinnöissä, joita talouden toimijat kiinnittävät tavaroihin Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisten viranomaisten tai Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden elinten antamien arviointien, rekisteröintien, todistusten, hyväksyntöjen tai lupien perusteella, on oltava maininta ”UK(NI)”.

Yhdistynyt kuningaskunta Pohjois-Irlannin osalta ei saa aloittaa tämän pöytäkirjan nojalla sovellettavaksi tulevan unionin oikeuden säännöksissä tarkoitettuja vastustamis-, suoja- tai välimiesmenettelyjä siltä osin kuin nämä menettelyt koskevat jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tai jäsenvaltioihin sijoittautuneiden elinten antamia tai toteuttamia teknisiä määräyksiä, standardeja, arviointeja, rekisteröintejä, todistuksia, hyväksyntöjä ja lupia.

Ensimmäinen alakohta ei estä sitä, että pätevyysvaatimukset täyttävä henkilö testaa ja vapauttaa myyntiin Pohjois-Irlannissa lääkevalmisteen erän, joka on tuotu Pohjois-Irlantiin tai valmistettu Pohjois-Irlannissa.

8 ARTIKLA

Arvonlisä- ja valmistevero

Tämän pöytäkirjan liitteessä 3 lueteltuja, tavaroita koskevia unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta.

Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset vastaavat Pohjois-Irlannin osalta tämän pöytäkirjan liitteessä 3 lueteltujen säännösten soveltamisesta ja täytäntöönpanosta, mukaan lukien arvonlisä- ja valmisteveron kantaminen. Pohjois-Irlannissa verotettavista liiketoimista saatavia tuloja ei siirretä unioniin, kyseisissä säännöksissä esitetyin edellytyksin.

Poiketen siitä, mitä ensimmäisessä kohdassa määrätään, Yhdistynyt kuningaskunta voi soveltaa Pohjois-Irlannissa verotettaviin tavaroihin arvonlisäverovapautuksia ja alennettuja verokantoja, joita sovelletaan Irlannissa tämän pöytäkirjan liitteessä 3 lueteltujen säännösten mukaisesti.

Sekakomitea keskustelee säännöllisesti tämän artiklan täytäntöönpanosta, mukaan lukien ensimmäisessä kohdassa tarkoitetuissa säännöksissä säädetyt alennukset ja vapautukset, ja hyväksyy tarvittaessa toimenpiteitä sen asianmukaista soveltamista varten.

Sekakomitea voi tarkastella uudelleen tämän artiklan soveltamista ottaen huomioon, että Pohjois-Irlanti on erottamaton osa Yhdistyneen kuningaskunnan sisämarkkinoita, ja se voi tarvittaessa hyväksyä asianmukaisia toimenpiteitä.

9 ARTIKLA

Sähkön sisämarkkinat

Tämän pöytäkirjan liitteessä 4 lueteltuja unionin oikeuden säännöksiä, jotka koskevat sähkön tukkumarkkinoita, sovelletaan mainitussa liitteessä esitetyin edellytyksin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta.

10 ARTIKLA

Valtiontuki

1. Tämän pöytäkirjan liitteessä 5 lueteltuja unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, myös niiden toimenpiteiden osalta, joilla tuetaan maataloustuotteiden tuotantoa ja kauppaa Pohjois-Irlannissa, ja niiden toimenpiteiden osalta, jotka vaikuttavat kyseiseen tässä pöytäkirjassa tarkoitettuun kauppaan Pohjois-Irlannin ja unionin välillä.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, kyseisessä kohdassa tarkoitettuja unionin oikeuden säännöksiä ei sovelleta Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten sellaisten toimenpiteiden osalta, joilla tuetaan maataloustuotteiden tuotantoa ja kauppaa Pohjois-Irlannissa tiettyyn vuotuisen yhteenlaskettuun tuen enimmäismäärään saakka ja edellyttäen, että kyseisen vapautetun tuen määrätty vähimmäisprosenttiosuus on WTO:n maataloussopimuksen liitteen 2 määräysten mukainen. Vapautetun tuen vuotuinen yhteenlaskettu enimmäismäärä ja vähimmäisprosenttiosuus määritetään liitteessä 6 vahvistettujen menettelyjen mukaisesti.

3. Kun Euroopan komissio tutkii tietoja Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten toteuttamasta toimenpiteestä, joka saattaa sisältää 1 kohdassa tarkoitettua sääntöjenvastaista valtiontukea, se varmistaa, että Yhdistynyt kuningaskunta saa säännöllisesti kaikki tiedot toimenpiteen tutkinnan etenemisestä ja tuloksesta.

11 ARTIKLA

Muut pohjoisen ja etelän välisen yhteistyön osa-alueet

1. Tämä pöytäkirja on pantava täytäntöön ja sitä on sovellettava 5–10 artiklassa vahvistettujen järjestelyjen mukaisesti ja unionin oikeutta täysimääräisesti noudattaen, jotta voidaan pitää yllä pohjoisen ja etelän välisen yhteistyön jatkumisen kannalta tarvittavia olosuhteita, mukaan lukien ympäristön, terveyden, maatalouden, liikenteen, koulutuksen, matkailun, energian, televiestinnän, yleisradiotoiminnan, sisävesikalastuksen, oikeuden ja turvallisuuden, korkeakoulutuksen ja urheilun aloilla.

Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti voivat unionin oikeutta täysimääräisesti noudattaen toteuttaa uusia järjestelyjä, jotka perustuvat vuoden 1998 sopimuksen määräyksiin muilla pohjoisen ja etelän välisen yhteistyön osa-alueilla Irlannin saarella.

2. Sekakomitea tarkastelee jatkuvasti, missä määrin tämän pöytäkirjan täytäntöönpano ja soveltaminen edistävät pohjoisen ja etelän välisen yhteistyön kannalta tarvittavien olosuhteiden ylläpitämistä. Sekakomitea voi tehdä unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle tältä osin tarvittavia suosituksia, myös erityiskomitean suosituksen perusteella.

12 ARTIKLA

Täytäntöönpano, soveltaminen, valvonta ja täytäntöönpanon valvonta

1. Rajoittamatta 4 kohdan soveltamista Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat vastuussa tämän pöytäkirjan nojalla sovellettavaksi tulevan unionin oikeuden säännösten täytäntöönpanosta Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta ja niiden soveltamisesta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan Pohjois-Irlannin osalta.

2. Rajoittamatta tämän artiklan 4 kohdan soveltamista unionin edustajilla on oikeus olla läsnä kaikissa Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten toimissa, jotka liittyvät tämän pöytäkirjan nojalla sovellettavaksi tulevan unionin oikeuden säännösten täytäntöönpanoon ja soveltamiseen, kuten myös toimissa, jotka liittyvät 5 artiklan täytäntöönpanoon ja soveltamiseen, ja Yhdistyneen kuningaskunnan on toimitettava pyynnöstä kaikki tällaisia toimia koskevat tiedot. Yhdistynyt kuningaskunta helpottaa tällaista unionin edustajien läsnäoloa ja toimittaa niille pyydyt tiedot. Kun unionin edustajat pyytävät Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisia toteuttamaan valvontatoimenpiteitä yksittäistapauksissa asianmukaisesti perustelluista syistä, Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten on toteutettava kyseiset valvontatoimenpiteet.

Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta vaihtavat tietoa 5 artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamisesta kuukausittain.

3. Sekakomitea määrittää 2 kohdassa tarkoitettujen unionin edustajien oikeuksien käyttöön liittyvät käytännön työjärjestelyt erityiskomitean ehdotuksen perusteella.

4. Unionin toimielimillä, elimillä ja laitoksilla on tämän artiklan 2 kohdan toisen alakohdan, 5 artiklan ja 7–10 artiklan osalta niille unionin oikeudessa myönnetty valtuudet suhteessa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuviin luonnollisiin henkilöihin ja sinne asettautuneisiin oikeushenkilöihin. Erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimella on sille perussopimuksissa tältä osin myönnetty toimivalta. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan toista ja kolmatta kohtaa sovelletaan tältä osin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

5. Unionin toimielinten, elinten ja laitosten 4 kohdan nojalla antamilla säädöksillä ja päätöksillä on Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Yhdistyneen kuningaskunnan osalta samat oikeusvaikutukset kuin unionissa ja sen jäsenvaltioissa.

6. Kun asianajajat, joilla on lupa esiintyä Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa, edustavat tai avustavat asianosaista hallinnollisissa menettelyissä, jotka perustuvat 4 kohdassa tarkoitettujen unionin toimielinten, elinten ja laitosten valtuuksien käyttöön, heitä on kaikin tavoin kohdeltava asianajajina, joilla on lupa esiintyä jäsenvaltion tuomioistuimissa ja jotka edustavat tai avustavat asianosaista tällaisissa hallinnollisissa menettelyissä.

7. Euroopan unionin tuomioistuimessa 4 kohdan nojalla vireille pantujen asioiden yhteydessä

- a) Yhdistynyt kuningaskunta voi osallistua oikeudenkäyntiin Euroopan unionin tuomioistuimessa samalla tavoin kuin jäsenvaltiot;
- b) asianajajat, joilla on lupa esiintyä Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa, voivat edustaa tai avustaa asianosaista Euroopan unionin tuomioistuimessa tällaisissa menettelyissä, ja heitä on kaikin tavoin kohdeltava asianajajina, joilla on lupa esiintyä jäsenvaltion tuomioistuimissa ja jotka edustavat tai avustavat asianosaista Euroopan unionin tuomioistuimessa.

13 ARTIKLA

Yhteiset määräykset

1. Tämän pöytäkirjan soveltamista varten erosopimuksen sovellettavissa määräyksissä olevia viittauksia Yhdistyneeseen kuningaskuntaan pidetään tapauksen mukaan viittauksina joko Yhdistyneeseen kuningaskuntaan tai Yhdistyneeseen kuningaskuntaan Pohjois-Irlannin osalta.

Sen estämättä, mitä tämän pöytäkirjan muissa määräyksissä määrätään, erosopimuksen ja tämän pöytäkirjan sovellettavissa määräyksissä sekä tämän pöytäkirjan nojalla Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta sovellettavaksi tulevan unionin oikeuden säännöksissä olevia viittauksia asetuksen (EU) N:o 952/2013 4 artiklassa määritellyn alueeseen on pidettävä viittauksina myös siihen Yhdistyneen kuningaskunnan alueeseen, johon sovelletaan asetusta (EU) N:o 952/2013 tämän pöytäkirjan 5 artiklan 3 kohdan nojalla.

Erosopimuksen kolmannen osan I ja III osaston ja kuudennen osan määräyksiä sovelletaan rajoittamatta tämän pöytäkirjan määräysten soveltamista.

2. Sen estämättä, mitä erosopimuksen 4 artiklan 4 ja 5 kohdassa määrätään, tämän pöytäkirjan määräyksiä, joissa viitataan unionin oikeuteen tai sen käsitteisiin tai säännöksiin, on niitä täytäntöönpanlessa ja sovellettaessa tulkittava Euroopan unionin tuomioistuimen sovellettavan oikeuskäytännön mukaisesti.

3. Sen estämättä, mitä erosopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa määrätään, ja ellei toisin määrätä, kun tässä pöytäkirjassa viitataan unionin säädökseen, viittausta kyseiseen säädökseen pidetään viittauksena kyseiseen säädökseen sellaisena kuin se on muutettuna tai korvattuna.

4. Kun unioni antaa uuden säädöksen, joka kuuluu tämän pöytäkirjan soveltamisalaan mutta jolla ei muuteta eikä korvata tämän pöytäkirjan liitteissä lueteltua unionin säädöstä, unioni ilmoittaa kyseisen säädöksen antamisesta Yhdistyneelle kuningaskunnalle sekakomiteassa. Unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä sekakomitea järjestää kuuden viikon kuluessa pyynnön esittämisestä keskustelun uuden säädöksen vaikutuksista, jotta varmistetaan tämän pöytäkirjan asianmukainen toiminta.

Mahdollisimman pian sen jälkeen, kun unioni on ilmoittanut säädöksestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle sekakomiteassa, sekakomitea

- a) hyväksyy päätöksen, jolla uusi säädös lisätään tämän pöytäkirjan asianmukaiseen liitteeseen; tai
- b) jos ei päästä yhteisymmärrykseen uuden säädöksen lisäämisestä tämän pöytäkirjan asianmukaiseen liitteeseen, tarkastelee kaikkia muita mahdollisuuksia tämän pöytäkirjan moitteettoman toiminnan ylläpitämiseksi ja tekee sitä varten tarvittavan päätöksen.

Jos sekakomitea ei ole tehnyt toisessa alakohdassa tarkoitettua päätöstä kohtuullisessa ajassa, unionilla on oikeus ryhtyä asianmukaisiin korjaaviin toimenpiteisiin ilmoitettuaan asiasta Yhdistyneelle kuningaskunnalle. Tällaiset toimenpiteet tulevat voimaan aikaisintaan kuusi kuukautta sen jälkeen, kun unioni on antanut Yhdistyneelle kuningaskunnalle ensimmäisen alakohdan mukaisen ilmoituksen, mutta ne eivät missään tapauksessa tule voimaan ennen päivää, jona uusi säädös pannaan täytäntöön unionissa

5. Unionin oikeuden perusteella perustettujen verkkojen, tietojärjestelmien tai tietokantojen käyttöoikeuden osalta viittauksia jäsenvaltioihin ja jäsenvaltioiden toimivaltaisiin viranomaisiin unionin oikeuden säännöksissä, jotka tulevat sovellettaviksi tämän pöytäkirjan nojalla, ei tämän artiklan 1 kohdasta ja erosopimuksen 7 artiklasta poiketen pidetä viittauksina tapauksen mukaan joko Yhdistyneeseen kuningaskuntaan tai Yhdistyneeseen kuningaskuntaan Pohjois-Irlannin osalta, paitsi jos unioni katsoo, että tapauksen mukaan joko Yhdistyneen kuningaskunnan tai Yhdistyneen kuningaskunnan Pohjois-Irlannin osalta on ehdottoman välttämätöntä saada täysimääräinen tai osittainen käyttöoikeus, jotta Yhdistynyt kuningaskunta voisi noudattaa tämän pöytäkirjan mukaisia velvollisuuksiaan, myös siinä tapauksessa, että tällainen käyttöoikeus on tarpeen siksi, että tämän pöytäkirjan 15 artiklassa tarkoitettu työryhmä ei voi mahdollistaa pääsyä tarpeellisiin tietoihin tai niihin pääsy ei ole muilla keinoin mahdollista.

6. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset eivät saa toimia johtavana viranomaisena riskinarvioinneissa tai tutkimus-, hyväksyntä- tai lupamenettelyissä, joista säädetään tämän pöytäkirjan nojalla sovellettavaksi tulevassa unionin oikeudessa.

7. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 346 ja 347 artiklaa sovelletaan tähän pöytäkirjaan siltä osin kuin on kyse toimenpiteistä, jotka jokin jäsenvaltio tai Yhdistynyt kuningaskunta toteuttaa Pohjois-Irlannin osalta.

8. Unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä myöhemmin tehtävässä sopimuksessa on mainittava, mitkä tämän pöytäkirjan osat sillä korvataan. Kun unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä myöhemmin tehtävää sopimusta ryhdytään soveltamaan erosopimuksen voimaantulon jälkeen, tätä pöytäkirjaa ei sovelleta tai sen soveltaminen lakkaa tapauksen mukaan joko osittain tai kokonaan tällaisen myöhemmin tehtävän sopimuksen soveltamispäivästä alkaen ja niiden mainitussa sopimuksessa olevien määräysten mukaisesti, joissa esitetään sopimuksen tätä pöytäkirjaa koskevat oikeusvaikutukset.

14 ARTIKLA

Erityiskomitea

Erosopimuksen 165 artiklalla perustettu komitea, joka käsittelee Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä, jäljempänä 'erityiskomitea',

a) edistää tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoa ja soveltamista;

- b) tutkii vuoden 1998 sopimuksella perustettujen pohjoisen ja etelän välisen ministerineuvoston ja pohjoisen ja etelän välisen yhteistyön täytäntöönpanosta vastaavien elinten ehdotuksia, jotka koskevat tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoa ja soveltamista;
- c) tarkastelee kaikkia tämän pöytäkirjan 2 artiklan kannalta merkityksellisiä kysymyksiä, jotka Pohjois-Irlannin ihmisoikeuskomissio, Pohjois-Irlannin tasa-arvokomissio ja Pohjois-Irlannin ja Irlannin ihmisoikeuskomissioiden edustajien sekakomitea on saattanut sen tietoon;
- d) keskustelee kaikista unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan esiin tuomista kysymyksistä, joilla on merkitystä tämän pöytäkirjan kannalta ja joihin liittyy vaikeuksia; ja
- e) tekee sekakomitealle tämän pöytäkirjan toimivuutta koskevia suosituksia.

15 ARTIKLA

Neuvoa-antava yhteinen työryhmä

1. Perustetaan tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoa käsittelevä neuvoa-antava yhteinen työryhmä, jäljempänä 'työryhmä'. Se toimii foorumina tiedonvaihtoa ja keskinäistä kuulemistä varten.

2. Työryhmä muodostetaan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan edustajista, ja se hoitaa tehtäviään erityiskomitean alaisuudessa ja raportoi sille. Työryhmällä ei ole valtuuksia tehdä sitovia päätöksiä, lukuun ottamatta valtuuksia hyväksyä 6 kohdassa tarkoitettu työjärjestyksensä.

3. Työryhmässä

- a) unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta vaihtavat hyvissä ajoin tietoa suunnitelluista, vireillä olevista ja lopullisista täytäntöönpanotoimenpiteistä, jotka liittyvät tämän pöytäkirjan liitteissä lueteltuihin unionin säädöksiin;
- b) unioni ilmoittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvista suunnitelluista unionin säädöksistä, mukaan lukien säädökset, joilla muutetaan tai korvataan tämän pöytäkirjan liitteissä lueteltuja unionin säädöksiä;
- c) unioni toimittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle kaikki tiedot, joita se pitää tarpeellisina, jotta Yhdistynyt kuningaskunta voi noudattaa pöytäkirjaan perustuvia velvollisuuksiaan kaikilta osin; ja
- d) Yhdistynyt kuningaskunta toimittaa unionille samat tiedot, jotka jäsenvaltioiden on toimitettava toisilleen tai unionin toimielimille, elimille ja laitoksille tämän pöytäkirjan liitteissä lueteltujen unionin säädösten nojalla.

4. Työryhmän puheenjohtajina toimivat unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta yhdessä.
5. Työryhmä kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa, elleivät unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta sovi toisin keskinäisellä sopimuksella. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta voivat tarvittaessa vaihtaa 3 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettuja tietoja myös kokousten välillä.
6. Työryhmä hyväksyy työjärjestyksensä yhteisellä suostumuksella.
7. Unioni varmistaa, että kaikki Yhdistyneen kuningaskunnan työryhmässä esittämät näkemykset ja kaikki Yhdistyneen kuningaskunnan työryhmässä ilmoittamat tiedot, mukaan lukien tekniset ja tieteelliset tiedot, toimitetaan asiaankuuluville unionin toimielimille, elimille ja laitoksille ilman aiheetonta viivytystä.

16 ARTIKLA

Suojatoimet

1. Jos tämän pöytäkirjan soveltaminen johtaa vakaviin taloudellisiin, sosiaalisiin tai ympäristöön liittyviin vaikeuksiin, jotka todennäköisesti jatkuvat, tai kauppavirtojen muutokseen, unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta voi toteuttaa yksipuolisesti asianmukaisia suojatoimia. Tällaiset suojatoimet on rajattava laajuudeltaan ja kestoaltaan tilanteen korjaamisen ehdottomasti edellyttämään määrään. Etusijalle on asetettava toimenpiteet, jotka häiritsevät vähiten tämän pöytäkirjan toimintaa.
2. Jos tapauksen mukaan joko unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan 1 kohdan nojalla toteuttama suojatoimi johtaa tämän pöytäkirjan mukaisten oikeuksien ja velvollisuuksien epätasapainoon, tapauksen mukaan unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta voi toteuttaa sellaisia oikeasuhteisia tasapainottavia toimia, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä tasapainon palauttamiseksi. Etusijalle on asetettava toimenpiteet, jotka häiritsevät vähiten tämän pöytäkirjan toimintaa.
3. Edellä olevan 1 ja 2 kohdan nojalla toteutettaviin suojatoimiin ja tasapainottaviin toimiin sovelletaan tämän pöytäkirjan liitteessä 7 vahvistettuja menettelyjä.

17 ARTIKLA

Taloudellisten etujen suojaaminen

Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta torjuvat unionin taloudellisiin etuihin tai Yhdistyneen kuningaskunnan taloudellisiin etuihin kohdistuvia petoksia ja muita laittomia toimia.

18 ARTIKLA

Pohjois-Irlannin demokraattinen suostumus

1. Yhdistynyt kuningaskunta antaa kahden kuukauden kuluessa ennen ensimmäisen voimassaolojakson sekä kaikkien myöhempien voimassaolojaksojen päättymistä mahdollisuuden siihen, että Pohjois-Irlannissa ilmaistaan demokraattisesti suostumus 5–10 artiklan soveltamisen jatkamiseen.
2. Edellä olevan 1 kohdan soveltamista varten Yhdistynyt kuningaskunta pyytää Pohjois-Irlannin demokraattisen suostumuksen vuoden 1998 sopimuksen kanssa yhteensopivalla tavalla. Demokraattisen suostumuksen ilmaiseva päätös on tehtävä noudattaen tiukasti Yhdistyneen kuningaskunnan 17 päivänä lokakuuta 2019 antamaa yksipuolista julistusta, joka koskee Irlantia/Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan säännöksen ”Pohjois-Irlannin demokraattinen suostumus” toimintaa, myös Pohjois-Irlannin täytäntöönpanoelimen ja edustajakokouksen roolien osalta.
3. Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittaa unionille 1 kohdassa tarkoitetun prosessin tuloksen ennen 5 artiklassa tarkoitetun asianomaisen voimassaolojakson päättymistä.

4. Jos 1 kohdassa tarkoitettu prosessi on toteutettu ja päätös tehty 2 kohdan mukaisesti, ja Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittaa unionille, että 1 kohdassa tarkoitetun prosessin tulos ei ole päätös, että kyseisessä kohdassa tarkoitettujen tämän pöytäkirjan artiklojen soveltamista Pohjois-Irlannissa olisi jatkettava, tästä seuraa, että mainittujen artiklojen ja muiden tämän pöytäkirjan määräysten soveltaminen, siltä osin kuin näiden määräysten soveltaminen riippuu mainituista artikloista, lakkaa kahden vuoden kuluttua 5 kohdassa tarkoitetun voimassaolajakson päättymisestä. Tällöin sekakomitea suosittelee unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle tarpeellisia toimenpiteitä ottaen huomioon vuoden 1998 sopimuksen osapuolten velvollisuudet. Ennen tätä sekakomitea voi pyytää lausuntoa vuoden 1998 sopimuksella perustetuilta instituutioilta.

5. Tätä artiklaa sovellettaessa ensimmäisellä voimassaolajaksolla tarkoitetaan ajanjaksoa, joka päättyy neljän vuoden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä. Jos tietyn voimassaolajakson puitteissa tehty päätös on syntynyt Pohjois-Irlannin edustajakokouksen läsnä olleiden ja äänestäneiden jäsenten enemmistöllä, seuraavalla voimassaolajaksolla tarkoitetaan tätä ajanjaksoa seuraavaa neljän vuoden ajanjaksoa, niin kauan kuin 5–10 artiklan soveltamista jatketaan. Jos tietyn voimassaolajakson puitteissa tehty päätös on saanut kahden suurimman yhteisön tuen, seuraavalla voimassaolajaksolla tarkoitetaan tätä ajanjaksoa seuraavaa kahdeksan vuoden ajanjaksoa, niin kauan kuin 5–10 artiklan soveltamista jatketaan.

6. Edellä olevaa 5 kohtaa sovellettaessa kahden suurimman yhteisön tuella tarkoitetaan

- a) läsnä olevien ja äänestävien edustajainkokouksen jäsenten enemmistöä, mukaan lukien läsnä olevien ja äänestävien unionistien ja nationalistien enemmistö; tai

- (b) läsnä olevien ja äänestävien edustajainkokouksen jäsenten määräenemmistöä (60 prosenttia), mukaan lukien vähintään 40 prosentin enemmistö sekä unionistien että nationalistien läsnä olevien ja äänestävien jäsenten osalta.

19 ARTIKLA

Liitteet

Liitteet 1–7 ovat erottamaton osa tätä pöytäkirjaa.

2 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETUT UNIONIN OIKEUDEN SÄÄNNÖKSET

- Neuvoston direktiivi 2004/113/EY, annettu 13 päivänä joulukuuta 2004, miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/54/EY, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, miesten ja naisten yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta työhön ja ammattiin liittyvissä asioissa²
- Neuvoston direktiivi 2000/43/EY, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000, rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta³
- Neuvoston direktiivi 2000/78/EY, annettu 27 päivänä marraskuuta 2000, yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista⁴

¹ EUVL L 373, 21.12.2004, s. 37.

² EUVL L 204, 26.7.2006, s. 23.

³ EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.

⁴ EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/41/EU annettu 7 päivänä heinäkuuta 2010, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen soveltamisesta itsenäisiin ammatinharjoittajiin sekä neuvoston direktiivin 86/613/ETY kumoamisesta¹
- Neuvoston direktiivi 79/7/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1978, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevilla kysymyksillä²

¹ EUVL L 180, 15.7.2010, s. 1.

² EYVL L 6, 10.1.1979, s. 24.

5 ARTIKLAN 4 KOHDASSA TARKOITETUT
UNIONIN OIKEUDEN SÄÄNNÖKSET

1. Yleiset tullinäkökohdat¹
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista²
 - Neuvoston asetus (EY) N:o 515/97, annettu 13 päivänä maaliskuuta 1997, jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyöstä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi³
 - Neuvoston direktiivi 2010/24/EU, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2010, keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä⁴
2. Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

¹ Tämän liitteen otsikot ja alaotsikot ovat ainoastaan suuntaa-antavia.

² EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1.

³ EYVL L 82, 22.3.1997, s. 1.

⁴ EUVL L 84, 31.3.2010, s. 1.

Tässä jaksossa lueteltuja säädöksiä sovellettaessa tullimaksujen asianmukainen kerääminen, jonka suorittaa Yhdistynyt kuningaskunta Pohjois-Irlannin osalta, katsotaan osaksi unionin taloudellisten etujen suojaamista.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta¹
- Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta²

3. Kauppatilastot

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 638/2004, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa koskevista yhteisön tilastoista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3330/91 kumoamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 471/2009, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, kolmansien maiden kanssa käytävää ulkomaankauppaa koskevista yhteisön tilastoista ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1172/95 kumoamisesta⁴

¹ EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1.

² EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1.

³ EUVL L 102, 7.4.2004, s. 1.

⁴ EUVL L 152, 16.6.2009, s. 23.

4. Yleiset kauppaan liittyvät näkökohdat

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 978/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 732/2008 kumoamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/479, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2015, yhteisen vientimenettelyn käyttöönotosta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/936, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2015, muiden kuin kahdenvälisen sopimusten, pöytäkirjojen tai muiden järjestelyjen taikka muiden unionin erityisten tuontimenettelyjen soveltamisalaan kuuluvien tiettyjen kolmansien maiden tekstiilituotteiden tuontiin sovellettavasta yhteisestä menettelystä³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/821, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, unionin tuojiin, jotka tuovat konfliktialueilta ja korkean riskin alueilta peräisin olevia tinaa, tantaalia ja volframia, niiden malmeja sekä kultaa, sovellettavien toimitusketjun due diligence -velvoitteiden vahvistamisesta⁴

¹ EUVL L 303, 31.10.2012, s. 1.

² EUVL L 83, 27.3.2015, s. 34.

³ EUVL L 160, 25.6.2015, s. 1.

⁴ EUVL L 130, 19.5.2017, s. 1.

- Neuvoston asetus (EY) N:o 1215/2009, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, poikkeuksellisten kaupan toimenpiteiden käyttöönotosta Euroopan unionin vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuville tai siihen yhteydessä oleville maille ja alueille (Länsi-Balkan)¹
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1566, annettu 13 päivänä syyskuuta 2017, sellaisten Ukrainaa koskevien väliaikaisten yksipuolisten kauppatoimenpiteiden käyttöönotosta, joilla täydennetään assosiaatiosopimuksen mukaisia kauppamyönnytyksiä²
 - Velvoitteet, jotka johtuvat sellaisista kansainvälisistä sopimuksista, jotka unioni on tehnyt tai jotka jäsenvaltiot ovat tehneet sen puolesta tai jotka unioni ja jäsenvaltiot ovat tehneet yhdessä, siltä osin kuin ne koskevat unionin ja kolmansien maiden välistä tavarakauppaa
5. Kaupan suojatoimet
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1036, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, polkumyynnillä muista kuin Euroopan unionin jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta³

¹ EUVL L 328, 15.12.2009, s. 1.

² EUVL L 254, 30.9.2017, s. 1.

³ EUVL L 176, 30.6.2016, s. 21.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1037, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, muista kuin Euroopan unionin jäsenvaltioista tapahtuvalta tuetulta tuonnilta suojautumisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/478, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2015, tuontiin sovellettavasta yhteisestä järjestelmästä²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/755, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2015, tiettyjen kolmansien maiden tuontiin sovellettavasta yhteisestä menettelystä³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/476, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2015, toimenpiteistä, joita unioni voi toteuttaa polkumyyntitoimenpiteitä ja tukien vastaisia toimenpiteitä koskevan WTO:n riitojenratkaisuelimen hyväksymän raportin johdosta⁴
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/477, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2015, toimenpiteistä, joita unioni voi toteuttaa polkumyyntitoimenpiteiden tai tukien vastaisten toimenpiteiden ja suojatoimenpiteiden yhteisvaikutuksen yhteydessä⁵

¹ EUVL L 176, 30.6.2016, s. 55.

² EUVL L 83, 27.3.2015, s. 16.

³ EUVL L 123, 19.5.2015, s. 33.

⁴ EUVL L 83, 27.3.2015, s. 6.

⁵ EUVL L 83, 27.3.2015, s. 11.

6. Kahdenvälisiä suojatoimia koskevat asetukset

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 654/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, unionin oikeuksien harjoittamisesta kansainvälisten kauppasääntöjen soveltamista ja täytäntöönpanoa varten ja yhteisön menettelyistä yhteisessä kauppapolitiikassa kansainvälisen kaupan säännöissä yhteisölle annettujen, erityisesti Maailman kauppajärjestössä (WTO) käyttöön otettujen oikeuksien käyttämisen varmistamiseksi annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3286/94 muuttamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/1145, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan talousyhteisön ja Sveitsin valaliiton sopimuksessa määrättyistä suojatoimenpiteistä²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/475, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2015, Euroopan talousyhteisön ja Islannin tasavallan sopimuksessa määrättyistä suojatoimenpiteistä³

¹ EUVL L 189, 27.6.2014, s. 50.

² EUVL L 191, 17.7.2015, s. 1.

³ EUVL L 83, 27.3.2015, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/938, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2015, Euroopan talousyhteisön ja Norjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa määrättyistä suojatoimenpiteistä¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 332/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, tietyistä menettelyistä Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Serbian tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen soveltamiseksi²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/752, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2015, tietyistä menettelyistä Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Montenegron tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen soveltamiseksi³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 19/2013, annettu 15 päivänä tammikuuta 2013, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen kauppasopimuksen kahdenvälisen suojalausekkeen ja banaaneja koskevan vakautusmekanismin täytäntöönpanosta⁴

¹ EUVL L 160, 25.6.2015, s. 57.

² EUVL L 103, 5.4.2014, s. 10.

³ EUVL L 123, 19.5.2015, s. 16.

⁴ EUVL L 17, 19.1.2013, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 20/2013, annettu 15 päivänä tammikuuta 2013, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Keski-Amerikan välisestä assosiaatiosta tehdyn sopimuksen kahdenvälisen suojalausekkeen ja banaaneja koskevan vakautusmekanismin täytäntöönpanosta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/400, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Moldovan tasavallan välisessä assosiaatiosopimuksessa vahvistettujen suojalausekkeen ja toimenpiteiden kiertämisen ehkäisymekanismin täytäntöönpanosta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/401, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Georgian välisessä assosiaatiosopimuksessa vahvistetun toimenpiteiden kiertämisen ehkäisemismekanismin täytäntöönpanosta³

¹ EUVL L 17, 19.1.2013, s. 13.

² EUVL L 77, 23.3.2016, s. 53.

³ EUVL L 77, 23.3.2016, s. 62.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/941, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2015, tietyistä menettelyistä Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen soveltamiseksi¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/940, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2015, tietyistä menettelyistä Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Bosnia ja Hertsegovinan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen ja Euroopan yhteisön ja Bosnia ja Hertsegovinan välisen kauppaa ja kaupan liitännäistoimenpiteitä koskevan väliaikaisen sopimuksen soveltamiseksi²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/939, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2015, tietyistä menettelyistä Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen soveltamiseksi³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 511/2011, annettu 11 päivänä toukokuuta 2011, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ja Korean tasavallan välisen vapaakauppasopimuksen kahdenvälisen suojalausekkeen täytäntöönpanosta⁴

¹ EUVL L 160, 25.6.2015, s. 76.

² EUVL L 160, 25.6.2015, s. 69.

³ EUVL L 160, 25.6.2015, s. 62.

⁴ EUVL L 145, 31.5.2011, s. 19.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/355, annettu 15 päivänä helmikuuta 2017, tietyistä Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Kosovon* välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen soveltamismenettelyistä¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1076, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, talouskumppanuussopimukset vahvistavissa tai niiden vahvistamiseen johtavissa sopimuksissa määrättyjen järjestelyjen soveltamisesta Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän (AKT) tietyistä valtioista peräisin oleviin tuotteisiin²

7. Muut

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 816/2006, annettu 17 päivänä toukokuuta 2006, kansanterveysongelmista kärsiviin maihin vietävien lääkkeiden valmistusta koskevien patenttien pakkolisensoinnista³

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

¹ EUVL L 57, 3.3.2017, s. 59.

² EUVL L 185, 8.7.2016, s. 1.

³ EUVL L 157, 9.6.2006, s. 1.

8. Tavarat – yleiset määräykset

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/1535, annettu 9 päivänä syyskuuta 2015, teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä¹, pois lukien tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevat säännökset
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1025/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 768/2008/EY, tehty 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta⁴

¹ EUVL L 241, 17.9.2015, s. 1.

² EUVL L 316, 14.11.2012, s. 12.

³ EUVL L 218, 13.8.2008, s. 30.

⁴ EUVL L 218, 13.8.2008, s. 82.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 764/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tiettyjen kansallisten teknisten määräysten soveltamista toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyihin tuotteisiin koskevista menettelyistä sekä päätöksen N:o 3052/95/EY kumoamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/95/EY, annettu 3 päivänä joulukuuta 2001, yleisestä tuoteturvallisuudesta²
- Neuvoston asetus (EY) N:o 2679/98, annettu 7 päivänä joulukuuta 1998, sisämarkkinoiden toimivuudesta jäsenvaltioiden välisen tavaroiden vapaan liikkuvuuden osalta³
- Neuvoston direktiivi 85/374/EY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1985, tuotevastuuta koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä⁴

¹ EUVL L 218, 13.8.2008, s. 21.

² EYVL L 11, 15.1.2002, s. 4.

³ EYVL L 337, 12.12.1998, s. 8.

⁴ EYVL L 210, 7.8.1985, s. 29.

9. Moottoriajoneuvot, mukaan lukien maa- ja metsätaloustraktorit
- Neuvoston direktiivi 70/157/ETY, annettu 6 päivänä helmikuuta 1970, moottoriajoneuvojen sallittua melutasoa ja pakojärjestelmää koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä¹
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 540/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, moottoriajoneuvojen ja varaosäänenvaimennusjärjestelmien melutasosta, direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta ja direktiivin 70/157/ETY kumoamisesta²
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/64/EY, annettu 26 päivänä lokakuuta 2005, moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä niiden uudelleenkäytettävyyden, kierrätettävyyden ja hyödynnettävyyden osalta sekä neuvoston direktiivin 70/156/ETY muuttamisesta³
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/40/EY, annettu 17 päivänä toukokuuta 2006, moottoriajoneuvojen ilmastointijärjestelmien päästöistä ja neuvoston direktiivin 70/156/ETY muuttamisesta⁴

¹ EYVL L 42, 23.2.1970, s. 16.

² EUVL L 158, 27.5.2014, s. 131.

³ EUVL L 310, 25.11.2005, s. 10.

⁴ EUVL L 161, 14.6.2006, s. 12.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 715/2007, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2007, moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen (Euro 5 ja Euro 6) osalta ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/46/EY, annettu 5 päivänä syyskuuta 2007, puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle (puitedirektiivi)²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/858, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 78/2009, annettu 14 päivänä tammikuuta 2009, jalankulkijoiden ja muiden loukkaantumiselle alttiiden tienkäyttäjien suojelun huomioon ottamisesta ajoneuvojen tyyppihyväksynnässä, direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta ja direktiivien 2003/102/EY ja 2005/66/EY kumoamisesta⁴

¹ EUVL L 171, 29.6.2007, s. 1.

² EUVL L 263, 9.10.2007, s. 1.

³ EUVL L 151, 14.6.2018, s. 1.

⁴ EUVL L 35, 4.2.2009, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 661/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009 moottoriajoneuvojen, niiden perävaunujen sekä niihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden yleiseen turvallisuuteen liittyvistä tyyppihyväksyntävaatimuksista¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 79/2009, annettu 14 päivänä tammikuuta 2009, vetykäyttöisten moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä ja direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 595/2009, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009, moottoriajoneuvojen ja moottorien tyyppihyväksynnästä raskaiden hyötyajoneuvojen päästöjen osalta (Euro VI) ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 ja direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta sekä direktiivien 80/1269/ETY, 2005/55/EY ja 2005/78/EY kumoamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 168/2013, annettu 15 päivänä tammikuuta 2013, kaksi- ja kolmipyöräisten ajoneuvojen ja nelipyöräisten hyväksynnästä ja markkinaavalvonnasta⁴

¹ EUVL L 200, 31.7.2009, s. 1.

² EUVL L 35, 4.2.2009, s. 32.

³ EUVL L 188, 18.7.2009, s. 1.

⁴ EUVL L 60, 2.3.2013, s. 52.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/758, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2015, hätänumeroon 112 perustuvan ajoneuvon asennettavan eCall-järjestelmän käyttöönottoa koskevista tyyppihyväksyntävaatimuksista ja direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 443/2009, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, päästönormien asettamisesta uusille henkilöautoille osana yhteisön kokonaisvaltaista lähestymistapaa kevyiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 510/2011, annettu 11 päivänä toukokuuta 2011, päästönormien asettamisesta uusille kevyille kuljetusajoneuvoille osana unionin kokonaisvaltaista lähestymistapaa kevyiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 167/2013, annettu 5 päivänä helmikuuta 2013, maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta⁴

¹ EUVL L 123, 19.5.2015, s. 77.

² EUVL L 140, 5.6.2009, s. 1.

³ EUVL L 145, 31.5.2011, s. 1.

⁴ EUVL L 60, 2.3.2013, s. 1.

10. Nostolaitteet ja mekaaniset käsittelylaitteet

- Neuvoston direktiivi 73/361/ETY, annettu 19 päivänä marraskuuta 1973, vaijerien, ketjujen ja koukkujen varmentamista ja merkitsemistä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/33/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, hissejä ja hissien turvakomponentteja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta²

11. Kaasulaitteet

- Neuvoston direktiivi 92/42/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, uusien nestemäisiä tai kaasumaisia polttoaineita käyttävien kuumavesikattiloiden hyötysuhdevaatimuksista³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/426, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, kaasumaisia polttoaineita polttavista laitteista ja direktiivin 2009/142/EY kumoamisesta⁴

¹ EYVL L 335, 5.12.1973, s. 51.

² EUVL L 96, 29.3.2014, s. 251.

³ EYVL L 167, 22.6.1992, s. 17.

⁴ EUVL L 81, 31.3.2016, s. 99.

12. Paineastiat

- Neuvoston direktiivi 75/324/ETY, annettu 20 päivänä toukokuuta 1975, aerosoleja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/35/EU, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2010, kuljetettavista painelaitteista sekä neuvoston direktiivien 76/767/ETY, 84/525/ETY, 84/526/ETY, 84/527/ETY ja 1999/36/EY kumoamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/68/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, painelaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/29/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, yksinkertaisten painesäiliöiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta⁴

¹ EYVL L 147, 9.6.1975, s. 40.

² EUVL L 165, 30.6.2010, s. 1.

³ EUVL L 189, 27.6.2014, s. 164.

⁴ EUVL L 96, 29.3.2014, s. 45.

13. Mittauslaitteet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/34/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, mittauslaitteita ja metrologisia tarkastusmenetelmiä koskevista yleisistä säännöksistä¹
- Neuvoston direktiivi 75/107/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1974, mitta-astioina käytettäviä pulloja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä²
- Neuvoston direktiivi 76/211/ETY, annettu 20 päivänä tammikuuta 1976, tiettyjen tuotteiden pakkaamista valmispakkauksiin painon tai tilavuuden mukaan tapahtuvaa täyttöä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä³
- Neuvoston direktiivi 80/181/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1979, mittayksikköjä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä ja direktiivin 71/354/ETY kumoamisesta⁴
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/45/EY, annettu 5 päivänä syyskuuta 2007, valmiiksi pakattujen tuotteiden nimellismääristä sekä neuvoston direktiivien 75/106/ETY ja 80/232/ETY kumoamisesta ja neuvoston direktiivin 76/211/ETY muuttamisesta⁵

¹ EUVL L 106, 28.4.2009, s. 7.

² EYVL L 42, 15.2.1975, s. 14.

³ EYVL L 46, 21.2.1976, s. 1.

⁴ EYVL L 39, 15.2.1980, s. 40.

⁵ EUVL L 247, 21.9.2007, s. 17.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/17/EU, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2011, metrologiaa koskevien neuvoston direktiivien 71/317/ETY, 71/347/ETY, 71/349/ETY, 74/148/ETY, 75/33/ETY, 76/765/ETY, 76/766/ETY ja 86/217/ETY kumoamisesta¹
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/31/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, muiden kuin automaattisten vaakojen asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta²
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/32/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, mittauslaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta³
14. Rakennustuotteet, koneet, köysiradat, henkilönsuojaimet
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 305/2011, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2011, rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta⁴

¹ EUVL L 71, 18.3.2011, s. 1.

² EUVL L 96, 29.3.2014, s. 107.

³ EUVL L 96, 29.3.2014, s. 149.

⁴ EUVL L 88, 4.4.2011, s. 5.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/425, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, henkilönsuojaimista ja neuvoston direktiivin 89/686/EY kumoamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/424, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, köysiratalaitteistoista ja direktiivin 2000/9/EY kumoamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/42/EY, annettu 17 päivänä toukokuuta 2006, koneista ja direktiivin 95/16/EY muuttamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1628, annettu 14 päivänä syyskuuta 2016, liikkuviin työkoneisiin tarkoitettujen polttomoottoreiden kaasu- ja hiukkaspäästöjen raja-arvoihin ja tyyppihyväksyntään liittyvistä vaatimuksista, asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) N:o 167/2013 muuttamisesta ja direktiivin 97/68/EY muuttamisesta ja kumoamisesta⁴
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/14/EY, annettu 8 päivänä toukokuuta 2000, ulkona käytettävien laitteiden melupäästöjä ympäristöön koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä⁵

¹ EUVL L 81, 31.3.2016, s. 51.

² EUVL L 81, 31.3.2016, s. 1.

³ EUVL L 157, 9.6.2006, s. 24.

⁴ EUVL L 252, 16.9.2016, s. 53.

⁵ EYVL L 162, 3.7.2000, s. 1.

15. Sähkö- ja radiolaitteet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/30/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/34/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäviksi tarkoitettuja laitteita ja suojajärjestelmiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/35/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, tietyllä jännitealueella toimivien sähkölaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/53/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, radiolaitteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 1999/5/EY kumoamisesta⁴

¹ EUVL L 96, 29.3.2014, s. 79.

² EUVL L 96, 29.3.2014, s. 309.

³ EUVL L 96, 29.3.2014, s. 357.

⁴ EUVL L 153, 22.5.2014, s. 62.

16. Tekstiilit, jalkineet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1007/2011, annettu 27 päivänä syyskuuta 2011, tekstiilikuitujen nimityksistä ja niitä vastaavista tekstiilituotteiden kuitukoostumuksen selosteista ja merkinnöistä sekä neuvoston direktiivin 73/44/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 96/73/EY ja 2008/121/EY kumoamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/11/EY, annettu 23 päivänä maaliskuuta 1994, kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen jalkineiden pääasiallisissa ainesosissa käytettäviä materiaaleja koskevia merkintöjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä²

17. Kosmetiikka, lelut

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1223/2009, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, kosmeettisista valmisteista³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/48/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009, lelujen turvallisuudesta⁴

¹ EUVL L 272, 18.10.2011, s. 1.

² EYVL L 100, 19.4.1994, s. 37.

³ EUVL L 342, 22.12.2009, s. 59.

⁴ EUVL L 170, 30.6.2009, s. 1.

18. Huviveneet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/53/EU, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, huviveneistä ja vesiskoottereista sekä direktiivin 94/25/EY kumoamisesta¹

19. Räjähdeet ja pyrotekniset tuotteet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/28/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden asettamista saataville markkinoilla ja valvontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/29/EU, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, pyroteknisten tuotteiden asettamista saataville markkinoilla koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 98/2013, annettu 15 päivänä tammikuuta 2013, räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä⁴

¹ EUVL L 354, 28.12.2013, s. 90.

² EUVL L 96, 29.3.2014, s. 1.

³ EUVL L 178, 28.6.2013, s. 27.

⁴ EUVL L 39, 9.2.2013, s. 1.

20. Lääkkeet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 726/2004, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, ihmisille ja eläimille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön lupa- ja valvontamenettelyistä ja Euroopan lääkeviraston perustamisesta¹

Mainitun asetuksen 2 artiklan toisessa alakohdassa ja 48 artiklan toisessa alakohdassa olevat viittaukset yhteisöön eivät koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlannin osalta.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/83/EY, annettu 6 päivänä marraskuuta 2001, ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä²

Mainitun direktiivin 8 artiklan 2 kohdassa ja 16 b artiklan 1 kohdassa olevat viittaukset yhteisöön ja 104 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa oleva viittaus unioniin eivät koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlannin osalta lukuun ottamatta lupia, jotka on myöntänyt Yhdistynyt kuningaskunta Pohjois-Irlannin osalta.

¹ EUVL L 136, 30.4.2004, s. 1.

² EYVL L 311, 28.11.2001, s. 67.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta myyntiluvan saanutta lääkettä ei katsota viiteläkkeeksi unionissa.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1901/2006, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, lastenlääkkeistä sekä asetuksen (ETY) N:o 1768/92, direktiivin 2001/20/EY, direktiivin 2001/83/EY ja asetuksen (EY) N:o 726/2004 muuttamisesta¹, pois lukien 36 artikla
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 141/2000, annettu 16 päivänä joulukuuta 1999, harvinaislääkkeistä²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1394/2007, annettu 13 päivänä marraskuuta 2007, pitkälle kehitetyssä terapiassa käytettävistä lääkkeistä sekä direktiivin 2001/83/EY ja asetuksen (EY) N:o 726/2004 muuttamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/82/EY, annettu 6 päivänä marraskuuta 2001, eläinlääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä⁴

¹ EUVL L 378, 27.12.2006, s. 1.

² EYVL L 18, 22.1.2000, s. 1.

³ EUVL L 324, 10.12.2007, s. 121.

⁴ EYVL L 311, 28.11.2001, s. 1.

Mainitun direktiivin 12 artiklan 2 kohdassa ja 74 artiklan toisessa kohdassa olevat viittaukset yhteisöön eivät koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlannin osalta lukuun ottamatta lupia, jotka on myöntänyt Yhdistynyt kuningaskunta Pohjois-Irlannin osalta.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta luvan saanutta eläinlääkettä ei katsota viitelääkkeeksi unionissa.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 470/2009, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, yhteisön menettelyistä farmakologisesti vaikuttavien aineiden jäämien enimmäismäärien vahvistamiseksi eläimistä saatavissa elintarvikkeissa, neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2377/90 kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/82/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 726/2004 muuttamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/20/EY, annettu 4 päivänä huhtikuuta 2001, hyvän kliinisen tutkimustavan noudattamista ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden kliinisissä tutkimuksissa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä², 13 artikla

¹ EUVL L 152, 16.6.2009, s. 11.

² EYVL L 121, 1.5.2001, s. 34.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 536/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden kliinisistä lääketutkimuksista ja direktiivin 2001/20/EY kumoamisesta¹, IX luku
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/35/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, lääkkeissä sallituista väriaineista²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/793, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, tiettyjen keskeisten lääkkeiden Euroopan unionin markkinoille kulkeutumisen estämisestä³

21. Lääkinnälliset laitteet

- Neuvoston direktiivi 93/42/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1993, lääkinnällisistä laitteista⁴
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/79/EY, annettu 27 päivänä lokakuuta 1998, in vitro-diagnostiikkaan tarkoitetuista lääkinnällisistä laitteista⁵

¹ EUVL L 158, 27.5.2014, s. 1.

² EUVL L 109, 30.4.2009, s. 10.

³ EUVL L 135, 24.5.2016, s. 39.

⁴ EYVL L 169, 12.7.1993, s. 1.

⁵ EYVL L 331, 7.12.1998, s. 1.

- Neuvoston direktiivi 90/385/ETY, annettu 20 päivänä kesäkuuta 1990, aktiivisia implantoitavia lääkinnällisiä laitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/745, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2017, lääkinnällisistä laitteista, direktiivin 2001/83/EY, asetuksen (EY) N:o 178/2002 ja asetuksen (EY) N:o 1223/2009 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivien 90/385/ETY ja 93/42/ETY kumoamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/746, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2017, in vitro -diagnostiikkaan tarkoitetuista lääkinnällisistä laitteista sekä direktiivin 98/79/EY ja komission päätöksen 2010/227/EU kumoamisesta³

22. Ihmisestä peräisin olevat aineet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/98/EY, annettu 27 päivänä tammikuuta 2003, laatu- ja turvallisuusvaatimusten asettamisesta ihmisveren ja veren komponenttien keräämistä, tutkimista, käsittelyä, säilytystä ja jakelua varten sekä direktiivin 2001/83/EY muuttamisesta⁴

¹ EYVL L 189, 20.7.1990, s. 17.

² EUVL L 117, 5.5.2017, s. 1.

³ EUVL L 117, 5.5.2017, s. 176.

⁴ EUVL L 33, 8.2.2003, s. 30.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/23/EY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, ihmiskudosten ja -solujen luovuttamista, hankintaa, testausta, käsittelyä, säilömistä, säilytystä ja jakelua koskevien laatu- ja turvallisuusvaatimusten vahvistamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/53/EU, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2010, elinsiirtoa varten tarkoitettujen ihmiselinten laatu- ja turvallisuusvaatimuksista²

23. Kemikaalit ja vastaavat tuotteet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2003/2003, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, lannoitteista³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/10/EY, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, hyvän laboratoriokäytännön periaatteiden noudattamista kemiallisten aineiden kokeissa ja periaatteiden noudattamisen todentamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä⁴

¹ EUVL L 102, 7.4.2004, s. 48.

² EUVL L 207, 6.8.2010, s. 14.

³ EUVL L 304, 21.11.2003, s. 1.

⁴ EUVL L 50, 20.2.2004, s. 44.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/9/EY, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, hyvän laboratoriokäytännön (GLP) tarkastamisesta ja todentamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/65/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, tiettyjen vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 648/2004, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, pesuaineista³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 850/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta⁴
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 649/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista⁵

¹ EUVL L 50, 20.2.2004, s. 28.

² EUVL L 174, 1.7.2011, s. 88.

³ EUVL L 104, 8.4.2004, s. 1.

⁴ EUVL L 158, 30.4.2004, s. 7.

⁵ EUVL L 201, 27.7.2012, s. 60.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/852, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, elohopeasta ja asetuksen (EY) N:o 1102/2008 kumoamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/66/EY, annettu 6 päivänä syyskuuta 2006, paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista ja direktiivin 91/157/ETY kumoamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta⁴

¹ EUVL L 137, 24.5.2017, s. 1.

² EUVL L 266, 26.9.2006, s. 1.

³ EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1.

⁴ EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 273/2004, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, huumausaineiden lähtöaineista¹

24. Torjunta-aineet, biosidivalmisteet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005, annettu 23 päivänä helmikuuta 2005, torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta³

¹ EUVL L 47, 18.2.2004, s. 1.

² EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1.

³ EUVL L 70, 16.3.2005, s. 1.

Mainitun asetuksen 43 artiklassa oleva viittaus jäsenvaltioihin ei koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlannin osalta.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 528/2012, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä¹

Mainitun asetuksen 3 artiklan 3 kohdassa, 15 artiklan 1 kohdassa ja 28 artiklan 4 kohdassa sekä 75 artiklan 1 kohdan g alakohdassa olevat viittaukset jäsenvaltioon eivät koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlannin osalta.

25. Jätteet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1013/2006, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2006, jätteiden siirrosta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/62/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1994, pakkauksista ja pakkausjätteistä³

¹ EUVL L 167, 27.6.2012, s. 1.

² EUVL L 190, 12.7.2006, s. 1.

³ EYVL L 365, 31.12.1994, s. 10.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1257/2013, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, aluskierrätyksestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta¹
- Neuvoston direktiivi 2006/117/Euratom, annettu 20 päivänä marraskuuta 2006, radioaktiivisen jätteen ja käytetyn ydinpolttoaineen siirtojen valvonnasta ja tarkkailusta²

26. Ympäristö, energiatehokkuus

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1143/2014, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta³
- Neuvoston asetus (EY) N:o 708/2007, annettu 11 päivänä kesäkuuta 2007, tulokaslajien ja paikallisesti esiintymättömien lajien käytöstä vesiviljelyssä⁴
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 66/2010, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, EU-ympäristömerkistä⁵

¹ EUVL L 330, 10.12.2013, s. 1.

² EUVL L 337, 5.12.2006, s. 21.

³ EUVL L 317, 4.11.2014, s. 35.

⁴ EUVL L 168, 28.6.2007, s. 1.

⁵ EUVL L 27, 30.1.2010, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/70/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 1998, bensiinin ja dieselpolttoaineiden laadusta ja neuvoston direktiivin 93/12/ETY muuttamisesta¹
- Neuvoston direktiivi (EU) 2015/652, annettu 20 päivänä huhtikuuta 2015, bensiinin ja dieselpolttoaineiden laadusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY mukaisista laskentamenetelmistä ja raportointivaatimuksista²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/42/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä maaleissa ja lakoissa sekä ajoneuvojen korjausmaalaustuotteissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta ja direktiivin 1999/13/EY muuttamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta⁴

¹ EYVL L 350, 28.12.1998, s. 58.

² EUVL L 107, 25.4.2015, s. 26.

³ EUVL L 143, 30.4.2004, s. 87.

⁴ EUVL L 295, 12.11.2010, s. 23.

- Neuvoston asetus (EY) N:o 2173/2005, annettu 20 päivänä joulukuuta 2005, Euroopan yhteisöön suuntautuvaa puutavaran tuontia koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 517/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, fluoratuista kasvihuonekaasuista ja asetuksen (EY) N:o 842/2006 kumoamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1005/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, otsonikerrosta heikentävistä aineista³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/852, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, elohopeasta ja asetuksen (EY) N:o 1102/2008 kumoamisesta⁴
- Neuvoston asetus (EY) N:o 338/97, annettu 9 päivänä joulukuuta 1996, luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä⁵

¹ EUVL L 347, 30.12.2005, s. 1.

² EUVL L 150, 20.5.2014, s. 195.

³ EUVL L 286, 31.10.2009, s. 1.

⁴ EUVL L 137, 24.5.2017, s. 1.

⁵ EYVL L 61, 3.3.1997, s. 1.

- Neuvoston asetus (ETY) N:o 3254/91, annettu 4 päivänä marraskuuta 1991, ansarautojen käytön yhteisössä sekä yhteisöön tapahtuvan, turkisten ja sellaisten maiden alkuperää olevien tietyistä villieläimistä valmistettujen tuotteiden tuonnin kieltämisestä, joissa käytetään pyynnissä ansarautoja tai kansainvälisten, kivutonta ansastusta koskevien standardien vastaisia menetelmiä¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1007/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, hyljetuotteiden kaupasta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1523/2007, annettu 11 päivänä joulukuuta 2007, kiellosta saattaa markkinoille sekä tuoda yhteisöön ja viedä yhteisöstä kissan ja koiran turkista ja tällaista turkista sisältäviä tuotteita³
- Neuvoston direktiivi 83/129/ETY, annettu 28 päivänä maaliskuuta 1983, eräiden hylkeiden kuuttien nahkojen ja niistä valmistettujen tuotteiden tuonnista jäsenvaltioihin⁴
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 106/2008, annettu 15 päivänä tammikuuta 2008, toimistolaitteiden energiatehokkuutta osoittavia merkintöjä koskevasta yhteisön ohjelmasta⁵

¹ EYVL L 308, 9.11.1991, s. 1.

² EUVL L 286, 31.10.2009, s. 36.

³ EUVL L 343, 27.12.2007, s. 1.

⁴ EYVL L 91, 9.4.1983, s. 30.

⁵ EUVL L 39, 13.2.2008, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1222/2009, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, renkaiden merkitsemisestä polttoainetaloudellisuuden ja muiden keskeisten ominaisuuksien osalta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/125/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1369, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2017, energiamerkintää koskevien puitteiden vahvistamisesta ja direktiivin 2010/30/EU kumoamisesta³

27. Laivavarusteet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/90/EU, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, laivavarusteista ja neuvoston direktiivin 96/98/EY kumoamisesta⁴

¹ EUVL L 342, 22.12.2009, s. 46.

² EUVL L 285, 31.10.2009, s. 10.

³ EUVL L 198, 28.7.2017, s. 1.

⁴ EUVL L 257, 28.8.2014, s. 146.

28. Rautatieliikenne

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/797, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta Euroopan unionissa¹, siltä osin kuin on kyse ehdoista ja teknisistä eritelmistä, jotka koskevat rautatietuotteiden markkinoille saattamista, käyttöönottoa ja vapaata liikkuvuutta

29. Elintarvikkeet – yleinen

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, annettu 28 päivänä tammikuuta 2002, elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä²

Mainitun asetuksen 29 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa oleva viittaus jäsenvaltioon ei koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlannin osalta.

¹ EUVL L 138, 26.5.2016, s. 44.

² EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1924/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveystähteistä²

30. Elintarvikkeet – hygienia

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä³

¹ EUVL L 304, 22.11.2011, s. 18.

² EUVL L 404, 30.12.2006, s. 9.

³ EUVL L 139, 30.4.2004, s. 55.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, elintarvikehygieniasta¹
- Neuvoston direktiivi 89/108/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1988, pakastettuja elintarvikkeita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä²

31. Elintarvikkeet – ainesosat, jäämät, jätetuotteet, kaupan pitämisen vaatimukset

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1331/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvikelisiäaineiden, elintarvike-entsyymien ja elintarvikearomien yhtenäisestä hyväksymismenettelystä³

Mainitun asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa oleva viittaus jäsenvaltioon ei koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlannin osalta.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1332/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvike-entsyymeistä sekä neuvoston direktiivin 83/417/ETY, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999, direktiivin 2000/13/EY, neuvoston direktiivin 2001/112/EY ja asetuksen (EY) N:o 258/97 muuttamisesta⁴

¹ EUVL L 139, 30.4.2004, s. 1.

² EYVL L 40, 11.2.1989, s. 34.

³ EUVL L 354, 31.12.2008, s. 1.

⁴ EUVL L 354, 31.12.2008, s. 7.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1333/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvikelisiä aineista¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1334/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvikkeissa käytettävistä aromeista ja tietyistä ainesosista, joilla on aromaattisia ominaisuuksia, sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1601/91, asetusten (EY) N:o 2232/96 ja (EY) N:o 110/2008 sekä direktiivin 2000/13/EY muuttamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/46/EY, annettu 10 päivänä kesäkuuta 2002, ravintolisiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1925/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, vitamiinien, kivennäisaineiden ja eräiden muiden aineiden lisäämisestä elintarvikkeisiin⁴
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2065/2003, annettu 10 päivänä marraskuuta 2003, elintarvikkeissa käytettävistä tai käytettäväksi tarkoitetuista savuaromeista⁵

¹ EUVL L 354, 31.12.2008, s. 16.

² EUVL L 354, 31.12.2008, s. 34.

³ EYVL L 183, 12.7.2002, s. 51.

⁴ EUVL L 404, 30.12.2006, s. 26.

⁵ EUVL L 309, 26.11.2003, s. 1.

Mainitun asetuksen 7 artiklan 2 kohdassa oleva viittaus jäsenvaltioon ei koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlannin osalta.

- Neuvoston asetus (ETY) N:o 315/93, annettu 8 päivänä helmikuuta 1993, elintarvikkeissa olevia vieraita aineita koskevista yhteisön menettelyistä¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2283, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, uuselintarvikkeista, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 258/97 ja komission asetuksen (EY) N:o 1852/2001 kumoamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 609/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, imeväisille ja pikkulapsille tarkoitetuista ruoista, erityisiin lääkinnällisiin tarkoituksiin tarkoitetuista elintarvikkeista ja painonhallintaan tarkoitetuista ruokavalionkorvikkeista ja neuvoston direktiivin 92/52/ETY, komission direktiivien 96/8/EY, 1999/21/EY, 2006/125/EY ja 2006/141/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/39/EY sekä komission asetusten (EY) N:o 41/2009 ja (EY) N:o 953/2009 kumoamisesta³

¹ EYVL L 37, 13.2.1993, s. 1.

² EUVL L 327, 11.12.2015, s. 1.

³ EUVL L 181, 29.6.2013, s. 35.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/4/EY, annettu 22 päivänä helmikuuta 1999, kahviuutteista ja sikuriuutteista¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/36/EY, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2000, elintarvikkeena käytettävistä kaakao- ja suklaatuotteista²
- Neuvoston direktiivi 2001/110/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 2001, hunajasta³
- Neuvoston direktiivi 2001/111/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 2001, tietyistä elintarvikkeina käytettävistä sokereista⁴
- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 543/2011, annettu 7 päivänä kesäkuuta 2011, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä hedelmä- ja vihannesalan sekä hedelmä- ja vihannesjalostealan osalta⁵
- Komission asetus (EY) N:o 1295/2008, annettu 18 päivänä joulukuuta 2008, kolmansista maista lähtöisin olevan humalan tuonnista⁶

¹ EYVL L 66, 13.3.1999, s. 26.

² EYVL L 197, 3.8.2000, s. 19.

³ EYVL L 10, 12.1.2002, s. 47.

⁴ EYVL L 10, 12.1.2002, s. 53.

⁵ EUVL L 157, 15.6.2011, s. 1.

⁶ EUVL L 340, 19.12.2008, s. 45.

- Komission asetus (EY) N:o 1375/2007, annettu 23 päivänä marraskuuta 2007, maissitärkkelyksen valmistuksen jätetuotteiden tuonnista Amerikan yhdysvalloista¹
- Neuvoston direktiivi 2001/112/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 2001, elintarvikkeena käytettävistä hedelmätäysmehuista ja tietyistä vastaavista valmisteista²
- Neuvoston direktiivi 2001/113/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 2001, elintarvikkeina käytettävistä hedelmähilloista, hyytelöistä ja marmeladeista sekä makeutetusta kastanjasoseesta³
- Neuvoston direktiivi 2001/114/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 2001, tietyistä osittain tai kokonaan kuivatuista elintarvikkeena käytettävistä säilötyistä maidoista⁴
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2203, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, elintarvikkeina käytettäviä kaseiineja ja kaseinaatteja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä ja neuvoston direktiivin 83/417/ETY kumoamisesta⁵

¹ EUVL L 307, 24.11.2007, s. 5.

² EYVL L 10, 12.1.2002, s. 58.

³ EYVL L 10, 12.1.2002, s. 67.

⁴ EYVL L 15, 17.1.2002, s. 19.

⁵ EUVL L 314, 1.12.2015, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1306/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta¹, V osaston IV luku
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta², II osan II osaston I luvun 1 jakso
32. Elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuva materiaali
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1935/2004, annettu 27 päivänä lokakuuta 2004, elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista ja direktiivien 80/509/ETY ja 89/109/ETY kumoamisesta³

¹ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 549.

² EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.

³ EUVL L 338, 13.11.2004, s. 4.

Mainitun asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa oleva viittaus jäsenvaltioon ei koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlannin osalta.

- Neuvoston direktiivi 84/500/EY, annettu 15 päivänä lokakuuta 1984, elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvia keraamisia tarvikkeita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä¹.

33. Elintarvikkeet – muut

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/2/EY, annettu 22 päivänä helmikuuta 1999, ionisoivalla säteilyllä käsiteltyjä elintarvikkeita ja elintarvikkeiden ainesosia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/3/EY, annettu 22 päivänä helmikuuta 1999, ionisoivalla säteilyllä käsiteltyjä elintarvikkeita ja elintarvikkeiden ainesosia koskevan yhteisön luettelon vahvistamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/32/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, elintarvikkeiden ja elintarvikkeiden ainesosien valmistamisessa käytettäviä uuttoliuottimia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä⁴

¹ EYVL L 277, 20.10.1984, s. 12.

² EYVL L 66, 13.3.1999, s. 16.

³ EYVL L 66, 13.3.1999, s. 24.

⁴ EUVL L 141, 6.6.2009, s. 3.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/54/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009, luontaisten kivennäisvesien hyödyntämisestä ja markkinoille saattamisesta¹
- Neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2007, luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/848, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta³
- Neuvoston asetus (Euratom) 2016/52, annettu 15 päivänä tammikuuta 2016, elintarvikkeiden ja rehujen radioaktiivisen saastumisen sallituista enimmäistasoista ydinonnettomuuden tai muun säteilyhäätötilanteen jälkeen ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 3954/87 sekä komission asetusten (Euratom) N:o 944/89 ja (Euratom) N:o 770/90 kumoamisesta⁴
- Neuvoston asetus (EY) N:o 733/2008, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2008, kolmansista maista peräisin olevien maataloustuotteiden tuontiedellytyksistä Tšernobylin ydinvoimalaonnettomuuden jälkeen⁵

¹ EUVL L 164, 26.6.2009, s. 45.

² EUVL L 189, 20.7.2007, s. 1.

³ EUVL L 150, 14.6.2018, s. 1.

⁴ EUVL L 13, 20.1.2016, s. 2.

⁵ EUVL L 201, 30.7.2008, s. 1.

34. Rehu – tuotteet ja hygienia

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/32/EY, annettu 7 päivänä toukokuuta 2002, haitallisista aineista eläinten rehuissa²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista³

Mainitun asetuksen liitteessä II olevassa 6 kohdassa olevat viittaukset kansallisiin vertailulaboratorioihin eivät koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlannin osalta. Tämä ei estä jäsenvaltiossa sijaitsevaa kansallista vertailulaboratoriota täyttämästä kansallisen vertailulaboratorion tehtäviä Pohjois-Irlannin osalta. Jäsenvaltion kansallinen vertailulaboratorio ei saa luovuttaa edelleen Pohjois-Irlannin toimivaltaisten viranomaisten ja kansallisen vertailulaboratorion välillä tätä tarkoitusta varten vaihdettavia tietoja ja aineistoja ilman kyseisten toimivaltaisten viranomaisten etukäteen antamaa suostumusta.

¹ EUVL L 229, 1.9.2009, s. 1.
² EYVL L 140, 30.5.2002, s. 10.
³ EUVL L 268, 18.10.2003, s. 29.

- Neuvoston direktiivi 90/167/EY, annettu 26 päivänä maaliskuuta 1990, lääkkeitä sisältävien rehujen valmistusta, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevista vaatimuksista yhteisössä¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003, annettu 12 päivänä tammikuuta 2003, rehuhygieniasta koskevista vaatimuksista²

35. Muuntogeeniset organismit

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista³, pois lukien 32 artiklan toinen kohta

Tämä ei estä jäsenvaltiossa sijaitsevaa kansallista vertailulaboratoriota täyttämästä kansallisen vertailulaboratorion tehtäviä Pohjois-Irlannin osalta. Jäsenvaltion kansallinen vertailulaboratorio ei saa luovuttaa edelleen Pohjois-Irlannin toimivaltaisten viranomaisten ja kansallisen vertailulaboratorion välillä tätä tarkoitusta varten vaihdettavia tietoja ja aineistoja ilman kyseisten toimivaltaisten viranomaisten etukäteen antamaa suostumusta.

Mainitun asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa ja 22 artiklan 1 kohdassa olevat viittaukset jäsenvaltioon eivät koske Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlannin osalta.

¹ EYVL L 92, 7.4.1990, s. 42.

² EUVL L 35, 8.2.2005, s. 1.

³ EUVL L 268, 18.10.2003, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N: o 1830/2003, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1946/2003, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2003, muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/18/EY, annettu 12 päivänä maaliskuuta 2001, geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön ja neuvoston direktiivin 90/220/ETY kumoamisesta³, C osa

36. Elävät eläimet, sukusolut ja alkiot ja eläinperäiset tuotteet

Tässä kohdassa lueteltujen säädösten viittausten kansallisiin vertailulaboratorioihin ei katsota sisältävän viittausta Yhdistyneen kuningaskunnan vertailulaboratorioon. Tämä ei estä jäsenvaltiossa sijaitsevaa kansallista vertailulaboratoriota täyttämästä kansallisen vertailulaboratorion tehtäviä Pohjois-Irlannin osalta. Jäsenvaltion kansallinen vertailulaboratorio ei saa luovuttaa edelleen Pohjois-Irlannin toimivaltaisten viranomaisten ja kansallisen vertailulaboratorion välillä tätä tarkoitusta varten vaihdettavia tietoja ja aineistoja ilman kyseisten toimivaltaisten viranomaisten etukäteen antamaa suostumusta.

¹ EUVL L 268, 18.10.2003, s. 24.

² EUVL L 287, 5.11.2003, s. 1.

³ EYVL L 106, 17.4.2001, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/429, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta (‘eläinterveyssäännöstö’)¹
- Neuvoston direktiivi 64/432/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1964, eläinten terveyteen liittyvistä ongelmista yhteisön sisäisessä nautaeläinten ja sikojen kaupassa²
- Neuvoston direktiivi 91/68/ETY, annettu 28 päivänä tammikuuta 1991, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä lampaiden ja vuohien kaupassa³
- Neuvoston direktiivi 2009/156/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista elävien hevoseläinten liikkuvuuden ja kolmansista maista tapahtuvan tuonnin osalta⁴
- Neuvoston direktiivi 2009/158/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä siipikarjan ja siitosmunien kaupassa ja tuonnissa kolmansista maista⁵
- Neuvoston direktiivi 92/65/ETY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 1992, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista eläinten, siemennesteen, munasolujen ja alkuiden yhteisön sisäisessä kaupassa ja yhteisöön tuonnissa siltä osin, kuin niitä eivät koske direktiivin 90/425/ETY liitteessä A olevassa I jaksossa mainittujen erityisten yhteisön säädösten eläinten terveyttä koskevat vaatimukset⁶

¹ EUVL L 84, 31.3.2016, s. 1.

² EYVL 121, 29.7.1964, s. 1977.

³ EYVL L 46, 19.2.1991, s. 19.

⁴ EUVL L 192, 23.7.2010, s. 1.

⁵ EUVL L 343, 22.12.2009, s. 74.

⁶ EYVL L 268, 14.9.1992, s. 54.

- Neuvoston direktiivi 88/407/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1988, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä naudansukuisten kotieläinten siemennesteen kaupassa ja tuonnissa¹
- Neuvoston direktiivi 89/556/ETY, annettu 25 päivänä syyskuuta 1989, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä naudansukuisten kotieläinten alkuiden kaupassa ja tuonnissa kolmansista maista²
- Neuvoston direktiivi 90/429/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä siansukuisten kotieläinten siemennesteen kaupassa ja tuonnissa³
- Neuvoston direktiivi 92/118/ETY, annettu 17 päivänä joulukuuta 1992, eläinten terveyttä ja kansanterveyttä koskevista vaatimuksista sellaisten tuotteiden yhteisön sisäisessä kaupassa ja yhteisöön tuonnissa, joita eivät koske direktiivin 89/662/ETY ja, taudinaiheuttajien osalta, direktiivin 90/425/ETY liitteessä A olevassa I luvussa mainittujen erityisten yhteisön säädösten kyseiset vaatimukset⁴
- Neuvoston direktiivi 2006/88/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 2006, vesiviljelyeläimiin ja niistä saataviin tuotteisiin sovellettavista eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista sekä vesieläinten tiettyjen tautien ehkäisemisestä ja torjunnasta⁵

¹ EYVL L 194, 22.7.1988, s. 10.

² EYVL L 302, 19.10.1989, s. 1.

³ EYVL L 224, 18.8.1990, s. 62.

⁴ EYVL L 62, 15.3.1993, s. 49.

⁵ EUVL L 328, 24.11.2006, s. 14.

- Neuvoston direktiivi 2004/68/EY, annettu 26 päivänä huhtikuuta 2004, eläinten terveyttä koskevista säännöistä tiettyjen elävien sorkka- ja kavioeläinten yhteisöön tuonnin ja yhteisön kautta kuljetuksen osalta, direktiivien 90/426/ETY ja 92/65/ETY muuttamisesta ja direktiivin 72/462/ETY kumoamisesta¹
- Neuvoston direktiivi 2002/99/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden tuotantoon, jalostukseen, jakeluun ja yhteisön alueelle tuomiseen liittyvistä eläinten terveyttä koskevista säännöistä²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 576/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, lemmikkieläinten muista kuin kaupallisista siirroista ja asetuksen (EY) N:o 998/2003 kumoamisesta³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus)⁴

¹ EUVL L 139, 30.4.2004, s. 321.

² EYVL L 18, 23.1.2003, s. 11.

³ EUVL L 178, 28.6.2013, s. 1.

⁴ EUVL L 300, 14.11.2009, s. 1.

37. Eläintautien ja zoonoosien torjunta

Tässä kohdassa lueteltujen säädösten viittauksien kansallisiin vertailulaboratorioihin ei katsota sisältävän viittausta Yhdistyneen kuningaskunnan vertailulaboratorioon. Tämä ei estä jäsenvaltiossa sijaitsevaa kansallista vertailulaboratoriota täyttämästä kansallisen vertailulaboratorion tehtäviä Pohjois-Irlannin osalta. Jäsenvaltion kansallinen vertailulaboratorio ei saa luovuttaa edelleen Pohjois-Irlannin toimivaltaisten viranomaisten ja kansallisen vertailulaboratorion välillä tätä tarkoitusta varten vaihdettavia tietoja ja aineistoja ilman kyseisten toimivaltaisten viranomaisten etukäteen antamaa suostumusta.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001, annettu 22 päivänä toukokuuta 2001, tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä¹
- Neuvoston direktiivi 77/391/ETY, annettu 17 päivänä toukokuuta 1977, yhteisön toimenpiteistä nautakarjan luomistaudin, tuberkuloosin ja leukoosin hävittämiseksi²
- Neuvoston direktiivi 78/52/ETY annettu 13 päivänä joulukuuta 1977 nautojen luomistaudin, tuberkuloosin ja tarttuvan leukoosin nopeutetun hävittämisen kansallisia suunnitelmia koskevista yhteisön vaatimuksista³

¹ EYVL L 147, 31.5.2001, s. 1.

² EYVL L 145, 13.6.1977, s. 44.

³ EYVL L 15, 19.1.1978, s. 34.

- Neuvoston direktiivi 2003/85/EY, annettu 29 päivänä syyskuuta 2003, yhteisön toimenpiteistä suu- ja sorkkataudin torjumiseksi, direktiivin 85/511/ETY sekä päätösten 89/531/ETY ja 91/665/ETY kumoamisesta ja direktiivin 92/46/ETY muuttamisesta¹
- Neuvoston direktiivi 2005/94/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 2005, yhteisön toimenpiteistä lintuinfluenssan torjumiseksi ja direktiivin 92/40/ETY kumoamisesta²
- Neuvoston direktiivi 2001/89/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2001, yhteisön toimenpiteistä klassisen sikaruton torjumiseksi³
- Neuvoston direktiivi 92/35/ETY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 1992, afrikkalaisen hevosruton valvontasäännöistä ja torjuntatoimenpiteistä⁴
- Neuvoston direktiivi 2002/60/EY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2002, erityissäännöksistä afrikkalaisen sikaruton torjumiseksi ja direktiivin 92/119/ETY muuttamisesta Teschenin taudin ja afrikkalaisen sikaruton osalta⁵
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 2160/2003, annettu 17 päivänä marraskuuta 2003, salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonoosien aiheuttajien valvonnasta⁶

¹ EUVL L 306, 22.11.2003, s. 1.

² EUVL L 10, 14.1.2006, s. 16.

³ EYVL L 316, 1.12.2001, s. 5.

⁴ EYVL L 157, 10.6.1992, s. 19.

⁵ EYVL L 192, 20.7.2002, s. 27.

⁶ EUVL L 325, 12.12.2003, s. 1.

- Neuvoston direktiivi 92/66/ETY, annettu 14 päivänä heinäkuuta 1992, yhteisön toimenpiteistä Newcastlelta taudin torjumiseksi¹
- Neuvoston direktiivi 92/119/ETY, annettu 17 päivänä joulukuuta 1992, yhteisön yleisistä toimenpiteistä tiettyjen eläintautien torjumiseksi sekä swine vesicular -tautiin liittyvistä erityistoimenpiteistä²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/99/EY, annettu 17 päivänä marraskuuta 2003, tiettyjen zoonoosien ja niiden aiheuttajien seurannasta, neuvoston päätöksen 90/424/ETY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 92/117/ETY kumoamisesta³
- Neuvoston direktiivi 2000/75/EY, annettu 20 päivänä marraskuuta 2000, lampaan bluetongue-taudin torjunta- ja hävittämistoimenpiteitä koskevista erityissäännöksistä⁴

38. Eläinten tunnistaminen

- Neuvoston asetus (EY) N:o 21/2004, annettu 17 päivänä joulukuuta 2003, lammas- ja vuohieläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 ja direktiivien 92/102/ETY ja 64/432/ETY muuttamisesta⁵

¹ EYVL L 260, 5.9.1992, s. 1.

² EYVL L 62, 15.3.1993, s. 69.

³ EUVL L 325, 12.12.2003, s. 31.

⁴ EYVL L 327, 22.12.2000, s. 74.

⁵ EUVL L 5, 9.1.2004, s. 8.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000, annettu 17 päivänä heinäkuuta 2000, nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottoamisesta sekä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden pakollisesta merkitsemisestä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 kumoamisesta¹
- Neuvoston direktiivi 2008/71/EY, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2008, sikojen tunnistamisesta ja rekisteröinnistä²

39. Eläinjalostus

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1012, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, puhtasrotuisten jalostuseläinten, risteytettyjen jalostussikojen ja niiden sukusolujen ja alkioiden jalostuksessa, kaupassa ja unioniin tulossa sovellettavista jalostus- ja polveutumisedellytyksistä ja asetuksen (EU) N:o 652/2014, neuvoston direktiivien 89/608/ETY ja 90/425/ETY muuttamisesta sekä tiettyjen eläinjalostusta koskevien säädösten kumoamisesta (‘eläinjalostusasetus’)³, 37 artikla ja 64 artiklan 3 kohta

40. Eläinten hyvinvointi

- Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2005, tehty 22 päivänä joulukuuta 2004, eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta⁴

¹ EYVL L 204, 11.8.2000, s. 1.

² EUVL L 213, 8.8.2008, s. 31.

³ EUVL L 171, 29.6.2016, s. 66.

⁴ EUVL L 3, 5.1.2005, s. 1.

- Neuvoston asetus (EY) N:o 1099/2009, annettu 24 päivänä syyskuuta 2009, eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä¹

41. Kasvien terveys

- Neuvoston direktiivi 2000/29/EY, annettu 8 päivänä toukokuuta 2000, kasveille ja kasvituotteille haitallisten organismien yhteisöön kulkeutumisen ja siellä leviämisen estämiseen liittyvistä suojatoimenpiteistä²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/2031, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, kasvintuhoojien vastaisista suojatoimenpiteistä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 228/2013, (EU) N:o 652/2014 ja (EU) N:o 1143/2014 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivien 69/464/ETY, 74/647/ETY, 93/85/ETY, 98/57/EY, 2000/29/EY, 2006/91/EY ja 2007/33/EY kumoamisesta³

42. Kasvien lisäysaineisto

- Neuvoston direktiivi 66/402/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1966, viljakasvien siementen pitämisestä kaupan⁴
- Neuvoston direktiivi 68/193/ETY, annettu 9 päivänä huhtikuuta 1968, viiniköynnöksen kasvullisen lisäysaineiston pitämisestä kaupan⁵

¹ EUVL L 303, 18.11.2009, s. 1.

² EYVL L 169, 10.7.2000, s. 1.

³ EUVL L 317, 23.11.2016, s. 4.

⁴ EYVL 125, 11.7.1966, s. 2309.

⁵ EYVL L 93, 17.4.1968, s. 15.

- Neuvoston direktiivi 1999/105/EY, annettu 22 päivänä joulukuuta 1999, metsänviljelyaineiston pitämisestä kaupan¹
- Neuvoston direktiivi 2002/53/EY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, viljelykasvilajien yleisestä lajikeluettelosta²
- Neuvoston direktiivi 2002/54/EY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, juurikkaiden siementen pitämisestä kaupan³
- Neuvoston direktiivi 2002/55/EY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, vihannesten siementen pitämisestä kaupan⁴
- Neuvoston direktiivi 2002/56/EY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, siemenperunoiden pitämisestä kaupan⁵
- Neuvoston direktiivi 2002/57/EY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, öljy- ja kuitukasvien siementen pitämisestä kaupan⁶
- Neuvoston direktiivi 2008/90/EY, annettu 29 päivänä syyskuuta 2008, hedelmäntuotantoon tarkoitettujen hedelmäkasvien ja niiden lisäysaineiston pitämisestä kaupan⁷

¹ EYVL L 11, 15.1.2000, s. 17.

² EYVL L 193, 20.7.2002, s. 1.

³ EYVL L 193, 20.7.2002, s. 12.

⁴ EYVL L 193, 20.7.2002, s. 33.

⁵ EYVL L 193, 20.7.2002, s. 60.

⁶ EYVL L 193, 20.7.2002, s. 74.

⁷ EUVL L 267, 8.10.2008, s. 8.

43. Virallinen valvonta, eläinlääkärintarkastukset

Tässä kohdassa lueteltujen säädösten viittauksien kansallisiin vertailulaboratorioihin ei katsota sisältävän viittausta Yhdistyneen kuningaskunnan vertailulaboratorioon. Tämä ei estä jäsenvaltiossa sijaitsevaa kansallista vertailulaboratoriota täyttämästä kansallisen vertailulaboratorion tehtäviä Pohjois-Irlannin osalta. Jäsenvaltion kansallinen vertailulaboratorio ei saa luovuttaa edelleen Pohjois-Irlannin toimivaltaisten viranomaisten ja kansallisen vertailulaboratorion välillä tätä tarkoitusta varten vaihdettavia tietoja ja aineistoja ilman kyseisten toimivaltaisten viranomaisten etukäteen antamaa suostumusta.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta (virallista valvontaa koskeva asetus)¹

¹ EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 854/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan järjestämistä koskevista erityissäännöistä²
- Neuvoston direktiivi 91/496/ETY, annettu 15 päivänä heinäkuuta 1991, kolmansista maista yhteisöön tuotavien eläinten eläinlääkintätarkastusten järjestämistä koskevista periaatteista ja direktiivien 89/662/ETY, 90/425/ETY ja 90/675/ETY muuttamisesta³
- Neuvoston direktiivi 97/78/EY, annettu 18 päivänä joulukuuta 1997, kolmansista maista yhteisöön tuotavien tuotteiden eläinlääkinnällisten tarkastusten järjestämistä koskevista periaatteista⁴
- Neuvoston direktiivi 90/425/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990, eläinlääkärin- ja kotieläinjalostustarkastuksista yhteisön sisäisessä tiettyjen elävien eläinten ja tuotteiden kaupassa⁵

¹ EUVL L 165, 30.4.2004, s. 1.

² EUVL L 139, 30.4.2004, s. 206.

³ EYVL L 268, 24.9.1991, s. 56.

⁴ EYVL L 24, 30.1.1998, s. 9.

⁵ EYVL L 224, 18.8.1990, s. 29.

- Neuvoston direktiivi 89/662/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1989, eläinlääkärintarkastuksista yhteisön sisäisessä kaupassa sisämarkkinoiden toteuttamista varten¹

44. Terveys ja kasvinsuojelu – muut

- Neuvoston direktiivi 96/22/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 1996, tiettyjen hormonaalista tai tyrostaattista vaikutusta omaavien aineiden ja beta-agonistien käytön kieltämisestä kotieläintuotannossa ja direktiivien 81/602/ETY, 88/146/ETY ja 88/299/ETY kumoamisesta²
- Neuvoston direktiivi 96/23/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 1996, elävissä eläimissä ja niistä saatavissa tuotteissa olevien tiettyjen aineiden ja niiden jäämien osalta suoritettavista tarkastustoimenpiteistä ja direktiivien 85/358/ETY ja 86/469/ETY sekä päätösten 89/187/ETY ja 91/664/ETY kumoamisesta³

45. Teollis- ja tekijänoikeudet

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 110/2008, annettu 15 päivänä tammikuuta 2008, tislattujen alkoholijuomien määritelmistä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojaamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1576/89 kumoamisesta⁴

¹ EYVL L 395, 30.12.1989, s. 13.

² EYVL L 125, 23.5.1996, s. 3.

³ EYVL L 125, 23.5.1996, s. 10.

⁴ EUVL L 39, 13.2.2008, s. 16.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1151/2012, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 251/2014, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1601/91 kumoamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta³, II osan II osaston I luvun 2 ja 3 jakso
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 608/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, teollis- ja tekijänoikeuksien tullivalvonnasta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1383/2003 kumoamisesta⁴

46. Kalastus ja vesiviljely

- Komission asetus (ETY) N:o 3703/85, annettu 23 päivänä joulukuuta 1985, yksityiskohtaisista säännöistä tiettyjen tuoreiden tai jäähdytettyjen kalojen kaupan pitämistä koskevien yhteisten vaatimusten soveltamisesta⁵

¹ EUVL L 343, 14.12.2012, s. 1.

² EUVL L 84, 20.3.2014, s. 14.

³ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.

⁴ EUVL L 181, 29.6.2013, s. 15.

⁵ EYVL L 351, 28.12.1985, s. 63.

- Neuvoston asetus (ETY) N:o 2136/89, annettu 21 päivänä kesäkuuta 1989, ilmaisulla sardiinisäilykkeiden kaupan pitämistä koskevista yhteisistä vaatimuksista sekä sardiinisäilykkeiden ja säilöttyjen sardiinityyppisten tuotteiden kauppanimityksistä¹
- Neuvoston asetus (ETY) N:o 1536/92, annettu 9 päivänä kesäkuuta 1992, tonnikala- ja sardasäilykkeiden kaupan pitämistä koskevista yhteisistä vaatimuksista²
- Neuvoston asetus (EY) N:o 2406/96, annettu 26 päivänä marraskuuta 1996, tiettyjen kalastustuotteiden kaupan pitämistä koskevien yhteisten vaatimusten vahvistamisesta³
- Neuvoston asetus (EY) N:o 850/98, annettu 30 päivänä maaliskuuta 1998, kalavarojen säilyttämisestä nuorten meren eliöiden suojelemiseksi toteutettavien teknisten toimenpiteiden avulla⁴, siltä osin kuin on kyse meren eliöiden vähimmäiskokoja koskevista säännöksistä
- Neuvoston asetus (EY) N:o 1224/2009, annettu 20 päivänä marraskuuta 2009, yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta⁵, siltä osin kuin on kyse kaupan pitämisen vaatimuksia koskevista säännöksistä

¹ EYVL L 212, 22.7.1989, s. 79.

² EYVL L 163, 17.6.1992, s. 1.

³ EYVL L 334, 23.12.1996, s. 1.

⁴ EYVL L 125, 27.4.1998, s. 1.

⁵ EUVL L 343, 22.12.2009, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1379/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta¹, siltä osin kuin on kyse kaupan pitämistä koskevista vaatimuksia ja kuluttajille tiedottamista koskevista säännöksistä
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1380/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta², siltä osin kuin on kyse kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kaupan pitämisen vaatimuksia koskevista säännöksistä
- Neuvoston asetus (EY) N:o 1005/2008, annettu 29 päivänä syyskuuta 2008, laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (ETY) N:o 2874/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta³
- Neuvoston asetus (EY) N:o 1035/2001, annettu 22 päivänä toukokuuta 2001, *Dissostichus spp.* -lajien saaliiden dokumentointijärjestelystä⁴

¹ EUVL L 354, 28.12.2013, s. 1.

² EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22.

³ EUVL L 286, 29.10.2008, s. 1.

⁴ EYVL L 145, 31.5.2001, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 640/2010, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2010, tonnikalaa (*Thunnus thynnus*) koskevasta saaliinkirjausohjelmasta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1984/2003 muuttamisesta¹
- Neuvoston asetus (EY) N:o 1100/2007, annettu 18 päivänä syyskuuta 2007, Euroopan ankeriaskannan elvytystoimenpiteistä²

47. Muut

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta,³ pois lukien VI luku
- Neuvoston asetus (EY) N:o 2964/95, annettu 20 päivänä joulukuuta 1995, raakaöljyn tuonnin ja toimitusten rekisteröinnistä yhteisössä⁴
- Neuvoston asetus (EY) N:o 2182/2004, annettu 6 päivänä joulukuuta 2004, eurometallirahojen kaltaisista mitaleista ja rahakkeista⁵

¹ EUVL L 194, 24.7.2010, s. 1.

² EUVL L 248, 22.9.2007, s. 17.

³ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671.

⁴ EYVL L 310, 22.12.1995, s. 5.

⁵ EUVL L 373, 21.12.2004, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1889/2005, annettu 26 päivänä lokakuuta 2005, yhteisön alueelle tuotavan tai sieltä vietävän käteisrahan valvonnasta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/40/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden valmistamista, esittämistapaa ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä sekä direktiivin 2001/37/EY kumoamisesta²
- Neuvoston asetus (EY) N:o 116/2009, annettu 18 päivänä joulukuuta 2008, kulttuuriesineiden viennistä³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/60/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta⁴
- Neuvoston direktiivi 69/493/ETY, annettu 15 päivänä joulukuuta 1969, kristallilasia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä⁵

¹ EUVL L 309, 25.11.2005, s. 9.

² EUVL L 127, 29.4.2014, s. 1.

³ EUVL L 39, 10.2.2009, s. 1.

⁴ EUVL L 159, 28.5.2014, s. 1.

⁵ EYVL L 326, 29.12.1969, s. 36.

- Neuvoston asetus (EY) N:o 428/2009, annettu 5 päivänä toukokuuta 2009, kaksikäyttötuotteiden vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta¹
- Neuvoston direktiivi 91/477/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 1991, aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 258/2012, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta täydentävän, ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja laittoman kaupan torjuntaa koskevan lisäpöytäkirjan (YK:n ampuma-asepöytäkirja) 10 artiklan täytäntöönpanosta ja ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden vientiluvasta ja tuonti- ja kauttakuljetusmenettelyistä³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/43/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, yhteisön sisällä tapahtuvia puolustukseen liittyvien tuotteiden siirtoja koskevien ehtojen yksinkertaistamisesta⁴

¹ EUVL L 134, 29.5.2009, s. 1.

² EYVL L 256, 13.9.1991, s. 51.

³ EUVL L 94, 30.3.2012, s. 1.

⁴ EUVL L 146, 10.6.2009, s. 1.

- Neuvoston asetus (EY) N:o 1236/2005, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2005, tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen¹
- Neuvoston asetus (EY) N:o 2368/2002, annettu 20 päivänä joulukuuta 2002, raakatimanttien kansainväliseen kauppaan sovellettavasta Kimberleyn prosessin sertifiointijärjestelmästä²
- Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklaan perustuvat voimassa olevat rajoittavat toimenpiteet, siltä osin kuin ne koskevat unionin ja kolmansien maiden välistä tavarakauppaa

¹ EUVL L 200, 30.7.2005, s. 1.

² EYVL L 358, 31.12.2002, s. 28.

8 ARTIKLASSA TARKOITETUT UNIONIN OIKEUDEN SÄÄNNÖKSET

1. Arvonlisävero¹

- Neuvoston direktiivi 2006/112/EY, annettu 28 päivänä marraskuuta 2006, yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä²
- Neuvoston direktiivi 2008/9/EY, annettu 12 päivänä helmikuuta 2008, yksityiskohtaisista säännöistä direktiivissä 2006/112/EY säädetyn arvonlisäveron palauttamiseksi palautusjäsenvaltioon sijoittautumattomille mutta toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille verovelvollisille³
- Neuvoston asetus (EU) N:o 904/2010, annettu 7 päivänä lokakuuta 2010, hallinnollisesta yhteistyöstä ja petosten torjunnasta arvonlisäverotuksen alalla⁴
- Neuvoston direktiivi 2010/24/EU, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2010, keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä⁵

¹ Tämän liitteen otsikot ja alaotsikot ovat ainoastaan suuntaa-antavia.

² EUVL L 347, 11.12.2006, s. 1.

³ EUVL L 44, 20.2.2008, s. 23.

⁴ EUVL L 268, 12.10.2010, s. 1.

⁵ EUVL L 84, 31.3.2010, s. 1.

- Kolmastoista neuvoston direktiivi 86/560/ETY, annettu 17 päivänä marraskuuta 1986, jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteisön alueelle sijoittautumattomille verovelvollisille suoritettavaa arvonlisäveron palautusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt¹
- Neuvoston direktiivi 2007/74/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 2007, kolmansista maista tulevien matkustajien tuomien tavaroiden vapauttamisesta arvonlisä- ja valmisteverosta²
- Neuvoston direktiivi 2009/132/EY, annettu 19 päivänä lokakuuta 2009, direktiivin 2006/112/EY 143 artiklan b ja c alakohdan soveltamisalasta vapautettaessa tietty tavaroiden lopullinen maahantuonti arvonlisäverosta³
- Neuvoston direktiivi 2006/79/EY, annettu 5 päivänä lokakuuta 2006, tavaroiden maahantuonnissa pieninä muina kuin kaupallisina lähetyksinä kolmansista maista sovellettavista verovapautuksista⁴
- Euroopan unionin ja Norjan kuningaskunnan välisestä sopimuksesta hallinnollisesta yhteistyöstä, petosten torjunnasta ja saatavien perinnästä arvonlisäverotuksen alalla johtuvat velvoitteet⁵

¹ EYVL L 326, 21.11.1986, s. 40.

² EUVL L 346, 29.12.2007, s. 6.

³ EUVL L 292, 10.11.2009, s. 5.

⁴ EUVL L 286, 17.10.2006, s. 15.

⁵ EUVL L 195, 1.8.2018, s. 1.

- Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton välisen, niiden taloudellisten etujen vastaisten petosten ja muun laittoman toiminnan torjumista koskevasta yhteistyösopimuksesta johtuvat velvoitteet¹

2. Valmistevero

- Neuvoston direktiivi 2008/118/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta²
- Neuvoston asetus (EU) N:o 389/2012, annettu 2 päivänä toukokuuta 2012, hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta³
- Neuvoston direktiivi 2010/24/EU, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2010, keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä⁴
- Neuvoston direktiivi 92/83/ETY, annettu 19 päivänä lokakuuta 1992, alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta⁵

¹ EUVL L 46, 17.2.2009, s. 8.

² EUVL L 9, 14.1.2009, s. 12.

³ EUVL L 121, 8.5.2012, s.1.

⁴ EUVL L 84, 31.3.2010, s.1.

⁵ EYVL L 316, 31.10.1992, s. 21.

- Neuvoston direktiivi 92/84/ETY, annettu 19 päivänä lokakuuta 1992, alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen määrien lähentämisestä¹
- Neuvoston direktiivi 2011/64/EU, annettu 21 päivänä kesäkuuta 2011, valmistettuun tupakkaan sovellettavan valmisteveron rakenteesta ja verokannoista²
- Neuvoston direktiivi 2003/96/EY, annettu 27 päivänä lokakuuta 2003, energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta³
- Neuvoston direktiivi 95/60/EY, annettu 27 päivänä marraskuuta 1995, kaasuöljyn ja lentopetrolin merkitsemisestä veron määrittämiseksi⁴
- Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1152/2003/EY, tehty 16 päivänä kesäkuuta 2003, valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen ja valvonnan tietokoneistamisesta⁵

¹ EYVL L 316, 31.10.1992, s. 29.

² EUVL L 176, 5.7.2011, s. 24.

³ EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51.

⁴ EYVL L 291, 6.12.1995, s. 46.

⁵ EUVL L 162, 1.7.2003, s. 5.

- Neuvoston direktiivi 2007/74/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 2007, kolmansista maista tulevien matkustajien tuomien tavaroiden vapauttamisesta arvonlisä- ja valmisteverosta¹
 - Neuvoston direktiivi 2006/79/EY, annettu 5 päivänä lokakuuta 2006, tavaroiden maahantuonnissa pieninä muina kuin kaupallisina lähetyksinä kolmansista maista sovellettavista verovapautuksista²
-

¹ EUVL L 346, 29.12.2007, s. 6.

² EUVL L 286, 17.10.2006, s. 15.

9 ARTIKLASSA TARKOITETUT UNIONIN OIKEUDEN SÄÄNNÖKSET

Seuraavia säädöksiä on sovellettava Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta siltä osin kun on kyse sähkön tuotannosta, siirrosta, jakelusta ja toimituksesta, sähkön tukkukaupasta tai rajat ylittävistä sähkön kaupasta.

Vähittäismarkkinoihin ja kuluttajansuojaan liittyviä säännöksiä ei sovelleta. Viittauksista johonkin toiseen tässä liitteessä lueteltuun unionin säädöksen säännökseen ei seuraa, että viittauksen kohteena olevaa säännöstä sovelletaan silloin kun sitä ei muutoin sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa Pohjois-Irlannin osalta, paitsi jos kyseessä on sähkön tukkumarkkinoita koskeva säännös, jota sovelletaan Irlannissa ja joka on tarpeen sähkön sisämarkkinoiden yhteisen toiminnan varmistamiseksi Irlannissa ja Pohjois-Irlannissa.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta¹

¹ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 714/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta¹
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 713/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/89/EY, annettu 18 päivänä tammikuuta 2006, sähkön toimitusvarmuuden ja infrastruktuuri-investointien turvaamiseksi toteutettavista toimenpiteistä³
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta⁴

¹ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15.

² EUVL L 211, 14.8.2009, s. 1.

³ EUVL L 33, 4.2.2006, s. 22.

⁴ EUVL L 326, 8.12.2011, s. 1.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen)¹
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta²
-

¹ EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17.

² EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32.

10 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETUT
UNIONIN OIKEUDEN SÄÄNNÖKSET

1. Valtiontukisäännöt Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa¹
 - Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107, 108 ja 109 artikla
 - Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artikla siltä osin kuin se koskee valtiontukisääntöjä
 - Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 93 artikla
2. Valtiontuen käsitteeseen viittaavat säädökset
 - Komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä²
 - Komission tiedonanto Euroopan unionin valtiontukisääntöjen soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen tuottamisesta myönnettävään korvaukseen³

¹ Tämän liitteen otsikot ja alaotsikot ovat ainoastaan suuntaa-antavia.

² EUVL C 262, 19.7.2016, s. 1.

³ EUVL C 8, 11.1.2012, s. 4.

- Komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina¹

3. Ryhmäpoikkeusasetukset

3.1 Valtuusasetus

- Neuvoston asetus (EU) 2015/1588, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta tiettyihin valtion monialaisen tuen muotoihin²

3.2 Yleinen ryhmäpoikkeusasetus

- Komission asetus (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti³

¹ EUVL C 155, 20.6.2008, s. 10.

² EUVL L 248, 24.9.2015, s. 1.

³ EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1.

3.3 Alakohtaiset ryhmäpoikkeusasetukset

- Komission asetus (EU) N:o 702/2014, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen maa- ja metsätalousalan ja maaseutualueiden tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti¹
- Komission asetus (EU) N:o 1388/2014, annettu 16 päivänä joulukuuta 2014, tiettyjen kalastus- ja vesiviljelytuotteiden tuottamisen, jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimiville yrityksille myönnettävien tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti²
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta³
- Komission tiedonanto rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista annettua asetusta (EY) N:o 1370/2007 koskevista tulkitsevista suuntaviivoista⁴

¹ EUVL L 193, 1.7.2014, s. 1.

² EUVL L 369, 24.12.2014, s. 37.

³ EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1.

⁴ EUVL C 92, 29.3.2014, s. 1.

- Komission päätös, annettu 20 päivänä joulukuuta 2011, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen¹

3.4 Vähämerkityksistä tukea koskevat asetukset

- Komission asetus (EU) N:o 1407/2013, annettu 18 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen²
- Komission asetus (EU) N:o 360/2012, annettu 25 päivänä huhtikuuta 2012, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille myönnettävään vähämerkityksiseen tukeen³
- Komission asetus (EU) N:o 1408/2013, annettu 18 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla⁴

¹ EUVL L 7, 11.1.2012, s. 3.

² EUVL L 352, 24.12.2013, s. 1.

³ EUVL L 114, 26.4.2012, s. 8.

⁴ EUVL L 352, 24.12.2013, s. 9.

- Komission asetus (EU) N:o 717/2014, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2014, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla¹

4. Menettelysäännöt

- Neuvoston asetus (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä²
- Komission asetus (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta³
- Komission tiedonanto — Sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman valtiontuen takaisinperintää edellyttävien komission päätösten tehokas täytäntöönpano jäsenvaltioissa⁴

¹ EUVL L 190, 28.6.2014, s. 45.

² EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9.

³ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

⁴ EUVL C 272, 15.11.2007, s. 4.

- Komission ilmoitus valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä¹
- Komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta kansallisissa tuomioistuimissa²
- Komission tiedonanto viite- ja diskonttokorkojen määrittämisessä sovellettavan menetelmän tarkistamisesta³
- Komission tiedonanto valtiontuen tarkastusmenettelyissä sovellettavista käytäntesäännöistä⁴
- Komission tiedonanto C(2003) 4582, annettu 1 päivänä joulukuuta 2003, salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä⁵

¹ EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22.

² EUVL C 85, 9.4.2009, s. 1.

³ EUVL C 14, 19.1.2008, s. 6.

⁴ EUVL C 253, 19.7.2018, s. 14.

⁵ EUVL C 297, 9.12.2003, s. 6.

5. Yhteensopivuutta koskevat säännöt

5.1 Euroopan yhteistä etua koskevat tärkeät hankkeet

- Komission tiedonanto – Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiperusteet¹

5.2 Maataloustuki

- Euroopan unionin suuntaviivat maa- ja metsätalousalan ja maaseutualueiden valtiontuesta vuosina 2014–2020²

5.3 Kalastus- ja vesiviljelyalan tuki

- Komission tiedonanto – Kalastus- ja vesiviljelyalan valtiontukien tarkastelemista koskevat suuntaviivat³

¹ EUVL C 188, 20.6.2014, s. 4.

² EUVL C 204, 1.7.2014, s. 1.

³ EUVL C 217, 2.7.2015, s. 1.

5.4 Aluetuki

- Alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosille 2014–2020¹

5.5 Tutkimus-, kehitys- ja innovointituki

- Komission tiedonanto – Puitteet tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävälle valtiontuelle²

5.6 Riskipääomatuki

- Komission tiedonanto – Suuntaviivat valtiontuesta riskirahoitussijoitusten edistämiseksi³

5.7 Pelastamis- ja rakenneuudistustuki

- Komission tiedonanto – Suuntaviivat valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen⁴

¹ EUVL C 209, 23.7.2013, s. 1.

² EUVL C 198, 27.6.2014, s. 1.

³ EUVL C 19, 22.1.2014, s. 4.

⁴ EUVL C 249, 31.7.2014, s. 1.

5.8 Koulutustuki

- Komission tiedonanto – Perusteista koulutukseen myönnettävän, yksittäistä ilmoitusta edellyttävän valtiontuen soveltuvuuden arvioimiseksi¹

5.9 Työllisyystuki

- Komission tiedonanto – Perusteista epäedullisessa asemassa oleville ja alentuneesti työkykyisille työntekijöille työllistämiseen myönnettävän yksittäistä ilmoitusta edellyttävän valtiontuen soveltuvuuden arvioimiseksi²

5.10 Talous- ja finanssikriisin johdosta annetut väliaikaiset säännöt

- Komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä elokuuta 2013³
- Komission tiedonanto arvoltaan alentuneiden omaisuuserien käsittelystä yhteisön pankkisektorilla⁴

¹ EUVL C 188, 11.8.2009, s. 1.

² EUVL C 188, 11.8.2009, s. 6.

³ EUVL C 216, 30.7.2013, s. 1.

⁴ EUVL C 72, 26.3.2009, s. 1.

- Komission tiedonanto elinkelpoisuuden palauttamisesta ja rahoituslalla tämänhetkisessä kriisissä toteutettujen rakenneuudistustoimenpiteiden arvioinnista valtiontukisääntöjen perusteella¹

5.11 Vientiluottovakuutus

- Komission tiedonanto jäsenvaltioille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta lyhytaikaisiin vientiluottovakuutuksiin²

5.12 Energia ja ympäristö

5.12.1 Ympäristö ja energia

- Komission tiedonanto — Suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014–2020³
- Komission tiedonanto — Suuntaviivat tietyistä päästökauppajärjestelmään liittyvistä valtiontukitoimenpiteistä vuoden 2012 jälkeen⁴

¹ EUVL C 195, 19.8.2009, s. 9.

² EUVL C 392, 19.12.2012, s. 1.

³ EUVL C 200, 28.6.2014, s. 1.

⁴ EUVL C 158, 5.6.2012, s. 4.

5.12.2 Sähkö (hukkakustannukset)

- Komission tiedonanto hukkakustannuksiin liittyvistä valtiontukien analyysimenetelmistä¹

5.12.3 Kivihiili

- Neuvoston päätös, annettu 10 päivänä joulukuuta 2010, kilpailukyvyttömien kivihiilikaivosten sulkemisen helpottamiseksi annettavasta valtiontuesta²

5.13 Perusteollisuus ja -valmistus (teräs)

- Komission tiedonanto EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymisen vaikutuksista kilpailuasioiden käsittelyyn³

5.14 Postipalvelut

- Komission tiedonanto kilpailusääntöjen soveltamisesta postialalla ja tiettyjen postipalveluja koskevien valtion toimenpiteiden täytäntöönpanemisesta⁴

¹ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/stranded_costs_fi.pdf

² EUVL L 336, 21.12.2010, s. 24.

³ EYVL C 152, 26.6.2002, s. 5.

⁴ EYVL C 39, 6.2.1998, s. 2.

5.15 Audiovisuaaliala, lähetystoiminta ja laajakaista

5.15.1 Audiovisuaalialan tuotanto

- Komission tiedonanto elokuville ja muille audiovisuaalisille teoksille myönnettävästä valtiontuesta¹

5.15.2 Radio- ja televisiolähetyspalvelut

- Komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta julkiseen yleisradiotoimintaan²

5.15.3 Laajakaistaverkko

- Komission tiedonanto – EU:n suuntaviivat valtiontukisääntöjen soveltamisesta laajakaistaverkkojen nopean käyttöönoton yhteydessä³

¹ EUVL C 332, 15.11.2013, s. 1.

² EUVL C 257, 27.10.2009, s. 1.

³ EUVL C 25, 26.1.2013, s. 1.

5.16 Liikenne ja infrastruktuuri

- Komission tiedonanto — Rautatieyrityksille myönnettäviä valtiontukia koskevat yhteisön suuntaviivat¹
- Yhteisön suuntaviivat meriliikenteen valtiontuelle²
- Komission tiedonanto merten moottoriteiden avaamiseen myönnettävää yhteisön rahoitusta täydentävää valtiontukea koskevista ohjeista³
- Komission tiedonanto alusten hallintoyrityksille myönnettävän valtiontuen ohjeista⁴
- Komission tiedonanto — Suuntaviivat valtiontuesta lentoasemille ja lentoyhtiöille⁵

¹ EUVL C 184, 22.7.2008, s. 13.

² EYVL C 13, 17.1.2004, s. 3.

³ EUVL C 317, 12.12.2008, s. 10.

⁴ EUVL C 132, 11.6.2009, s. 6.

⁵ EUVL C 99, 4.4.2014, s. 3.

5.17 Yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvät palvelut

- Komission tiedonanto — Julkisesta palvelusta maksettavana korvauksena myönnettävää valtiontukea koskevat Euroopan unionin puitteet¹

6. Jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisten taloudellisten suhteiden avoimuus

- Komission direktiivi 2006/111/EY, annettu 16 päivänä marraskuuta 2006, jäsenvaltioiden ja julkisten yritysten välisten taloudellisten suhteiden avoimuudesta sekä tiettyjen yritysten taloudellisen toiminnan avoimuudesta²

¹ EUVL C 8, 11.1.2012, s. 15.

² EUVL L 318, 17.11.2006, s. 17.

10 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUT MENETTELYT

Sekakomitea määrittää 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun alustavan vapautetun tuen vuotuisen yhteenlasketun enimmäismäärän ja alustavan vähimmäisprosenttiosuuden ottaen huomioon uusimmat käytettävissä olevat tiedot. Vapautetun tuen alustavassa vuotuisessa yhteenlasketussa enimmäismäärässä otetaan huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan suunnittelema tuleva maataloustukijärjestelmä sekä Pohjois-Irlannissa nykyisen, vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen mukaisen yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa aiheutuneiden menojen kokonaismäärän vuotuinen keskiarvo. Alustavassa vähimmäisprosenttiosuudessa otetaan huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan suunnittelema maataloustukijärjestelmä sekä se prosenttiosuus unionin yhteisen maatalouspolitiikan kokonaismenoista, joka vastasi WTO:n maataloussopimuksen liitteen 2 määräyksiä, sellaisena kuin se ilmoitettiin kyseiseltä ajanjaksolta.

Sekakomitea mukauttaa ensimmäisessä kohdassa tarkoitetun tuen määrää ja prosenttiosuutta, joissa on otettu huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan suunnittelema maataloustukijärjestelmä, unionin yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa kussakin tulevassa monivuotisessa rahoituskehyksessä käytettävissä olevan tuen kokonaismäärän mahdollisen vaihtelun mukaisesti.

Jos sekakomitea ei kykene määrittämään alustavaa tuen määrää ja prosenttiosuutta ensimmäisen kohdan mukaisesti tai ei kykene mukauttamaan tuen määrää ja prosenttiosuutta toisen kohdan mukaisesti tapauksen mukaan joko siirtymäkauden päättymiseen mennessä tai yhden vuoden kuluessa tulevan monivuotisen rahoituskehyksen voimaantulosta, 10 artiklan 2 kohdan soveltaminen keskeytetään kunnes sekakomitea on määrittänyt tuen määrän ja prosenttiosuuden tai mukauttanut niitä.

16 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETUT MENETTELYT

1. Jos unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta harkitsee tämän pöytäkirjan 16 artiklan 1 kohdan mukaisia suojatoimia, se ilmoittaa asiasta viipymättä toiselle osapuolelle sekakomitean kautta ja toimittaa kaikki tarvittavat tiedot.
2. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta aloittavat välittömästi neuvottelut sekakomiteassa yhteisesti sovitun ratkaisun löytämiseksi.
3. Unioni tai tapauksen mukaan Yhdistynyt kuningaskunta ei voi toteuttaa suojatoimia ennen kuin 1 kohdassa tarkoitettua ilmoittamispäivästä on kulunut yksi kuukausi, ellei 2 kohdassa tarkoitettua neuvottelumenettelyä ole saatu päätökseen ennen kyseisen määräajan päättymistä. Kun poikkeukselliset, kiireellistä toimintaa edellyttävät olosuhteet sulkevat pois ennakkotarkastelun, tapauksen mukaan unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta voi soveltaa viipymättä suojatoimenpiteitä, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä tilanteen korjaamiseksi.

4. Tapauksen mukaan unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittaa toteutetuista toimenpiteistä viipymättä sekakomitealle ja toimittaa kaikki tarvittavat tiedot.
 5. Toteutetuista suojatoimista käydään sekakomiteassa neuvotteluja kolmen kuukauden välein niiden hyväksymispäivästä alkaen, jotta suojatoimet voidaan lopettaa ennen niiden suunniteltua päättymispäivää tai niiden soveltamisalaa voidaan rajoittaa. Tapauksen mukaan unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta voi milloin tahansa pyytää sekakomiteaa tarkistamaan tällaiset toimenpiteet.
 6. Edellä olevia 1–5 kohtaa sovelletaan tämän pöytäkirjan 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin tasapainottaviin toimiin soveltuvien osien.
-

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN
KUNINGASKUNNAN SUVERENITEETTIIN KUULUVIA TUKIKOHTA-ALUEITA
KYPROKSESSA KOSKEVA PÖYTÄKIRJA

Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta, jotka

PALAUTTAVAT MIELEEN yhteisen julistuksen, joka liitettiin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymistä Euroopan yhteisöihin koskevan sopimuksen päätösasiakirjaan ja joka koski Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia tukikohta-alueita Kyproksessa; julistuksen mukaan Euroopan talousyhteisön ja kyseisten tukikohta-alueiden välisissä suhteissa sovellettava järjestely vahvistetaan Euroopan talousyhteisön ja Kyproksen tasavallan välisellä sopimuksella,

VAHVISTAVAT, että sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta on eronnut unionista, unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien tukikohta-alueiden välisiin suhteisiin sovellettavat järjestelyt olisi edelleen vahvistettava Kyproksen tasavallan unionin jäsenyyden puitteissa,

OTTAVAT HUOMIOON määräykset, jotka koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia Akrotirin ja Dhekelian tukikohta-alueita, jäljempänä 'Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvat alueet' ja jotka on vahvistettu Kyproksen tasavallan perustamisesta tehdyssä sopimuksessa ja siihen liittyvässä, 16 päivänä elokuuta 1960 päivätyssä noottienvaihdossa, jäljempänä 'perustamissopimus',

VAHVISTAVAT, että Yhdistyneen kuningaskunnan ero unionista ei saisi vaikuttaa oikeuksiin ja velvoitteisiin, joita Kyproksen tasavallalla on unionin oikeuden nojalla, eikä perustamissopimuksen osapuolten oikeuksiin ja velvoitteisiin,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että siitä päivästä lähtien, jona Kyproksen tasavalta liittyi unioniin, unionin oikeutta on sovellettu Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluviin alueisiin ainoastaan siltä osin kuin se on tarpeen Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehtyyn asiakirjaan liitetystä, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia tukikohta-alueita Kyproksessa koskevassa pöytäkirjassa (N:o 3), jäljempänä 'pöytäkirja (N:o 3)', tarkoitetun järjestelyn täytäntöönpanon varmistamiseksi,

PANEVAT MERKILLE Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Kyproksen tasavallan hallituksen välisen, 16 päivänä elokuuta 1960 päivätyn noottienvaihdon, joka koski Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden hallintoa, ja siihen liitetyn Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen julistuksen, jonka mukaan yksi päätavoitteista on suojella Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla asuvien tai työskentelevien henkilöiden etuja, ja katsovat tältä osin, että asianomaisille henkilöille olisi annettava mahdollisuuksien mukaan sama kohtelu kuin niille, jotka asuvat tai työskentelevät Kyproksen tasavallan alueella,

PANEVAT MERKILLE Yhdistyneen kuningaskunnan sitoutumisen siihen, että perustamissopimuksesta johtuvia järjestelyjä, joissa Kyproksen tasavallan viranomaiset hallinnoivat monia erilaisia julkisia palveluja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla, mukaan lukien maatalouden, tullitoiminnan ja verotuksen alalla, sovelletaan vastaisuudessakin,

OTTAVAT HUOMIOON, että Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden olisi pysyttävä osana unionin tullialuetta myös sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta on eronnut unionista,

PANEVAT MERKILLE perustamissopimuksen määräykset Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien tukikohta-alueiden ja Kyproksen tasavallan välisistä tullijärjestelyistä ja erityisesti kyseisen sopimuksen liitteessä F olevan I osan määräykset,

PANEVAT MERKILLE, että Yhdistynyt kuningaskunta on sitoutunut olemaan luomatta tullitoimipaikkoja tai muita rajaesteitä Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden ja Kyproksen tasavallan välille sekä olemaan perustamatta kaupallisia tai siviilikäyttöön tarkoitettuja merisatamia tai lentoasemia,

HALUAVAT määrittää asianmukaiset järjestelyt, joilla pöytäkirjassa (N:o 3) mainittujen järjestelyjen tavoitteet saavutetaan sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta on eronnut unionista,

KATSOVAT, että tässä pöytäkirjassa vahvistetuilla järjestelyillä olisi varmistettava unionin oikeuden sovellettavien säännösten asianmukainen täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta on eronnut unionista,

KATSOVAT, että on tarpeen määrätä asianmukaisista järjestelyistä sen suhteen, millaisia helpotuksia ja vapautuksia tulleista ja veroista Yhdistyneen kuningaskunnan asevoimat ja niiden henkilöstö voivat saada myös sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta on eronnut unionista,

TOTEAVAT, että on tarpeen määrätä erityisjärjestelyistä, jotka koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden ulkorajat ylittävillä tavaroilla ja henkilöillä tehtäviä tarkastuksia, sekä ehdoista, joiden mukaisesti unionin oikeuden säännöksiä sovelletaan Kyproksen tasavallan hallituksen tosiasialliseen hallintaan kuulumattoman alueen ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvan Dhekelian alueen välisellä rajalinjalla; tällä hetkellä näitä kysymyksiä säännellään Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehtoja ja niiden sopimusten mukautuksia, joihin Euroopan unioni perustuu, koskevan asiakirjan liitteenä olevassa Kyprosta koskevassa pöytäkirjassa (N:o 10), jäljempänä 'pöytäkirja (N:o 10)',

TOTEAVAT, että Kyproksen tasavallan ja Yhdistyneen kuningaskunnan välinen yhteistyö on keskeistä tässä pöytäkirjassa määrättyjen järjestelyjen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi,

OTTAVAT HUOMIOON, että tässä pöytäkirjassa vahvistettujen järjestelyjen perusteella unionin oikeutta sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla tiettyjen unionin politiikan alojen osalta sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta on eronnut unionista,

TOTEAVAT, että perustamissopimuksen ja vuonna 1960 annetun julistuksen järjestelyt, jotka liittyvät Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla asuviin ja työskenteleviin henkilöihin, ovat ainutlaatuisia ja että pyrkimyksellä soveltaa unionin oikeutta johdonmukaisesti sekä Kyproksen tasavallassa että Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla tuetaan näitä järjestelyjä,

PANEVAT MERKILLE tältä osin, että tällä pöytäkirjalla Yhdistynyt kuningaskunta antaa Kyproksen tasavallalle unionin jäsenvaltiona vastuun unionin oikeuden säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla tämän pöytäkirjan mukaisesti,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että Kyproksen tasavalta on vastuussa unionin oikeuden täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta sellaisten tavaroiden osalta, joiden määrä- tai lähtöpaikka on Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla ja jotka saapuvat tai lähtevät Kyproksen tasavallan alueella sijaitsevan sataman tai siellä olevan lentokentän kautta,

KOROSTAVAT, että tässä pöytäkirjassa vahvistetuilla järjestelyillä ei rajoiteta perustamissopimuksen 1 ja 2 artiklan eikä Kyproksen tasavallan ja Yhdistyneen kuningaskunnan niihin liittyvien kantojen soveltamista,

KATSOVAT, että tässä pöytäkirjassa määrättyjen järjestelyjen ainoana tarkoituksena olisi oltava Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden erityistilanteen sääntelevä eikä niitä olisi sovellettava mihinkään muuhun alueeseen eikä katsottava ennakkotapauksiksi,

OVAT SOPINEET seuraavista määräyksistä, jotka liitetään Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroa Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevaan sopimukseen, jäljempänä 'erosopimus':

1 ARTIKLA

Yleiset määräykset

1. Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa erosopimuksessa olevien Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevien viittausten katsotaan olevan viittauksia Yhdistyneeseen kuningaskuntaan Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden osalta. Erosopimuksen kolmannen osan I, II ja III osaston ja kuudennen osan määräyksiä sovelletaan rajoittamatta tämän pöytäkirjan määräysten soveltamista.
2. Poiketen siitä, mitä erosopimuksen 4 artiklan 4 ja 5 kohdassa määrätään, tämän pöytäkirjan määräyksiä, joissa viitataan unionin oikeuteen tai sen käsitteisiin tai säännöksiin, on niitä täytäntöönpannassa ja sovellettaessa tulkittava Euroopan unionin tuomioistuimen asiaan liittyvän oikeuskäytännön mukaisesti.
3. Sen estämättä, mitä erosopimuksen 71 artiklassa määrätään, niiden unionin oikeuden säännösten lisäksi, jotka koskevat henkilötietojen suojaa ja joita sovelletaan tämän pöytäkirjan nojalla Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluviin alueisiin ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla, asetusta (EU) 2016/679 ja direktiiviä (EU) 2016/680 on sovellettava henkilötietoihin, joita käsitellään Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla tämän pöytäkirjan perusteella.

4. Poiketen siitä, mitä erosopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa määrätään, kun tässä pöytäkirjassa viitataan unionin säädökseen, viittausta kyseiseen säädökseen pidetään viittauksena kyseiseen säädökseen sellaisena kuin se on muutettuna tai korvattuna. Tätä kohtaa ei sovelleta neuvoston asetuksen (EY) N:o 866/2004¹ 4 artiklan 3 ja 10 kohtaan, joihin sovelletaan 10 artiklan 2 kohtaa.

5. Jos unioni erosopimuksen 7 ja 8 artiklasta poiketen katsoo, että voidakseen noudattaa tästä pöytäkirjasta johtuvia velvoitteitaan Yhdistyneen kuningaskunnan on, tapauksen mukaan myös suvereniteettiinsa kuuluvien alueiden osalta, ehdottoman välttämätöntä saada täysimääräinen tai osittainen käyttöoikeus sellaisiin verkkoihin, tietojärjestelmiin ja tietokantoihin, jotka on perustettu unionin oikeuden perusteella, viittauksia jäsenvaltioihin ja jäsenvaltioiden toimivaltaisiin viranomaisiin unionin oikeuden säännöksissä, jotka tulevat sovellettaviksi tämän pöytäkirjan nojalla, on mainittujen verkkojen, tietojärjestelmien ja tietokantojen käyttöoikeuksien osalta pidettävä myös viittauksina Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, tapauksen mukaan myös sen suvereniteettiin kuuluvien alueiden osalta; edellä sanottua on sovellettava myös siinä tapauksessa, että käyttöoikeus on tarpeen, koska asianomaisten tietojen käyttö ei ole muilla keinoin käytännössä mahdollista.

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 866/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, vuoden 2003 liittymisasiakirjan pöytäkirjassa nro 10 olevan 2 artiklan mukaisesta järjestelystä (EUVL L 161, 30.4.2004, s. 128).

2 ARTIKLA

Unionin tullialue

1. Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvat alueet kuuluvat unionin tullialueeseen; tätä sovellettaessa otetaan huomioon perustamissopimus. Tätä varten tullia ja yhteistä kauppapolitiikkaa koskevia unionin oikeuden säännöksiä, mukaan lukien sellaisia tullitarkastuksia koskevat unionin oikeuden säännökset, jotka liittyvät erityistavaroihin tai joilla on erityistarkoitus, on sovellettava Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueisiin ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla.
2. Tavaroita, joita Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden tuottajat ovat tuottaneet ja jotka on saatettu markkinoille unionin tullialueella, on pidettävä vapaassa liikkeessä olevina tavarina.
3. Kaikki Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla käytettäväksi tarkoitetut tavarat on tuotava Kyproksen saarelle Kyproksen tasavallassa sijaitsevien, siviilikäyttöön tarkoitettujen lentoasemien ja merisatamien kautta, ja Kyproksen tasavallan viranomaisten on suoritettava kaikki kyseisiä tavaroita koskevat tullimuodollisuudet ja -tarkastukset sekä kannettava niihin liittyvät tuontitullit.
4. Kaikki vientiin tarkoitetut tavarat on vietävä Kyproksen saarelta Kyproksen tasavallassa sijaitsevien, siviilikäyttöön tarkoitettujen lentoasemien ja merisatamien kautta, ja Kyproksen tasavallan viranomaisten on suoritettava kaikki kyseisiä tavaroita koskevat vientitullimuodollisuudet ja tullitarkastukset.
5. Perustamissopimuksen liitteessä C olevan 11 jakson 3 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen ja laitteiden tullitarkastukset on tehtävä kyseisen jakson määräysten mukaisesti.

6. Poiketen siitä, mitä 3 ja 4 kohdassa määrätään, ja ainoastaan siinä tarkoituksessa, että tuetaan perustamissopimus huomioon ottaen Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden toimintaa sotilastukikohtina, sovelletaan seuraavia määräyksiä:

- a) seuraavat tavarat voidaan tuoda Kyproksen saarelle tai viedä sieltä Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla sijaitsevan merisataman tai lentoaseman kautta sillä edellytyksellä, että Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden viranomaiset hoitavat kaikki kyseisiä tavaroita koskevat tullimuodollisuudet ja -tarkastukset sekä kantavat niitä koskevat tullit:
 - i) tavarat, jotka on tuotu maahan tai viety sieltä virallisia tai sotilaallisia tarkoituksia varten;
 - ii) tavarat, jotka tuodaan tai viedään henkilökohtaisissa matkatavaroissa yksinomaan henkilökohtaista käyttöä varten ja viejä tai tuoja on Yhdistyneen kuningaskunnan henkilöstön jäsen tai tällaisen puolesta toimiva henkilö tai muu puolustus- tai virkatehtävissä matkustava henkilö;
- b) paketit, joita Yhdistyneen kuningaskunnan henkilöstön jäsenet tai heidän huollettavansa lähettävät tai vastaanottavat ja joita Britannian asevoimien postilaitos kuljettaa, voidaan tuoda Kyproksen saarelle tai viedä sieltä Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla sijaitsevan sataman tai lentoaseman kautta seuraavin edellytyksin:
 - i) Yhdistyneen kuningaskunnan henkilöstön jäsenille tai heidän huollettavilleen osoitetut saapuvat paketit on kuljetettava sinetöidyssä säiliössä ja toimitettava saapumisensa jälkeen Kyproksen tasavallassa sijaitsevaan tullitoimipaikkaan, jotta Kyproksen tasavallan viranomaiset voivat hoitaa kyseisiin tuotteisiin liittyvät tullimuodollisuudet ja -tarkastukset ja kantaa niitä koskevat tuontitullit;

- (ii) Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden viranomaisten on hoidettava tullitarkastukset sellaisten ulos menevien pakettien osalta, joita Yhdistyneen kuningaskunnan henkilöstön jäsenet tai heidän huollettavansa ovat lähettäneet.

Tätä kohtaa sovellettaessa 'Yhdistyneen kuningaskunnan henkilöstön jäsenillä tai heidän huollettavillaan' tarkoitetaan perustamissopimuksen liitteessä B olevan I osan 1 kohdassa määriteltyjä henkilöitä.

Yhdistynyt kuningaskunta vaihtaa Kyproksen kanssa asiaankuuluvia tietoja ja pyrkii siihen, että tiiviin yhteistyön avulla ehkäistään tulli- ja veropetoksia, mukaan lukien salakuljetusta.

7. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 34, 35 ja 36 artiklaa ja muita unionin oikeuden säännöksiä, jotka liittyvät tavaroihin, erityisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklan nojalla hyväksytyjä toimenpiteitä, on sovellettava Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluviin alueisiin ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla.

8. Kyproksen tasavallan hallituksen tosiasialliseen hallintaan kuulumattomilta Kyproksen tasavallan alueilta tulevat tavarat on tuotava näiden alueiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvan itäisen tukikohta-alueen välisen rajalinjan yli asetuksen (EY) N:o 866/2004 mukaisesti.

Yhdistynyt kuningaskunta vastaa asetuksen (EY) N:o 866/2004 täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta suvereniteettiinsa kuuluvilla alueilla mainitun asetuksen säännösten mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän pöytäkirjan 6 artiklan soveltamista. Yhdistyneen kuningaskunnan on pyydettävä Kyproksen tasavallan viranomaisia tekemään kyseisessä asetuksessa edellytetyt eläinlääkinnälliset, kasvinsuojelulliset ja elintarvikkeiden turvallisuutta koskevat tarkastukset.

9. Yhdistynyt kuningaskunta vastaa 1 kohdassa tarkoitettujen unionin oikeuden säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta niiden tavaroiden osalta, jotka tuodaan sen suvereniteettiin kuuluville alueille tai viedään sieltä 6 kohdan mukaisesti.

Yhdistynyt kuningaskunta vastaa myös sellaisten lisenssien, lupien ja todistusten antamisesta, joita voidaan vaatia perustamissopimuksen liitteessä F olevan 5 jakson 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvien tavaroiden osalta.

10. Kyproksen tasavalta vastaa 7 kohdassa tarkoitettujen unionin oikeuden säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla.

3 ARTIKLA

Verotus

1. Unionin oikeuden säännöksiä, jotka koskevat liikevaihtoveroja, valmisteveroja ja muita Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 113 artiklan nojalla hyväksyttäviä välillisiä veroja, on sovellettava Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluviin alueisiin ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla.

2. Liiketoimia, joiden lähtö- tai määräpaikka on Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla, on arvonlisä-, valmiste- ja muiden välillisten verojen osalta pidettävä liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Kyproksen tasavalta.

3. Kyproksen tasavalta vastaa tässä artiklassa tarkoitettujen unionin oikeuden säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla, mukaan lukien sellaisten tullien ja verojen kantaminen, joita Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla asuvien tai sinne sijoittautuneiden siviilioikeudellisten sääntöjen alaisten luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden on maksettava.

4 ARTIKLA

Vapautus tulleista

1. Sellaiset tavarat tai palvelut, jotka on vastaanotettu, hankittu tai tuotu maahan Yhdistyneen kuningaskunnan asevoimien tai niiden siviilihenkilöstön käyttöön taikka kyseisten asevoimien messien tai kanttiinien tarpeisiin, on vapautettava tulleista, arvonlisäverosta ja valmisteverosta edellyttäen, että asiaan liittyville henkilöille voidaan myöntää tällainen vapautus perustamissopimuksen mukaisesti. Tätä varten Yhdistyneen kuningaskunnan on myönnettävä vapautustodistuksia sen jälkeen kun Kyproksen tasavalta on hyväksynyt 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut tavarat.

2. Kaikki tullit, joita Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset mahdollisesti kantavat Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla siitä syystä, että 1 kohdassa tarkoitettujen tavaroiden on myyty, on tilitettävä edelleen Kyproksen tasavallan viranomaisille.

5 ARTIKLA

Sosiaaliturva

Yhdistyneen kuningaskunnan ja Kyproksen tasavallan on tarvittaessa otettava käyttöön lisäjärjestelyjä sen varmistamiseksi, että pöytäkirjassa (N:o 3) oleva 4 artikla pannaan myös siirtymäkauden päättymisen jälkeen asianmukaisesti täytäntöön, jotta Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla asuvien tai siellä työskentelevien henkilöiden oikeuksien suoja jatkuisi.

6 ARTIKLA

Maatalous, kalastus sekä eläinlääkintä- ja kasvinsuojelualan säännöt

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan III osastossa olevia maataloutta ja kalastusta koskevia määräyksiä sekä kyseisten määräysten nojalla annettuja säädöksiä samoin kuin eläinlääkintä- ja kasvinsuojelualan sääntöjä, jotka on annettu erityisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 168 artiklan 4 kohdan b alakohdan nojalla, on sovellettava Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluviin alueisiin ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla.

Kyproksen tasavalta vastaa ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen unionin oikeuden säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla.

7 ARTIKLA

Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden ulkorajat ylittävien henkilöiden tarkastukset

1. Tätä artiklaa sovellettaessa 'Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden ulkorajoilla' tarkoitetaan kyseisten alueiden merirajoja sekä lentokenttiä ja satamia mutta ei niiden maa- ja merirajoja Kyproksen tasavallan kanssa. Jollei 6 kohdasta muuta johdu, 2 ja 7 kohtaa sovellettaessa 'rajanylityspaikoilla' tarkoitetaan kaikkia rajanylityspaikkoja, jotka Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat hyväksyneet Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden ulkorajojen ylittämistä varten.
2. Yhdistynyt kuningaskunta tekee suvereniteettiinsa kuuluvien alueiden ulkorajat ylittävien henkilöiden tarkastukset. Näihin tarkastuksiin on sisällytettävä matkustusasiakirjojen tarkastus. Kaikille henkilöille on tehtävä vähintään yksi tällainen tarkastus heidän henkilöllisyytensä toteamiseksi. Yhdistynyt kuningaskunta sallii suvereniteettiinsa kuuluvien alueiden ulkorajojen ylittämisen vain ylityspaikkojen kautta.
3. Kolmansien maiden kansalaisten ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten on sallittava ylittää Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden ulkorajat ainoastaan, jos he täyttävät seuraavat edellytykset:
 - a) heillä on voimassa oleva matkustusasiakirja;
 - b) heillä on voimassa oleva Kyproksen tasavallan viisumi, jos sellainen vaaditaan;
 - c) he harjoittavat puolustukseen liittyvää toimintaa tai ovat kyseistä toimintaa harjoittavan henkilön perheenjäseniä; ja

d) he eivät ole uhka kansalliselle turvallisuudelle.

Edellä c alakohdassa tarkoitettua edellytystä ei sovelleta Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiin, jotka ylittävät 6 kohdassa tarkoitetun rajan.

Yhdistynyt kuningaskunta saa poiketa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista edellytyksistä ainoastaan humanitaarisista syistä, kansallisen edun vuoksi tai kansainvälisten velvoitteidensa noudattamiseksi.

Kyproksen tasavaltaan tuloa varten viisumia ei vaadita perustamissopimuksen liitteessä C määritellyiltä asevoimien jäseniltä tai siviilihenkilöstöön kuuluvilta eikä näiden huollettavilta.

4. Turvapaikanhakija, joka on alun perin saapunut Kyproksen saarelle unionin ulkopuolelta jonkin Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvan alueen kautta, on otettava takaisin Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvalla alueella sen jäsenvaltion pyynnöstä, jonka alueella hakija oleskelee.

Kyproksen tasavalta pitää mielessä humanitaariset näkökohdat ja toimii yhdessä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa kehittääkseen käytännöllisiä tapoja ja keinoja, joiden avulla voidaan kunnioittaa turvapaikanhakijoiden ja laittomien maahanmuuttajien oikeuksia ja täyttää heidän tarpeensa Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla näiden alueiden hallintoa koskevan lainsäädännön mukaisesti.

5. Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden ja Kyproksen tasavallan välisillä maa- ja merirajoilla ei suoriteta henkilöiden tarkastuksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 6 kohdan soveltamista.

6. Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvan itäisen alueen ja Kyproksen tasavallan sellaisten alueiden välinen raja, jotka eivät kuulu Kyproksen tasavallan hallituksen tosiasialliseen hallintaan, on tätä artiklaa sovellettaessa katsottava Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden ulkorajan osaksi sinä aikana, jona unionin säännösten soveltaminen on keskeytetty pöytäkirjassa (N:o 10) olevan 1 artiklan mukaisesti. Tämä raja voidaan ylittää ainoastaan Strovilian ja Pergamosin rajanylityspaikoilla. Kyproksen tasavalta voi Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten kanssa etukäteen tehdyn sopimuksen nojalla ja yhteistyössä näiden viranomaisten kanssa toteuttaa lisätoimenpiteitä laittoman maahanmuuton torjumiseksi niiden henkilöiden osalta, jotka ovat ylittäneet tämän rajan.

7. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten on käytettävä liikkuvia yksiköitä rajavalvonnassa Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien tukikohta-alueiden ulkorajoilla rajanylityspaikkojen välillä sekä rajanylityspaikoilla tavanomaisten aukioloaikojen ulkopuolella samoin kuin Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen suvereniteettiin kuuluvan Dhekelian alueen ja Kyproksen tasavallan hallituksen tosiasialliseen hallintaan kuulumattomien Kyproksen tasavallan alueiden välisellä rajalla. Rajavalvonta on toteutettava siten, että henkilöitä pyritään estämään sivuuttamasta tarkastus rajanylityspaikalla. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten on palkattava riittävästi päteviä tarkastajia suorittamaan näitä tarkastuksia ja tätä valvontaa.

8. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten on tehtävä jatkuvasti tiivistä yhteistyötä Kyproksen tasavallan viranomaisten kanssa 6 ja 7 kohdassa tarkoitettujen tarkastusten ja valvontatoimien toteuttamiseksi tehokkaasti.

8 ARTIKLA

Yhteistyö

Kyproksen tasavalta ja Yhdistynyt kuningaskunta tekevät yhteistyötä varmistaakseen tämän pöytäkirjan tehokkaan täytäntöönpanon erityisesti unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden laittomien toimien torjumiseksi. Kyproksen tasavalta ja Yhdistynyt kuningaskunta voivat sopia tämän pöytäkirjan määräysten täytäntöönpanoa koskevista lisäjärjestelyistä. Kyproksen tasavallan on ilmoitettava tällaisista järjestelyistä Euroopan komissiolle ennen niiden voimaantuloa.

9 ARTIKLA

Erityiskomitea

1. Erityiskomitea, joka käsittelee Yhdistyneen kuningaskunnan suveriniteettiin kuuluviin alueisiin Kyproksessa liittyvän pöytäkirjan täytäntöönpanoa koskevia kysymyksiä ja joka on perustettu erosopimuksen 165 artiklalla, jäljempänä 'erityiskomitea',

- a) edistää tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoa ja soveltamista;
- b) keskustelee mistä tahansa tämän pöytäkirjan kannalta merkittävästä seikasta, joka voi aiheuttaa hankaluuksia ja jonka unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta on tuonut esiin; ja

c) antaa sekakomitealle tämän pöytäkirjan toimivuutta koskevia suosituksia ja erityisesti ehdottaa muutoksia, jotka koskevat tähän pöytäkirjaan sisällytettyjä viittauksia unionin oikeuteen.

2. Euroopan komissio antaa erityiskomitealle tiedon kaikista asetuksen (EY) N:o 866/2004 11 artiklan nojalla annetuista kertomuksista ja kuulee Yhdistynyttä kuningaskuntaa kaikista komission säädösehdotuksista, joilla kyseistä asetusta muutetaan tai joilla se korvataan, jos ehdotuksella on vaikutusta Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluviin alueisiin.

10 ARTIKLA

Sekakomitea

1. Sekakomitea muuttaa tässä pöytäkirjassa olevia viittauksia unionin oikeuteen erityiskomitean suosituksesta.

2. Sekakomitea voi erityiskomitean suosituksesta tarvittaessa tehdä päätöksen, jolla korvataan tämän pöytäkirjan 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, jos se pitää tätä välttämättömänä tämän pöytäkirjan moitteettoman toiminnan ylläpitämiseksi.

3. Sekakomitea voi erityiskomitean suosituksesta muuttaa 7 artiklan 6 kohtaa siinä mainittujen rajanylityspaikkojen osalta.

11 ARTIKLA

Pöytäkirjassa (N:o 3) olevan 6 artiklan soveltaminen siirtymäkauden aikana

Sen estämättä, mitä erosopimuksen 127 artiklan 1 kohdassa määrätään, toimenpiteitä, jotka siirtymäkauden aikana hyväksytään pöytäkirjan (N:o 3) 6 artiklan nojalla, ei sovelleta Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluviin alueisiin eikä Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla.

12 ARTIKLA

Valvonta ja täytäntöönpano

1. Unionin toimielimillä, elimillä ja laitoksilla on Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvien alueiden osalta sekä näillä alueilla asuvien tai sinne sijoittautuneiden luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden osalta toimivaltuudet, jotka kyseisille toimielimille, elimille ja laitoksille on siirretty unionin oikeudessa tämän pöytäkirjan osalta samoin kuin tämän pöytäkirjan nojalla sovellettaviksi tulevista unionin oikeuden säännöksissä. Erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimella on sille perussopimuksissa tältä osin myönnetty toimivalta.
2. Unionin toimielinten, elinten ja laitosten 1 kohdan nojalla antamilla säädöksillä ja päätöksillä on Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluviin alueisiin ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla samat oikeusvaikutukset kuin niillä on unionissa ja sen jäsenvaltioissa.

13 ARTIKLA

Täytäntöönpanovastuu

1. Jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä, Yhdistynyt kuningaskunta vastaa tämän pöytäkirjan täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta suvereniteettiinsa kuuluvilla alueilla. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa määrätään, Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisten viranomaisten on hyväksyttävä tarvittava kansallinen lainsäädäntö, jotta tämä pöytäkirja tulee sovellettavaksi Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla.
2. Yhdistyneellä kuningaskunnalla on yksinoikeus panna tämä pöytäkirja täytäntöön ja valvoa sen noudattamista omien viranomaistensa osalta sekä sellaisen kiinteän omaisuuden osalta, jonka Yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministeriö omistaa tai jota se käyttää; lisäksi Yhdistyneellä kuningaskunnalla on yksinoikeus sellaisiin lainvalvonnassa käytettäviin pakkokeinoihin, jotka edellyttävät valtuuksia tunkeutua asuntoon tai pidättää henkilö. Muut lainvalvonnassa käytettävät pakkokeinot säilyvät edelleen Yhdistyneen kuningaskunnan käytettävissä, jollei 1 kohdassa tarkoitettussa lainsäädännössä toisin säädetä.
3. Kyproksen tasavallalla on vastuu tämän pöytäkirjan täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla alueilla 10 artiklan 2 kohdan sekä 3 ja 6 artiklan mukaisesti.

GIBRALTARIA KOSKEVA PÖYTÄKIRJA

Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta, jotka

PALAUTTAVAT MIELEEN, että Yhdistynyt kuningaskunta on vastuussa Gibraltarin ulkosuhteista ja että unionin oikeutta sovelletaan Gibraltariin vuoden 1972 liittymisasiakirjassa määrättyssä laajuudessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 355 artiklan 3 kohdan nojalla,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että tämä pöytäkirja on pantava täytäntöön Espanjan kuningaskunnan ja Yhdistyneen kuningaskunnan perustuslaillisten määräysten mukaisesti,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan ja Euratomin perustamissopimuksen 106 A artiklan nojalla sekä niiden järjestelyjen mukaisesti, jotka on vahvistettu Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroa Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevassa sopimuksessa, jäljempänä 'erosopimus', Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön oikeutta lakataan soveltamasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja siten myös Gibraltariin erosopimuksen voimaantulopäivästä alkaen,

KATSOVAT, että Gibraltarin osalta on tarpeen varmistaa hallittu ero unionista,

KOROSTAVAT, että Yhdistyneen kuningaskunnan hallittu eroaminen unionista vaatii Gibraltarin osalta asianmukaisia toimia, jotta Gibraltarin ja sitä ympäröivän alueen, erityisesti Espanjan kuningaskunnassa olevan Gibraltarin alueen kuntien yhteenliittymän (Mancomunidad de Municipidad de Municipios del Campo de Gibraltar), välisille läheisille sosiaalisille ja taloudellisille suhteille ei aiheutuisi haittaa,

PANEVAT MERKILLE, että Yhdistynyt kuningaskunta on sitoutunut hoitamaan Gibraltarin osalta etuuksien maksamista koskevan kysymyksen tyydyttävällä tavalla viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2020,

PYRKIVÄT vastaisuudessaakin edistämään alueen tasapainoista taloudellista ja sosiaalista kehitystä erityisesti työolojen osalta, varmistamaan ympäristönsuojelun mahdollisimman korkean tason unionin oikeuden säännösten mukaisesti sekä kohentamaan alueen asukkaiden turvallisuustilannetta erityisesti poliisi- ja tulliyhteistyön avulla,

TUNNUSTAVAT, että alueen taloudelliselle kehitykselle on etua unionin oikeuden nojalla tapahtuvasta henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta, jota jatketaan siirtymäkauden aikana,

VAHVISTAVAT pyrkimyksensä erityisesti suojella kansanterveyttä ja korostavat tarvetta torjua tupakoinnin vakavia terveydellisiä, sosiaalisia ja taloudellisia seurauksia,

KOROSTAVAT myös tarvetta torjua petoksia ja salakuljetusta sekä suojella kaikkien asiaan liittyvien osapuolten taloudellisia etuja,

KOROSTAVAT, että tämä pöytäkirja ei vaikuta Espanjan kuningaskunnan ja Yhdistyneen kuningaskunnan oikeudelliseen asemaan suvereniteetin ja lainkäyttövallan osalta,

OTTAVAT HUOMIOON Espanjan kuningaskunnan ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä 29 päivänä marraskuuta 2018 tehdyt yhteisymmärryspöytäkirjat kansalaisten oikeuksista, tupakasta ja muista tuotteista, ympäristöyhteistyöstä sekä poliisi- ja tulliyhteistyöstä samoin kuin 29 päivänä marraskuuta 2018 saavutetun yhteisymmärryksen verotusta ja taloudellisten etujen suojaamista koskevan sopimuksen tekemisestä,

OVAT SOPINEET seuraavista erosopimukseen liitettävistä määräyksistä:

1 ARTIKLA

Kansalaisten oikeudet

1. Espanjan kuningaskunta, jäljempänä 'Espanja', ja Yhdistynyt kuningaskunta Gibraltarin osalta tekevät tiivistä yhteistyötä valmistellakseen ja tukeakseen erosopimuksessa olevan kansalaisten oikeuksia koskevan toisen osan määräysten tehokasta täytäntöönpanoa; näitä määräyksiä sovelletaan täysimääräisesti muun muassa Gibraltarissa ja Espanjassa (erityisesti Gibraltarin alueen kuntien yhteenliittymän, Mancomunidad de Muncidad de Municipios del Campo de Gibraltar, alueella) asuviin rajatyöntekijöihin, ja erosopimuksen 24 ja 25 artiklassa määrätään rajatyöntekijöiden erityisistä oikeuksista.
2. Tätä varten toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava neljännesvuosittain ajantasaisia tietoja erosopimuksen toisen osan piiriin kuuluvista henkilöistä, jotka asuvat Gibraltarissa tai Gibraltarin alueen kuntien yhteenliittymän alueella, mukaan lukien erityisesti rajatyöntekijät.
3. Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta perustavat koordinoitukomitean foorumiksi, jossa toimivaltaiset viranomaiset voivat keskustella säännöllisesti työllisyyteen ja työoloihin liittyvistä asioista. Kyseinen koordinoitukomitea raportoi säännöllisesti erosopimuksen 165 artiklalla perustetulle Gibraltarista koskevan pöytäkirjan täytäntöönpanoon liittyviä kysymyksiä käsittelevälle komitealle, jäljempänä 'erityiskomitea'.

2 ARTIKLA

Lentoliikennelainsäädäntö

Unionin lentoliikennelainsäädäntöä, jota ei sovellettu Gibraltarin lentoasemaan ennen erosopimuksen voimaantulopäivää, aletaan soveltaa Gibraltarin lentoasemaan vasta sekakomitean vahvistamasta päivästä lähtien. Sekakomitea tekee asiaa koskevan päätöksen Yhdistyneen kuningaskunnan ja Espanjan ilmoituksesta, jonka mukaan maat ovat päässeet tyydyttävään sopimukseen Gibraltarin lentoaseman käytöstä.

3 ARTIKLA

Verotuskysymykset ja taloudellisten etujen suojaaminen

1. Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta Gibraltarin osalta ottavat käyttöön yhteistyömuodot, jotka ovat tarpeen täydellisen avoimuuden saavuttamiseksi verotusasioissa sekä kaikkien asiaan liittyvien osapuolten taloudellisten etujen suojaamiseksi; tämä toteutetaan erityisesti luomalla vahvempi hallinnollisen yhteistyön järjestelmä, jolla torjutaan petoksia, salakuljetusta ja rahanpesua sekä ratkaistaan verotuksellisiin kotipaikkoihin liittyviä ristiriitatilanteita.

2. Jotta Gibraltar voisi osallistua OECD:n osallistavaan Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) -kehykseen, jossa käsitellään veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja, Gibraltarin on noudatettava G20-ryhmän ja OECD:n kansainvälisiä standardeja, jotka koskevat hyvää julkisen talouden ohjausjärjestelmää, avoimuutta, tietojenvaihtoa ja haitallisia verokäytäntöjä; lisäksi sen on erityisesti noudatettava haitallisia verokäytäntöjä käsittelevän OECD:n foorumin vahvistamia liiketoimien taloudellista sisältöä koskevia kriteereitä.

3. Yhdistynyt kuningaskunta varmistaa, että Genevessä 21 päivänä toukokuuta 2003 tehty tupakoinnin torjuntaa koskeva puitesopimus ja Soulessa 12 päivänä marraskuuta 2012 tehty tupakkatuotteiden laittoman kaupan estämistä koskeva lisäpöytäkirja, jotka Yhdistynyt kuningaskunta on ratifioinut, laajennetaan koskemaan Gibraltarista viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2020.

Rajoittamatta ensimmäisen alakohdan soveltamista Yhdistynyt kuningaskunta varmistaa, että tupakkatuotteiden jäljitettävyyttä ja turvatoimia koskeva järjestelmä, joka vastaa unionin oikeuden vaatimuksia ja normeja, on voimassa Gibraltarissa viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2020. Järjestelmän avulla on varmistettava, että savukkeiden jäljitettävyyttä koskevat tiedot ovat vastavuoroisuuden pohjalta käytettävissä sekä Espanjassa että Gibraltarissa.

4. Jotta ehkäistäisiin valmisteveron ja erityisverojen alaisten tuotteiden salakuljetusta ja saataisiin salakuljettajat luopumaan kyseisestä toiminnasta, Yhdistynyt kuningaskunta varmistaa, että alkoholia ja bensiiniä koskeva järjestelmä, jonka tarkoituksena on ehkäistä kyseisiin tuotteisiin liittyvää petollista toimintaa, on voimassa Gibraltarilla.

4 ARTIKLA

Ympäristönsuojelu ja kalastus

Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta perustavat koordinointikomitean foorumiksi, jossa toimivaltaiset viranomaiset voivat säännöllisesti keskustella erityisesti jätehuollosta, ilmanlaadusta, tieteellisestä tutkimuksesta ja kalastuksesta. Unioni on kutsuttava osallistumaan kyseisen koordinointikomitean kokouksiin. Kyseisen koordinointikomitean on raportoitava säännöllisesti erityiskomitealle.

5 ARTIKLA

Poliisi- ja tulliyhteistyö

Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta perustavat koordinointikomitean foorumiksi, jossa toimivaltaiset viranomaiset voivat seurata ja koordinoida poliisi- ja tulliyhteistyöhön liittyviä kysymyksiä. Unioni on kutsuttava osallistumaan kyseisen koordinointikomitean kokouksiin. Kyseisen koordinointikomitean on raportoitava säännöllisesti erityiskomitealle.

6 ARTIKLA

Erityiskomitean tehtävät

Erityiskomitean tehtävänä on

- a) edistää tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoa ja soveltamista;
- b) keskustella mistä tahansa tämän pöytäkirjan kannalta merkittävästä seikasta, joka voi aiheuttaa hankaluuksia ja jonka unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta on tuonut esiin;
- c) perehtyä tässä pöytäkirjassa tarkoitettuihin koordinoitukomiteoiden raportteihin; ja
- d) tehdä sekakomitealle tämän pöytäkirjan toimivuutta koskevia suosituksia.

LIITTEET

SOSIAALITURVAJÄRJESTELMIEN YHTEENSOVITTAMINEN

I OSA

HALLINTOTOIMIKUNNAN PÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Sovellettava lainsäädäntö (A-sarja):

- Päätös N:o A1, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 mukaista asiakirjojen oikeellisuutta, sovellettavan lainsäädännön määrittämistä ja etuuksien myöntämistä koskevan vuoropuhelu- ja sovittelumenettelyn perustamisesta¹;
- Päätös N:o A2, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 12 artiklan, joka koskee toimivaltaisen valtion ulkopuolella tilapäisesti työskenteleviin työkomennukselle lähetettyihin työntekijöihin ja itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovellettavaa lainsäädäntöä, tulkinnasta²;

¹ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 1.

² EUVL C 106, 24.4.2010, s. 5.

- Päätös N:o A3, annettu 17 päivänä joulukuuta 2009, neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 mukaisesti toteutettujen yhtäjaksoisten komennusaikojen yhteenlaskemisesta¹.

Sähköinen tietojenvaihto (E-sarja):

- Päätös N:o E2, annettu 3 päivänä maaliskuuta 2010, EESSIn olennaisena osana olevassa sähköisessä hakemistossa ilmoitettuja, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 1 artiklassa määriteltyjä elimiä koskeviin tietoihin sovellettavan muutostenhallintamenettelyn perustamisesta²;
- Päätös N:o E4, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 95 artiklassa määritellystä siirtymäkaudesta³;
- Päätös N:o E5, annettu 16 päivänä maaliskuuta 2017, asetuksen (EY) N:o 987/2009 4 artiklassa tarkoitettuun sähköiseen tiedonvaihtoon sovellettavan siirtymäkauden käytännön järjestelyistä⁴.

¹ EUVL C 149, 8.6.2010, s. 3.

² EUVL C 187, 10.7.2010, s. 5.

³ EUVL C 152, 20.5.2014, s. 21.

⁴ EUVL C 233, 19.7.2017, s. 3.

Perhe-etuudet (F-sarja):

- Päättös N:o F1, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 68 artiklan tulkinnasta ensisijaisuussääntöjen osalta perhe-etuuksien päällekkäisyystilanteessa¹;
- Päättös N:o F2, annettu 23 päivänä kesäkuuta 2015, tiedonvaihdoista laitosten välillä perhe-etuuksien myöntämistä varten².

Horisontaaliset kysymykset (H-sarja):

- Päättös N:o H1, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, neuvoston asetuksista (ETY) N:o 1408/71 ja (ETY) N:o 574/72 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiin (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 siirtymisen ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista käsittelevän hallintotoimikunnan päätösten ja suositusten soveltamisen puitteista³;

¹ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 11.

² EUVL C 52, 11.2.2016, s. 11.

³ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 13.

- Päättös N:o H3, tehty 15 päivänä lokakuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 90 artiklassa tarkoitettusta päivästä, jonka mukaan muuntokurssit määritellään¹;
- Päättös N:o H4, annettu 22 päivänä joulukuuta 2009, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista käsittelevän hallintotoimikunnan tilintarkastuslautakunnan kokoonpanosta ja toimintatavoista²;
- Päättös N:o H5, annettu 18 päivänä maaliskuuta 2010, petosten ja virheiden torjuntaa koskevasta yhteistyöstä sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettujen neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 puitteissa³;
- Päättös N:o H6, tehty 16 päivänä joulukuuta 2010, asetuksen (EY) N:o 883/2004 6 artiklan mukaisten kausien yhteenlaskemista koskevien tiettyjen periaatteiden soveltamisesta sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamiseen⁴;

¹ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 56.

² EUVL C 107, 27.4.2010, s. 3.

³ EUVL C 149, 8.6.2010, s. 5.

⁴ EUVL C 45, 12.2.2011, s. 5.

- Päättös N:o H7, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 90 artiklassa tarkoitettusta päivästä, jonka mukaan muuntokurssit määritellään, tehdyn päätöksen N:o H3 tarkistamisesta¹;
- Päättös N:o H8, annettu 17 päivänä joulukuuta 2015 (ajantasaistettu vähäisillä teknisillä selvennyksillä 9 päivänä maaliskuuta 2016) sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista käsittelevän hallintotoimikunnan perustaman tietojenkäsittelyn teknisen toimikunnan toimintatavoista ja kokoonpanosta²;
- Suositus N:o H1, annettu 19 päivänä kesäkuuta 2013, Gottardo-tuomiosta, jonka mukaan jäsenvaltion ja kolmannen valtion kahdenväliseen sosiaaliturvasopimukseen perustuvat valtion omien kansalaisten saamat edut on myönnettävä myös muiden kuin sopimuksen osapuolina olevien jäsenvaltioiden työntekijöille³.

Eläkkeet (P-sarja):

- Päättös N:o P1, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 50 artiklan 4 kohdan, 58 artiklan ja 87 artiklan 5 kohdan tulkinnasta työkyvyttömyys-, vanhuus- ja perhe-eläke-etuuksien myöntämistä varten⁴.

¹ EUVL C 52, 11.2.2016, s. 13.

² EUVL C 263, 20.7.2016, s. 3.

³ EUVL C 279, 27.9.2013, s. 13.

⁴ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 21.

Perintä (R-sarja):

- Päättös N:o R1, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2013, asetuksen (EY) N:o 987/2009 85 artiklan tulkinnasta¹.

Sairaanhoito (S-sarja):

- Päättös N:o S1, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, eurooppalaisesta sairaanhoitokortista²;
- Päättös N:o S2, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, eurooppalaista sairaanhoitokorttia koskevista teknisistä eritelmistä³;
- Päättös N:o S3, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 19 artiklan 1 kohdassa ja 27 artiklan 1 kohdassa sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 25 artiklan A kohdan 3 alakohdassa tarkoitettujen etuuksien määrittämisestä⁴;

¹ EUVL C 279, 27.9.2013, s. 11.

² EUVL C 106, 24.4.2010, s. 23.

³ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 26.

⁴ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 40.

- Päättös N:o S5, tehty 2 päivänä lokakuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 17 artiklan, 19 artiklan, 20 artiklan, 22 artiklan, 24 artiklan, 1 kohdan, 25 artiklan, 26 artiklan, 27 artiklan 1, 3, 4 ja 5 kohdan, 28 artiklan, 34 artiklan ja 36 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisten sairauten ja äitiyteen liittyvien, asetuksen (EY) N:o 883/2004 1 artiklan ja alakohdassa määriteltyjen ’luontoisuuksien’ käsitteen tulkinnasta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 62, 63 ja 64 artiklan mukaan korvattavien määrien laskemisesta¹;
- Päättös N:o S6, annettu 22 päivänä joulukuuta 2009, rekisteröitymisestä asuinjäsenvaltiossa asetuksen (EY) N:o 987/2009 24 artiklan mukaisesti sekä asetuksen (EY) N:o 987/2009 64 artiklan 4 kohdassa säädettyjen luetteloiden laatimisesta²;
- Päättös N:o S8, annettu 15 päivänä kesäkuuta 2011, proteesien, merkittävien apuvälineiden ja muiden merkittävien luontoisuuksien myöntämisestä sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 33 artiklan mukaisesti³;
- Päättös N:o S9, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2013, korvausmenettelyistä asetuksen (EY) N:o 883/2004 35 ja 41 artiklan panemiseksi täytäntöön⁴;

¹ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 54.

² EUVL C 107, 27.4.2010, s. 6.

³ EUVL C 262, 6.9.2011, s. 6.

⁴ EUVL C 279, 27.9.2013, s. 8.

- Päättös N:o S10, annettu 19 päivänä joulukuuta 2013, asetuksista (ETY) N:o 1408/71 ja (ETY) N:o 574/72 asetuksiin (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 siirtymisestä ja korvausmenettelyjen soveltamisesta¹;
- Suositus N:o S1, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2012, eläviltä luovuttajilta saatujen elinten rajatylittävää luovuttamista koskevista taloudellisista näkökohdista²;
- Suositus N:o S2, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, vakuutettujen henkilöiden ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta luontoisuuksiin kolmannessa maassa oleskelun aikana toimivaltaisen jäsenvaltion ja asianomaisen kolmannen maan kahdenvälisen sopimuksen nojalla³.

Työttömyys (U-sarja):

- Päättös N:o U1, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, koskien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 987/2009 54 artiklan 3 kohtaa työttömyysetuuksien korottamisesta huollettavina olevien perheenjäsenten vuoksi⁴;

¹ EUVL C 152, 20.5.2014, s. 16.

² EUVL C 240, 10.8.2012, s. 3.

³ EUVL C 46, 18.2.2014, s. 8.

⁴ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 42.

- Päättös N:o U2, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, sellaisten kokonaan työttömiksi joutuneiden muiden työntekijöiden kuin rajatyöntekijöiden, jotka viimeisimmän työskentelykauden tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kauden aikana asuivat muun jäsenvaltion kuin toimivaltaisen jäsenvaltion alueella, oikeutta työttömyysetuuksiin koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 65 artiklan 2 kohdan soveltamisalasta¹;
- Päättös N:o U3, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin työttömiin henkilöihin sovellettavan ”osittaisen työttömyyden” käsitteen soveltamisalasta²;
- Päättös N:o U4, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, asetuksen (EY) N:o 883/2004 65 artiklan 6 ja 7 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 987/2009 70 artiklan mukaisista korvausmenettelyistä³;
- Suositus N:o U1, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, osa-aikaista ammatti- tai liiketoimintaa muussa jäsenvaltiossa kuin asuinvaltiossa harjoittaviin työttömiin henkilöihin sovellettavasta lainsäädännöstä⁴;

¹ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 43.

² EUVL C 106, 24.4.2010, s. 45.

³ EUVL C 57, 25.2.2012, s. 4.

⁴ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 49.

- Suositus N:o U2, tehty 12 päivänä kesäkuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 64 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamisesta työttömiin, jotka seuraavat työssäkäyvää puolisoaan tai kumppaniaan muuhun kuin toimivaltaiseen jäsenvaltioon¹.

II OSA

SÄÄDÖKSET, JOIHIN VIITATAAN

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 883/2004², sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 988/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009³;
- Komission asetukset (EU) N:o 1244/2010, annettu 9 päivänä joulukuuta 2010⁴;
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 465/2012, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012⁵;

¹ EUVL C 106, 24.4.2010, s. 51.

² EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1.

³ EUVL L 284, 30.10.2009, s. 43.

⁴ EUVL L 338, 22.12.2010, s. 35.

⁵ EUVL L 149, 8.6.2012, s. 4.

- Komission asetus (EU) N:o 1224/2012, annettu 18 päivänä joulukuuta 2012¹;
- Neuvoston asetus (EU) N:o 517/2013, annettu 13 päivänä toukokuuta 2013²;
- Komission asetus (EU) N:o 1372/2013, annettu 19 päivänä joulukuuta 2013³, sellaisena kuin se on muutettuna 17 päivänä joulukuuta 2014 annetulla komission asetuksella (EU) N:o 1368/2014⁴;
- Komission asetus (EU) 2017/492, annettu 21 päivänä maaliskuuta 2017⁵.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 987/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä⁶, sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- Komission asetus (EU) N:o 1244/2010, annettu 9 päivänä joulukuuta 2010⁷;

¹ EUVL L 349, 19.12.2012, s. 45.

² EUVL L 158, 10.6.2013, s. 1.

³ EUVL L 346, 20.12.2013, s. 27.

⁴ EUVL L 366, 20.12.2014, s. 15.

⁵ EUVL L 76, 22.3.2017, s. 13.

⁶ EUVL L 284, 30.10.2009, s. 1.

⁷ EUVL L 338, 22.12.2010, s. 35.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 465/2012, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012¹;
- Komission asetus (EU) N:o 1224/2012, annettu 18 päivänä joulukuuta 2012²;
- Komission asetus (EU) N:o 1372/2013, annettu 19 päivänä joulukuuta 2013³;
- Komission asetus (EU) N:o 1368/2014, annettu 17 päivänä joulukuuta 2014⁴;
- Komission asetus (EU) 2017/492, annettu 21 päivänä maaliskuuta 2017⁵.

¹ EUVL L 149, 8.6.2012, s. 4.

² EUVL L 349, 19.12.2012, s. 45.

³ EUVL L 346, 20.12.2013, s. 27.

⁴ EUVL L 366, 20.12.2014, s. 15.

⁵ EUVL L 76, 22.3.2017, s. 13.

III OSA

MUKAUTUKSET ASETUKSEEN (EY) N:o 883/2004

JA ASETUKSEEN (EY) N:o 987/2009

Mukautetaan asetuksen (EY) N:o 883/2004 säännöksiä tätä sopimusta sovellettaessa seuraavasti:

a) lisätään liitteeseen II seuraavat:

”YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–SAKSA

- a) Sosiaaliturvasta 20 päivänä huhtikuuta 1960 tehdyn sopimuksen 7 artiklan 5 ja 6 kohta (asevoimien palveluksessa oleviin siviileihin sovellettava lainsäädäntö);
- b) Työttömyysvakuutuksista 20 päivänä huhtikuuta 1960 tehdyn sopimuksen 5 artiklan 5 ja 6 kohta (asevoimien palveluksessa oleviin siviileihin sovellettava lainsäädäntö).

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–IRLANTI

Sosiaaliturvasta 14 päivänä joulukuuta 2004 tehdyn sopimuksen 19 artiklan 2 kohta (eräiden vammaisille myönnettävien etuuksien siirtäminen ja huomioon ottaminen).”;

(b) lisätään liitteeseen III seuraava:

”YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA”;

c) lisätään liitteeseen VI seuraava:

”YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

ESA-etuus (Employment and Support Allowance)

- a) Ennen 1 päivää huhtikuuta 2016 myönnettyjen etuuksien osalta ESA on sairauspäiväraha ensimmäiset 91 päivää (arviointivaihe). 92. päivästä eteenpäin (pääasiallinen vaihe) ESA-etuudesta tulee työkyvyttömyysetuus.
- b) 1 päivänä huhtikuuta 2016 tai sen jälkeen myönnettyjen etuuksien osalta ESA on sairauspäiväraha ensimmäiset 365 päivää (arviointivaihe). 366. päivästä eteenpäin (tukiryhmä) ESA-etuudesta tulee työkyvyttömyysetuus.

Ison-Britannian lainsäädäntö: Sosiaaliturvauudistuslain (Welfare Reform Act 2007) 1 osa.

Pohjois-Irlannin lainsäädäntö: Sosiaaliturvauudistuslain (Pohjois-Irlanti) (Welfare Reform Act (Northern Ireland) 2007) 1 osa.”;

- d) lisätään liitteessä VIII olevaan I osaan kohta seuraavasti:

”YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Kaikki vanhuuseläkettä, vuoden 2014 eläkelain 1 osan mukaista kansaneläkettä sekä lesken- ja kuolemantapausetuksia koskevat hakemukset, lukuun ottamatta niitä, joiden osalta verovuoden, joka alkaa 6 päivänä huhtikuuta 1975 tai sen jälkeen, aikana

- i) asianomainen on täyttänyt Yhdistyneen kuningaskunnan ja jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädännön vakuutus-, työskentely- tai asumiskausia koskevat vaatimukset, yhtä (tai useampaa) verovuosista ei pidetä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaisesti huomioon otettavana vuotena;
- ii) Yhdistyneen kuningaskunnan voimassa olevan lainsäädännön mukaan täyttyneet vakuutuskaudet 5 päivää heinäkuuta 1948 edeltävien kausien osalta otettaisiin huomioon asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohtaa sovellettaessa soveltamalla jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisia vakuutus-, työskentely- ja asumiskausia.

Kaikki hakemukset, jotka koskevat vuonna 1992 sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annetun lain (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) 44 pykälän ja vuonna 1992 sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista (Pohjois-Irlanti) annetun lain (Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992) 44 pykälän mukaista lisäeläkettä.”;

- e) lisätään liitteessä VIII olevaan 2 osaan kohta seuraavasti:

”YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Portaittaiset eläke-etuudet, jotka maksetaan vuonna 1965 annetun vakuutuslain (National Insurance Act 1965) 36 ja 37 pykälän mukaisesti ja vuonna 1966 annetun vakuutuslain (National Insurance Act – Northern Ireland) 35 ja 36 pykälän mukaisesti.”;

- f) lisätään liitteeseen X seuraava:

”YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

- a) Valtion eläkehyvitys (State Pension Credit Act 2002 ja State Pension Credit Act (Northern Ireland) 2002);
- b) Tulosidonnaiset työnhakutuet (Jobseekers Act 1995 ja Jobseekers (Northern Ireland) Order 1995);
- d) Työkyvyttömyysavustuksen (DLA) liikkumiskykyyn perustuva osa (sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annettu laki – Social Security Contributions and Benefits Act 1992 ja sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista (Pohjois-Irlanti) annettu laki – Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992);
- e) Ansiosidonnainen työllisyys- ja tukietuus (Employment and Support Allowance Income-related) (sosiaaliturvauudistuslaki – Welfare Reform Act 2007 ja sosiaaliturvauudistuslaki (Pohjois-Irlanti) – Welfare Reform Act (Northern Ireland) 2007).”;

g) lisätään liitteeseen XI seuraava:

”YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

1. Kun Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan henkilöllä voi olla oikeus vanhuuseläkkeeseen, jos

- a) entisen puolison maksut otetaan huomioon ikään kuin ne olisivat tämän henkilön omia maksuja; tai
- b) tämän henkilön puoliso tai entinen puoliso täyttää asianmukaiset maksuedellytykset, jolloin kaikissa tapauksissa edellytetään, että puoliso tai entinen puoliso toimii tai oli toiminut palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, johon oli sovellettu kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädäntöä, sovelletaan tämän asetuksen III osaston 5 luvun säännöksiä määritettäessä oikeutta etuuteen Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan. Tässä tapauksessa kyseisessä 5 luvussa tehtyjä viittauksia ”vakuutuskausiin” pidetään viittauksina vakuutuskausiin, jotka ovat täyttyneet
 - i) puolison tai entisen puolison osalta, jos hakemuksen tekee:
 - avioliitossa oleva nainen, tai
 - henkilö, jonka avioliitto on päättynyt muutoin kuin puolison kuoleman vuoksi; tai

ii) entisen puolison osalta, jos hakemuksen tekee:

- leskeksi jäänyt mies, joka välittömästi ennen eläkeikää ei ole oikeutettu leskeksi jääneen vanhemman avustukseen, tai
- leskeksi jäänyt nainen, joka välittömästi ennen eläkeikää ei ole oikeutettu leskeksi jääneen äidin etuuteen, leskeksi jääneen vanhemman avustukseen tai leskeneläkkeeseen tai joka on oikeutettu vain ikään suhteutettuun leskeneläkkeeseen, joka on laskettu tämän asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan säännösten mukaisesti; tässä yhteydessä ”ikään suhteutetulla leskeneläkkeellä” tarkoitetaan leskeneläkettä, jota maksetaan alennettu määrä vuonna 1992 sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annetun lain (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) 39 pykälän 4 momentin mukaisesti.

2. Sovellettaessa tämän asetuksen 6 artiklaa säännöksiin, jotka koskevat oikeutta hoitoavustuksiin, hoitajan avustukseen ja työkyvyttömyysavustukseen, työskentelykaudet, itsenäisen ammatinharjoittamisen kaudet tai asumiskaudet, jotka ovat täyttyneet muun jäsenvaltion kuin Yhdistyneen kuningaskunnan alueella, otetaan huomioon siinä määrin kuin on tarpeellista, jotta vaadittavia Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskelun kausia koskevat edellytykset täyttyvät, ennen päivää, jolloin oikeus kyseessä olevaan etuuteen syntyi.

3. Sovellettaessa tämän asetuksen 7 artiklaa Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön nojalla etuutta saavan henkilön, joka oleskelee toisen jäsenvaltion alueella, katsotaan kyseisen oleskelun ajan asuvan tuon toisen jäsenvaltion alueella, jos kyseessä ovat työkyvyttömyyden tai vanhuuden perusteella taikka jälkeen eläville maksettavat rahaetuudet, työtapaturmiin ja ammattitauteihin liittyvät eläkkeet sekä kuolemantapauksen johdosta myönnettävät avustukset.
4. Jos asianomaiseen henkilöön sovelletaan toisen jäsenvaltion lainsäädäntöä silloin, kun hänestä tulee työhön kykenemättömyyden seurauksena työkyvytön, Yhdistynyt kuningaskunta ottaa tämän asetuksen 46 artiklaa sovellettaessa huomioon vuoden 1992 sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annetun lain (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) 30A pykälän 5 momentissa tarkoitetulla tavalla kaikki ne kaudet, jolloin asianomainen henkilö on kyseisen työhön kykenemättömyyden perusteella saanut
 - i) sairausajalta maksettavia rahaetuuksia tai niiden sijasta palkkaa; tai
 - ii) tämän asetuksen III osaston 4 ja 5 luvussa tarkoitettuja etuuksia, jotka on myönnetty kyseisestä työhön kykenemättömyydestä johtuneen työkyvyttömyyden perusteella toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ikään kuin ne olisivat lyhyitä työkyvyttömyyskausia, joilta on maksettu etuuksia vuonna 1992 sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annetun lain (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) 30A pykälän 1–4 momentin mukaisesti.

Sovellettaessa tätä säännöstä huomioon otetaan vain kaudet, joiden aikana henkilö olisi ollut kykenemätön työhön Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan.

5. 1) Laskettaessa ansiotekijää, kun määritetään oikeutta etuuksiin Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan, kunkin palkkatyössä toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan toimitun työviikon osalta, joka alkoi Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaisesti asianomaisen tuloverotusvuoden aikana, asianomaisen henkilön katsotaan maksaneen maksuja ansiotyöntekijänä ("employed earner") tai maksaneen vakuutusmaksuja sellaisten ansioiden perusteella, jotka vastaavat kahta kolmasosaa kyseisen vuoden ylemmästä ansiorajasta.
- 2) Sovellettaessa tämän asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohtaa
- a) jos jonakin 6 päivänä huhtikuuta 1975 tai sen jälkeen alkaneena tuloverotusvuonna palkkatyössä toimivalle henkilölle on kertynyt vakuutus-, työskentely- tai asumiskausia yksinomaan muussa jäsenvaltiossa kuin Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja 5 alakohdan 1 alakohdan soveltamisesta seuraa, että kyseinen vuosi lasketaan vaatimukset täyttäväksi vuodeksi Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan sovellettaessa 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaa, hänen katsotaan olleen vakuutettuna 52 viikkoa kyseisenä vuonna kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa;
- b) jos mitään 6 päivänä huhtikuuta 1975 tai sen jälkeen alkanutta tuloverotusvuotta ei lasketa vaatimukset täyttäväksi vuodeksi Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan sovellettaessa tämän asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaa, kaikki kyseisenä vuonna kertyneet vakuutus-, työskentely- tai asumiskaudet jätetään ottamatta huomioon.

- 3) Muutettaessa ansiotekijä vakuutuskausiksi jaetaan kyseisenä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaisena tuloverotusvuonna saavutettu ansiotekijä tämän vuoden alemmalla ansiorajalla. Tulos ilmaistaan kokonaislukuna, eikä mitään jäljelle jääviä osia oteta huomioon. Näin lasketun luvun katsotaan osoittavan niiden vakuutusviikkojen määrän, jotka ovat täyttyneet Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan kyseisen vuoden aikana edellyttäen, että tällainen luku ei ole suurempi kuin niiden viikkojen määrä, joiden aikana asianomainen henkilö kyseisenä vuonna kuului tämän lainsäädännön piiriin.”

Mukautetaan asetuksen (EY) N:o 987/2009 säännöksiä tätä sopimusta sovellettaessa seuraavasti:

- a) lisätään liitteeseen 1 seuraava:

”YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–BELGIA

- a) Kirjeenvaihto 4 päivältä toukokuuta ja 14 päivältä kesäkuuta 1976, joka koskee asetuksen (ETY) N:o 574/72 105 artiklan 2 kohtaa (hallinnollisten tarkastusten ja lääkärintarkastusten kustannusten korvaamisesta luopuminen)

- b) Kirjeenvaihto 18 päivästä tammikuuta ja 14 päivästä maaliskuuta 1977, joka koskee asetuksen (ETY) N:o 1408/71 36 artiklan 3 kohtaa (korvausten järjestäminen tai korvaamisesta luopuminen, kun kysymys on asetuksen (ETY) N:o 1408/71 III osaston 1 luvun mukaan annettujen luontoisettuuksien kustannuksista), sellaisena kuin se on muutettuna kirjeenvaihdolla 4 päivästä toukokuuta ja 23 päivästä heinäkuuta 1982 (sopimus sellaisten kustannusten korvaamisesta, jotka syntyvät asetuksen (ETY) N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan)

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–TANSKA

Kirjeenvaihto 30 päivästä maaliskuuta ja 19 päivästä huhtikuuta 1977, sellaisena kuin se on muutettuna kirjeenvaihdolla 8 päivänä marraskuuta 1989 ja 10 päivänä tammikuuta 1990, joka koskee sopimusta luontoisettuuksien sekä hallinnollisten tarkastusten ja lääkärintarkastusten kustannusten korvaamisesta luopumisesta

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–VIRO

Viron tasavallan ja Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisten viranomaisten välillä 29 päivänä maaliskuuta 2006 asetuksen (ETY) N:o 1408/71 36 artiklan 3 kohdan ja 63 artiklan 3 kohdan nojalla tehty järjestely tämän asetuksen mukaisten luontoisettuuksien kustannusten muista korvaustavoista molemmissa maissa 1 päivästä toukokuuta 2004 alkaen

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–IRLANTI

Kirjeenvaihto 9 päivältä heinäkuuta 1975, joka koskee asetuksen (ETY) N:o 1408/71 36 artiklan 3 kohtaa ja 63 artiklan 3 kohtaa (korvausten järjestäminen tai sellaisten luontoisetuuksien kustannusten korvaamisesta luopuminen, jotka on annettu asetuksen (ETY) N:o 1408/71 III osaston 1 tai 4 luvussa säädettyjen edellytysten mukaan) sekä asetuksen (ETY) N:o 574/72 105 artiklan 2 kohtaa (hallinnollisten tarkastusten ja lääkärintarkastusten kustannusten korvaamisesta luopuminen)

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–ESPANJA

Sopimus asetusten (ETY) N:o 1408/71 ja (ETY) N:o 574/72 säännösten mukaisesti myönnettyjen luontoisetuuksien kustannusten korvaamisesta, tehty 18 päivänä kesäkuuta 1999

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–RANSKA

- a) Kirjeenvaihto 25 päivältä maaliskuuta ja 28 päivältä huhtikuuta 1997, joka koskee asetuksen (ETY) N:o 574/72 105 artiklan 2 kohdan säännöksiä (hallinnollisista tarkastuksista ja lääkärintarkastuksista aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta luopuminen)
- b) Sopimus erityisistä menettelyistä luontoisetuuksien osalta korvattavien määrien määrittämiseksi asetusten (ETY) N:o 1408/71 ja (ETY) N:o 574/72 mukaisesti, tehty 8 päivänä joulukuuta 1998

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–ITALIA

Italian tasavallan ja Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisten viranomaisten välillä 15 päivänä joulukuuta 2005 asetuksen (ETY) N:o 1408/71 36 artiklan 3 kohdan ja 63 artiklan 3 kohdan nojalla allekirjoitettu järjestely tämän asetuksen mukaisten luontoisetuuksien kustannusten muista korvaustavoista molemmissa maissa 1 päivästä tammikuuta 2005 alkaen

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–LUXEMBURG

Kirjeenvaihto 18 päivästä joulukuuta 1975 ja 20 päivästä tammikuuta 1976, joka koskee asetuksen (ETY) N:o 574/72 105 artiklan 2 kohdan säännöksiä (luopuminen sellaisten kustannusten korvaamisesta, jotka johtuvat asetuksen (ETY) N:o 574/72 105 artiklassa tarkoitetuista hallinnollisista tarkastuksista ja lääkärintarkastuksista)

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–UNKARI

Unkarin tasavallan ja Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisten viranomaisten välillä 1 päivänä marraskuuta 2005 asetuksen (EY) N:o 883/2004 35 artiklan 3 kohdan ja 41 artiklan 2 kohdan nojalla tehty järjestely mainitun asetuksen mukaisten luontoisetuuksien kustannusten muista korvaustavoista molemmissa maissa 1 päivästä toukokuuta 2004 alkaen

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–MALTA

Maltan ja Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisten viranomaisten välillä 17 päivänä tammikuuta 2007 asetuksen (EY) N:o 883/2004 35 artiklan 3 kohdan ja 41 artiklan 2 kohdan nojalla tehty järjestely mainitun asetuksen mukaisten luontoisetuuksien kustannusten muista korvaustavoista molemmissa maissa 1 päivästä toukokuuta 2004 alkaen

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–ALANKOMAAT

Sopimuksen, tehty 11 päivänä elokuuta 1954, täytäntöönpanemiseksi 12 päivänä kesäkuuta 1956 tehdyn hallinnollisen järjestelyn 3 artiklan toinen virke

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–PORTUGALI

Järjestely luontoisetuuksien kustannusten muista korvaustavoista molemmissa maissa 1 päivästä tammikuuta 2003 alkaen, tehty 8 päivänä kesäkuuta 2004

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–SUOMI

Kirjeenvaihto 1 ja 20 päivästä kesäkuuta 1995, joka koskee asetuksen (ETY) N:o 1408/71 36 artiklan 3 kohtaa ja 63 artiklan 3 kohtaa (luontoisetuuksien kustannusten korvaaminen tai korvaamisesta luopuminen) ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 105 artiklan 2 kohtaa (hallinnollisten tarkastusten ja lääkärintarkastusten kustannusten korvaamisesta luopuminen)

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA–RUOTSI

Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 36 artiklan 3 kohtaa ja 63 artiklan 3 kohtaa (luontoisettuuksien kustannusten korvaaminen tai korvaamisesta luopuminen) sekä asetuksen (ETY) N:o 574/72 105 artiklan 2 kohtaa (hallinnollisten tarkastusten ja lääkärintarkastusten kustannusten korvaamisesta luopuminen) koskeva järjestely, tehty 15 päivänä huhtikuuta 1997”.

- b) lisätään liitteeseen 3 seuraava:

”YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA”.

41 ARTIKLAN 4 KOHDASSA TARKOITETUT UNIONIN OIKEUDEN SÄÄNNÖKSET

1. Neuvoston direktiivi 64/432/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1964, eläinten terveyteen liittyvistä ongelmista yhteisön sisäisessä nautaeläinten ja sikojen kaupassa¹.
2. Neuvoston direktiivi 91/68/ETY, annettu 28 päivänä tammikuuta 1991, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä lampaiden ja vuohien kaupassa².
3. Neuvoston direktiivi 2009/156/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista elävien hevoseläinten liikkuvuuden ja kolmansista maista tapahtuvan tuonnin osalta³, II luku.
4. Neuvoston direktiivi 2009/158/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä siipikarjan ja siitosmunien kaupassa ja tuonnissa kolmansista maista⁴, II luku.
5. Neuvoston direktiivi 92/65/ETY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 1992, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista eläinten, siemennesteen, munasolujen ja alkioiden yhteisön sisäisessä kaupassa ja yhteisöön tuonnissa siltä osin, kuin niitä eivät koske direktiivin 90/425/ETY liitteessä A olevassa I jaksossa mainittujen erityisten yhteisön säädösten eläinten terveyttä koskevat vaatimukset⁵, II luku.

¹ EYVL 121, 29.7.1964, s. 1977.

² EYVL L 46, 19.2.1991, s. 19.

³ EUVL L 192, 23.7.2010, s. 1.

⁴ EUVL L 343, 22.12.2009, s. 74.

⁵ EYVL L 268, 14.9.1992, s. 54.

6. Neuvoston direktiivi 89/556/ETY, annettu 25 päivänä syyskuuta 1989, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä naudansukuisten kotieläinten alkuiden kaupassa ja tuonnissa kolmansista maista¹, II luku.
7. Neuvoston direktiivi 88/407/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1988, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä naudansukuisten kotieläinten pakastetun siemennesteen kaupassa ja tuonnissa², II luku.
8. Neuvoston direktiivi 90/429/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä siansukuisten kotieläinten siemennesteen kaupassa ja tuonnissa³, II luku.
9. Neuvoston direktiivi 2006/88/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 2006, vesiviljelyeläimiin ja niistä saataviin tuotteisiin sovellettavista eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista sekä vesieläinten tiettyjen tautien ehkäisemisestä ja torjunnasta⁴, III luku.
10. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 576/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, lemmikkieläinten muista kuin kaupallisista siirroista ja asetuksen (EY) N:o 998/2003 kumoamisesta⁵, II luku.

¹ EYVL L 302, 19.10.1989, s. 1.

² EYVL L 194, 22.7.1988, s. 10.

³ EYVL L 224, 18.8.1990, s. 62.

⁴ EUVL L 328, 24.11.2006, s. 14.

⁵ EUVL L 178, 28.6.2013, s. 1.

49 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETTUJA TILANTEITA
TAI TULLIMENETTELYJÄ KOSKEVAT MÄÄRÄAJAT

Tässä liitteessä vahvistetut määräajat vastaavat asetuksessa (EU) N:o 952/2013 säädettyjä päättymisen määräaikoja.

Tilanne / menettely	Määräaika
1. Väliaikainen varastointi	90 päivää , asetuksen (EY) N:o 952/2013 149 artikla
2. Luovuttaminen vapaaseen liikkeeseen	1 kuukausi + 10 päivää ilmoituksen vastaanoton jälkeen, delegoidun asetuksen (EU) 2015/2446 ¹ 146 artiklan (Täydentävä ilmoitus) 3 kohta; ”kohtuullinen aika” tarkastusta varten, asetuksen (EU) N:o 952/2013 194 artikla Enintään: 60 päivää

¹ Komission delegoitu asetukset (EU) 2015/2446, annettu 28 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 täydentämisestä tiettyjä unionin tullikoodien säännöksiä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta (EUVL L 343, 29.12.2015, s. 1).

Tilanne / menettely	Määräaika
3. Erityismenettelyt Menettelyn päättämisen määräaika on pakollinen sisäisen ja ulkoisen jalostusmenettelyn, tiettyjen käyttötarkoitusten ja väliaikaisen maahantuonnin yhteydessä (tietoelementti 4/17 delegoidun asetuksen (EU) 2015/2446 liitteessä A). Menettelyn päättäminen asettamalla seuraavaan tullimenettelyyn, viemällä pois tullialueelta tai hävittämällä (asetuksen (EU) N:o 952/2013 215 artiklan 1 kohta).	
a) Unionin passitus	Enintään: 12 kuukautta luovutuksen jälkeen
b) Tullivarastointi	Enintään: 12 kuukautta siirtymäkauden päättymisen jälkeen
c) Vapaa-alueet	Siirtymäkauden päättyessä
d) Väliaikainen maahantuonti	Enintään: 12 kuukautta luovutuksen jälkeen
e) Tietty käyttötarkoitus	Enintään: 12 kuukautta luovutuksen jälkeen
f) Sisäinen jalostus	Enintään: 12 kuukautta luovutuksen jälkeen
g) Ulkoinen jalostus	Enintään: 12 kuukautta luovutuksen jälkeen
4. Vienti:	150 päivää luovutuksen jälkeen
5. Jälleenvienti:	150 päivää luovutuksen jälkeen

LUETTELO 50, 53, 99 JA 100 ARTIKLASSA TARKOITETUISTA VERKOISTA,
TIETOJÄRJESTELMISTÄ JA TIETOKANNOISTA

1. Elleivät unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta toisin sovi, Yhdistyneen kuningaskunnan ja unionin välillä toteutetaan yhteensopivuus aiempien järjestelmien kanssa, jotta voidaan varmistaa, että jäsenvaltiot ja Yhdistynyt kuningaskunta voivat edelleen hyväksyä toistensa tiedot nykyisessä muodossa, riippumatta verkostoihin, tietojärjestelmiin ja tietokantoihin sekä tiedonvaihdossa käytettäviin muotoihin tehtävistä muutoksista.
2. Yhdistyneen kuningaskunnan pääsy yksittäisiin verkkoihin, tietojärjestelmiin ja tietokantoihin rajoitetaan ajallisesti. Tämä määräaika ilmoitetaan kunkin verkon, tietojärjestelmän ja tietokannan osalta erikseen. Jos tulliviranomaisten kesken on tarpeen vaihtaa tietoja 49 artiklan mukaisten menettelyjen täytäntöönpanoa varten sen jälkeen, kun sähköinen tietojenkäsittely ei ole enää mahdollista tämän liitteen mukaisesti, tietojen vaihtamista ja tallettamista varten käytetään vaihtoehtoisia keinoja.

Tullin tietojärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
ICS Tuontivalvontajärjestelmä (Import Control System)	Saapumista edeltävän ilmoituksen antaminen – Ennen siirtymäkauden päättymistä annettujen saapumisen yleisilmoitusta (ENS) koskevien tietojen vastaanottaminen ja lähettäminen (kun on kyse myöhemmistä satamista tai reitinmuutoksesta); – Ennen siirtymäkauden päättymistä annettuihin ilmoituksiin liittyvien riskitietojen vastaanottaminen ja lähettäminen.	31. heinäkuuta 2021
NCTS Uusi tietokoneavusteinen passitusjärjestelmä (New Computerised Transit System)	Kaikki toiminnot, joita sovelletaan kesken oleviin passitustoimenpiteisiin eli siirtoihin, jotka on luovutettu passitukseen ennen siirtymäkauden päättymistä. [Siirtymäkauden päättymisen jälkeen ei käynnistetä uusia passitustoimenpiteitä.]	31. tammikuuta 2021

Tullin tietojärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
ECS Vientivalvontajärjestelmä (Export Control System)	Vahvistus poistumisesta kesken oleville vientitapahtumille eli tavaroille, jotka on luovutettu vientiin ennen siirtymäkauden päättymistä: – Tapahtumat, jotka käsitellään Yhdistyneen kuningaskunnan poistumistullitoimipaikoissa, jotka vahvistavat tavaroiden poistumisen ECS:ssä; – Tapahtumat, jotka käsitellään jäsenvaltioiden poistumistullitoimipaikoissa eli Yhdistyneen kuningaskunnan vientitullitoimipaikoissa, jotka ottavat vastaan poistumista koskevat vahvistukset jäsenvaltioiden poistumistullitoimipaikoilta.	31. tammikuuta 2021
INF Tiedotuslomake (Information Sheet)	– Yhdistyneen kuningaskunnan toimijoilla on ainoastaan lukuoikeus INF Specific Trader -portaaliin; – Tullitoimipaikoilla on luku-/kirjoitusoikeus aktiivisiin tiedotuslomakkeisiin INF-järjestelmässä.	31. joulukuuta 2021

Tullin tietojärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
SURV-RECAPP Tariffien valvontajärjestelmä – vastaanottava sovellus	Yhdistyneen kuningaskunnan tulliviranomaisten toimittamat tietoelementit vapaaseen liikkeeseen luovuttamista tai vientimenettelyjä varten: – Valvontailmoitustiedot (SDR), joita ei ole vielä toimitettu sellaista vapaaseen liikkeeseen luovuttamista tai vientiä koskevaa menettelyä varten, johon tavarat oli asetettu ennen siirtymäkauden päättymistä; – Valvontailmoituksen tietoelementit sellaista vapaaseen liikkeeseen luovuttamista varten, jolla kesken oleva menettely tai tilanne päätetään.	28. helmikuuta 2021
EBTI3 Euroopan sitovien tariffitietojen järjestelmä (European Binding Tariff Information)	Tullivelan laskeminen: Pääsy tietoihin, jotka koskevat sitovien tariffitietojen järjestelmään liittyviä päätöksiä tai myöhempiä tapahtumia, jotka saattavat vaikuttaa alkuperäiseen hakemukseen tai päätökseen [täydet lukuoikeudet].	8. tammikuuta 2021
TARIC3 EU:n yhtenäistariffi	Tullivelan laskeminen: Päivitykset, jotka toimitetaan Yhdistyneelle kuningaskunnalle siirtymäkauden jälkeen päivittäin, luottamuksellisia tietoja lukuun ottamatta (tilastolliset valvontatiedot).	31. joulukuuta 2021

Tullin tietojärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
QUOTA2 Tariffikiintiöitä ja -kattoja ja muita valvontatietoja koskeva hallintajärjestelmä	Tullivelan laskeminen: Kiintiöiden hallinta, kiintiöpyyntöjen peruuttaminen ja tariffikiintiöiden käyttämättä jääneiden jaettujen määrien palauttaminen.	6. tammikuuta 2021
SMS TRA, EXP Mallien hallintajärjestelmä (Specimen Management System)	Ainoastaan lukuoikeudet tietokantaan, jossa säilytetään leimojen, sinettien ja todistusten malleja.	31. tammikuuta 2021
SMS QUOTA Mallien hallintajärjestelmä (Specimen Management System)	Ainoastaan lukuoikeudet tietokantaan, jossa säilytetään kiintiöihin lukemista varten tarvittavia aitoustodistuksia.	6. tammikuuta 2021
OWNRES (Omia varoja koskevat ilmoitukset sellaisista perinteisiin omiin varoihin kohdistuvista petos- ja sääntöjenvastaisuustapauksista, joiden arvo on yli 10 000 euroa, asetuksen (EU, Euratom) N:o 608/2014 5 artiklan 1 kohta)	Pääsy rajoitettu ainoastaan tapauksiin, jotka koskevat Yhdistynyttä kuningaskuntaa (ei pääsyä yleisanalyysiin).	20. helmikuuta 2026

Tullin tietojärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
WOMIS (Perinteisiä omia varoja koskeva tileistäpoiston tietojärjestelmä, asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 13 artiklan 3 kohta)	Täydet pääsyoikeudet, koska ne on jo lähtökohtaisesti rajoitettu kansallisiin tileistäpoistoraportteihin (1. heinäkuuta 2025 alkaen pelkät lukuoikeudet, koska erillinen kirjanpito puretaan 31. joulukuuta 2025 mennessä).	30. kesäkuuta 2025

Tukijärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
EOS/EORI Talouden toimijoita koskeva järjestelmä – talouden toimijoiden rekisteröinti ja tunnistaminen (Economic Operators System – Economic Operators Registration and Identification)	Ainoastaan lukuoikeudet tähän liittyviin järjestelmiin.	31. joulukuuta 2021
CDS Tullipäätösjärjestelmä (Customs Decisions System)	Ainoastaan lukuoikeudet Yhdistyneen kuningaskunnan kaupan alan toimijoille ja tullitoimipaikoille.	31. tammikuuta 2021
CS/RD2 Keskitetty palvelu-/viitetietojärjestelmä (Central Services/Reference Data)	Ainoastaan lukuoikeudet viitetietoihin; kirjoitusoikeudet ainoastaan Yhdistyneen kuningaskunnan tullitoimipaikkojen kansallisille viranomaisille.	31. joulukuuta 2021

Tukijärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
CS/MIS Keskitetty palveluiden/hallinnoinnin tietojärjestelmä (Central Services/Management Information System)	Ainoastaan kirjoitusoikeudet käyttökatkosten ja liiketoimintatilastojen tallentamista varten.	31. heinäkuuta 2021
GTP Kaupan alan toimijoiden yleisportaali (Generic Trader Portal)	Pääsy portaalin yleistoimintoihin Yhdistyneen kuningaskunnan kaupan alan toimijoille siihen asti, että viimeinen kaupan alan toimijoiden erityisportaali suljetaan Yhdistyneen kuningaskunnan kaupan alan toimijoilta.	31. joulukuuta 2021

Verkko ja infrastruktuuri	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
CCN Yhteinen tietoliikenneverkko (Common Communication Network)	Linkitetty pääsyyn tähän liittyviin järjestelmiin.	31. joulukuuta 2021 (tai kauemmin, jos tarpeen valmisteverojen tai verotuksen vuoksi)
UUM&DS Yhtenäinen käyttäjähallinnan ja digitaalisen allekirjoituksen järjestelmä (YKH&DA-järjestelmä) (Uniform User Management and Digital Signature)	Linkitetty pääsyyn tähän liittyviin järjestelmiin.	31. joulukuuta 2021 (tai kauemmin, jos tarpeen valmisteverojen tai verotuksen vuoksi)
CCN2 Yhteinen tietoliikenneverkko 2 (Common Communication Network 2)	Linkitetty pääsyyn tähän liittyviin järjestelmiin.	31. joulukuuta 2021 (tai kauemmin, jos tarpeen valmisteverojen tai verotuksen vuoksi)

II osa: Valmistevero

Valmisteveroja koskeva tietojärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
EMCS Core Valmisteveron alaisten tuotteiden tietojenvaihtojärjestelmä (Excise Movement Control System)	Väliaikainen valmisteverottomuus: Vastaanottoraporttien/vientiraporttien (IE818) toimittaminen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta.	31. toukokuuta 2021
EMCS Admin Coop Valmisteveron alaisten tuotteiden tietojenvaihtojärjestelmää koskeva hallinnollinen yhteistyö (Excise Movement Control System Administrative Cooperation)	– Kesken olevia siirtoja koskevien viestien toimittaminen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta (tapahtuma- ja valvontaraportit, hallinnollinen yhteistyö (kesken olevia EMCS-siirtoja koskevat tiedustelut)); – Jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan on pidettävä EMCS-järjestelmän hallinnollinen yhteistyö verkossa, jotta siirtoja koskevat tiedustelut ja tarkastukset voidaan hoitaa siirtymäkauden loppuun asti.	31. toukokuuta 2021 31. joulukuuta 2024

Tukijärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
SEED Valmisteverotietojen vaihtojärjestelmä (System for the Exchange of Excise Data)	Ainoastaan lukuoikeudet, uusia siirtoja ei enää merkitä Yhdistyneen kuningaskunnan osalta.	31. toukokuuta 2021
CS/MISE EMCS:n keskitetty palveluiden/hallinnoinnin tietojärjestelmä (Central Services/Management Information System for EMCS)	Suodatetaan koskemaan ainoastaan sellaisia siirtoja, joissa Yhdistynyt kuningaskunta on mukana.	31. toukokuuta 2021

Verkko ja infrastruktuuri	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
CCN Yhteinen tietoliikenneverkko (Common Communication Network)	Linkitetty pääsyyn tähän liittyviin järjestelmiin.	31. toukokuuta 2021 (tai kauemmin, jos tarpeen valmisteverojen tai verotuksen vuoksi)

III osa: ALV

ALV-tietojärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
VAT-VIES ALV-tietojen vaihtojärjestelmä (VAT Information Exchange System)	Verovelvollisten rekisteröintitiedot: Yhdistyneellä kuningaskunnalla ja jäsenvaltioilla on tietojärjestelmiin vastavuoroinen pääsy ¹ , jotta ne voivat 31. päivään joulukuuta 2024 asti vaihtaa keskenään toisen osapuolen ² historiallisia rekisteröintitietoja (jotka on tallennettu järjestelmään ennen siirtymäkauden päättymistä) sekä toisen osapuolen rekisteröintitietoja, joita on päivitetty siirtymäkauden jälkeen (esim. verovelvollisen rekisteröinnin päättymisen).	31. joulukuuta 2024 ³

-
- ¹ Tässä liitteessä tarkoitetaan 'vastavuoroisella pääsillä' sitä, että Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava, että jäsenvaltioilla on tällaisiin Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleviin tietoihin samanlainen pääsy kuin Yhdistyneellä kuningaskunnalla ja jäsenvaltioilla jäsenvaltioissa oleviin tietoihin.
- ² Tässä liitteessä tarkoitetaan 'toisella osapuolella' Yhdistyneen kuningaskunnan osalta jäsenvaltiota ja jäsenvaltion osalta Yhdistynyttä kuningaskuntaa.
- ³ Yhdistyneen kuningaskunnan on päivitettävä verovelvollistensa alv-tunnisteita koskevat tiedot 31. päivään joulukuuta 2024 asti.

ALV-tietojärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
	Liiketoimet – liikevaihtoa koskevat tiedot: Yhdistyneellä kuningaskunnalla ja jäsenvaltioilla on tietojärjestelmiin vastavuoroinen pääsy, jotta ne voivat vaihtaa yhteenvetoilmoituksiin sisältyviä tietoja. Nämä tiedot toimitetaan toiselle osapuolelle ennen siirtymäkauden päättymistä toteutuneista liiketoimista¹, joissa on osallisina vastaanottavan osapuolen verovelvollisia; Yhdistyneellä kuningaskunnalla ja jäsenvaltioilla ei ole pääsyä toistensa liikevaihtoa koskeviin tietoihin sellaisten liiketoimien osalta, jotka toteutuvat 31. päivän joulukuuta 2020 jälkeen.	31. joulukuuta 2024
Arvonlisäveron palautukset	Pääsy tietojärjestelmään seuraavia toimia varten: – Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden verovelvollisten esittämien alv-palautuksia koskevien hakemusten toimittaminen jäsenvaltioille direktiivin 2008/9/EY mukaisesti ja jäsenvaltioihin sijoittautuneiden verovelvollisten esittämien alv-palautuksia koskevien hakemusten vastaanottaminen;	30. huhtikuuta 2021

¹ Mukaan lukien 51 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut liiketoimet.

ALV-tietojärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
	– Yhdistyneen kuningaskunnan vastaanottamien, jäsenvaltioihin sijoittautuneiden verovelvollisten esittämien alv-palautuksia koskevien hakemusten ja vastaavasti jäsenvaltioiden vastaanottamien, Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden verovelvollisten esittämien alv-palautuksia koskevien hakemusten käsittely¹.	31. tammikuuta 2022
MOSS Arvonlisäveron erityisjärjestelmä (Mini-One-Stop-Shop)	Rekisteröintitiedot Yhdistyneellä kuningaskunnalla ja jäsenvaltioilla on tietojärjestelmiin vastavuoroinen pääsy, jotta ne voivat – vaihtaa (myös historiallisia) rekisteröintitietoja; – tiedottaa sellaisista uusista MOSS-rekisteröinneistä, jotka tulevat voimaan viimeistään 31. joulukuuta 2020.	31. joulukuuta 2024 20. helmikuuta 2021

¹ Tässä kohdassa 'käsittelyllä' tarkoitetaan kaikkien hakemukseen liittyvien toimien suorittamista niin, että käsittely voidaan saattaa päätökseen, mukaan lukien ilmoittaminen mahdollisista vähennyskeltottomista määristä, muutoksenhakuohjeista ja mahdollisten vähennyskelpoisten määrien takaisinmaksusta, sekä mahdollisten asiaa koskevien viestien vaihto alv-palautuksia koskevassa järjestelmässä.

ALV-tietojärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
	ALV-palautukset: Yhdistyneellä kuningaskunnalla ja jäsenvaltioilla on tietojärjestelmiin vastavuoroinen pääsy, jotta ne voivat – vaihtaa MOSS-palautustietoja viimeistään 31. tammikuuta 2021 haettujen palautusten osalta; – vaihtaa tietoja MOSS-järjestelmässä olevien alv-palautustietojen muutoksista, joita on haettu viimeistään 20. tammikuuta 2021; – vaihtaa tietoja alv-palautuksista sellaisten liiketoimien osalta, joissa toinen osapuoli on osallisena; – Yhdistyneellä kuningaskunnalla ja jäsenvaltioilla ei ole pääsyä toistensa alv-palautuksia koskeviin tietoihin sellaisten liiketoimien osalta, jotka toteutuvat 31. päivän joulukuuta 2020 jälkeen.	20. helmikuuta 2021 20. tammikuuta 2022 31. joulukuuta 2024

ALV-tietojärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
	Maksutiedot: Yhdistyneellä kuningaskunnalla ja jäsenvaltioilla on tietojärjestelmiin vastavuoroinen pääsy, jotta ne voivat – vaihtaa tietoja maksuista, jotka on saatu MOSS-järjestelmään rekisteröityneiltä yrityksiltä viimeistään 31. tammikuuta 2021; – vaihtaa toisen osapuolen alueella toteutuneiden verollisten liiketoimien osalta tietoja maksupalautuksista tai maksuista, jotka perustuvat viimeistään 31. joulukuuta 2021 haettuihin MOSS alv-palautusten muutoksiin.	20. helmikuuta 2021 20. tammikuuta 2022

Tukijärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
CCN/eFCA Hallinnollinen yhteistyö arvonlisäverotuksen alalla Yhteinen tietoliikenneverkko / keskussovellus sähköisiä lomakkeita varten (Common Communications Network/eForm Central Application)	Arvonlisäverotusta koskevaan hallinnolliseen yhteistyöhön liittyvien pyyntöjen toimittaminen Yhdistyneen kuningaskunnan ja jäsenvaltioiden välillä ja näiden pyyntöjen perusteella toteutettavat jatkotoimet.	31. joulukuuta 2024
Verotusta koskeva tieto- ja viestintäjärjestelmä TIC – alv-palautuksia koskevat valinnat	Yhdistyneellä kuningaskunnalla on pääsy tähän järjestelmään, jotta se voi päivittää alv-palautuksia koskevat valintansa.	31. maaliskuuta 2021

IV osa: Veroja ja tulleja koskeva perintäapu

Tukijärjestelmä	Käyttöoikeuden laji	Määräaika
CCN/eFCA Perintäapu	Perintäapuun liittyvien pyyntöjen toimittaminen Yhdistyneen kuningaskunnan ja jäsenvaltioiden välillä ja näiden pyyntöjen perusteella toteutettavat jatkotoimet.	31. joulukuuta 2025

EURATOM

Tässä liitteessä luetellaan ne yhteisön omistamat, Euratom-sopimuksen mukaiseen ydinmateriaalivalvontaan liittyvät laitteet ja muut omaisuuserät, jotka sijaitsevat Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja jotka siirtymäkauden päättyessä siirtyvät Yhdistyneen kuningaskunnan omistukseen.

Euroopan komissio toimittaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle lopullisen inventaarion siirretyistä Euratomin laitteista ja muista omaisuuseristä siirtymäkauden lopussa.

Yhdistynyt kuningaskunta korvaa unionille 84 artiklan 1 kohdan ja 148 artiklan mukaisesti kyseisten laitteiden ja muiden omaisuuserien arvon, joka lasketaan kyseisille laitteille ja omaisuuserille vuoden 2020 tilinpäätöksessä annetun arvon perusteella. Euroopan komissio ilmoittaa tämän arvon Yhdistyneelle kuningaskunnalle sääntelyyn perustuvien hyväksymismenettelyjen päättämisen jälkeen.

Euratomin laitteiden sijaintipaikat ovat seuraavat:

- **Sellafield¹**, Yhdistyneen kuningaskunnan ydinpolttoaineen jälleenkäsittelylaitos;

¹ Sellafield Ltd, SELLAFIELD CA20 1PG, UNITED KINGDOM

- **Dounreay**¹, Yhdistyneen kuningaskunnan entinen nopeiden reaktoreiden tutkimus- ja kehittämiskeskus;
- **Sizewell**², jossa on kaksi ydinvoimalaa, Sizewell A (ei toiminnassa) ja Sizewell B, edelleen toiminnassa oleva painevesireaktori;
- **Capenhurst**³, uraaninrikastuslaitos;
- **Springfields**⁴, polttoaineenvalmistuslaitos;
- Muut reaktorit sekä lääketieteelliset, tutkimus- ja muut laitokset, joissa käytetään ydinmateriaalivalvontalaitteita.

¹ Dounreay Site Restoration Ltd, KW14 7TZ THURSO CAITHNESS, UNITED KINGDOM
² EDF Energy Nuclear Generation Limited - Sizewell B Power Station, SUFFOLK, IP16 4UR LEISTON
³ Urenco UK Limited, Capenhurst Works, CHESTER CH1 6ER, UNITED KINGDOM
⁴ Westinghouse Springfields Fuels Ltd, SALWICK PRESTON PR4 OXJ, UNITED KINGDOM

Euratomin laitteisiin kuuluu erilaisia elementtejä, kuten kiinteitä laitteistoja ja niiden käyttämiseen tarvittavia välineitä, jotka muodostavat asennetun järjestelmäkokonaisuuden erottamattoman osan:

1. Valvontasinetit:

- kertakäyttöiset metalliset;
- kerta- ja monikäyttöiset kuituoptiset sinetit; ja
- sinettien lukulaitteet.

2. Valvontalaitteet:

- Digitaaliset ja analogiset yksi- ja moniosaiset ydinmateriaalivalvontajärjestelmät.

3. Mittauslaitteisto (ainetta rikkomaton testaus):

- Erilaiset gammasäteilymittarit, joissa on esivahvistimet ja laskentaelektroniikka gammasäteilyn mittaamista varten;
- Erilaiset neutroninilmaisimet, joissa on esivahvistimet ja laskentaelektroniikka neutronimittausta varten; sekä

- Laitteet, jotka on tarkoitettu uusien ja käytettyjen polttoaine-elementtien sekä uraani- ja plutoniumsäiliöiden sisällön mittaamiseen, mukaan lukien polttoainesauvojen ja -elementtien skannerit, vaa'at ja kuormitusanturit.

4. Laboratoriolaitteet (Sellafieldin laboratorioon kuuluvat):

- Massaspektrometri (TIMS);
- Gamma- ja röntgensäteilyyn perustuvat mittauslaitteet (esim. K-edge-densitometri ja XRF); ja
- Hansikaskaapit ja niihin liittyvät analyysilaitteet, mukaan lukien densitometrit ja analyysivaa'at.

Jotta laitteiden luovutus tapahtuisi mahdollisimman tehokkaasti, Yhdistynyt kuningaskunta ja yhteisö toteuttavat tarvittavat oikeudelliset järjestelyt, joilla yhteisö vapautetaan niistä velvoitteista ja vastuista, jotka sille kuuluvat British Nuclear Fuels PLC:n (nyt Sellafield Ltd) kanssa 25 päivänä maaliskuuta 1994 tehdyn sopimuksen nojalla.

5. Tietokoneet ja niihin liittyvät laitteet (toimistoissa ja mittausjärjestelmissä):

- Henkilökohtaiset tietokoneet ja niihin liittyvät laitteet, mukaan lukien etävalvonnan tiedonsiirtoinfrastruktuuri (akkuyksiköt ja virtalähteet, laitteet, joiden avulla valvotaan useita tietokoneita, verkkolaitteisto, kuten kuituoptiikka, Ethernet-kaapelit ja muuntimet, kytkimet, sarjapalvelimet, VPN-reititin, ajan ja verkkoalueen säädin, kotelot); sekä
 - näihin liittyvät palvelimet, näytöt ja tulostimet.
-

98 ARTIKLASSA TARKOITETUT
HALLINNOLLISET YHTEISTYÖMENETTELYT

1. Jäsenvaltioiden hallinnollinen yhteistyö, joka liittyy tavaroiden alkuperää koskeviin tavarantoimittajan ilmoituksiin; alkuperä määritetään unionin ja tiettyjen maiden välistä etuuskohtelukauppaa varten (täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2247 61–66 artikla).
2. Kolmansien maiden viranomaisten tai niiden valtuuttamien toimielinten antamien tuotteiden alkuperätodistusten jälkitarkastus (muuhun kuin etuuskohteluun oikeuttavat erityiset tuontijärjestelyt) (täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2247 59 artikla) ja kolmansien maiden viranomaisten tai viejien antamien tai niiden tekemien alkuperätodistusten tarkastaminen (etuuskohtelujärjestelyt) (täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2247 108–111 ja 125 artikla, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1076 liitteessä II oleva 32 artikla, neuvoston päätöksen 2013/755/EU liitteessä VI oleva 55 artikla ja etuuskohtelukauppaa koskevien sopimusten vastaavat määräykset).
3. Keskinäinen virka-apu tullivelan kantamisessa (asetuksen (EU) N:o 952/2013 101 artiklan 1 kohta ja 102 artiklan 1 kohta, täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2247 165 artikla).

4. Keskinäinen virka-apu, joka liittyy tullivelan määrän siirtämiseen vakuuden hyväksyneestä jäsenvaltiosta tullivelan syntymisjäsenvaltioon (asetuksen (EU) N:o 952/2013 92 artiklan 1 kohdan c alakohta, täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2447 153 artikla).
5. Unioniaseman selvitysten tarkastaminen (ja hallinnollinen apu) (asetuksen (EU) N:o 952/2013 153 artikla ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2247 212 artikla).
6. Viranomaisten välinen viestintä, joka liittyy palautustavaroihin (asetuksen (EU) N:o 952/2013 203 artikla ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2247 256 artikla).
7. Hallinnollinen yhteistyö, joka liittyy muiden maksujen kantamiseen ATA-yleissopimuksen tai Istanbulin yleissopimuksen mukaiseen väliaikaiseen maahantuonnin menettelyyn asetetuista tavaroista (asetuksen (EU) N:o 952/2013 226 artiklan 3 kohdan c alakohta ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2247 170 artikla).
8. Keskinäinen virka-apu, jonka tarkoituksena on saada lisätietoja tullin peruuttamista tai palauttamista koskevan päätöksen tekemistä varten (asetuksen (EU) N:o 952/2013 22 artikla ja 116 artiklan 1 kohta ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2247 175 artikla).
9. Tarkastus ja virka-apu, joka liittyy unionin passitusta koskevien tietojen jälkitarkastuksiin (asetuksen (EU) N:o 952/2013 48 artikla ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2247 292 artikla).

10. Hallinnollinen yhteistyö muiden passitusmenettelyihin liittyvien maksujen kantamisessa (asetuksen (EU) N:o 952/2013 226 artiklan 3 kohdan a, b ja c alakohta ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2247 167 ja 169 artikla).
 11. Tiedoksianto tullien ja muiden maksujen kantamisesta unionin passitusmenettelyssä ja TIR-yleissopimuksen mukaisessa passituksessa (asetuksen (EU) N:o 952/2013 226 artiklan 3 kohdan a ja b alakohta ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/2247 168 artikla).
 12. Kaksikäyttötuotteiden vientivalvontajärjestelmää koskeva suora yhteistyö ja tietojenvaihto jäsenvaltioiden välillä (neuvoston asetuksen N:o (EY) 428/2009 19 artiklan 2 kohta).
-

LUETTELO 128 ARTIKLAN 6 KOHDASSA TARKOITETUISTA
SÄÄDÖKSISTÄ/SÄÄNNÖKSISTÄ

1. Neuvoston asetus (EY) N:o 2100/94, annettu 27 päivänä heinäkuuta 1994, yhteisön kasvinjalostajanoikeuksista (tämän sopimuksen 96 artiklan 1 kohtaa rajoittamatta)¹.

¹ EYVL L 227, 1.9.1994, s. 1.

2. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/83/EY, annettu 6 päivänä marraskuuta 2001, ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä¹, III ja IX osasto, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1901/2006, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, lastenlääkkeistä², Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1394/2007, annettu 13 päivänä marraskuuta 2007, pitkälle kehitetyssä terapiassa käytettävistä lääkkeistä³, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 141/2000, annettu 16 päivänä joulukuuta 1999, harvinaislääkkeistä⁴, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/82/EY, annettu 6 päivänä marraskuuta 2001, eläinlääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä⁵, III ja VII osasto, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 470/2009, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, yhteisön menettelyistä farmakologisesti vaikuttavien aineiden jäämien enimmäismäärien vahvistamiseksi eläimistä saatavissa elintarvikkeissa⁶, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 726/2004, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, ihmisille ja eläimille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön lupa- ja valvontamenettelyistä ja Euroopan lääkeviraston perustamisesta⁷, komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 520/2012, annettu 19 päivänä kesäkuuta 2012, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 726/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/83/EY säädetyn lääketurvatoiminnan toteuttamisesta⁸, ja komission asetus (EY) N:o 1234/2008, annettu 24 päivänä marraskuuta 2008, ihmisille ja eläimille tarkoitettujen lääkkeiden myyntilupien ehtojen muutosten tutkimisesta⁹.

¹ EYVL L 311, 28.11.2001, s. 67.

² EUVL L 378, 27.12.2006, s. 1.

³ EUVL L 324, 10.12.2007, s. 121.

⁴ EYVL L 18, 22.1.2000, s. 1.

⁵ EYVL L 311, 28.11.2001, s. 1.

⁶ EUVL L 152, 16.6.2009, s. 11.

⁷ EUVL L 136, 30.4.2004, s. 1.

⁸ EUVL L 159, 20.6.2012, s. 5.

⁹ EUVL L 334, 12.12.2008, s. 7.

3. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) ja Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta¹.
4. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1272/2008, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2008, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta².
5. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta³, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005, annettu 23 päivänä helmikuuta 2005, torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla⁴.
6. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 528/2012, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä⁵.
7. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 536/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden kliinisistä lääketutkimuksista⁶.

¹ EUVL L 396, 30.12.2006, s.1.

² EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1.

³ EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1.

⁴ EUVL L 70, 16.3.2005, s. 1.

⁵ EUVL L 167, 27.6.2012, s. 1.

⁶ EUVL L 158, 27.5.2014, s. 1.

8. Komission asetus (EY) N:o 1235/2008, annettu 8 päivänä joulukuuta 2008, neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä kolmansista maista tuotavien luonnonmukaisten tuotteiden tuontijärjestelyjen osalta¹, 16 artikla.
9. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 391/2009, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista².
10. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/18/EY, annettu 12 päivänä maaliskuuta 2001, geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön³, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista⁴, 6 artiklan 3 kohdan c alakohta.
11. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1924/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveystäiteistä⁵.

¹ EUVL L 334, 12.12.2008, s. 25.

² EUVL L 131, 28.5.2009, s. 11.

³ EYVL L 106, 17.4.2001, s. 1.

⁴ EUVL L 268, 18.10.2003, s. 1.

⁵ EUVL L 404, 30.12.2006, s. 9.

12. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1143/2014, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta¹.
 13. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä².
-

¹ EUVL L 317, 4.11.2014, s. 35.

² EUVL L 229, 1.9.2009, s. 1.

SEKAKOMITEAN JA ERITYISKOMITEOIDEN
TYÖJÄRJESTYS

Sääntö nro 1

Puheenjohtaja

1. Sekakomitean puheenjohtajina toimivat Euroopan komission jäsen ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ministeritason edustaja tai heidän sijaisikseen nimetyt korkeat virkamiehet. Euroopan unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittavat toisilleen kirjallisesti nimeämänsä puheenjohtajat ja näiden sijaiset.
2. Tähän työjärjestykseen perustuvat puheenjohtajien päätökset tehdään yhteisellä suostumuksella.
3. Jos puheenjohtaja ei kykene osallistumaan kokoukseen, häntä voi edustaa nimetty edustaja. Puheenjohtaja tai hänen nimetty edustajansa ilmoittaa nimeämisestä kirjallisesti toiselle puheenjohtajalle ja sekakomitean sihteeristölle mahdollisimman pian.
4. Puheenjohtajan nimeämä edustaja käyttää kyseisen puheenjohtajan oikeuksia nimeämisen laajuudessa. Tässä työjärjestyksessä viittauksella puheenjohtajiin tarkoitetaan myös nimettyä edustajaa.

Sääntö nro 2

Sihteeristö

Sekakomitean sihteeristö, jäljempänä 'sihteeristö', muodostuu Euroopan komission virkamiehestä ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen virkamiehestä. Sihteeristö hoitaa puheenjohtajien alaisuudessa sille tässä työjärjestyksessä osoitettuja tehtäviä.

Sääntö nro 3

Osallistuminen kokouksiin

1. Ennen kutakin kokousta unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittavat toisilleen sihteeristön kautta valtuuskuntien suunnitellun kokoonpanon.
2. Sekakomitean kokouksiin voidaan puheenjohtajien päätöksestä kutsua tarvittaessa asiantuntijoita tai muita henkilöitä, jotka eivät ole valtuuskuntien jäseniä, antamaan tietoja erityisistä kysymyksistä.

Sääntö nro 4

Kokoukset

1. Sekakomitea kokoontuu vuorotellen Brysselissä ja Lontoossa, elleivät puheenjohtajat toisin päättä.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, puheenjohtajat voivat päättää, että sekakomitean kokous pidetään video- tai teleneuvotteluna.
3. Kaikki sekakomitean kokoukset kutsuu koolle sihteeristö, ja kokoukset pidetään puheenjohtajien päättämänä ajankohtana ja heidän päättämässään paikassa. Jos unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta on pyytänyt järjestämään kokouksen, sekakomitea pyrkii kokoontumaan 30 päivän kuluessa pyynnöstä. Kiireellisissä tapauksissa se pyrkii kokoontumaan nopeammin.

Sääntö nro 5

Asiakirjat

Sihteeristö numeroi kirjalliset asiakirjat, joihin asioiden käsittely sekakomiteassa perustuu, ja jakaa ne unionille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle sekakomitean asiakirjoina.

Sääntö nro 6

Kirjeenvaihto

1. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta lähettävät sekakomitealle osoitetun kirjeenvaihtonsa sihteeristölle. Kirjeenvaihto voidaan lähettää missä tahansa kirjallisessa muodossa, myös sähköpostina.

2. Sihteeristö varmistaa, että sekakomitealle osoitettu kirjeenvaihto toimitetaan puheenjohtajille ja jaetaan tarvittaessa säännön nro 5 mukaisesti.
3. Kaikki puheenjohtajien lähettämä tai suoraan heille osoitettu kirjeenvaihto toimitetaan sihteeristölle ja jaetaan tarvittaessa säännön nro 5 mukaisesti.

Sääntö nro 7

Kokousten esityslista

1. Sihteeristö laatii kutakin kokousta varten esityslistaehdotuksen. Se toimitetaan yhdessä asiaankuuluvien asiakirjojen kanssa puheenjohtajille viimeistään 15 päivää ennen kokouspäivää.
2. Esityslistaehdotukseen otetaan asiat, joiden sisällyttämistä asialistaan on pyytänyt joko unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta. Tällainen pyyntö ja mahdolliset asiaankuuluvat asiakirjat on toimitettava sihteeristölle viimeistään 21 päivää ennen kokouksen alkamista.
3. Puheenjohtajat tekevät päätöksen kokouksen esityslistaehdotuksesta viimeistään 10 päivää ennen kokouspäivää. He voivat päättää julkistaa esityslistaehdotuksen tai sen osan ennen kokouksen alkamista.

4. Sekakomitea hyväksyy esityslistan kunkin kokouksen alussa. Asia, joka ei sisältynyt esityslistaehdotukseen, voidaan unionin tai Yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä sisällyttää esityslistaan sekakomitean päätöksellä.
5. Poikkeustapauksissa puheenjohtajat voivat päättää poiketa 1 ja 2 kohdassa vahvistetuista määräajoista.

Sääntö nro 8

Pöytäkirjat

1. Sihteeristö laatii kustakin kokouksesta pöytäkirjaluonnoksen 21 päivän kuluessa kokouksen päättymisestä, elleivät puheenjohtajat toisin päättä.
2. Pöytäkirja sisältää yleensä tiivistelmän kustakin asialistalla olevasta asiasta, ja tarvittaessa siinä yksilöidään
 - a) sekakomitealle toimitetut asiakirjat,
 - b) lausumat, jotka yksi puheenjohtajista on pyytänyt merkittäviksi pöytäkirjaan, ja
 - c) eri asiakohdissa hyväksytyt päätökset, annetut suositukset, sovitut yhteiset lausumat ja tehdyt toimintaa koskevat päätelmät.
3. Pöytäkirjassa on lueteltava kaikkien kokoukseen osallistuneiden henkilöiden nimet, tehtävät ja asemat.

4. Puheenjohtajat hyväksyvät pöytäkirjan kirjallisesti 28 päivän kuluessa kokouspäivästä tai mihin tahansa muuhun puheenjohtajien päättämään päivään mennessä. Kun pöytäkirja on hyväksytty, sihteeristön jäsenet allekirjoittavat pöytäkirjan kaksi todistusvoimaista toisintoa. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta saavat kumpikin yhden näistä todistusvoimaisista toisinnoista. Puheenjohtajat voivat päättää, että sähköisten jäljennösten allekirjoittaminen ja vaihto täyttää tämän vaatimuksen.
5. Sihteeristö laatii myös yhteenvedon pöytäkirjasta. Hyväksyttyään yhteenvedon puheenjohtajat voivat päättää julkistaa sen.

Sääntö nro 9

Päätökset ja suositukset

1. Sekakomitea voi kokousten välisenä aikana tehdä päätöksiä tai antaa suosituksia kirjallisella menettelyllä, jos puheenjohtajat päättävät käyttää tätä menettelyä. Kirjallisella menettelyllä tarkoitetaan puheenjohtajien välistä noottien vaihtoa.
2. Jos sekakomitea tekee päätöksiä tai antaa suosituksia, niiden otsikossa mainitaan joko sana 'päätös' tai 'suositus'. Sihteeristö antaa kaikille päätöksille ja suosituksille järjestysnumeron ja viitteen, joka liittyy päätöksen tai suosituksen hyväksymispäivään.
3. Sekakomitean päätöksissä on mainittava päivä, jona ne tulevat voimaan.

4. Puheenjohtajat allekirjoittavat sekakomitean päätökset ja suositukset, ja sihteeristö lähettää ne osapuolille välittömästi allekirjoittamisen jälkeen.

Sääntö nro 10

Julkaiseminen ja luottamuksellisuus

1. Sekakomitean kokoukset ovat luottamuksellisia, elleivät puheenjohtajat toisin päättä.
2. Kun unioni tai Yhdistynyt kuningaskunta toimittaa sekakomitealle tai jollekin erityiskomitealle lainsäädännössään luottamuksellisiksi tai paljastamiselta suojattaviksi katsottuja tietoja, toisen osapuolen on käsiteltävä näitä tietoja luottamuksellisina.
3. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta voivat kumpikin päättää sekakomitean päätösten ja suositusten julkaisemisesta omassa virallisessa lehdessään, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan soveltamista.

Sääntö nro 11

Kielet

1. Sekakomitean virallisia kieliä ovat unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan viralliset kielet.

2. Sekakomitean työkieli on englanti. Jolleivät puheenjohtajat toisin pääätä, sekakomitea tekee ratkaisunsa englannin kielellä laadittujen asiakirjojen perusteella.

Sääntö nro 12

Kulut

1. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta kattavat itse kaikki kulut, joita niille aiheutuu osallistumisesta sekakomitean kokouksiin.
2. Kokousten järjestämiseen ja asiakirjojen kopiointiin liittyvistä kuluista vastaa unioni Brysselissä pidettävien kokousten osalta ja Yhdistynyt kuningaskunta Lontoossa pidettävien kokousten osalta.
3. Tulkkausta pyytävä osapuoli vastaa sekakomitean kokouksissa työkielelle ja työkieleltä tapahtuvan tulkkauksen kuluista.

Sääntö nro 13

Erityiskomiteat

1. Ellei sekakomitea toisin pääätä, erityiskomiteoihin sovelletaan sääntöjä nro 1–12 soveltuvien osin, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän säännön 2–3 kohdan soveltamista.

2. Erityiskomiteoiden puheenjohtajina toimivat Euroopan komission ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen nimeämät edustajat. Euroopan unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittavat toisilleen nimeämänsä edustajat.
3. Kaikki tiedot ja kertomukset, jotka erityiskomitean on esitettävä sopimuksen 165 artiklan 4 kohdan mukaisesti, on toimitettava sekakomitealle ilman aiheetonta viivytystä.

Sääntö nro 14

Vuosikertomus

Sopimuksen 164 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun, sopimuksen toimintaa koskevan vuosikertomuksen laatii sihteeristö kunkin kalenterivuoden osalta viimeistään seuraavan vuoden 1 päivänä toukokuuta. Puheenjohtajat hyväksyvät ja allekirjoittavat vuosikertomuksen.

TYÖJÄRJESTYS

A OSA

RIITOJENRATKAISUMENETTELYN TYÖJÄRJESTYS

I. Määritelmät

1. Tässä työjärjestyksessä tarkoitetaan:

- a) 'osapuolella' unionia tai Yhdistynyttä kuningaskuntaa;
- b) 'kantajalla' osapuolta, joka pyytää välimiespaneelin asettamista sopimuksen 170 artiklan mukaisesti;
- c) 'vastaajalla' osapuolta, jota syytetään tämän sopimuksen määräyksen rikkomisesta;

- d) 'osapuolen edustajalla' osapuolen henkilöstön jäsentä tai mitä tahansa osapuolen nimittämää henkilöä, joka edustaa osapuolta tähän sopimukseen perustuvassa riita-asiassa;
- e) 'neuvonantajalla' henkilöä, jonka osapuoli on palkannut neuvomaan tai avustamaan itseään välimiespaneelimenettelyssä;
- f) 'avustajalla' henkilöä, joka nimittämistään koskevien ehtojen mukaisesti tekee tutkimusta välimiespaneelin jäsenen puolesta tai tarjoaa jäsenelle apua tämän ohjauksessa ja valvonnassa.

II. Ilmoitukset

2. Osapuolten ja välimiespaneelin välisiin ilmoituksiin sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- a) välimiespaneeli lähettää kaikki pyynnöt, ilmoitukset, kirjalliset lausumat ja muut asiakirjat samanaikaisesti kummallekin osapuolelle;
- b) jos osapuoli osoittaa välimiespaneelille pyynnön, ilmoituksen, kirjallisen lausuman tai muun asiakirjan, sen on samanaikaisesti lähetettävä siitä jäljennös toiselle osapuolelle; ja
- c) jos osapuoli osoittaa toiselle osapuolelle riita-asiaan liittyvän pyynnön, ilmoituksen, kirjallisen lausuman tai muun asiakirjan, sen on samanaikaisesti lähetettävä siitä jäljennös välimiespaneelille.

3. Kaikki 2 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset on tehtävä sähköpostitse tai tarvittaessa muulla televiestintävälineellä, jolla lähettämisestä jää tosite. Jollei toisin todisteta, tällainen ilmoitus katsotaan toimitetuksi sen lähettämispäivänä. Kaikki ilmoitukset on osoitettava Euroopan komission oikeudelliselle yksikölle ja Yhdistyneen kuningaskunnan ulko- ja kansainyhteisöasiainministeriön oikeudelliselle neuvonantajalle.
4. Pysyvän välitystuomioistuimen kansainvälinen toimisto toimii osapuolten tai välimiespaneelin kirjallisesta pyynnöstä viestintäkanavana osapuolten ja välimiespaneelin välillä.
5. Pyyntöissä, ilmoituksissa, kirjallisissa lausumissa tai muissa välimiespaneelimenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevat vähäiset kirjoitusvirheet voidaan oikaista toimittamalla uusi asiakirja, johon muutokset on merkitty selvästi.
6. Jos asiakirjan viimeinen toimituspäivä osuu viikonloppuun tai Euroopan komission tai Yhdistyneen kuningaskunnan ulko- ja kansainyhteisöasiainministeriön soveltamaan yleiseen vapaapäivään, asiakirja voidaan toimittaa seuraavana työpäivänä. Unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittavat vuosittain viimeistään 30 päivänä syyskuuta toisilleen sekä 4 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa Pysyvän välitystuomioistuimen kansainväliselle toimistolle Euroopan komission sekä Yhdistyneen kuningaskunnan ulko- ja kansainyhteisöasiainministeriön soveltamat yleiset vapaapäivät.

III. Välimiespaneelin jäsenten nimittäminen ja korvaaminen

7. Jos välimiespaneelin yksi tai useampi jäsen on sopimuksen 171 artiklan 5 kohdan mukaan tarkoitus valita arvalla, Pysyvän välitystuomioistuimen kansainvälinen toimisto ilmoittaa osapuolille viipymättä valinnan päivämäärän, ajankohdan ja paikan. Osapuolet voivat päättää olla läsnä valinnan aikana. Yhden tai kummankin osapuolen poissaolo ei kuitenkaan estä valintaa.
8. Pysyvän välitystuomioistuimen kansainvälinen toimisto ilmoittaa kirjallisesti jokaiselle henkilölle, joka on valittu toimimaan välimiespaneelin jäsenenä, hänen nimityksestään. Kunkin valitun henkilön on vahvistettava 5 päivän kuluessa ilmoituksesta sekä Pysyvän välitystuomioistuimen kansainväliselle toimistolle että kummallekin osapuolelle, onko hän käytettävissä.
9. Jos osapuoli katsoo, että välimiespaneelin jäsen ei noudata B osassa vahvistettuja käytännesääntöjä ja että jäsen on sen takia vaihdettava toiseen, kyseisen osapuolen on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle 15 päivän kuluessa siitä, kun se sai riittävät todisteet jäsenen väitetystä sääntöjen rikkomisesta.

10. Osapuolten on kuultava toisiaan 15 päivän kuluessa 9 kohdassa tarkoitetusta ilmoituksesta. Niiden on ilmoitettava välimiespaneelin jäsenelle väitetystä käytännesääntöjen rikkomisesta, ja ne voivat pyytää kyseistä jäsentä ryhtymään toimiin tilanteen korjaamiseksi. Ne voivat myös yhdessä päättää erottaa kyseisen jäsenen ja valita uuden jäsenen sopimuksen 171 artiklan mukaisesti.

Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen siitä, onko joku muu välimiespaneelin jäsen kuin sen puheenjohtaja korvattava uudella jäsenellä, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää, että asia siirretään paneelin puheenjohtajalle, ja puheenjohtajan päätös on lopullinen.

Jos välimiespaneelin puheenjohtaja toteaa, että välimiespaneelin jäsen ei noudata käytännesääntöjä, välimiespaneeliin valitaan uusi jäsen sopimuksen 171 artiklan mukaisesti.

11. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen puheenjohtajan vaihtamisesta, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää, että asia siirretään jollekulle jäljellä olevista henkilöistä, joita unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat yhdessä ehdottaneet puheenjohtajaksi sopimuksen 171 artiklan 1 kohdan kolmannen virkkeen mukaisesti ('valittu henkilö'). Pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteeri valitsee valitun henkilön nimen arvalla.

Jos valittu henkilö toteaa, että puheenjohtaja ei noudata käytäntösääntöjä, valitaan uusi puheenjohtaja sopimuksen 171 artiklan mukaisesti niiden henkilöiden joukosta, joita unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat yhdessä ehdottaneet puheenjohtajaksi, lukuun ottamatta valittua henkilöä.

IV. Taloudelliset kysymykset

12. Osapuolet jakavat välimiespaneelin asettamisesta ja toiminnasta aiheutuvat kulut keskenään tasan, mukaan lukien välimiespaneelin jäsenille maksettava korvaus ja kulut.
13. Osapuolet sopivat välimiespaneelin kanssa 7 päivän kuluessa sen asettamisesta seuraavista seikoista:
 - a) välimiespaneelin jäsenille maksettava korvaus ja kulut, jotka ovat kohtuulliset ja WTO:n standardien mukaiset;
 - b) avustajille maksettava korvaus; avustajille maksettavan korvauksen kokonaismäärän on oltava kunkin välimiespaneelin jäsenen osalta kohtuullinen, eikä se saa missään tapauksessa olla suurempi kuin kolmasosa kyseisen jäsenen omasta korvauksesta.

Tällainen sopimus voidaan tehdä mitä tahansa viestintävälinettä käyttäen.

V. Aikataulu ja kirjalliset lausumat

14. Välimiespaneeli laatii osapuolia kuultuaan käsittelyn alustavan aikataulun 7 päivän kuluessa asettamisestaan.
15. Kantajan on esitettävä kirjallinen lausuma välimiespaneelille viimeistään 20 päivän kuluttua alustavan aikataulun vahvistamispäivästä. Vastaajan on esitettävä kirjallinen lausuma välimiespaneelille viimeistään 20 päivän kuluttua siitä, kun vastaaja on saanut jäljennöksen kantajan kirjallisesta lausumasta.

VI. Välimiespaneelin toiminta

16. Välimiespaneelin puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kaikissa paneelin kokouksissa. Välimiespaneeli voi valtuuttaa puheenjohtajan tekemään hallinnollisia ja menettelytapapäätöksiä.
17. Jollei tässä sopimuksessa tai työjärjestyksessä toisin määrätä, välimiespaneeli voi hoitaa menettelyt ja käsitellä asiat mitä tahansa viestintämenetelmää käyttäen.
18. Vain välimiespaneelin jäsenet voivat osallistua asioiden käsittelyyn välimiespaneelissa, mutta välimiespaneeli voi sallia jäsenten avustajien olevan paikalla käsittelyn aikana.

19. Ratkaisujen ja päätösten laatiminen kuuluu yksinomaan välimiespaneelin jäsenten tehtäviin, eikä sitä voi antaa muiden henkilöiden tehtäväksi.
20. Pysyvän välitystuomioistuimen kansainvälinen toimisto tarjoaa sihteeripalveluja ja muuta logistista tukea välimiespaneelille.
21. Jos ilmenee menettelyihin liittyvä kysymys, joka ei kuulu tämän sopimuksen tai työjärjestyksen soveltamisalaan, välimiespaneeli voi osapuolia kuultuaan päättää noudatettavasta menettelystä, edellyttäen, että menettely on tämän sopimuksen ja työjärjestyksen mukainen.
22. Jos välimiespaneeli katsoo, että on tarpeen muuttaa tässä työjärjestyksessä tarkoitettuja menettelyjen määräaikoja tai tehdä muita menettelyjä koskevia tai hallinnollisia mukautuksia, sen on osapuolia kuultuaan ilmoitettava niille kirjallisesti muutoksen tai mukautuksen syyt ja kyseinen määräaika tai tarvittava mukautus.

VII. Kuuleminen

23. Edellä 14 kohdan mukaisesti vahvistetun alustavan aikataulun perusteella ja kuultuaan osapuolia ja välimiespaneelin muita jäseniä puheenjohtaja ilmoittaa osapuolille kuulemisen päivämäärän, ajankohdan ja paikan. Nämä tiedot on julkistettava, jollei kyseessä ole yleisöltä suljettu kuuleminen.

Välimiespaneeli voi päättää yhteisymmärryksessä osapuolten kanssa olla järjestämättä kuulemista.

24. Elleivät osapuolet toisin sovi, kuuleminen järjestetään Haagissa, Pysyvän välitystuomioistuimen tiloissa.
25. Välimiespaneeli voi järjestää ylimääräisiä kuulemisia, jos osapuolet niin sopivat.
26. Kaikkien välimiespaneelin jäsenten on oltava paikalla kuulemisen koko keston ajan.
27. Elleivät osapuolet toisin sovi, seuraavat henkilöt voivat osallistua kuulemiseen riippumatta siitä, onko menettely avoin yleisölle vai ei:
 - a) osapuolen edustajat;
 - b) neuvonantajat;
 - c) avustajat;
 - d) tulkit, kääntäjät ja välimiespaneelin kirjurit; ja
 - e) asiantuntijat välimiespaneelin päätöksen mukaisesti.
28. Kummankin osapuolen on viimeistään 5 päivää ennen kuulemista toimitettava välimiespaneelille ja toiselle osapuolelle luettelo henkilöistä, jotka esittävät kuulemisessa suullisia väitteitä tai selvityksiä kyseisen osapuolen puolesta, ja muista edustajista tai neuvonantajista, jotka osallistuvat kuulemiseen.

29. Välimiespaneeli toteuttaa kuulemisen seuraavalla tavalla ja varmistaa, että kantajalle ja vastaajalle annetaan yhtä paljon aikaa esittää sekä väite että vastaus:
- a) väite:
 - i) kantajan väite;
 - ii) vastaajan väite;
 - b) vastaus:
 - i) kantajan vastaus;
 - ii) vastaajan vastaus.
30. Välimiespaneeli voi esittää kysymyksiä kummalle tahansa osapuolelle missä tahansa kuulemisen vaiheessa.
31. Välimiespaneeli laadituttaa kuulemisesta tarkan kirjallisen selostuksen, joka toimitetaan osapuolille mahdollisimman pian kuulemisen jälkeen. Osapuolet voivat esittää huomautuksensa kirjallisesta selostuksesta, ja välimiespaneeli voi tarkastella tällaisia huomautuksia.
32. Kumpikin osapuoli voi esittää välimiespaneelille täydentävän kirjallisen lausuman mistä tahansa asiasta, joka ilmeni kuulemisen aikana, 10 päivän kuluessa kuulemispäivästä.

VIII. Kirjalliset kysymykset

33. Välimiespaneeli voi esittää milloin tahansa menettelyn aikana kirjallisia kysymyksiä yhdelle osapuolelle tai molemmille osapuolille.
34. Kummallakin osapuolella on mahdollisuus esittää kirjallisia huomautuksia vastauksiin, joita toinen osapuoli on antanut välimiespaneelin esittämiin kysymyksiin, 5 päivän kuluessa päivästä, jona osapuoli on vastaanottanut jäljennöksen vastauksista.

IX. Luottamuksellisuus

35. Jos osapuoli on toimittanut välimiespaneelille tietoja, joiden se on ilmoittanut olevan luottamuksellisia, toisen osapuolen ja välimiespaneelin on käsiteltävä tietoja luottamuksellisina. Kun osapuoli toimittaa välimiespaneelille kirjallisen lausuman, joka sisältää luottamuksellisia tietoja, sen on myös toimitettava 15 päivän kuluessa lausuma, joka ei sisällä luottamuksellisia tietoja ja joka julkistetaan.
36. Mikään tässä työjärjestyksessä ei estä osapuolta julkistamasta yleisölle omia kirjallisia lausumiaan, välimiespaneelin esittämiin kysymyksiin antamiaan vastauksia tai suullista väittelyä koskevaa kirjallista selostusta, edellyttäen, että se ei toisen osapuolen toimittamiin tietoihin viitatessaan paljasta toisen osapuolen luottamuksellisiksi luokittelemia tietoja.

37. Välimiespaneelin kuulemiset ovat avoimia yleisölle lukuun ottamatta tapauksia, joissa osapuolen lausumat tai väitteet sisältävät luottamuksellisia tietoja tai joissa osapuolet muutoin sopivat, että kuulemiseen ei päästetä yleisöä. Tällaisessa tapauksessa osapuolten on pidettävä välimiespaneelin kuulemiset luottamuksellisina.

X. Yksipuoliset yhteydet

38. Välimiespaneeli ei saa tavata osapuolta tai muutoin olla suullisesti yhteydessä osapuoleen, jos toinen osapuoli ei ole paikalla.

XI. Kiireelliset tapaukset

39. Sopimuksen 173 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa kiireellisissä tapauksissa välimiespaneeli mukauttaa tarvittaessa tässä työjärjestyksessä tarkoitettuja määräaikoja osapuolia kuultuaan. Välimiespaneeli ilmoittaa osapuolille näistä mukautuksista.

XII. Kääntäminen ja tulkkaus

40. Välimiespaneelin menettelyissä käytetään englannin kieltä. Välimiespaneelin päätökset laaditaan englanniksi.
41. Kumpikin osapuoli vastaa sellaisten välimiespaneelille toimitettujen asiakirjojen käännöskustannuksista, joita ei ole alun perin laadittu englanniksi, sekä osapuolen edustajiin tai neuvonantajiin kuulemisen aikana liittyvistä tulkkauskustannuksista.

B OSA

VÄLIMIESPANEELIEN JÄSENTEN KÄYTÄNNESÄÄNNÖT

Määritelmät

1. Näissä käytäntesäännöistä sovelletaan työjärjestyksessä esitettyä 'avustajan' määritelmää. Lisäksi 'ehdokkaalla' tarkoitetaan henkilöä, jonka nimi on sopimuksen 171 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa luettelossa ja jota harkitaan välimiespaneelin jäseneksi kyseisen artiklan mukaisesti.

Menettelyä koskevat velvollisuudet

2. Jokaisen ehdokkaan ja välimiespaneelin jäsenen on vältettävä käyttäytymistä epäasianmukaisesti ja antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä, oltava riippumaton ja puolueeton, vältettävä välittömiä ja välillisiä eturistiriitoja sekä noudatettava korkeita käyttäytymisnormeja riitojenratkaisumenettelyn rehellisyyden ja puolueettomuuden säilyttämiseksi. Entisten ehdokkaiden tai välimiespaneelin entisten jäsenten on täytettävä 8, 9 ja 10 kohdassa asetetut velvoitteet.

Ilmoittamisvelvoitteet

3. Ennen kuin ehdokkaan valinta välimiespaneelin jäseneksi vahvistetaan tämän sopimuksen mukaisesti, ehdokkaan on ilmoitettava osapuolille kirjallisesti kaikki tiedossaan olevat intressit, suhteet ja seikat, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen riippumattomuuteensa tai puolueettomuuteensa taikka joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai välimiespaneelimenettelyn puolueellisuudesta.
4. Ehdokkaiden ja välimiespaneelin jäsenten on ilmoitettava näiden käytännesääntöjen todellista tai mahdollista rikkomista koskevat seikat pelkästään sekakomitealle, jotta unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta voivat tarkastella niitä.
5. Välimiespaneelin jäsenten on kaikissa välimiespaneelimenettelyn vaiheissa ilmoitettava osapuolille kirjallisesti kaikki 3 kohdassa tarkoitetut intressit, suhteet ja seikat, joista ne ovat tietoisia tai tulevat tietoisiksi.

Välimiespaneelin jäsenten asianmukainen huolellisuus

6. Valittujen välimiespaneelin jäsenten on hoidettava tehtäviään täsmällisesti ja nopeasti koko välimiespaneelimenettelyn ajan oikeudenmukaisuutta ja huolellisuutta noudattaen. Heidän on erityisesti
 - a) tarkasteltava pelkästään seikkoja, jotka on otettu esille välimiespaneelimenettelyssä ja jotka ovat tarpeen ratkaisun antamiseksi, eivätkä he saa antaa tätä tehtävää kenellekään muulle henkilölle;

- b) toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet varmistaakseen, että heidän avustajansa ovat tietoisia 2, 3, 4, 5, 9 ja 10 kohdassa tarkoitetuista seikoista ja noudattavat niitä.

Välimiespaneelin jäsenten riippumattomuus ja puolueettomuus

7. Välimiespaneelin jäseniltä edellytetään seuraavaa:

- a) jäsenen on oltava riippumaton ja puolueeton ja vältettävä antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta; hänen toimintaansa eivät saa vaikuttaa oman edun tavoittelu, ulkopuolinen painostus, poliittiset näkökohdat, julkiset vaatimukset, lojaalius unionille tai Yhdistyneelle kuningaskunnalle tai arvostelun pelko;
- b) jäsen ei saa suoraan eikä välillisesti sitoutua mihinkään velvoitteeseen tai hyväksyä mitään etua, joka jollain tavalla voisi estää tai voisi näyttää estävän hänen tehtäviensä asianmukaisen hoitamisen;
- c) jäsen ei saa käyttää asemaansa välimiespaneelissa omien henkilökohtaisten etujensa ajamiseen, ja hänen on vältettävä toimia, jotka voivat antaa vaikutelman siitä, että jotkut olisivat sellaisessa erityisasemassa, jossa he voisivat vaikuttaa häneen;
- d) jäsen ei saa antaa talous-, liike-, ammatti- tai perhesuhteiden tai sosiaalisten suhteiden taikka niihin liittyvien velvollisuuksien vaikuttaa käytökseensä tai arvostelukykyynsä;

- e) jäsenen on vältettävä sellaisia suhteita tai taloudellisia intressejä, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen puolueettomuuteensa tai joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta;
- f) jäsen ei saa keskustella välimiespaneelimenettelyssä käsiteltävän asian näkökohdista eikä menettelyn kulusta yhden tai kummankin osapuolen kanssa välimiespaneelin muiden jäsenten poissa ollessa.

Välimiespaneelin entisten jäsenten velvoitteet

- 8. Kaikkien välimiespaneelin entisten jäsenten on vältettävä toimia, jotka voivat luoda vaikutelman, että he olivat tehtäviään suorittaessaan puolueellisia tai hyötyivät välimiespaneelin päätöksestä tai ratkaisusta.

Luottamuksellisuus

- 9. Välimiespaneelin jäsen tai entinen jäsen ei saa milloinkaan
 - a) ilmaista tai käyttää välimiespaneelimenettelyä koskevia tai menettelyn aikana saatuja ei-julkisia tietoja muihin tarkoituksiin kuin menettelyä varten, eikä hän saa missään tapauksessa ilmaista tai käyttää edellä mainitun kaltaisia tietoja henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi tai hyödyn saamiseksi muille taikka muiden etujen vahingoittamiseksi;

- b) ilmaista välimiespaneelin päätösneuvottelujen sisältöä eikä kenenkään paneelin jäsenen näkemyksiä.
10. Välimiespaneelin jäsenet eivät saa paljastaa välimiespaneelin ratkaisua tai sen osia ennen sen julkistamista tämän sopimuksen mukaisesti.
